

ARTHUR HAILEY
A végső diagnózis

Magvető Könyvkiadó
Budapest

Arthur Hailey: The Final Diagnosis

Fordította:

Árokszállásy Zoltán

Arthur Hailey, 1959

Hungarian translation Árokszállási Zoltán, 1990

ELSŐ FEJEZET

Ezen a forró nyári délelőttön úgy hullámozott az élet a pennsylvaniai Burlington város Three Counties Kórházában, akár az árapály egy magányos tengeri szigeten. A város lakói harminckét fokos hőségben izzadtak árnyékban, a levegő páratartalma hetvennyolc százalékos volt. Még többet mérhetek volna az acélgyárban vagy a pályaudvaron, ahol nemigen akadt árnyék - de hát nem mérte senki a hőmérsékletet.

A kórházban viszonylag hűvös volt, de csak a kinti időhöz képest. A melegtől csupán azok a kiváltságos vagy szerencsés betegek és dolgozók nem szenvedtek, akik éppen a légkondicionált helyiségek valamelyikében tartózkodtak.

A betegfelvételen például nem volt légkondicionálás.

Madge Reynolds aznap már a tizenötödik papír zsebkendőt vette elő a fiókból, felitatta arcáról az izzadságot, s arra gondolt, hogy épp ideje volna kisurrannia a mosdóba és újra használnia a dezodort. A harmincnyolc

éves Miss Reynolds az osztály főadminisztrátora volt, s buzgón olvasta a női testápolásról szóló hirdetéseket. Ennek az lett az eredménye, hogy a kínosnál is kínosabban ügyelt a higiénéjára, és ilyen melegben ingajáratban közlekedett íróasztala és a női mosdó között. Most is szeretett volna kimenni, de végül úgy döntött, hogy mégis első a munka: ma délután négy új beteg felvételét is el kellett intéznie.

Pár perce kapta kézhez az egyes osztályok aznapi elbocsátásjegyzékét, amelyből kiderült, hogy a várt huszonnégy helyett huszonhat beteg távozzhat, ráadásul két páciens meghalt az éjjel. Ez Miss Reynolds számára azt jelentette, hogy négy újabb nevet választhat ki a kórház hosszú várakozási listájáról; négy burlingtoni vagy környékbeli lakos, aki bizakodva vagy szorongva várta ezt a percet, most összecsomagolja a legszükségesebbeket, s a Three Counties személyzetének gondjaira bízta magát. Miss Reynolds - immár a tizenhatodik zsebkendővel a kezében - fölemelte a telefonkagylót, és társázni kezdett.

A betegfelvétel adminisztrátorainál valamivel szerencsésebbek voltak az épület túlsó szárnyában reggeltől estig működő rendelőkben várakozó járóbetegek, akik előbb-utóbb bejutottak a közös váróteremből nyíló hat - légkondicionált - szakrendelő valamelyikébe, s igénybe vehették az itteni hat szakorvos ingyenes szolgálatait, ha már a belvárosi szakorvosi rendelőben kiszabott vizsgálati díjat nem tudták vagy nem akarták megfizetni.

Az idős Rudy Herman, aki csak hébe-hóba - és akkor is csupán családja ösztökélésére - vállalt munkát, most kényelmesen elhelyezkedett az orvosi székben, s élvezte a rendelő hűvösét, miközben Mc Ewan doktor, az orr-fül- és gégeorvos megkezdte a vizsgálatot. Rudynak erősen megromlott a hallása, amit voltaképpen nem is bánt: jó mentsége volt arra, hogy a művezetők bizonyos megjegyzéseit és utasításait, például, hogy csináljon valami mást, vagy dolgozzék gyorsabban, egyszerűen elengedje a füle mellett. Legidősebb fia azonban ragaszkodott hozzá, hogy vizsgáltassa meg magát, ezért jött el a rendelésre.

Mc Ewan doktor bosszúsan dörmögött, amikor kihúzta a tükröt Rudy füléből. - Nem ártana, ha legalább egy kicsit ki-mosná a fülét - jegyezte meg epésen.

Nem szokta ilyen harapósan kioktatni a betegeit, de ma a felesége felbosszantotta azzal, hogy reggelinél is folytatta a családi költségvetésről előző este kezdett vitát, mire Mc Ewan mérgében nekitolatott vadonatúj Oldsmobile jával a garázs-ajtónak, és behorpadt a hátsó lökhárító jobb oldala.

Rudy ártatlan szemekkel felnézett:

- Mit tetszett mondani?

- Azt mondtam, hogy nem ártana... mindegy, nem érdekes.- Mc Ewan közben már azon törte a fejét, hogy az öreg sü-ketségének vajon csak a szenilitás vagy egy kisebb daganat is az oka. Érdekes eset volt, s a szakmai érdeklődés lassan fölé-be kerekedett rosszkedvének.

- Mit tetszett mondani? - kérdezte ismét az öreg.

- Semmit! - harsogta Mc Ewan. - Nem fontos! - Most már örült is neki, hogy Rudy nagyothall, mert szégyelte, hogy az imént úgy megfélelkezett magáról.

Egy másik rendelőben a pocakos Toynbee doktor, a belgyógyász újabb cigarettára gyújtott az előzőnek a cikkjéről, s szemügyre vette a vele szemben ülő beteget. Míg az eseten törte a fejét, enyhe szúrást érzett az epéjében, s arra gondolt, hogy most jobb lesz, ha egypár hétig nem eszik kínai ételt; de nem is baj, nem lesz olyan nehéz az önmegtartóztatás, hiszen csak két vacsorameghívása van erre a hétre. Jövő kedden pedig az Ingyencek Klubjába hivatalos. Megfogalmazta a diagnózist, majd szigorú tekintettel a betegre nézett, s így szólt: - Magának súlyfölsége van. Diétát írok elő. Azonkívül azt ajánlom, hogy szokjon le a dohányzásról.

A szakorvosi rendelőktől pár száz méterre Miss Mildred, a kórházi nyilvántartó főadminisztrátora szapora léptekkel haladt az egyik forgalmas folyosón. Erősen verejtékezett, de ez most nem izgatta, sőt még sietősebbre fogta a tempót, mivel az, akit keresett, épp most tűnt el a szeme elől az egyik kanyarban.

- Pearson doktor! Pearson doktor!

Miss Mildred végre utolérte a kórház rangidős kórboncnokát. Pearson doktor hatalmas szivart szívott, amelyet most át-görgetett a szája sarkába, s ingerülten megkérdezte: - Na, mi az? Mit akar?

Az apró termetű, ötvenkét éves, vénkisasszony külsejű

Miss Mildred riadtan, de minden bátorságát összeszedve válaszolt a kérdésre: - Ezeket a boncolásijegyzőkönyveket kellene aláírnia, doktor úr. Külön példányokat kért az Egészség-ügyi Tanács.

- Most nem érek rá. Sietek - mordult rá Joe Pearson.

Ám Miss Mildred nem hagyta magát. - De doktor úr, csak egy perc az egész! Már három napja próbálom utolérni!

Pearson kelleetlenül beadta a derekát: a nyomtatványokkal és Miss Mildred golyóstollával egy íróasztalhoz vonult, morogva odafirkantotta aláírását, miközben megkérdezte:

- Mi ez? Azt se tudom, mit írok alá!

- A Howden-eset, doktor úr.

Pearson még mindig a homlokát ráncolta. - A sok eset közül hogyan emlékezem éppen erre?

Miss Mildred türelmesen válaszolt: - Ez volt az a munkás, aki lezuhant egy magas pallóról és meghalt. Biztos tetszik még emlékezni rá, hogy a munkáltatói szerint nyilván szívromot kapott, és azért zuhant le. Merthogy ők betartották a biztonsági előírásokat.

- Aha - dűnnyögte Pearson aláírás közben.

Miss Mildred, aki szerette befejezni, amit egyszer elkezdett, folytatta a mondókáját: - A boncolás viszont kimutatta, hogy sem szív- sem egyéb szervi baja nem volt, ami a balesetet okozhatta volna.

- Tudom - vágott közbe Pearson.

- Bocsánat, doktor úr. Gondoltam...

- Baleset volt. Nyugdíjat kell fizetniük az özvegyének - vette oda Pearson, majd megigazította a szivart a szájában, s odakörmölte az utolsó aláírást is, miközben félig elszakította a papírt. A szokottnál is jobban leette a nyakkendőjét, állapította meg magában Miss Mildred, s azon tűnődött, hogy a kórboncnok öszülő, bozontos haja vajon hány napja nem láthatott fésűt. Joe Pearson elhanyagolt külsején sokan tréfálkoztak, sőt meg is botránkoztak a kórházban, és mióta a felesége tíz évvel ezelőtt meghalt, a helyzet egyre rosszabbodott. Most, immár hatvanhat évesen, a megjelenéséből ítélve inkább csavargónak vélhette volna az ember, mint egy nagy kórház főorvosának. A fehér köpeny alatt viselt kötött gyapjúmellényéről hiányzott egy-két gomb, és két helyen lyukas is volt, nyilván a sav marta ki. Gyűrött szürke nadrágja rendetlenül lógott rá cúgos cipőjére, melyre ugyancsak ráfért volna, hogy kifényesítse.

Joe Pearson, miután végzett az aláírásokkal, az egész paksamétát durván Miss Mildred elé lökte: - Remélem, most már hagy dolgozni - mondta zsémbesen. Szivarja fel-alá táncolt a szájában, s a hamu részint magára a doktorra, részint a felmosott linóleumpadlóra hullott. Pearson már elég régóta dolgozott a kórházban ahhoz, hogy megengedhessen magának olyasmit is, amit egy fiatal embertől nem tűrtek volna el. Semmibe vette többek között a kórház folyosóin lépten-nyomon olvasható "Tilos a dohányzás!" feliratú táblákat is.

- Köszönöm, doktor úr. Köszönöm szépen.

Pearson biccentett, és a fölépcső felé fordult, hogy lifttel menjen le az alagsori kórbonctanra, de aztán látta, hogy mindkét lift foglalt, s bosszúsán dörögve megindult gyalog lefelé.

Három emelettel feljebb, a sebészetben nyugodtabb volt a légkör; gondosan szabályozták a hőmérsékletet és a páratartalmat, így a sebészek, gyakorló orvosok és a köpeny alatt csak fehérneműt viselő ápolónők kényelmesen dolgozhattak. Néhány sebész épp most végzett aznapi első műtétjével, s a második előtt beugrott egy kávéra a személyzeti szobába. A kórház többi részétől hermetikusan elzárt folyosóról nyíló műtőkből a nővérek már elkezdtek áttolni a még mindig az altatás hatása alatt álló betegeket a két őrző szoba valamelyikébe. Itt megfigyelés alatt tartják őket, amíg az állapotuk nem javul annyira, hogy visszatérhessenek kijelölt kórházi ágyukba.

Lucy Grainger ortopéd sebész éppen tűzforró kávéját kortyolgatta, s azt bizonygatta a többieknek, hogy igenis jó vásárt csinált előző nap az új Volkswagenjével.

- Elnézést kell kénnem, Lucy - mondta Bartlett doktor - de attól tartok, hogy reggel véletlenül ráléptem a kocsidra a parkolóban.

- Ne is törődj vele, Gil. Szükséged van arra a kis gyalogtűrára, amellyel körbejáród a cirkálódat.

Gil Bartlett, a kórház egyik sebésze híres volt szinte mindig makulátlanul ragyogó krémszínű Cadillacjáról, no megarról, hogy ő volt az egyik legjobban öltözött orvos. Kitűnt azzal is, hogy a személyzet tagjai közül egyedül ő viselt szakállt - mindig gondosan nyírott Van Dyke-fazonút - amely fel-alá ugrott, ha beszélt. Lucy ezt mindig lenyűgözve figyelte.

Kent O'Donnell, a sebészfőorvos lépett be a szobába. Ő volt a kórház orvosi tanácsának elnöke is. Bartlett örömmel üdvözölte.

- Szervusz, Kent! Kerestelek. Jövő héten előadást tartok a nővéreknek a felnőtt mandulaműtétről. Nem volna néhány jó légszőhurutos és tüdőgyulladásos felvételed?

O'Donnell gondolatban végigfutott a szemléltető oktató-sokhoz félretett színes fényképein. Tudta, hogy Bartlett mire céloz: az említett két betegség a felnőttkori mandulaműtét ritka komplikációjaként is felléphet. Mint a legtöbb sebész, ő is tudta, hogy esetleg a legnagyobb óvatosság mellett is "megmenekülhet" a mandula egy piciny darabja a sebész csipesze elől, a tüdőbe juthat, s itt aztán tályogot okozhat. Eszébe jutott, hogy van néhány légsző- és tüdőfelvétele egy ilyen esetről; egy boncolás során készültek. Azt felelte Bartletmek: - De igen, azt hiszem, van. Majd ma este utánanézek.

Lucy Grainger szólt közbe: - Ha nincs képed a légszőről, jó lesz egy a végbélről is. Gil úgyse tudja megkülönböztetni őket. - Mindenki nevetett.

O'Donnell is elmosolyodott. Régi jó barátok voltak már Lucyval, sőt mi tagadás, időnként azon tűnődött, vajon nem léphetnének-e ennél is tovább, ha az idő és a körülmények engednék. Sok mindent szeretett Lucyban, s nem utolsósorban azért csodálta, mert olyan derekasan helytállt sebészként, holott ezt férhfoglalkozásnak tartották. Lucy ezzel együtt megőrizte nőiességét: a kórházi köpenyben ő is személytelennek tűnt, akár a többiek, de O'Donnell tudta, hogy ez a köpeny karcsú, szép alakot takar, amelyen Lucy civilben konzervatív, de azért divatos ruhákat visel.

Merengéséből egy nővér kopogása riasztotta fel.

- Dr. O'Donnell! A betegek hozzátartozói várják odakint!

- Rögtön megyek - felelte, s bement az öltözőbe. Ma már nem várt rá több operáció, s miután megnyugtatta az epeműtéten sikeresen átesett páciens hozzátartozóit, elindult adminisztratív ügyeit intézni.

A sebészet fölött egy emelettel, a 48-as számú különszobában a jelenlegi lakót, George Andrew Duntont már nem zavarta sem a hideg, sem a hőség; tizenöt másodperce volt még

hátra az életből. Mac Mahon doktor a haldokló csuklóját fogta, várta, mikor áll meg a pulzusa. Penfield nővér följebb húzta a redőnyt, mert a beteg családjának jelenlétében a szoba levegőjét különösen fojtónak találta. Rókonzenves család gondolta a nővér: feleség, felnőtt fiú és a kislány. Az asszony csöndesen, a lány hangtalanul sírdogált, könnyei végigfolytak az arcán; a fiú elfordult, meg-megrázkódott a válla. Ha meghalok, gondolta Elaine Penfield, remélem, lesz, aki ejt majd egy-két könnyet értem is. Mac Mahon doktor elengedte a beteg csuklóját, és némán a többiekre nézett. Nem volt szükség szavakra. Penfield nővér feljegyezte, hogy a halál tíz óra ötvenkét perckor állt be.

A többi osztály folyosóin és a különszobákban viszonylag nyugodtan teltek ezek a délelőtti órák. A reggeli gyógyszereket már beadták: lezajlottak a vizitek; most ebédig, ha minden jól megy, semmi különös nem történhet, akkor majd újra kezdődik a nyüzsgés. Egy-két nővér azt is megengedhette magának, hogy leszaladjon a büfébe kávézni; akik maradtak, azok a kórlapokra jegyzetelgettek. "Krónikus hasüregi fájdalomak" - írta éppen Wilding nővér egy nőbeteg kórlapjára, s egy pillanatnyi szünetet tartott a következő sor előtt. Wilding nővér, aki ötvenhat évével, őszülő hajával az idősebb ápolónők közé tartozott, ma délelőtt már harmadszor vette elő azt a levelet, amely a betegek reggeli postájával együtt érkezett. A borítékból egy fénykép hullott ki, rajta egy fiatal tengerész hadnagy, karján egy csinos lánnyal. Wilding nővér most is megnézte őket, mielőtt újraolvasta volna a levelet. Így szólt:

"Drága Anyám!

Most meg fogsz lepődni, de az történt, hogy megismerkedtem egy lánnyal itt San Franciscóban, és tegnap összeházasodtunk. Tudom, egy kicsit csalódott leszel, mert mindig azt mondogattad, hogy majd szeretnél ott lenni az esküvőmön, de biztosan megérted, ha megtudod, hogy..." - és így tovább. Wilding nővér a kisfiára gondolt, a kisfiúra, akire még jól emlékezett, aztán meg a nagyra, akit már olyan keveset látott. A válás után ugyan nála maradt Adam, de csak a középiskoláig; aztán jött az annapolisi főiskola, közben néhány hétvége és rövid vakáció, majd a haditengerészet, és tessék, most már felnőtt férfi, és egy másik nőhöz tartozik. Ma táviratozik a fiának, gratulál neki. Wilding nővér évekkal ezelőtt még azt mondogatta, hogy ha Adam fia keresni fog, ő abbahagyja a munkát, de végül nem ment nyugdíjba, most meg már úgymint nagyon közel van az az idő, amikor küldeni fogják. Visszatette a levelet és a fényképet a köpenye zsebébe, kezébe vette a tollát, és följegyezte a kórlapra: "Enyhe hányás, hasmenés. Reuben doktor tud róla."

A negyedik emeleti szülészeten sohasem lehetett teljes nyugalomra számítani. Charles Dornberger doktor éppen arra gondolt: vajon miért van az, hogy a csecsemők úgy szeretnek lehetőleg csapatostul megszületni? Olykor órák, sőt napok telnek el minden különösebb esemény nélkül, s a babákat szép nyugodt tempóban lehet világra segíteni. Aztán egyszerre hatan isjelzik, hogy meg akarják kezdeni az életet, s kitér a

bolondokháza. Most is éppen ez történt.

Az ő páciense, egy tenyeres-talpas, örökké vidám néger anya éppen a tizedik gyerekének készült életet adni. Hordágyon hozták föl a negyedikre, mert kissé későn érkezett a kórházba, és már megkezdődtek a szülési fájdalmai. Dornberger bemosakodás közben hallotta, miről beszélget az asszony a segédorvossal, aki felkísérte a szülészetre.

A néger nő éppen azon lelkendezett, hogy a kedvéért kiűritették a liftet, ami persze ilyen sürgős esetben teljesen természetes dolog volt.

- Jaj, az a sok ember mind helyet csinált nekem a liftben - mondta a nő. - Még életembe nem éreztem magamat ilyen fontosnak! - Dornberger hallotta a fiatal segédorvos válszát, hogy a beteg csak nyugodjék meg és lazítson, mire a nő föl kacagott: - Lazítsak, gyermekem? Nem kő nekem lazítani! Hát ilyenkor érzem magam a legjobban, amikor szülök! Most nem kő se mosni, se mosogatni, se főzni. Én mindig nagyon szeretek ide begyönni. Ez nekem pihenés. - Itt elhallgatott, mert belehasított a fájdalom, de aztán összeszorított foggal folytatta: - Kilenc kölkem van má, e lesz a tizedik!

A legnagyobb akkora, fiam, mint maga. De megmondom magának, jövő ilyenkor visszagyövök. Má várjanak! - Dornberger hallotta a kuncogását, amint a nővérek betolták a nőt a szülőszobába, s a segédorvos távolodó lépteit. Aztán bemosakodva, beöltözve, sterilen, bár kissé verejtékezve, ő is belépett a szülőszobába.

A kórház konyháján a hőség nem okozott különösebb gondot, hiszen a személyzet már úgymint hozzászokott. Hilda Straughan, a diétás főnővér csipentett egy darabkát a mazsolás süteményből, s elismerően bólintott a főcukrásznak. Tudta: egy hét múlva ezeket a kalóriákat is ki fogja mutatni az otthoni mérleg, de azzal nyugtatta meg a lelkiismeretét, hogy a diétás nővér köteles minél több ételt megkóstolni, ami a kórházi konyhán készül. No meg kissé késő is volt már ahhoz, hogy Mrs. Straughan a kilókkal és kalóriákkal különösebben törődjék. Hála a hosszú évek sok-sok kóstolgatásának, ma már mintegy kilencven kilót nyomott, melynek tekintélyes hányadát két terebélyes keble tette ki: iker-Gibraltár, amelynek csodájára jártak az egész kórházban. Mrs. Straughan oly fenségesen vonult, akár egy repülőgép-anyahajó, előtte két csatahajóval.

Straughan nővér azonban nemcsak enni szeretett, hanem dolgozni is. Büszkén hordozta végig elégedett pillantását a birodalmán: a csillogó acélkemencéken, tálalóasztalokon, a fényesre súrolt evőeszközökön, a szakácsok és a kukták makulátlan fehér kötényén. Szívet melengető látvány volt.

Itt a konyhán most volt a csúcsidő: az ebéd adta mindenkinek a legtöbb munkát, hisz ilyenkor a betegek kivül az egész kórházi személyzetet is ki kellett szolgálni. Húsz perc múlva újukra indulnak a diétás ételekkel megrakott tálcák is az osztályokra, s két óra is beletelik, mire mindenütt lezajlik az ebéd. Amikor a mosogatónők végeznek a munkájukkal és helyrerakják az edényeket, a szakácsok lassan már hozzá láthatnak a vacsora előkészületeihez.

Az edényekről Straughan nővérnek eszébe juthatott vala-

mi, mert összeráncolta a szemöldökét, s a konyha hátsó fertályába vitorlázott, ahol a két nagy automata mosogatógép állt. Ez birodalmának kevésbé csillogó és modern része volt. A diétás nővér - ki tudja, hányadszor - ismét azon elmélkedett, hogy ideje volna már ezt is korszerűsíteni. Azt persze ő is tudta, hogy egyszerre mindent nem lehet, s ő a két év alatt, mióta a Three Counties dolgozója, máris tekintélyes mennyiségű s nem is olcsó felszerelést csikart ki a gondnokságtól. Nem baj, akkor is meg fogja említeni a mosogatókat az igazgatónak.

Nem Straughan nővér volt most az egyetlen ember a kórházban, akinek épp az évésen járt az esze. A második emeleti röntgenszobában egy járóbeteg, bizonyos James Baldwick, Burlington egyik legnagyobb autószalonjának elnökhelyettese saját szavaival élve "pokolian éhes" volt.

Jó oka volt erre, ugyanis orvosa parancsára éjfél óta koplalt. Most az egyes számú röntgenszobában várta, hogy elkészüljenek azok a gyomorfelvételek, amelyek megerősítik vagy megcáfolják az orvos gyanúját, vagyis azt, hogy Mr. Baldwicknek nyombélfekélye van. Őszintén remélte, hogy az eredmény negatív lesz, s azon imádkozott, bár ne állna az útjába sem nyombélfekély, sem más - éppen most, mikor háromévi megfeszített és áldozatkész munka, a kollégákat megsegélyező szorgalom gyümölcsei végre kezdenek beérni. Érthető hát, hogy szorongott; ki ne szorongana, ha havonta jelentéseket kellene készítenie a forgalomról? Az lehetetlen, hogy fekélye van, biztos valami más, valami enyhébb dolog, amit egykettőre meggyógyítanak. Még hat hete sincs, hogy kinevezték elnökhelyettesé, s akármilyen jól hangzik is a cím, ezt a pozíciót igen nehéz megtartani, ha valaki nem mutat fel új meg új eredményeket. Ez pedig csak úgy sikerülhet, ha az illető megbízható, egészséges és mindig elérhető. Semmiféle orvosi bizonyítvány nem kárpótol a csökkenő forgalomért.

Jim Baldwick már jó ideje halogatta ezt a vizsgálatot. Úgy két hónapja lehetett, amikor először érezte, hogy valami baj van a gyomrával, s az is zavarta, hogy sokat kellett böfögnie, főleg olyankor, ha éppen ügyfelekkel tárgyalt. Egy darabig megpróbálta bebeszélni magának, hogy nincs ebben semmi különös, de végül orvoshoz fordult, aminek ez a mai vizsgálat lett az eredménye. Mindenesetre remélte, hogy nem fog túl sokáig tartani; a Fowler-féle rendelés a hat teherautóra már csaknem a körmére égett, márpedig arra az üzletre nagy szüksége van a cégnek. Istenem, csak ne lenne ennyire éhes! Dr. Ralph Bell, a röntgenológus főorvos számára ez csak egy volt a sok száz eset közül. Közben azonban magában latolgatta a beteg esélyeit, s arra tippelt, hogy a vizsgálat eredménye ezúttal pozitív lesz. Az ipsének kimondottan fekélyes külseje volt. Bell doktor tapintatosan figyelte szarukeretes erős szemüvege mögül. Sokat idegeskedhet, gondolta. Most is épp emészti magát. Beirányította a készülék mögé, s a kezébe nyomott egy báriummal teli poharat.

- Ha szólok - mondta - igya ki egy hajtásra!

Bell felkészült a vizsgálatra, majd odaszólt Baldwicknek:

Most! - mire az ki itta a báriumot.

Bell doktor a fluoroszkópon keresztül követte a bárium útját a nyelőcsővön és a gyomron át egészen a nyombélbe. Az áttetsző folyadék élesen kirajzolta az egyes szervek körvonalait, s Bell egy nyomógomb segítségével felvételeket készített az éppen megvilágított területről. Aztán megnyomogatta a beteg hasát, hogy végighaladhasson benne a bárium. Nem sokára megtalálta, amit keresett: egy tölcsér alakú foltot a nyombélben. Fekély: világosan látszik, kétség sem férhet hozzá.

- Köszönöm, Mr. Baldwick - mondta - végeztünk.

- Mi az ítélet, doktor úr? Megmaradok?

- Igen, életben marad. Az orvosa holnap megkapja a felvételeket. Gondolom, ő majd beszél magával. - Nincs szerencséd, barátom, tette hozzá magában szomorkásan. Pihened

kell, méghozzá sokat. Remélem, szereted a tejet és a bugygyantott tojást.

A nővérszálláson, amely a kórház főépületétől kétszáz méterre, a lerobbant egykori bútorgyárban volt, Vivian Loburton gyakorló nővér épp egy elromlott cipzárral bajlódott.

- Ördög és pokol! - idézte apja kedvenc mondását. Apja ugyanis fakitermelésen kereste a kenyerét - nem is keresett rosszul - és nem látott okot rá, hogy másképp beszéljen otthon, mint az erdőben.

A tizenkilenc éves Vivianben sajátosan elegyedett apja robusztus termete anyja új-angliai kecsességével. Vivian, aki négy hónapja volt gyakorló nővér, félt is a kórháztól, megcsodálta is: egyszerre riasztotta és undorította. Azt persze sejtette, hogy eleinte mindenkinek megrázkódtatást jelent, amikor közeli kapcsolatba kerül a betegekkel és a betegségekkel, ám ez a tudat mit sem segít, ha az embernek kavaroga gyomra a viszolygástól, s minden akarateréjére szüksége van, hogy ne forduljon sarkon, s ne hagyjon ott csapot-papot.

A nehezebb pillanatok után mindig úgy érezte, hogy szüksége van egy kis környezetváltozásra, némi ellenmérégre, s ezt jószerivel meg is találta régi szenvedélyében, a zenében. Ahhoz képest, hogy Burlington viszonylag kis város, meglepően jó szimfonikus zenekara van, s Vivian csakhamar rendszeres látogatója lett a koncerteknek. Úgy találta, hogy a jó zene megnyugtatja, s most a nyári szünetben bizony gondot okozott, hogy milyen más időtöltéssel pótolhatná a zenehallgatást:

Most azonban nem ér rá ezen tépelődni: a reggeli előadások, s az ügyelet közötti szabad idő bizony elég rövid. Ráadásul még ez a cipzár is!... Újra megrántotta. Na! Végre sikerült felhúznia! Megkönnyebbülten szaladt az ajtóhoz, majd megállt egy pillanatra, hogy megtörölje az arcát. Ezt a hőséget! Így zajlott hát az élet minden délelőtt a Three Counties Kórház öt emeletén, alagsorában és pincéjében; a kórtermekben, a szülőszobákban, a műtőkben, a laboratóriumokban, az idegosztályon, a pszichoterápián, a gyermek- és bőrgyógyászaton, az ortopédián, a szemészeten, a gégészeten, a nőgyógyászaton, az urológián, a magánbetegek rendelőiben és ott, ahol a kiszolgáló személyzet dolgozott, vagyis az igazgatóságon, könyvelésen, beszerzésen, gondnokságon, a váróter-

mekben, a liftekben, folyosókon, bonctermekben, egyszóval mindenütt.

Július tizenötödike volt, délelőtt tizenegy óra.

MÁSODIK FEJEZET

Kent O'Donnell éppen az igazgatóságra igyekezett a sebészetről, amikor a kórháztól két utcasaroknyira megkondukt a Megváltó Templomának nagyharangja. A repedt, vén jószág kissé hamis hangja beszüremlett a lépcsőház nyitott ablakán át. O'Donnell önkéntelenül az órájára pillantott, s félrehúzdott, amint néhány segédorvos zajos lábdobogással elviharzott mellette a személyzeti lépcsőn. Amikor észrevették, hogy az orvostanács elnökével találkoztak, kissé lecsöndesedtek, s jó reggelt kívántak neki. O'Donnell a második emeleten megállt, hogy utat engedjen egy tolószéket irányító nővérenek. A székben egy tízéves forma kislány ült, egyik szemén kötéssel. A menetet egy másik nő - mozdulataiból és tekintetéből ítélve nyilván az anya - egészítette ki.

O'Donnell rámosolygott az ápolónőre, bár hirtelen nem ismerte meg; az viszont lopva, de alaposan végigmérte őt. A doktor még alig múlt negyvenéves, s hozzászokott, hogy megnézzék a nők. Egyetemi évei alatt jó rögbijátékos volt, s ez még min dig meglátszott az alakján magas volt, széles vállú és izmos. Ha nehéz feladatot kellett megoldania, vagy bonyolult ügyben kellett döntést hoznia, még ma is ösztönösen olyan pózba merevedett, mintha egy hosszú előreadást akarna elcsípni a pályán. Tekintélyes termete ellenére még mindig könnyedén mozgott, hiszen alig volt rajta fél kiló súlyfölösleg. Jó kondícióját a rendszeres testedzésnek köszönhette: nyáron teniszezett, télen sielt.

Nem volt az a kimondott Adonisz, de kissé szabálytalan arcvonásait - beleértve egy rögbizés közben szerzett sebheletet az orrán - a nők furcsa módon vonzóan találták. Csúpán a haján látszott meg az évek múlása; a nemrég még szénfekete sörény már őszült, mintha valaki takarodót fűjt volna a pigmentnek.

O'Donnell megfordult, mert valaki utánakiáltott. Bill Rufus volt az, egyik idősebb kollégája a sebészetről.

- Mi újság, Bill? - kérdezte O'Donnell. Kedvelte Rufust, mert lelkiismeretes és megbízható sebész volt, kiterjedt patientúrával. Betegei megbíztak benne, s beosztottai tisztelték, mert utasításait oly érthetően és olyan emberi hangon adta ki mindig, hogy úgy érezhették: egyenrangú félként kezeli őket - amit nem minden sebésztől lehet elmondani.

Egyetlen furcsa vonása volt, hogy imádta a lehetetlenül csiricsaré nyakkendőket. O'Donnell megállapította, hogy a maival felülmúlta önmagát: ez ugyanis mályvaszínű és citromsárga alapon türkizkék és karmazsinvörös mintájú volt. Rufust sokat ugratták a kollégái a nyakkendői miatt. Nemrégiben az egyik pszichiáter megkockáztatta azt a véleményt, hogy e ruhadarabok a Rufus konzervatív külseje mélyén fortyogó vulkáni magmát jelképezik - de ő az ilyesmit sosem vette a szívére. Most viszont igen gondterheltnak tűnt.

- Beszélni szeretnék veled, Kent - mondta.

- Bemenjünk a szobámba? - kérdezte O'Donnell. Fúrta az oldalát a kíváncsiság, vajon miről lehet szó, mert olyannak

ismerte Rufust, aki jelentéktelen aprósággal a világot sem zavarná.

- Nem, jó lesz itt is. Szóval, Kent, a kórbonctanról érkező szövettani vizsgálatok eredményéről van szó.

Egy ablakmélyedésbe húzódtak, hogy elkerüljék a folyosó forgalmát. Ettől féltem, gondolta O'Donnell.

- Mi a baj, Rufus? - kérdezte.

- Sokáig tart, amíg megkapjuk a leleteket. Nagyon sokáig. O'Donnell ezt nagyon jól tudta. Nem Rufus volt az egyetlen sebész, akinek időnként daganatos betegeket kellett operálnia. Az eltávolított daganatokat a kórbonctanra továbbították dr. Joseph Pearsonhoz. A kórboncnok két vizsgálatot végzett: az elsőt a műtő melletti kis laborban, mialatt a beteg még az altatás hatása alatt állt. Ilyenkor az eltávolított szövet egy darabkáját kellett fagyasztott állapotban mikroszkópos vizsgálat alá vetni, amely eldönti, hogy a daganat rosszindulatú-e, s további sebészi beavatkozásra, a műtét azonnali folytatására van-e szükség; vagy jóindulatú, és az operáció befejezettnek tekinthető. A műtéti sebet ilyenkor bevarrják, és a beteget az őrzőbe küldik.

- Remélem, nem az azonnali vizsgálatról van szó? - kérdezte O'Donnell. Ilyen esetről ugyan még nem hallott, de biztos akart lenni a dolgában.

- Nem - felelte Rufus. - Abból már rég nagy botrány lett volna, az biztos: A részletes szövettani vizsgálatok eredményét kapjuk meg később.

- Aha - mondta O'Donnell. Időt akart nyerni. Gondolatban végigfutott az ilyenkor szükséges teendőkön. Az azonnali vizsgálat után az eltávolított daganat a kórbonctan laboratóriumába kerül, ahol egy laboráns metszeteket készít belőle, hogy a kórboncnok most már nyugodtabb körülmények között vizsgálhassa meg, és megállapíthassa a végső diagnózist. Előfordul, hogy egy olyan daganat, amelyet az azonnali vizsgálat során jóindulatúnak vagy kétesnek minősítenek, a részletes vizsgálat során rosszindulatúnak bizonyul. Ilyenkor senki nem tehet szemrehányást a kórboncnoknak, hogy megváltoztatja a diagnózist. A beteget ebben az esetben újra meg kell operálni, ezért olyan fontos, hogy ne késsék a részletes szövettani vizsgálatok eredménye. O'Donnell is tudta, hogy Rufus ezért állt elő a panaszával.

- Ha csak egyszer fordult volna elő - folytatta Rufus - nem is említeném. Tudom, milyen sok a munka a kórbonctanon, és nem akarok aknamunkát folytatni Joe Pearson ellen. De nemcsak egy esetről van szó, Kent. Mindig baj van.

- Talán ha mondanál egy konkrét esetet - kérte O'Donnell, bár meg volt győződve róla, hogy Rufus alaptalanul nem tenne ilyen panaszt.

- Jó. Volt például a múlt héten egy emlődaganatos betegem, bizonyos Mrs. Mason. A daganatot kivettem, és Joe Pearson az első vizsgálatnál jóindulatúnak minősítette. Később aztán kiderült, hogy mégiscsak rosszindulatú volt. - Rufus vállat vont. - Ez még nem is volna baj, elvégre nem lehet mindent azonnal kimutatni.

- Hanem? - sürgette O'Donnell. Most, hogy már tudta, miről van szó, gyorsan túl akart esni rajta.

- Pearson nyolc nap múlva küldte föl a vizsgálati ered-

ményt. Közben viszont hazaküldtem a beteget.

- Értem - mondta O'Donnell. Hát ez bizony enyhén szólván kínos eset. E mellett már nem lehet szó nélkül elmenni.

- Mit mondjak - folytatta Rufus - nem valami kellemes dolog visszahívni a beteget azzal, hogy elnézést, de tévedtem, önnek mégiscsak rákja van, és újra meg kell operálnom, még hozzá azonnal.

Hát igen. O'Donnell jól ismerte ezt az érzést: az előző munkahelyén vele is előfordult egyszer ilyesmi, s nem szeretete volna, ha valaha is megismétlődik.

- Bill! Ugye rám bízod, hogy elintézzem? - kérdezte. Tehetted, mert Rufusról volt szó; más talán akadémikuskodott volna.

- Persze. Nekem mindegy, hogyan csinálod, de történjen már végre valami. Az eset nem egyedi. Csak ez a legkirívóbb. O'Donnell tudta, hogy ez igaz. Csak az a baj, hogy Rufus nem tud azokról a gondokról, amelyek mindezzel együttjárnak.

- Még ma beszélek Joe Pearsonnal - ígérte. - Mindjárt a konferencia után. Ott leszel?

- Hát persze - bólintott Rufus.

- Akkor még találkozunk. Köszönöm, hogy szóltál. ígérem, hogy teszek valamit az ügyben.

Valamit. De mit? - töprengett O'Donnell, amint továbbindult. Még akkor is ezen törte a fejét, amikor benyitott Harry Tomaselli irodájába az igazgatóságon.

O'Donnell először észre sem vette az igazgatót, ezért az odaszólt neki: - Itt vagyok, Kent. - Tomaselli most kivételesen nem az íróasztalnál ült, ahol munkanapjai nagyobb részét töltötte, hanem a szoba túlsó végében egy asztal fölé hajolva néhány vázlatot tanulmányozott. O'Donnell is odament, és megnézte, mi az.

- Álmodozunk, Harry? - kérdezte az egyik tervrajzra mutatva. - Itt a keleti szárny tetején még biztosan elférne egy kisebbfajta kacsalábon forgó kastély is.

Tomaselli elvigyorodott. - Én benne vagyok, ha te meggyőződ az igazgatótanácsot, hogy szükségünk van rá - mondta. Levette keret nélküli szemüvegét, s tisztogatni kezdte. - Hát itt a Csipkerózsika-kastély.

O'Donnell szemügyre vette az építész rajzát: tehát így nézne ki a Three Counties Kórház a pompás új szárny hozzáépítése után. Épülne egy különálló nővérszálló is. - Más újság nincs? - fordult Tomasellihez.

- De igen. Ma reggel megint tárgyaltam Ordennel. - Orden Brown a második legnagyobb burlingtoni acélgyár fő-résztvényese, egyben a kórház igazgatótanácsának elnöke is volt.

- És?

- Azt mondta, hogy januárig félmillió biztosan összejön az építkezésre. Vagyis már márciusban elkezdhetjük.

- És mi lesz a másik félmillióval? Mintha a múlt héten még azt mondta volna Orden, hogy decembernél előbb úgysem lesz semmi az egészből - jegyezte meg O'Donnell. És még így is túl optimista volt, tette hozzá magában.

- Igen - felelte Tomaselli - de ma megkért, hogy szóljak neked: meggondolta magát. Tegnap ugyanis megint beszélt a

polgármesterrel, s most már biztosak benne, hogy a jövő nyárra összejön a hiányzó félmillió. Őszre akár kész is lehet az egész.

- Végre valami jó hír - mondta O'Donnell, s úgy döntött, egyelőre sutba dobja a kételyeit. Orden Brownt szavahihető embernek ismerte.

- Ó, és majdnem elfelejtettem - tette hozzá színlelt szőrazottossággal Tomaselli - hogy Orden és a polgármester a jövő szerdán találkozik a kormányzóval. Nem lehetetlen, hogy végül mégis fölemelik az állami támogatás összegét.

- Más újság nincs? - viccelődött O'Donnell.

- Azt hittem, örülni fogsz - mondta Tomaselli.

De még mennyire örülök, gondolta O'Donnell. Megtettük az első lépést egy régi álom megvalósítása felé. A tervek még akkor körvonalazódtak, amikor ő - több mint három éve - a kórházhoz került. Istenem, hogy meg lehet szokni mindent, gondolta. Ha valaki a Harvardon vagy akár gyakorlóévei alatt is megijósolja neki, hogy egy ilyen isten háta mögötti helyen köt ki, kinevette volna. Még londoni szakorvosi gyakorlata alatt is az volt a szándéka, hogy Amerikába hazatérve egy olyan híres kórházba megy dolgozni, mint a Johns Hopkins vagy a Massachusetts General. Válogathatott az ajánlatok közül, de aztán Orden Brown fölkereste New Yorkban, és rábeszélte, hogy látogasson el Burlingtonbe, a Three Counties Kórházba.

Eleget tett a felkérésnek, s eléggé megdöbbenett attól, amit tapasztalt: egy piszkos, elhanyagolt, alacsony szakmai színvonalon álló, rosszul működő kórházat látott. A főorvosok már évek óta irányították az osztályukat, nekik már az volt életük legfőbb célja, hogy megmaradjon a status quo. Az igazgató - aki kulcspozíciót töltött be a laikus igazgatótanács és a kórház orvosai között - nem értette a dolgát. A gyakorló orvosok oktatása gyalázatosan alacsony szintre süllyedt. Kutatómunkára egyszerűen nem volt pénz. A nővérek és kishővérek középkori körülmények között laktak és dolgoztak. Orden Brown semmit nem titkolt el O'Donnell elől. Megmutatott mindent, majd meghívta az otthonába vacsorára. O'Donnell úgy döntött, hogy a meghívást elfogadja, de az első éjszakai géppel visszarepül New Yorkba. A kiábrándító tapasztalatok után azt kívánta, hogy akkor lássa viszont Burlingtont és a Three Counties Kórházat, amikor a háta közepét.

Vacsora közben, a város villanegyedében, Orden Brown domboldalra épült házának tapétás ebédlőjében aztán végighallgatta a kórház szomorú, de eléggé szokványos történetét. Valaha a legmodernebbek közé sorolták az egész államban, de aztán megrekedt a fejlődésben, és elöregedett. Az igazgatótanács előző elnöke egy idős iparmágnás volt, aki mindenért másra hárította a felelősséget, és a kórházba be sem tette a lábát, hacsak a protokoll feltétlenül meg nem kívánta. Fejétől bűdösödik a hal - így a pozíciójukat már évek óta birtokló főorvosok is beletörődtek a helyzetbe. A fiatal orvosok eleinte még háborogtak az áldatlan állapotok miatt, de a sok kudarc megtörte őket, s inkább elmenekültek. Végül a kórháznak már olyan rossz hírét költötték, hogy a jó minősítéssel végzett fiatal orvosok messze elkerülték - így aztán a Three

Counties kénytelen-kelletlen beírta a másodrendű szakemberekkel. Ez volt a helyzet O'Donnell látogatásakor.

Az egyetlen jelentős változást Orden Brown kinevezése jelentette. A volt elnök három hónapja meghalt, s ekkor a város néhány tekintélyes polgára rábeszélte Brownt, hogy foglalja el a megüresedett hivatalt. Ez nem ment harc nélkül, hiszen az igazgatótanács néhány idősebb tagja azt szerette volna, ha az ő jelöltjük, Eustace Swayne ül az elnöki székbe. De végül a többség Brownra szavazott, aki megpróbálta megszerezni a többiek támogatását a Three Counties korszerűsítéséhez. Ez sem volt könnyű. Az igazgatótanács konzervatív tagjai, élükön Eustace Swayne-nel, szövetségre léptek a kórház idősebb orvosaival, s ők elleneztek minden változást. Brownnak mindig nagyon óvatosan és körültekintően kellett eljárnia. Először abban akart szabad kezet kapni, hogy vállalkozó szellemű fiatalokkal növelhesse a személyzet létszámát. A fiatalabb burlingtoni üzletemberek egy részét is meg akarta nyerni terveinek. Ezt azonban egyelőre el kellett halasztania az igazgatótanácsban belüli torzskodások miatt.

Orden Brown nyíltan elmondta O'Donnellnek, hogy befolyását felhasználva kiszoríthatná az idős, maradi tagokat az igazgatótanácsból, ha éppen nagyon akarná. Ez azonban stratégiai szempontból nem volna tanácsos, hiszen többnyire gazdag emberek, és a kórházat érzékenyen érintené, ha végrendeletükben sértettségéből "megfeledeznének" róla. Eustace Swayne - aki egy kiterjedt áruházi hálózat tulajdonosa volt - már célzott is egy ízben ilyesmire. Ezért volt hát szüksége Orden Brownnak a körültekintésre.

Már így is sikerült kissé előbbre lépnie: megszavaztatta az igazgatótanáccsal, hogy új főorvost keressenek a sebészet élére. Ennek a többségi döntésnek a nyomán kereste meg O'Donnellt.

Ő az ajánlat hallatán csak a fejét rázta. - Attól tartok, ez nem nekem való munka.

- Meglehet - mondta Brown. - Mégis kérem, hallgasson végig.

Brown meggyőző történetet adott elő. Önmagával kezdte: bár gazdag szülők gyermeke volt, a keverőgéptől verekedte föl magát az irodai munkán át egészen az elnöki székig. Értett a munkások nyelvén is, hiszen évekig dolgozott közöttük. Talán részben ez sarkallta, hogy megpróbálja kiemelni a Three Countiest az elmaradottságból. Akármi volt is az indítéka, O'Donnellnek afelől nem lehetett kétsége, hogy beszélőpartnere igen eltökélt.

A beszélgetés vége felé Orden Brown így szólt: - Ha netán mégis úgy döntene, hogy elfogadja az ajánlatomat, sajnos semmit nem ígérhetek. Szeretném azt mondani, hogy szabad kezet kap, de az a valószínűbb, hogy mindenért nagyon meg kell majd küzdenie. Számítson ellenállásra, taktikázásra, struccpolitikára, sértődésekre. Egyben-másban még én sem tudok segíteni, így nagyrészt magára lesz utalva.

Rövid hallgatás után hozzátette: - Másfelől talán éppen ez a szerencse, legalábbis egy magafajta ember számára. Itt csakugyan bebizonyíthatja, hogy mi mindenre képes.

Aznap este több szó már nem is esett köztük a kórházról. Semleges témákról társalogtak: Európáról, a közelgő elnök-

választás esélyeiről, a közel-keleti nacionalizmusról - Brown tájékozott és világlátott embernek bizonyult. Aztán kivitte kocsján O'Donnelt a repülőtérre, s egy kézfogással elbúcsúztak. - Örültem a találkozásnak - mondták mindketten, s komolyan is gondolták. O'Donnell mégis azzal az elhatározással szállt be a gépbe, hogy mihamarabb elfelejti Burlingtont, s az utat azok közé sorolja, amelyekkel az ördögnek tartozott.

Az úton először olvasni próbált: egy képeslapban talált egy cikket a profi teniszről, amely érdekelte. De meg kellett állapítania, hogy nem tud igazán odafigyelni rá. Minduntalan eszébe jutott a Three Counties Kórház, mindaz, amit látott s amit ott tenni kellene. Végül - hosszú évek óta először - feltette magának a kérdést: mit is vár az orvosi pályától? Mit is jelent neki ez a hivatás? És mit vár önmagától? Mit akar elérni? Milyen áldozatot kell hoznia, és végül mit akar örökül hagyni maga után? Eddig nem nősült meg, most már talán nem is fog. Kalandjai persze voltak, némelyik az ágyban végződött, némelyik nem, de tartósnak egyik sem bizonyult. Vajon hová vezet a Harvardon megkezdett út, amelyet a Presbiterianben folytatott, majd a Barts következett... Ugyan hová? A válasz hirtelen egyszerűnek látszott: hát hová, ha nem Burlingtonbe, a Three Counties Kórházba? Érezte, hogy ez a válasz végleges és egyértelmű. Még a La Guardia repülőtéren feladott egy kurta táviratot Orden Brownnak: "Vállalom." O'Donnell most, a tervrajzokat nézegetve végigpergette magában az elmúlt három és fél év eseményeit. Orden Brownnak igaza lett: egyáltalán nem volt könnyű. Mindazzal, amiről akkor szó volt, valóban meg kellett küzdenie. De úgy érezte, már túl van a nehezen.

Nem sokkal a megérkezése után az előző sebész főorvos csöndben távozott a kórházból. O'Donnell már az első három hónapban maga köré gyűjtötte azokat a kollégáit, akik szintén úgy érezték, hogy emelni kellene az osztály munkájának színvonalát. Megegyeztek, maguk között szigorúbb követelményeket állítanak fel, és létrehozták azt az erős műtőbizottságot, amely érvényt is szerzett e szabályoknak. Újjászervezték a már haldokló szövettani bizottságot is - ennek azt kellett biztosítania, hogy a sebészetten elkövetett számos hiba, különösen az egészséges szervek kioperálása, ne ismétlődhessen meg.

A tehetségtelenebb sebészeket tapintatosan, de erélyesen rászorították, hogy csak másodrendű operációkat végezzenek el. A henteseket, a megrögzött vakbélírtókat meg a kétbalkezeseket válaszut elé állították: vagy saját jószántukból felmondanak, vagy hivatalos úton bocsátják el őket. A többség a békés távozást választotta - köztük egy olyan sebész, aki egy ízben kioperálta egy beteg egyetlen veséjét, mert nem vette észre, hogy az illető egy korábbi műtét következtében már csak fél vesével élt. A szörnyű hiba a boncolásnál derült ki.

Ezt a sebészt könnyen eltávolították. Akadtak azonban olyanok is, akikkel csak nehezen boldogultak. A megyei orvosbizottság ülései olykor heves vitákba torkolltak, két elbocsátott sebész is beperelte volt kollégáit. O'Donnell tudta, hogy ebben az ügyben még éles bírósági vitákra számíthat-

nak, s előre rettegett ennek a sajtó visszhangjától.

Gond tehát akadt bőven, de O'Donnell és szövetségesei végül is keresztülvitték akaratukat. A személyzeti állományban támadt réseket sikerült betönniük új, jól képzett emberekkel, akik közül O'Donnell nem egyet még az egyetemről ismert, s személyesen beszélt rá, hogy költözzék Burlingtonbe.

Időközben új főorvos került a belgyógyászat élére is: dr. Chandler, aki nem volt ugyan új ember a kórházban, de elsőrangú szakember hírében állt, s már korábban a nyílt ellenzékhez tartozott. Bár O'Donnell sokat vitatkozott vele a kórházpolitikáról, s olykor kissé nagyképűnek is találta, feltétlenül becsülte, mert szakmai ügyekben nem ismert megalkuvást.

Az O'Donnell kinevezése óta eltelt három és fél évben az adminisztratív módszerek is megváltoztak. Nem sokkal érkezése után felhívta Orden Brown figyelmét egy olyan fiatalemberre, akiről tudta, hogy a legjobb szakember ezen a téren.

Az elnök személyesen kereste fel az illetőt, s két nap múlva aláírt szerződéssel a tarsolyában érkezett vissza. Egy hónap múlva a régi igazgatót - érdemei elismerése mellett - nyugdíjazták, ami neki is nagy megkönnyebbülést jelentett, hiszen már rég a fejére nőttek az elintézetlen ügyek. Így került a kórházhoz Harry Tomaselli, és az egész adminisztráció az ő emberséges, de erélyes vezetési stílusát tükrözte.

Egy éve már, hogy O'Donnellt az orvostanács elnökévé választották; így ő lett a kórházban a rangidős orvos. Azóta - Tomasellivel és Chandlerrel együtt - új alapokra helyezték a bentlakó személyzet továbbképzését is, s máris érezhető volt, hogy a kórház egyre népszerűbb a végzős medikusok köré-

ben.

Az útnak még így is csak az elején jártak. Hosszútávú programjuk kiterjedt a gyógyászat mindhárom fontos területére: a gyógyításra, a továbbképzésre és a kutatásra. O'Donnell aki már a negyvenharmadik évében járt, nem hitte, hogy nyugdíjba vonulása előtt el tudja végezni mindazt, amit célul tűzött maga elé. A kezdet azonban nem volt rossz, s ma sem bánta meg azt a döntést, amelyet három és fél éve hozott a repülőgép fedélzetén.

Természetesen akadtak gyenge pontjai is az eddig felépített erődítménynek. Az ilyesmi sajnos elkerülhetetlen; nagy dolgokat se könnyen, se gyorsan nem lehet megvalósítani. Egyik-másik főorvos még mindig az újítások ellen ágált, s ezek erősen befolyásolták az igazgatótanács idősebb tagjait, akik továbbra is a helyükön maradtak, élükön Eustace Swayne-nel, aki konokabb volt, mint valaha. Persze, gondolta O'Donnell, ez talán nem is baj lehet valami abban a mondatban, hogy "fiatalság - bolondság". Egyes esetekben azonban éppen ennek a csoportnak a befolyása miatt csak túlzott körültekintéssel foghattak hozzá terveik megvalósításához. O'Donnell ebbe már beletörődött, az új kollégákat azonban olykor csak nehezen tudta jobb belátásra bírni.

Pontosan ezért lett olyan gondterhelt a Bill Rufusszal folytatott beszélgetés után is. A kórházban még a régi Three Counties-rendszer erődítménye volt. Joseph Pearson, az osz-

tály korlátlan ura már harminckét éve dolgozott a kórházban. Az igazgatótanács legtöbb tagját jól ismerte, rendszeresen együtt sakkozott Eustace Swayne-nel, de ennél is többet nyomott a latban, hogy jó szakembernek tartották. Fiatalabb korában a kutatómunkában is aktívan részt vett, s egykor az állam kórbonctani társaságának elnöke volt. A bajokat az okozta, hogy a kórbonctanon a megsokasodott munkát egy ember már csak nehezen tarthatta kézben. O'Donnell azt is gyanította, hogy az ott alkalmazott laboratóriumi módszerek némelyike már elavult. Megérett a helyzet a változtatásra, ez azonban korántsem lesz könnyű.

Itt volt először is a kórház bővítésére szánt alap kérdése. O'Donnell ismerte Pearson befolyását Eustace Swayne-re. Vajon egy esetleges O'Donnell-Pearson-vita nem húzná-e keresztül Orden Brown számítását? Vajon akkor is összegyűlné jövő őszre a szükséges összeg? Már az is nagy veszteség volna, ha csupán Swayne személyes hozzájárulásától esnének el, mivel Swayne ilyen esetekben mindig bőkezűnek bizonyult. Ráadásul Swayne erősen befolyásolhatta a többi esetleges adományozót; mindenesetre volt akkora hatalma, hogy ebben a pillanatban fölrúghassa a terveiket. O'Donnell az adott helyzetben őszintén remélte, hogy egyelőre nem kell szembenéznie a kórbonctan problémájával. Azt azonban nem tehette meg, hogy Bill Rufus panaszát valahogyan - méghozzá minél előbb - ne orvosolja. - Harry - szólt oda az igazgatónak - lehet, hogy ki kell ásnunk a csatabárdot Joe Pearson ellen.

HARMADIK FEJEZET

A kórház felső emeletein uralkodó hőséggel és nyüzsgéssel ellentétben a kicsempézett alagsorban csend honolt és kellemesen hűvös volt a levegő. A nyugalmat még az a kicsiny menet sem bolygatta meg, amely Penfield nővérből, egy kerekken guruló hordágyból és egy fehér köpenyes, gumitalpú cipős mütösből állt.

Vajon hányadszor teszem meg ezt az utat? - tűnődött magában Penfield nővér, amint a hordágyon fekvő, lepedővel letakart holttestre nézett. Az elmúlt tizenegy év során talán ötvenedszer, de lehet, hogy többször is, az ilyesmit nem tartja számon az ember. Szomorú ez a végső utazás a kórterem és a kórház halottaskamrája, vagyis élet és halál között.

Valóságos szertartás volt ez; valahányszor egy beteg meghalt, tapintatosan megválasztott időpontban és útvonalon szállították el: a menet valamelyik hátsó folyosóról indult, és a teherliften folytatta útját, kikerülve a kórházi forgalmat, nehogy az élöket lehangolja a halál nyomasztó látványa. Ez volt az utolsó szolgálat, amit a nővér megtett a betegnek, egy gesztus, amelynek nem volt más értelme, mint az, hogy ha már csődöt mondott az orvostudomány, legalább nem hagyják cserben végérvényesen a beteget, hanem - ha ettől kezdve már csakjelképesen is - gondját viselik a legvégső pillanatig.

A kórház folyosója kettéágazott. Jobbról gépek duruzsolása hallatszott: itt volt a központi fűtés, a melegvíz-hálózat, az elektromos berendezés meg a tartalék áramfejlesztők. Balra egy nyíl jelezte, hogy az út a kórbonctani osztályra, a

halottaskamrába vezet.

Erre kanyarodott most a kis menet. Weidman, a mütös balra fordította a hordágyat. Egy szerelő éppen ott lebzsel, és üvegből Coca-Colát ivott, aztán a keze fejével megtörölte a száját, és a letakart holttestre mutatott. - Na, mi van? Ennek se sikerült? - kérdezte. Sokszor tréfálkozott már így Weidmannel, aki hasonlóképpen válaszolt: - Nem bizony, Jack. Kihúzták a számát szegénynek.

A szerelő bölintott, s jót húzott a Colás-üvegből.

Milyen rövid is az út az életből a halálba - gondolta Penfield nővér. A lepel alatt fekvő halott egy órája még élő ember volt: George Andrew Dunton, ötvenhárom éves férfi, foglalkozása mérnök. A nővér felidézte magában a zárójelentés részleteit, melyet a hóna alatt vitt egy dossziében.

A családtagok a halál beállta után ugyanúgy viselkedtek, mint addig: meg voltak rendülve, de nem hisztériáztak. Ez megkönnyítette dr. Mac Mahon dolgát, akinek engedélyt kellett kérnie tőlük a boncolásra.

- Mrs. Dunton - szólalt meg halkán - tudom, hogy most nem könnyű ilyesmivel foglalkoznia, mégis meg kell kérdeznem, hogy hozzájárul-e a férje boncolásához.

Rutinosan folytatta a megszokott érvekkel: a kórház szeretne mindent megtenni szakmai színvonalának megtartása érdekében; a boncolás segítségével ellenőrizhető, vajon helyes diagnózist állított-e fel az orvos; ez általában az orvostudomány javát szolgálja; az így szerzett tapasztalatoknak még a család tagjai és a város más polgárai is hasznát láthatják, ha netán valamikor a kórházba kerülnek. De természetesen engedély nélkül szó sem lehet...

Az elhunyt fia itt félbeszakította, és nyugodtan csak annyit mondott: - Értjük, kérem. Ha kiállítják a szükséges papírokat, édesanyám alá fogja írni.

Penfield nővér kitöltötte hát a megfelelő nyomtatványt, s George Andrew Dunton (élt ötvenhárom évet) teste készen állt a boncolásra.

A boncterem ajtaja kitérült.

George Rinne, a néger teremszolga felnézett munkájából, amint a hordágy begördült az ajtón. Éppen a zománcozott boncasztalt sikálta, amely most makulátlan fehérén ragyogott.

Weidman a megszokott tréfával köszöntötte: - Hoztam neked egy új beteget!

Rinne udvariasan elmosolyodott, mintha nem századszor hallotta volna már ugyanezt, s a fehér boncasztal felé mutatott: - Erre tessék!

Weidman az asztal mellé irányította a hordágyat. Rinne lehúzta George Andrew Dunton meztelen testéről a lepedőt, majd szépen összehajtogatta, és átnyújtotta Weidmannek. Halotton volt vagy sem, el kell vele számolni az osztályon. Most egy újabb lepedőt tettek a holttest alá, amelyet közös erővel átcúsztattak az asztalra.

George Rinne felnyögött, amint megemelte a holttestet.

Nehéz volt a száznolcvan centi magas férfi, akijócskán el is húzott élete végére. Weidman vigyorogva tolta félre a hord-

ágyat. - Öregszel, George. Nemsokára téged boncolunk.
Rinne a fejét rázta. - Én mégjavában itt leszek, amikor te
kés alá kerülsz!

Begyakorolt kis jelenet volt ez, már évek óta játszották.
Eleinte, régen, tán azért kezdtek el viccelődni ezen a komor
helyen, hogy elviselhetőbbé tegyék a munkájukat, távol tart-
sák maguktól a halált, amellyel napról napra együtt kellett él-
niük. De az eredeti ok már rég feledésbe merült. A rutin kiöl
az emberből minden megilletődést és félelmet, amit a halál
közelsége miatt érezhetne. Már csak megszokásból folytatták
az egészet.

A boncterem túlsó sarkában ült az ügyeletes, Mc Neil dok-
tor. Éppen belebújt fehér köpenyébe, amikor belépett Pen-
field nővér a gondjaira bízott holttesttel. Miközben az orvos
átfutotta a zárójelentést és a csatolt iratokat, mindvégig érez-
te, milyen közel van hozzá Penfield nővér, és milyen kívána-
tos. Hallotta a keményített egyenruha suhogását, érezte a fi-
nom parfümillatot, érzékelte, milyen kedvesen kócos a sapka
alól kibukkanó haja; istenem, de jó lenne beletúrni! Aztán is-
mét a jelentésre összpontosította a figyelmét.

- Úgy látom, nem hiányzik semmi - mondta, miközben azt
latolgatta, vajon van-e esélye Penfield nővérnél. Már hat hete
nem hált senkivel, márpedig huszonhét éves korban ennyi
idő nő nélkül nem csekélység. Penfield nővér egyébként
rendkívül vonzó teremtés volt, úgy harminckét éves lehetett:
még elég fiatal ahhoz, hogy tudjon meglepetésekkel szolgál-
ni, de már nem olyan fiatal, hogy liliomtiprástól kellene tartani.
Okos volt és kedves; ráadásul jó alakú is. Fehér egyenru-
hája alatt látszott parányi bugyijának körvonala; ebben a hő-
ségben valószínűleg mást nem is viselt. Mc Neil agya lázasan
dolgozott. Egyszer-kétszer biztosan el kell majd vinnie a nő-
vért szórakozni, mielőtt hajlandó lesz vele lefeküdni. Ez az-
tán el is döntötte a kérdést: el kell halasztania a dolgot a jövő
hónapra, mert most nincs pénze ilyesmire. Mademoiselle
Penfield, ugye, tudsz ennyit várni rám? Jössz te még az én ut-
cámba; majd ha ismét meghal egy beteg.

- Köszönöm, doktor - mosolyodott el a nővér, és elindult.
Igen, gondolta Mc Neil, ebből biztosan lehet valami.

A biztonság kedvéért azonban még utána szólott: - Csak
hozzák ám őket szaporán! Nem szabad kiesnünk a gyakorlat-
ból! - Régi tréfa volt ez is; szabadszájú védekezés a halál el-
len.

Elaine Penfield követte a mütöst. Itt elvégezte a dolgát,
most várják a betegek, azaz az élők. Olyan érzése támadt,
mintha Mc Neil doktor ajánlatot akart volna tenni neki, de az-
tán meggondolta magát. No, nem baj, majd legközelebb.

George Rinne fatámasztékokat csúsztatott a halott nyaka
alá, és kinyújtóztatta a karokat a test mellett; közben Mc Neil
kirakta a szükséges műszereket - késeket, bordavágó ollókat,
fogókat és a koponyafűrész. Rinne mindig alapos munkát
végzett minden szerszám tiszta volt, bár nem steril, hiszen itt
erre nem is volt szükség, nem úgy, mint négy emelettel fel-
jebb, a sebészetben. Itt a betegek már nem kellett vigyázni,
legfeljebb az orvos kaphatott fertőzést.

Rinne kérdő pillantást vetett Meneilre, mire az bólintott. - Telefonálhat, George. Jöhetnek a kishővérek. És szólhat Pearson doktornak is, hogy minden készen áll.

- Igen, doktor úr - mondta Rinne szolgálatkészen, s máris indult. Mc Neil, a gyakorló orvos a felettese volt, noha alig valamivel keresett többet nála. Ez azonban már nem sokáig lesz így. Mc Neil már három és fél éve dolgozik gyakorló orvosként a kórházban, így csak fél év választja el attól, hogy megkapja a szakorvosi diplomáját. Akkor aztán majd válogathat az évi húszezer dolláros állások között, hiszen szerencséjére egyelőre kevesebb a kórboncnok, mint amennyire szükség lenne. Akkor majd nem okoz gondot, hogy ajánlatot tehet-e Penfield nővérnek vagy bárki másnak.

Roger Mc Neil őszintén örült ennek, de nem mutatta ki; magában elmosolyodott erre a gondolatra, de az arca semmit sem árult el. Mindenki komoly embernek tartotta, még hozzá joggal, és azt hitték, nincs humorérzéke, ebben azonban tévedtek. Barátai nemigen voltak, a nők azonban vonzódtak hozzá; erre hamar rájött, és ki is használta. Segédorvos korában társai nem értették, hogy mit esznek a nővérek ezen a savanyú alakon, s vajon miért bújnak az ágyába készségesen olyanok is, akik az esélyesebbnek tartott Casanova jelölteket figyelemre sem méltatják.

A boncterem ajtaja kivágódott, s berontott rajta Mike Seddons. A sebészetben volt gyakorló orvos, de ideiglenesen a kórbonctanra osztották be. Arról volt nevezetes, hogy mindig rohant. Vörös haja elképesztő helyeken állt égne; kislégyarcáról sosem hervadt le a mosoly. Mc Neil kissé exhibicionistának tartotta, de azt készséggel elismerte, hogy lelkiismeretesebben végzi a kórbonctani gyakorlatot, mint a gyakorló sebészek általában.

Seddons most a holttestre nézett, s így szólt: - Mi az, már megint munkánk van?

Mc Neil intésére kézbe vette a zárójelentést. - Miben halt meg? - kérdezte, aztán amint előrehaladt az olvasásban, felkiáltott:

- Á, szívkoszorúér!

- A zárójelentés szerint igen - mondta rá Mc Neil.

- Te csinálod?

Mc Neil nemet intett.

- Nem, Pearson.

Seddons kíváncsian nézett Mc Neilre. - Maga a nagynő? Miért, ez valami különleges eset?

- Á, dehogy - felelte Mc Neil, miközben egy írómappára csiptette a boncolási jegyzőkönyv négyoldalas nyomtatványát. - Csak jön ide egy-két gyakorló nővér is. Az öreg nyilván előttük akar villogni.

- Szóval diszeloádás lesz! - vigyorodott el Seddons. - Na, erről nem maradhatok le!

- Ezzel az erővel akár dolgozhatsz is valamit - mondta Mc Neil, és átnyújtotta az írómappát. - Töltsd ki, amit tudsz, oké?

- Oké. - Seddons átvette az írómappát, s beírt néhány adatot a jegyzőkönyvbe a holttestről, közben hangosan közölte észrevételeit.

- Itt egy szép tiszta vakbélműtéthez. A bal karon egy szemölcs. Elnézést! - mondta, s megemelte a halott karját. - Enyhe hullamerevség. - Most felhúzta a halott szemhéját, és leírta: "Kerek pupilla, 3 mm átmérőjű." Aztán a hulla állkapcsához nyúlt: - Na, nézzük meg a fogakat!

A folyosóról léptek zaja hallatszott. Kisvártatva kinyílt a terem ajtaja, bedugta a fejét egy ápolónő, akiben Mc Neil a nővérképző iskola egyik oktatójára ismert.

- Jó napot, Mc Neil doktor! - köszönt az ápolónő. Mögötte néhány kishívővér ácsorgott.

- Jó napot! - biccentett Mc Neil. - Fáradjanak be!

A kishívővérek besereglettek az ajtón, ideges pillantásokat vetve a boncasztalon heverő holttestre. Hatan voltak. Mike Seddons elvigyorodott: - Csak tessék, tessék, kislányok, a legjobb helyek még üresek!

Szemügyre vette a csapatot. Akadt közöttük egy-két új arc is, például az a kis barna. Hm. Nem is rossz. Még ebben a spártai uniformisban is látni, hogy nem akármilyen. Seddons látszólag minden ok nélkül átvágott a termen, majd visszajött, s hogy, hogy nem, épp a kiszemelt lány és a többiek között állt meg. Szélesen rámosolygott, és megszólította: - Ha nem csalódom, maga először van itt.

- Csakúgy, mint a többiek - felelte a lány, majd pajkosan hozzátette: - Egyébként úgy tudom, hogy az orvosok sosem veszik észre az elsőéves kishívővéreket.

Seddons fontolóra vette a dolgot. - Igen, ez a szabály általában érvényes, de néha akadnak kivételek. Ez persze magukon múlik. Egyébként Mike Seddonsvagyok-mondta, s szemében látszott az őszinte csodálat.

- Én meg Vivian Loburton - felelte a lány, és felnevetett, de rögtön el is komolyodott, amint szeme találkozott a tanárnő rosszálló tekintetével. Viviannek tetszett ez a fiatal, vörös hajú orvos, de nem tartotta illendőnek, hogy épp itt kokettáljanak. Végül is az az ember az asztalon halott, sőt épp most halt meg. Ezért is cibálták őt most ide a többi kishívővérrel együtt, hogy megnézhessék a boncolást. A "boncolás" szó hatására most már csak az foglalkoztatta, mi vár itt rá. Nem tudta, hogyan fogja kibírni; már most is kényelmetlenül érezte magát. Tudta, hogy ha valóban ápolónő akar lenni, meg kell majd szoknia a halál látványát, de az ebben a pillanatban még új volt, és ezért eléggé rémítő is.

A folyosón újból léptek zaja hallatszott. Seddons megérintette Vivian karját, és odasúgta neki: - Még találkozunk, oké? - Aztán kinyílt az ajtó, s a kishívővérek tisztelettel hátrahúzódtak, ahogy dr. Joseph Pearson bevonult. Kurta "Jó napot"-tal üdvözölte őket, majd be sem várva a válaszukat, egy szekrényhez ment, levette fehér kórházi köpenyét, s belebújt egy másikba, amelyet a polcról vett le. Intett Seddonsnak, aki megkötötte hátul a köpeny zsinórját. Aztán a mosdóhoz léptek, ahol Seddons hintóport szórt Pearson kezére, majd odatartott neki egy pár gumikesztyűt. Mindez begyakorlott mozdulatokkal, néma csöndben zajlott le. Pearson picit elgörgette szájában a szivart, s köszönetet mormogott.

Aztán a boncolóasztalhoz lépett, elvette az írómappát Mc Neiltől, s elmélyülten olvasni kezdett. A holttestre mind-

eddig rá se nézett. Olyan az egész, gondolta Seddons, mint egy nagy karmester bevonulása. Csak a taps hiányzik.

Pearson végzett a zárójelentéssel, majd végre szemügyre vette a holttestet is, összehasonlítva észrevételeit Seddonséival. Aztán letette az írómappát, és a gyakorló nővérekre nézett. - Először vannak boncoláson?

- Igen, doktor úr - felelték kórusban a lányok.

Pearson elégedetten bólintott: - Nos, kezdjük a bemutatkozással: Pearson doktor vagyok, ennek a kórháznak a kórboncnoka. Ez az úr Mc Neil doktor, a gyakornokom, ez pedig Seddons doktor, harmadéves gyakorló sebész... jól mondom?

- Jól mondja, Pearson doktor - felelte mosolyogva Seddons.

- Tehát harmadéves - folytatta Pearson - és most éppen nálunk gyakorol. Nemsokára végez, és rászabadul a gyanútlan lakosságra.

A lányok elmosolyodtak, ketten fel is nevettek. Seddons is szélesen elvigyorodott; nem bánta az ilyesfajta viccelődést, még ha az ő rovására ment is. Tudta, hogy nem személy szerint neki szól; az öreg Pearson negyvenévi kórboncnoki gyakorlattal a háta mögött nyilván több sebészi tévedésről rántotta már le a leplet, mint akárki más. Seddons a komor képpel álldogáló Mc Neilre pillantott. Nem tetszik neki a tréfa. Számára a kórbonctan véresen komoly dolog. Pearson folytatta a mondókáját.

- A kórboncnokról azt tartják, hogy ő az az orvos, akit a beteg ritkán keres fel. Mégis azt kell mondanunk: kevés kórházi osztály működése befolyásolja ilyen nagy mértékben a betegek állapotát.

Most jön a reklámduma, gondolta Seddons, és igaza volt.

- A kórbonctani osztály vizsgálja meg a beteg véréit; a beteg székletét; ez állapítja meg, milyen betegségben szenved, s ha daganata van, az jó- vagy rosszindulatú-e. A beteg orvosa nemegyszer a kórbonctanhoz fordul tanácsért, s olyan esetekben, amikor az orvostudomány többi ága csődöt mond - Pearson itt hatásszünetet tartott, és jelentőségteljes pillantást vetett George Andrew Dunton holttestére - a kórboncnok állapítja meg a végső diagnózist.

Nagy színész az öreg, gondolta Seddons. Igazi, gátlástalan ripacs!

Pearson most a szivarjával mutogatott. - Felhívnam a figyelmüket egy mondásra, melyet nem egy boncterem falán viszontláthatnak majd. - A kislányok a falon függő, bekeregetett jelmondatrészletek: Mortui Vivosdocent. Pearson felolvasta a latin mondatot, majd lefordította: - A halott az élőket tanítja.

Újra a holttestre pillantott. - Most és itt is ez történik. Ez az ember feltehetően - a "feltehetően" szót alaposan megnyomta - szívkoszorúér-trombózisban halt meg. A boncolás fogja kideríteni, hogy helytálló-e ez a feltevés.

Mélyet szippantott a szivarjából, mire Seddons, aki már jól ismerte a menetrendet, közelebb lépett. Mellékszereplő volt a darabban, de nem akart lekésni egyetlen jelenéséről sem.

Pearson kék füstgomolyt fújt a levegőbe, majd átnyújtotta a szivart Seddonsnak, aki a boncasztaltól kissé távolabb letette

azt. Pearson szemlét tartott a kikészített műszerek fölött, majd kiválasztott egy kést. Megnézte magának a helyet, ahol a boncolást kezdi, majd egy gyors, határozott mozdulattal mélyen belevágott.

Mc Neil lopva a kishővéreket figyelte. Ez a látvány nem való ájulós embernek, de olykor még a tapasztalt szakembernek se könnyű az első vágás. Ez az a pillanat, amelytől fogva a holttest már nem hasonlít élő emberhez: a kés szertefoszlat minden illúziót. Ami a boncasztalon fekszik, az már nem férfi, nő vagy gyermek, hanem csak hús és csont, ami emlékeztet az élőre, s mégsem az. Ez itt az Ótestamentum végső igaz sága: "Porból vagy és porrá leszel."

Pearson doktor, hosszú évek gyakorlatával a háta mögött,

tökéletes Y alakú vágással kezdte a boncolást. Egy-egy határozott mozdulattal húzta meg az Y két felső ágát a vállaktól a mellkas aljáig, ahol a két metszés találkozott. Innen egyetlen egyenes vonallal folytatta egészen a nemi szervig. A húsba vágó kés sziszegett és hersegett, s a szétnyíló bőr alól sárgás színű zsírréteg bukkant elő.

Mc Neil még mindig a kishővéreket nézte. Ketten falfehérek voltak, egy harmadik levegő után kapkodott és el is fordult, de a többi három nyugodt maradt. Mc Neil a sápadtakat figyelte, mert bizony előfordult, hogy egy-egy kishővér elájult az első boncolásnál. De most úgy tűnt, ez a hat ki fogja bírni: annak a kettőnek lassacskán visszatért az arcára a pír, a harmadik meg visszafordult, bár most már zsebkendőt tartott a szája elé.

Mc Neil odaszólt: - Ha valaki szeretne néhány percre kimeni, semmi akadálya. - A kishővérek hálás pillantást vetettek rá, de mindannyian a helyükön maradtak. Mc Neil arra gondolt, hogy némely kórboncnokok csak az első vágás után hajlandók az ápolónőket beengedni a boncterembe, Pearson azonban nem volt ilyen kíméletes. Azt tartotta, sokkal jobb, ha mindent látnak, s ebben Mc Neil is egyetértett vele. Egy nővérnek sok mindent kell látnia, amit nem könnyű elviselni: sebeket, csontokat, üszkösödést. Minél hamarabb megszokják a sajátos kórházi látványokat, szagokat, annál jobb nekik is, másoknak is.

Mc Neil most maga is kesztyűt húzott, és csatlakozott Pearsonhoz a boncasztalnál, aki időközben gyors mozdulatokkal szabaddá tette a bordákat egy nagy késsel, majd az éles, ollószerű bordavágóval látott munkához, utat nyitva a szívburok és a tüdő felé. A kesztyűket, a műszereket s magát a boncolóasztalt is kezdte lassan elborítani a vér. Seddons is kesztyűt húzott, s az asztal túloldalára állva felnyitotta a hasüreget. Hozott egy vödört a terem végéből, és sorra szedte ki a gyomrot meg a többi belső szervet, melyeket rövid vizsgálódás után beletett a vödörbe. Most már érezhetően terjengett a felboncolt testjellegzetes szaga. Pearson és Seddons együttes erővel elköttette és elvágta az artériákat, hogy a balzsamozónak ne legyen velük gondja. Seddons a boncasztal fölött lévő polcra elővett egy csövecskét, elfordított egy csapot, és megkezdte a hasüregbe jutott vér kiszivattyúzását, majd Pearson beleegyező bólintására elvégezte ugyanezt a műveletet a mellkasnál is.

Mc Neil időközben a koponyát vette kezelésbe. Először a fejbőrön ejtett egy metszést a haj vonala fölött, hogy majd a ravatalozáskor ne legyen látható a nyoma. Aztán egy erőteljes mozdulattal egy darabban előrehúzta a fejbőrt, úgyhogy - az most kívülről takarta az arcot. Előtűnt a koponya, s Mc Neil most kézbe vette az elektromos kézfűrészt. Mielőtt bekapcsolta volna, ismét a kishölgyekre nézett, akik hitetlenkedve és rémülten bámultak. Nyugi, gondolta, pár perc, és tényleg túl lesztek a nehezén.

Pearson éppen a szívet és a tüdőt szedte ki, amikor Mc Neil a koponyacsontba hasított a fűrészszel. A vibráló acélfogacskák fülsértő, fém hangja belehasított a terem csöndjébe. Mc Neil egy pillanatra felnézett, s látta, hogy a zsebkendőt tartó lány összerándul: nagyon remélte, hogy ha hánynia kell, kimegy. Tovább vágott a fűrészszel, míg csak az egész fejtető le nem vált. Mc Neil letette a fűrészt, amely most csupa vér volt; majd George Rinne letisztítja a többi műszerrel együtt. Óvatosan leemelte a koponya tetejét, s előtűnt az agyat takaró lágy hártya. Ismét a kishölgyekre nézett. Egészen jól viselték a látványt, márpedig ha ezt kibírták, most már mindent kibírhatnak.

Miután a koponya csontos részét eltávolította, Mc Neil egy éles ollóval felnyitotta az agyhártyát kettéosztó eret, a sinus sagittalist. Vér fröccsent az ollóra és az orvos kezére, még hozzá bő sugárban, tehát nem trombózis volt a halál oka.

Mc Neil alaposan szemügyre vette az agyhártyát, majd óvatosan eltávolította, hogy láthatóvá váljék maga az agy. Egy késsel óvatosan elválasztotta a gerincvelőtől, aztán kiemelte. Seddons odavitt egy formalinnal félig telt üveget, s ebbe tették bele.

Seddons Mc Neil határozott mozdulatait figyelte, s ismét azon töprengett, vajon a másik ilyenkor mire gondol. Már két éve ismerte, eleinte csak futólag, mint egyik gyakorló orvos a másikat - bár Mc Neil feljebb állt nála a kórházi ranglétrán - majd később alaposabban is megismerte itt a kórbonctanon. Seddons nagy érdeklődéssel végezte az itteni munkát, de azért a szíve mélyén örült, hogy nem ez a választott szakmája. Soha nem bánta meg, hogy sebésznekjelentkezett, s már várta azt a napot - már csak pár hét volt hátra - amikor visszamehet a saját osztályára. Az mégsem a halottak birodalma, mint ez, hanem az élőké. A műtőben elevenen lüktet az élet, érvényesülhet benne a mozgás költészete, s ott egy orvos olyan sikerélményekhez juthat, amilyenek a boncteremben soha nem adathatnak meg. Suszter maradjon a kaptafánál, kórboncnok a boncasztalnál.

Itt a boncteremben az is zavaró, hogy az ember kezd elrugaszkodni a valóságtól, könnyen megfélemedezik arról, hogy az orvostudomány fennállása óta az emberiség szolgálatában áll. Itt van például ez az agy... pár órája még egy ember gondolatai keringtek benne. Irányította az érzékelést a tapintástól a szagláson, a látáson át az ízlelésig, ismerte a szerelem, a félelem, a diadal érzését. Tegnap még-vagy akár ma is-ez az agy parancsot adhatott a szemnek, hogy könnyezzen, a szájnak, hogy beszéljen. Seddons emlékezett rá, hogy ez az ember mérnök volt. Agya tehát ismerte és értette a matematika és fizika törvényeit, terveket készített, talán házak, műutak,

vízművek, katedrálisok tervét - általuk küldött üzenetet a többi embernek, hogy értsék és éljenek vele. S mi ez az agymost? Nem egyéb, mint egy halott szövetmassza. Kiemelik a helyéről, felszeletelik, megvizsgálják, aztán megsemmisítik. Seddons nem hitt istenben, s azt sem értette, hogy művelt emberek hogyan hihetnek benne egyáltalán. Úgy tartotta, hogy a tudomány, az emberi gondolkodás előrehaladásával a vallás helyzete egyre lehetlenebbé vált. Hitt azonban abban, amit jobb híján, házi használatra "az emberi szikrának, az egyéniség vallásának" nevezett.

Egy sebésznek persze nehéz erre mindig emlékeznie, hiszen sokszor nem ismeri a betegeit, s még ha ismeri is, mütét közben megfélemedezik erről, mert fontosabb az éppen megoldandó szakmai probléma. De azt már régen elhatározta, hogy egyet soha nem felejt el: minden probléma mögött egy beteg, egy személyiség áll. Tanulóévei alatt nemegyszer tapasztalta, hogyan bújnak be mások valamiféle páncélba a személyes kapcsolatok ellen védekezve. elég erősnek érezte magát, hogy a személyes érzelmek elfojtása nélkül is boldoguljon az orvosi szakmában. Ezért kényszerítette magát, hogy gondolkozzék és monologizáljon néha munka közben. Barátai, akik jókedvű, nyílt embernek ismerték, talán meglepődtek volna, ha olvashatnak a gondolataiban. Vagy talán mégsem: elvégre az agy működése kiszámíthatatlan, nem igaz?

Vajon hogy áll ezzel Mc Neil? Érez még valamit, vagy már ő is csigaházba bújt? Seddons úgy gondolta, hogy igen, bár nem tudhatta biztosan. Pearson felől már nem volt semmi kétsége. Ő mindig hüvös volt, vérbeli prob. Bár szeretett színeszkedni, a kórbonctanon eltöltött évek lehűtötték. Épp most vette ki a halott szívét, figyelmesen vizsgálgatta, majd a gyakorló nővérekhez fordult.

- Erről az emberről annyit tudunk, hogy három éve volt az első szívkoszorúér-rohama, a második meg ezen a héten. Legelőször tehát a szívkoszorúereket vizsgáljuk meg. - A kisművelek odaadón figyeltek, hogyan nyitja fel Pearson a szívizom ütőereit.

- Valahol itt kell lennie a trombózis területnek... és itt is van! - mutatott rá a kezében tartott szonda hegyével. A bal oldali koszorúér főágában, az eredéstől mintegy két és fél centiméterre, egy centiméternél is vastagabb vérrögöt talált. Fölmutatta a lányoknak, hogy jobban lássák.

- Most a szív belsejét vizsgáljuk meg. - Pearson letette a szívet egy boncolótálcára, középen kettévágta, s intett a kisműveleknek, hogy lépjenek közelebb. tétován engedelmeskedtek.

- Látják a hegesedést a szívizmon? - mutatott rá Pearson néhány fehér szövetrostra a szívben, s a kisművelek közelebb hajoltak a vörösen tátongó üreghez. - Ez a három évvel ezelőtti roham maradványa: egy régebbi, gyógyult infarktusz. Pearson rövid hallgatás után folytatta: - A mostani roham nyomai itt láthatók a bal kamrában. Nézzék ezt a középső, halványabb szövetrészt s körülötte a vérzési zónát! - Azzal egy kicsiny, világosabb közepű, sötétvörös foltra mutatott, mely élesen elütött vörösesbarna környezetétől.

Pearson a sebészgyakornokhoz fordult. - Doktor Sed-

dons, egyetért velem abban, hogy a halál okát szívkoszorú-ér-trombózisban megjelölő diagnózis igen megalapozottnak látszik?

- Igen, egyetérték- felelte Seddons, miközben azt gondolta: Mi az, hogy látszik? Semmi kétség. Csak egy pici vérrög az egész, nem vastagabb egy spagettinál, de épp elég ahhoz, hogy bárkinek betegye a kaput.

Pearson félretette a szívet.

Vivian most már valamivel szilárdabban állt a lábán. Érezte, hogy ismét ura önmagának. Az első vágásnál meg a koponya felnyitásakor is úgy érezte, hogy kifut az agyából a vér és forog vele a terem. Mindkét alkalommal közel állt az ájuláshoz, de összeszorított fogakkal kibírta. Hirtelen eszébe jutott egy eset gyerekkorából. Egyszer nyaralás közben, valahol Oregon erdeiben, az apja súlyosan megvágta a lábát egy vadásztőrrel. Erős ember létére meglepően rosszul lett a saját vére látványától, s akkor Vivian anyja volt az, aki a helyzet magaslatára emelkedett. Kötést rögtönzött, elállította a vérzést, Viviant pedig elküldte segítségért. Gallyakból hordágyat eszkábáltak össze, s azon vitték a papát. A mama félóránként meglazította a kötést, hogy a vérkeringést semmi ne akadályozza, majd ismét megszorította, nehogy a seb újra vérezni kezdjen. Az orvos, akihez a beteget vitték, kijelentette, hogy Mrs. Loburton megmentette férje lábát az amputálástól. Vivian maga sem értette, hogyan jutott ez most eszébe, de az emlékből erőt merített. Tudta, hogy most már akárhány boncolást nyugodtan végig tudna nézni.

- Van kérdés? - riasztotta fel merengéséből Pearson doktor hangja.

Viviannek volt kérdése. - Mi történik a szervekkel, amelyeket kivesszünk a testből, doktor úr?

- Körülbelül egy hétig tároljuk őket, pontosabban csak a szívet, a tüdőt, a gyomrot, a vesét, a májat, a hasnyálmirigyet, a lépét és az agyat. Aztán részletes vizsgálatot végzünk és jegyzőkönyvet készítünk. Nemcsak egyetlen boncolás eredményét vizsgáljuk ilyenkor, hanem általában tucatnyi esettel foglalkozunk.

Esettel! - milyen ridegen és embertelenül hangzik, gondolta Vivian. Persze ilyen lesz mindenki, aki állandóan ezt csinálja. Önkéntelenül megborzongott. Észrevette, hogy Mike Seddons ránéz és elmosolyodik. Vajon kinevet, vagy csak kedves akar lenni? - kérdezte magában Vivian. Most egy másik kismővér kérdezett, de csak nehezen, félve nyögte ki: - A holttestet ezek szerint csak úgy... magában... temetik el?

Pearson már megszokta az efféle kérdéseket, és rutinosan válaszolt: - Az attól függ. Az olyan kórházban, ahol képzés is folyik, mint például nálunk, általában az átlagosnál többvizsgálatot végzünk el boncolás után. Tőlünk szinte csak a holttest burka kerül a temetkezési vállalkozókhoz. - Elhallgatott, de aztán még hozzátette: - Akik melleleg nemigen örülnének, ha a szerveket visszaraknánk, hiszen azok csak útban lennének a balzsamozásnál.

Ez, sajnos, teljesen igaz, gondolta Mc Neil, még ha így nagyon cinikusan hangzik is. Még jó is, hogy a gyászolók nem tudják, mennyire üres az a test, amelyet eltemetnek - leg-

alábbis egy ilyen teljes boncolás után, amelyet most is végeznek. Attól függően, mennyi a munka a kórbonctani osztályon, akár hetekig is tarthat, amíg az egyes szerveket eltávolítják innen, s azokból is hiányoznak a vizsgálatra, majd tárolásra kimetszett minták.

- Kivétel nincs? - kérdezte ugyanaz a kismóv. Pearson máskor bosszankodna az efféle makacskodáson, de ma, úgy látszik, jó napja van. Nagy ritkán az is előfordul, gondolta Mc Neil.

- De van - felelte Pearson. - Az elhunyt családjának engedélye nélkül egyáltalán nem végezhetünk boncolást. Egyes esetekben, mint például most is, az engedély korlátlan, ilyenkor megvizsgálhatjuk a fejet és az egész törzset. Máskor viszont csak valamilyen megszorítással kapjuk meg az engedélyt: a családtagok például kiköthetik, hogy a koponyához ne nyúljunk. Mi ezeket a feltételeket mindigtiszteletben tartjuk.

- Köszönöm, doktor úr - mondta a kérdező, aki nyilván meg volt elégedve a válasszal, de Pearson még nem fejezte be.

- Vannak olyan esetek is, amikor az elhunyt vallása előírja, hogy a szerveivel együtt kell eltemetni. Természetesen ennek is eleget szoktunk tenni.

- A katolikusokkal mi a helyzet? - kérdezte most egy másik lány. - Nekik is vannak ilyen kikötéseik?

- Általában nincsenek. Egyes katolikus kórházakban viszont ragaszkodnak a szervek visszahelyezéséhez, ami igen megnehezíti a kórboncnok munkáját. Legalábbis általában. Az utolsó mondatnál Pearson kaján oldalpillantást vetett Mc Neilre, aki tudta, hogy mire céloz az öreg: a város egyik nagyobb katolikus kórházában érvényben volt az a szabály, hogy minden felboncolt testbe vissza kell helyezni temetés előtt a szerveket. Időnként azonban megkerülték a szabályt. Megtehették, mert mindig voltak kéznél tartalék szervek csakhogy minél hamarabb megszabadulhassanak a holttesttől, s az újonnan kioperált szerveket sietség nélkül megvizsgálhassák. Ezeket aztán a következő holttestbe rakták be, s ilyenformán egy körrel mindig vezettek önmaguk előtt. Mc Neil tudta, hogy Pearson - noha nem katolikus - helyteleníti ezt az eljárást. Azt is a javára kell írni, hogy a boncolási engedélyt mindig betű szerint betartja. Sőt mi több: nemcsak betű, hanem értelem szerint is. Ismeretes például egy viszonylag gyakran használt kitétel: "csak hasi vágásra korlátozva". Némely kórboncnokok ezzel az egy vágással gyakorlatilag teljes boncolást hajtanak végre, hiszen a hasüreg nílásán át minden belső szervet el lehet érni, még a nyelvet is. Pearson ilyesféle praktikákhoz sohasem folyamodik, nála az idézett kitétel valóban azt jelenti, hogy csakis a hasüreget vizsgálja meg.

Pearson folytatta a boncolást.

- Most pedig megnézzük... - kezdte, de rögtön el is hallgattott: úgy látszik, talált valamit. Kést vett a kezébe, és óvatosan ejtett egy vágást. Elégedetten mordult egyet.

- Mc Neil! Seddons! Ide nézzenek!

Pearson félreállt, hogy Mc Neil is szemügyre vehesse, amit az imént talált. Mc Neil bólintott: a mellhártyát, amely normális esetben áttetsző hártaként borítja a tüdőt, sűrű, rostos

fehér szövet, hegesedés borította: a tuberkulózis kétségtelen jele. Már csak azt kellett megtudni, hogy régi avagy új keletű volt-e a betegség. Mc Neil most Seddonsnek adott helyet.

- Tapintsa meg a tüdőt, Seddons - mondta Pearson. -

Gondolom, talál valami bizonyítékot.

A sebészgyakornok megtapogatta a tüdőt, és rögtön megérezte a felszín alatt megbúvó üregeket. Pearsonre nézett, és bólintott. Mc Neil elővette a zárójelentést. Egy tiszta késsel lapozott benne; hogy össze ne vérezze.

- Készítettek átvilágítást a beteg felvételekor? - kérdezte Pearson.

Mc Neil nemet intett. - Sokkos állapotban volt. Ide is írták, hogy ezért nem küldték röntgenre.

- Na, akkor vágunk egy függőleges metszetet, hogy többet tudjunk - mondta Pearson a kismővéreknek, amint visszalépett a boncolóasztalhoz. Kivette mindkét tüdőt, s az egyiknek a közepébe finoman belemetszett. A vágás nyomán előtűntek az előrehaladott tuberkulózis csalhatatlan jelei. Úgy nézett ki a tüdő, mintha csupa lyuk lenne, vagy mintha repedt pingponglabdákat ragasztottak volna egybe - gonosz burján-

zás volt ez, amely csak azért nem ölt, mert a szív megelőzte.

- Látják?

Pearson kérdésére Seddons válaszolt: - úgy látszik, csak a véletlenül múlt, hogy a szíve vitte el előbb és nem ez.

- Mindig a véletlenül múlik, hogy végül is miben halunk meg - magyarázta Pearson a nővérekhez fordulva. - Ennek az embernek előrehaladott tuberkulózisa volt. Ez is hamar elvitte volna, amint dr. Seddons megjegyezte. Feltehetően sem ő, sem az orvosa nem tudott róla.

Pearson lefejtette magáról a kesztyűt, majd levette a köpenyét. Függyön, gondolta Seddons. A statiszták és díszletmunkások kitaríthatják a színpadot. Ő és Mc Neil vödörbe rakják majd a legfontosabb szerveket, s ráragasztják a vödör oldalára a megfelelő esetszámot. A többi szervet visszateszik a testbe, az esetleges üregeket betömik ronggyal, majd durva fonállal bevarrják a sebeket. Nem kell, hogy szép legyen, mert mire a test a koporsóba kerül, úgylis szépen föl lesz öltöztetve. Ha ők végeztek vele, a fagyasztókamrába kerül, s ott tárolják, amíg érte nem jön a temetkezési vállalkozó.

Pearson felvette azt a laboratóriumi köpenyt, amelyben bejött, és új szivarra gyújtott. Mindig egy csomó félig szítt szivart hagyott maga után szerte a kórházban; ezeket általában valaki más nyomta el. Ismét a kismővérekhez fordult: - Pályafutásuk során elő fog fordulni, hogy egy-egy betegük meghal. Ilyenkor engedélyt kell kérni a boncolásra. Ezt néha elvégzi az orvos, de az is lehet, hogy magukra hárul a feladat. Számítaniuk kell ellenállásra. Senkinek sem kellemes gondolat, hogy a szerettei testét megcsonkítják, még haláluk után sem. Ez érthető is.

Pearson ismét szünetet tartott; Seddons közben rajtakapta magát, hogy kezdi az öreget más színben látni. Talán mégiscsak maradt benne némi emberi melegség.

- Amikor majd megpróbálják rábeszélni a hozzátartozókat - folytatta Pearson - hogy mégis járuljanak hozzá a boncoláshoz, remélem, emlékezni fognak a látottakra, és hasznát

tudják venni. Ez az ember már jó néhány hónapja tuberkulózis volt. Lehet, hogy megfertőzte a környezetét: a családját, a kollégáit, talán még a kórház személyzetét is. Ha nem boncoljuk fel, ezek közül az emberek közül bárkiben fejlődhetne a tuberkulózis, s esetleg csak később fedeznék fel, mint ebben az esetben is.

Két kishívér önkéntelenül hátrahúzódtak.

Pearson a fejét rázta. - Ne tessék félni, most már nem fertőz. Azokat azonban, akik sokat voltak a közelében, megfigyelés alatt tartjuk, s még évekig rendszeresen ellenőrizzük - amiatt, amit ma itt megtudtunk.

Seddons megdöbbenve tapasztalta, hogy felkavarták Pearson szavai. Igen meggyőzően beszélt, s látszott, hogy őszintén hiszi is, amit mondott. Ebben a pillanatban Mike úgy érezte: szereti az öreget.

Pearson, mintha csak olvasott volna a gondolataiban, gúnyosan elmosolyodott. - A kórbonctannak is megvannak a maga győzelmei, Seddons doktor!

Biccentett a kishívéréknek, s már ott sem volt; csak egy gomolygó füstfelhőt hagyott maga után a teremben.

NEGYEDIK FEJEZET

Az e havi kliniko-patológiai értekezlet délután fél háromra volt kiírva. Lucy Grainger három perccel korábban, elég üzötten esett be az igazgatóságra. - Nem késtem el? - kérdezte az egyik adminisztrátort.

- Nem hiszem, doktornő, hogy elkezdődött volna; de már mindenki bent van a tanácsteremben - felelte a lány, azzal egy kétszárnyú tölgyfa ajtóra mutatott. Lucy már hallotta is a bentről kiszűrődő beszélgetés moráját.

Amint belépett, rögtön Kent O'Donnell és egy másik fiatalember közelében találta magát, akit még nem ismert. Zsi-bongott a terem, a levegőben állt a füst. Ezeket a havi értekezleteket mindenki kötelezőnek tartotta, s már megérkezett a kórház több mint negyven sebésze, jó néhány segéd- és gyakorló orvossal együtt.

- Lucy! - hallotta O'Donnell hangját, miközben éppen másik két kollégát üdvözölt. Hátrafordult, és látta, hogy Kent éppen feléje igyekszik a másik fiatalemberrel együtt.

- Lucy, engedd meg, hogy bemutassam dr. Roger Hiltont. Új ember nálunk, de a nevét már hallhattad korábban is.

- Igen, emlékszem - mosolygott Hiltonra Lucy.

- Dr. Grainger - mondta O'Donnell, aki mindig igyekezett az új kollégákat minél hamarabb bemutatni a többieknek. - Lucy ortopéd sebész - tette hozzá.

Lucy kezét fogott Hiltonnal. Kemény kéz szorítása volt, de kisfiúsan mosolygott; Lucy úgy huszonhét évesnek gondolta.

- Ha még nem unja, én is arra bízatom: érezze jól magát nálunk!

- Ami azt illeti, élvezem a helyzetet - felelte Hilton, s ez eléggé őszintén is hangzott.

- Ez az első kórházi kinevezése?

- Igen - bólintott Hilton. - Michael Reese-nél gyakoroltam.

Lucynak eszébe jutott: ezt a fiatalembert Kent O'Donnell sokat emlegette, s nagyon szerette volna, ha idekerül. Márpe-

dig ez nyilván azt jelenti, hogy Hilton jó minősítéssel végzett.

- Gyere csak velem egy kicsit! - mondta Kent Lucynak.

Lucy elnézést kért Hiltontól, s követte O'Donnellt egy ablakmélyedésbe, ahol félrehúzódhattak a tömegtől.

- No, itt már jobb egy kicsit. Legalább nem kell kiabálnunk - mosolyodott el O'Donnell. - Hogy vagy, Lucy? Az utóbbi időben legfeljebb szolgálatban találkoztunk.

Lucy komolyan fontolóra vette a kérdést. - Kösz. A pulzusom rendes, lázam nincs. A vérnyomásomat viszont már régen nem ellenőriztettem.

- Megnézhetem éppen, ha akarod - felelte O'Donnell. - Mondjuk vacsora közben.

- Jó lesz az? Félek, hogy beleejted a vérnyomásmérőt a levesbe.

- Akkor csak vacsorázzunk együtt, a többit meg egyelőre hagyjuk.

- Szívesen vacsoráznék veled, Kent - felelte Lucy - de előbb meg kell néznem a naptáramat.

- Nézd. Aztán majd felhívlak. A jövő héten jó lesz? -

O'Donnell könnyedén megérintette Lucy vállát. - Azt hiszem, ideje lenne megnyitni az ülést.

Lucy tekintetével követte a beszélgetők csoportjai között oldalazó Kentet. Csodálta őt - úgy is, mint kollégát, úgy is, mint férfit. Nem most hívta meg először vacsorára, és Lucy nem tudta, hová vezethet mindez, ha így megy tovább.

Ő hajadon volt, Kent nőtlen, hét év volt kettejük között a korkülönbség. O'Donnell azonban nem úgy viselkedett, mint akinek Lucy többet jelentene egy kellemesen szórakoztató barátnőnél.

Lucy viszont úgy érezte, ha nem vigyáz, O'Donnell iránti megbecsülése könnyen átcsaphat valami mélyebb és személyesebb érzésbe. Siettetni azonban semmiképpen sem akarta a dolgot, inkább hagyta, hogy menjen csak minden a maga útján: az sem tragédia, ha végül semmi nem lesz az egészből. Ha valaki már harmincöt éves, érett ember, tudja, hogy a szívárvány bizony messze van.

O'Donnell végre eljutott az asztalfőig, s emelt hangon kérdezte: - Kezdhetjük? - közben Lucy körül forogtak a gondolatai. Örült, hogy csakhamar újra találkoznak. Szólt volna neki már korábban is, de tétovázott, mert úgy érezte: egyrejobban vonzódik Lucyhoz, és nem tudta biztosan, hogy kölcsönösen beválna-e ez a kapcsolat.

Ő ugyanis már jó ideje a maga útját járta, márpedig az, hogy az ember egyedül él, előbb-utóbb rányomja a bélyegét a viselkedésére. Nem volt benne biztos, hogy csakugyan tudna-e alkalmazkodni egy újfajta életformához. És lehet, hogy ugyanez érvényes Lucyra is; ő sem kislány már. De az is igaz, hogy még egyetlen nővel sem érezte magát olyan meghitt közelségben, mint Lucyval. Van benne valami, ami a legtöbb nőből hiányzik: kedves melegség. Ez egyszerre megnyugtató és ösztönző. Megfigyelte azt is, hogy ez a hatás Lucy betegein is lemérhető.

Lucy ráadásul igen vonzó nő, igazi érett szépség. Kent figyelt, amint éppen egy segédorvossal beszélget, s közben kisimítja arcából rövid, hullámos, csaknem aranyszínű haját, amelyben azonban már ott fénylik egy-két ősz tincs is. Igaz,

hogy minden orvos korán öszül. O'Donnellt mégis az idő múlására emlékeztették ezek az ősz hajszálak. Vajon túl sokáig várt? Talán azon a jövő heti vacsorán kiderül.

A teremben még mindig nem ült el a zsvivaj, így O'Donnell most még hangosabban ismételte meg, hogy szeretné végre elkezdni a megbeszélést.

Bill Rufus szólalt meg, aki tarka nyakkendőjével messziről is feltűnt a körülötte ülők között: - Azt hiszem, Joe Pearson még nincs itt.

- Nem látta valaki Joe Pearson? - kérdezte O'Donnell, s a jelenlévők közül néhányan nemet intettek.

O'Donnell arcán egy pillanatra bosszúság tükröződött, de aztán visszanyerte önuralmát. Megindult kifelé, mondván: - Klinikopatológiai értekezletet mégsem tarthatunk nélküle. Megnézem, miért nem jön. - Éppen az ajtóhoz ért, amikor belépett Pearson.

- Most indultam érted, Joe - üdvözölte barátságosan O'Donnell.

- Boncoltam. És tovább tartott, mint terveztem. Aztán még bekaptam egy szendvicset - dűnnyögte Pearson, de alig lehetett érteni, mert még mindig evett, nyilván a szendvicset. Lucy észre is vette a maradékot egy szalvétába csomagolva Pearson iratai között, s mosolyogva gondolta: senki más nem engedhetné meg magának, hogy egyen a konferencián.

O'Donnell bemutatta Hiltont a főorvosnak. Amikor kezet fogtak, Pearson egyik dossziéja leesett a földre, s a papírok szétszóródtak a padlón. Bill Rufus elmosolyodott, fölszedte őket, és visszarakta Pearson hóna alá. A kórboncnok egy fejbólintással megköszönte a szolgálatot, majd megkérdezte dr. Hiltontól:

- Sebész?

- Igen, uram - felelte szolgálatkészen Hilton.

Milyen udvarias, gondolta Lucy; tiszteli az idősebbeket.

- Új híve van tehát a rendszernek - mondta Pearson harsányan. A terem hirtelen elcsöndesedett. Az ilyen megjegyzéseket általában tréfának tekintették, most azonban mintha lett volna valami bántó Pearson hanghordozásában.

Hilton felnevetett: - így is lehet éppen mondani. - Lucy azonban látta rajta, hogy meg volt döbbenve.

- Ne is törődjék Joe-val - mondta O'Donnell kedvesen. - A bögyében vannak a sebészek. Nos, kezdhetjük?

Mindannyian a hosszú asztalhoz vonultak; az első sorba az idősebb sebészek ültek a kórházi protokollnak megfelelően.

Lucy is ide ült. Az asztalfőn Kent O'Donnell foglalt helyet, balra, vele szemben Pearson a jegyzeteivel. Az öreg még egyet harapott a szendvicséből, méghozzá nem is titokban.

.. Láthatóan nem szégyellte magát.

Lucy ott látta az asztalnál Charlie Dornbergert, a szülész főorvost is. Épp a pipáját tömte nagy gonddal, mint mindig. Sosem szívja, gondolta Lucy, örökké csak tömi vagy tisztítja. Dornberger egyik oldalán Gil Bartlett ült, a másikon Bell, a röntgenorvos, és John Mc Ewan. Valószínűleg egy olyan eset is napirendre kerül ma, amely őt különösen érdekli: fül- orr- és gégeszakorvosok általában nem vesznek részt a klinikopatológiai konferencián.

- Üdvözlöm önöket - mondta O'Donnell. Végignézett az

egybegyülteken, erre elült a beszélgetés zaja. O'Donnell a jegyzeteire pillantott. - Az első eset dr. Bartlett betege volt: Samuel Lobitz, fehér bőrű férfi, ötvenhárom éves.

A most is kifogástalanul öltözött Gil Bartlett kinyitotta a jegyzetfüzetét. Lucy önkéntelenül a szakállát nézte, várva, hogy ugrálni kezdjen, s ez meg is történt. - A beteget május

tizenkettedikén küldték hozzám - kezdte Bartlett.

- Kicsit hangosabban, Gil! - szólt oda valaki.

Bartlett hangosabban folytatta. - Megpróbálok. De lehet, hogy neked kéne bejelentkezned Mc Ewannél a konferencia után! - Akik a fülorvos körül ültek, fölnevettek.

Lucy arra gondolt: irigyli azokat, akik ilyen fesztelenül tudnak viselkedni egy ilyen konferencián. Ő képtelen volt rá, főleg akkor, ha a saját betegéről volt szó. Mindenkinek megpróbáltatás megmagyarázni a diagnózist és a terápiát, ha a beteg meghalt. Aztán meg kell hallgatni mások véleményét, végül pedig a boncolási jegyzőkönyvet. És Joe Pearson senki-vel sem kíméletes.

Lehet persze tévedni teljesen jóhiszeműen is, még akár úgy is, hogy ez a tévedés a beteg életébe kerül. Talán egyetlen orvos sincs, aki ezt hosszú pályafutása során elkerülhetné.

Ilyenkor az a fontos, hogy az ember tanuljon a hibájából, és ne kövesse el még egyszer ugyanazt. Ezért is van szükség az ilyen megbeszélésekre, no meg főként azért, hogy ki-ki a más kárán tanulhasson...

Néha az is előfordult, hogy valaki megbocsáthatatlan hibát követett el. Ez mindig érződött is az adott konferencia hangulatán. Ilyenkor kínos volt a csönd, az orvosok kerülték egymás tekintetét. Nyílt, heves bírálat ritkán hangzott el, egyrészt azért, mert az illető anélkül is tudta, hogy bűnös, másrészt azért, mert mindenki arra gondolt, hátha egyszer ő kerül majd ilyen helyzetbe.

Lucy visszaemlékezett egy ilyen esetre; ez egy másik kórházban történt egy híres sebésszel. A sebész egy rákgyanús beteget operált, és miután felnyitotta a hasát, úgy döntött, hogy a páciens gyógyíthatatlan, ezen műtét helyett visszazárta a sebet. A beteg három nap múlva meg is halt, ám a boncolás kiderítette, hogy nem is rákban, hanem vakbélgyulladásban, amit persze nyugodtan meg lehetett volna operálni.

Lucy jól emlékezett rá, milyen döbrent csend fogadta akkor a kórboncnok jelentését.

Az ilyen esetek persze sohasem kerültek nyilvánosságra.

Ilyenkor előtérbe lépett a szakmai szolidaritás. De egy jó kórház mégsem hagyhatta annyiban a dolgot. Ha itt, a Three Countiesban történik ilyesmi, O'Donnell mindig beszél az illető fejével, s egy ideig csöndesen ellenőrizteti a munkáját.

Lucyval ez még nem fordult elő, de másoktól hallotta, hogy Kent ilyenkor - de csakis négy szemközt - rendkívül goromba tud lenni.

Gil Bartlett újakezdte a beszámolóját. - Tehát a beteget dr. Cymbalist küldte hozzám május tizenkettedikén. - Ez a dr. Cymbalist ismert orvos volt a városban, csak magánpraxist folytatott ugyan, de jó kapcsolatot épített ki a kórházzal, s nem egy beteget küldött már ide.

- Otthon hívott föl - folytatta Bartlett - és azt mondta,

perforált gyomorfekélyre gyanakszik. Az általa leírt tünetek alátámasztották ezt a diagnózist. A beteg akkor már a mentőautóban volt. Felhívtam az ügyeletes gyakorló sebészt, és értesítettem a beteg érkezéséről.

Bartlett a jegyzeteibe pillantott. - Én körülbelül félóra múlva tudtam megvizsgálni. Súlyos fájdalmai voltak a hasüreg felső részén, és sokkos állapotba került. A vérnyomása 70/40. Egészen elszürkült, kiverte a hideg veríték. A sokk megszüntetésére transzfúziót írtam elő, és morfiomot. Tapintásra a has merev volt, és kifejezetten érzékeny a nyomásra.

Bill Rufus közbeszólt: - Elküldted mellkasröntgenre?

- Nem. Úgy ítélt meg, hogy ehhez nincs elég jó állapotban. Fenntartottam az eredeti diagnózist, a perforált gyomorfekélyt, és úgy döntöttem, hogy azonnal megoperálok.

- Egyszóval nem kételkedett az eredeti diagnózisban, doktor úr? - kérdezte Pearson, aki eddig a jegyzeteit nézegette. Most kihívóan fordult Bartletthez.

Bartlett egyelőre csak hallgatott, s Lucynak az volt az érzése, hogy itt valami nem stimmel. A diagnózis nyilván téves volt. Joe Pearson meg mintha csapdát akarna állítani Bartlettnak. Persze mindazt, amit Pearson tud, mostanra már Bartlett is tudhatja. Bizonyára ő is jelen volt a boncolásnál, mint minden lelkiismeretes sebész, ha meghal egy betege. Bartlett végül nyugodtan válaszolt Pearson kérdésére.

- Az embernek ilyen esetekben mindig vannak kételyei, doktor Pearson! A tünetek alapján mindenesetre úgy döntöttem, már csak azért is felnyitom a beteg hasát, hogy többet tudjak. - Néhány pillanatig hallgatott, aztán folytatta: - Végül is nem találtam perforált gyomorfekélyt, és a beteget visszavitettem a kórterembe. Behívtam konzultációra Toynbee doktort, de mielőtt beért volna, a beteg meghalt.

Gil Bartlett becsukta a noteszát, és végignézett a többiekén. A diagnózis tehát téves volt, és Bartlett látszólagos nyugalma bizonyára nagy belső feszültséget takart, noha a tünetek alapján joggal vállalkozott az operációra.

O'Donnell most Pearsonhoz fordult, s udvariasan felkérte, hogy ismertesse a boncolás eredményét. Ő már nyilván tudta, mi következik, hiszen az osztályos főorvosoknak át kell nézniük a beosztottaikat érintő boncolási jegyzőkönyveket:

Pearson kotorászott az iratai között, aztán kiemelt egyet közülük. Gyorsan körülpillantott. - Amint doktor Bartlett is mondta, a betegnek nem volt perforált gyomorfekélye. Ami azt illeti, a hasüregben nem is találtam semmit. - Kis hatásvizsgálat után folytatta: - Találtam viszont valamit a mellkasban. Éspedig korai stádiumban lévő tüdőgyulladás. A betegnek voltaképpen a mellhártyájából sugárzott a fájdalom. Erről van hát szó, gondolta Lucy, s magában elismételte a hallottakat. Szó, ami szó, a két rendellenesség tünetei teljesen azonosak.

O'Donnell feltette a kérdést. - Hozzászólás van?

Kínos csend támadt. Hiba történt, de nem megbocsáthatatlan. A jelenlévők többsége úgy érezte, hogy talán ő is elkövethetné. Végül Bill Rufus szólalt meg: - Az adott tünetek mellett szerintem indokolt volt az exploratív műtét.

Pearson, mintha csak erre a végszóra várt volna, tűnődve

közbeszólt: - Hááát... nem tudom. - Aztán mintegy mellesleg hozzátette: - Valamennyien tudjuk, hogy Bartlett doktor nemigen lát túl a hasüregen. - A megjegyzés bombaként robbant, döbönt csend fogadta, amelyet ismét Pearson tört meg: - Megvizsgálta egyáltalán a mellkast?

Mind a kérdés, mind az előző megjegyzés rendkívül sértő volt. Lehet, hogy Bartlettet felelősségre kell vonni, de ez nem Pearson dolga, hanem O'Donnellé, s ő sem a nyilvánosság előtt tenné. Bartlettet ráadásul nem éppen a hanyagságáról ismerték. Aki már dolgozott vele, tudta, hogy alapos munkát végez, sőt talán inkább a túlzott óvatosságra hajlik. Ebben az esetben nyilván az volt a baj, hogy túl gyorsan kellett döntenie.

Most felugrott, hátrarúgta a székét, és kivörösödött képpel, dühösen ordította: - Hát persze hogy megvizsgáltam a mellkasát! Már mondtam, hogy a beteg nem volt röntgenezhető állapotban!

- Uraim! Uraim! -szólt közbe O'Donnell, de Bartlett nem volt hajlandó abbahagyni, tovább üvöltött.

- Utólag persze könnyű okosnak lenni, amint ezt Pearson doktor már számos alkalommal bebizonyította nekünk!

Az asztal másik oldalán Charlie Dornberger intett a pipájával.

- Nem hiszem, hogy Pearson doktor úgy gondolta...

Bartlett ingerülten közbevágott: - Hát persze hogy nem hiszi! Elvégre barátok! Ráadásul Pearson doktor a szülészek ellen nem esküdött vérbosszút!

- Ebből elég! - csapott az asztalra az elnöki kalapáccsal O'Donnell, és úgy pattant föl, mint egy harcias rögbijátékos. Lucynak így még jobban tetszett. - Nem tűröm az ilyesmit! Doktor Bartlett! Legyen szíves, azonnal foglaljon helyet! - Bartlett leült.

O'Donnell nemcsak színlelte a felháborodást. Joe Pearsonnak nem volt joga, hogy ilyen vitát robbantson ki egy kliniko-patológiai konferencián. O'Donnell szerette volna nyugodtan és tárgyilagosan megvitatni az esetet, a történetek után azonban ez már nem lehetséges. Kénytelen lesz lezárni a vitát. Nehezen tudta megállni, hogy alaposan be ne olvasson Pearsonnak, de tudta, hogy ezzel csak mégjobban elmérgesítené a helyzetet.

O'Donnell nem értett egyet Bill Rufusszal: ő úgy gondolta, hogy Bartlett igenis felelős a beteg haláláért. Alapvető hiba volt, hogy nem világították át azonnal a beteg mellkasát, mielőtt behozták a kórházba. Bartlett így egyrészt észrevehette volna a felfúvódást a máj fölött és a rekeszizom alatt, pontosabban azt, hogy nincs is felfúvódás, tehát perforált fekély sincs, amellyel a gázképződés mindenképpen együtt jár.

Másrészt a röntgen kimutathatott volna a tüdő alján bizonyos elszíneződést, erről pedig Bartletmek is eszébe juthatott volna a tüdőgyulladás, amelyet Joe Pearson talált később, a boncolásnál. Gil tehát mindkét esetben megváltoztathatta volna a diagnózist, ami aztán növelte volna a beteg túlélési esélyeit.

Persze Bartlett azzal érvel, gondolta O'Donnell, hogy a beteg nem volt röntgenezhető állapotban. Ebben az esetben viszont szabad volt-e operálni? O'Donnell szerint nem.

Tudta, hogyha egy gyomorfekély perforálódik, a beteget huszonnégy órán belül meg kell operálni. Ha ezt elmulasztják, a továbbiakban a műtét csak csökkenti a túlélés esélyét, mivel a kritikus nap éppen a legelső. Ha a beteg ezt túléli, akkor a szervezet immunrendszere maga lát hozzá, hogy behegessze a perforált sebeket. A Bartlett által ismertetett tünetekből- ha fekélyről lett volna szó- arra lehetett volna következtetni, hogy a beteg talán már túl van azon a bizonyos kritikus huszonnégy órán. Ilyenkor, gondolta O'Donnell, az a legjobb, ha az orvos eltekint a sebészi beavatkozástól, egyéb kezelést alkalmaz, a határozott diagnózist meg későbbre halasztja. Azt azonban ő is tudta, hogy más utólag okosnak lenni, s megint más sürgős diagnózist felállítani, amikor a beteg élete forog kockán.

O'Donnell mindezt szerette volna nyugodtan és tárgyilagosan előadni még itt a konferencián. Talán sikerült volna rávezetnie Bartlettet, hogy a következtetéseket részben maga mondja ki, hiszen Gil becsületes orvos, és szembe mer nézni önmagával. Mindenki számára nyilvánvaló lett volna, mi a megbeszélés célja, nem kellett volna túlhangsúlyozni az ügyet; sem szemrehányást tenni. Bartletnek akkor is kellemtelen lett volna, de legalább nem megalázó. És az sem mellékes, hogy mindenki tanulhatott volna az esetből.

Ez a lehetőség most már kútba esett. Ha O'Donnell a törvényt után még előhozakodna a szempontjaival, azt hinnék róla, hogy Pearsonnak ad igazat, és elmarasztalja Bartlettet. Ezt már igazán nem tehette meg Gillel. Négy szemközt majd természetesen megbeszélük a dolgot, de a hasznos, nyílt vita lehetősége elúszott. Az ördög vinné el Joe Pearson!

A teremben lassacskán lecsillapodtak a kedélyek. O'Donnell ritkán használta az elnöki kalapácsot, de akkor nem hiába. Bartlett, még mindig pulykavörösen, visszaült a helyére. Pearson a jegyzeteibe temetkezett.

- Uraim! - kezdte O'Donnell. Tudta, mit kell mondania, méghozzá gyorsan és mellébeszélés nélkül. - Azt hiszem, mondanom sem kell, mennyire nem szeretnénk, ha még egyszer előfordulna ilyesmi. A kliniko-patológiai konferencia nem boksmeccs, azért tartjuk, hogy mindenki tanuljon belőle. Doktor Pearson, doktor Bartlett: remélem, megértették. - O'Donnell rájuk nézett, aztán be sem várva a választ, bejelentette: - Most pedig rátérünk a következő esetre.

Még négy esetet kellett megtárgyalniuk. Egyik sem volt rendkívüli, s a vita nyugodt hangnemben zajlott le. Ahogyan illik is, gondolta Lucy. Az elmérgesedett viták nem használnak a kórház légkörének. Olykor nem kis merészség kell egy sürgős diagnózis megállapításához; természetesen az esetleges tévedésért ilyenkor is vállalni kell a felelősséget. Ám ezért még nem kell senkit sem sértegetni, az ilyesmit egyetlen sebész sem köteles eltűrni.

Lucy - nem először - azon töprengett, hogy Joe Pearson sebészek elleni kirohanásai mögött nem áll-e esetenként személyes rosszindulat. A mai, Bartlett elleni támadása kirívóan sértő volt. Pedig ezt sem az eset, sem Bartlett nem érdemelte. Bartlett nevéhez fűződött a Three Counties sebészetének nem egy fegyverténye: olyan rákos betegeken is segített, aki-

ket korábban operálhatatlannak ítélték.

Mindezt persze Pearson is jól tudja: miért volt hát akkor ennyire indulatos? Vajon nem azért-e, mert Gil Bartlett

olyan eredményeket ért el orvosként, amelyeket Pearson soha? Most nagyon feszült, állapította meg Lucy, de egyébként mindig nyugodt, barátságos, szeretetre méltó, ahogy lehet is egy sikeres férfi a negyvenes évei elején. A Bartlett házaspárt ismerték a burlingtoni jobb körökben is; Gil otthon érezte magát a koktélparkon, gazdag betegeinek estélyein. Praxisa virágzott: Lucy évi ötvenezer dollárra becsülte a magánjövödelmét.

Lehet, hogy ez fáj Joe Pearsonnek? Ő nem fürdik soha a dicsőség fényében, mint egy sikeres sebész, mivel munkája fontos ugyan, de csöppet sem látványos. Azt mindenki tudja, mit csinál egy sebész, de azt kevesen, hogy mivel foglalkozik egy kórboncnok. Vagy ha nagyjából sejtik is, azt hiszik, hogy a kórboncnok csak afféle kórházi technikus, és nem tudják, hogy ugyanolyan hosszú képzésben részesül, mint bármely másik szakorvos.

Mindennek aztán anyagi következményei is vannak. Hogy csak az adott példát vegyük: Gil Bartlett - Lucyhoz és másokhoz hasonlóan - csak külső munkatárs volt a Three Countiesban, a kórháztól nem kapott fizetést, csak a honoráriumai-ból élt. Joe Pearson ezzel szemben a kórház alkalmazottja volt, és az évi huszonötezer dollár, amit kapott, csak a fele egy sikeres, de nála jóval fiatalabb sebész keresetének. Lucynak egyszer egy kollégája így fogalmazta meg a kórboncnok és a sebész közötti különbséget: - A sebész kap ötszáz dollárt, ha kioperál egy daganatot. A kórboncnok viszont öt dollárt kap azért, mert ezt a tumort megvizsgálja, diagnosztizálja, előírja a további kezelést, egyszóval dönt a beteg sorsa felől.

Lucy egyébként egészen jól kijött Joe Pearsonnel. Úgy érezte, kedveli az öreg, bár fogalma sem volt róla, hogy miért. Egy-egy diagnózis megbeszélésekor ez mindenesetre jól jött neki, s olykor Lucy is viszonzta Pearson kedvességét.

A konferencia véget ért; O'Donnell összefoglalta az elhangzottakat. Lucy most ismét odafigyelt. Az utolsó ügy megbeszélése közben elkalandoztak a gondolatai. Tudta, hogy ez nem helyes; össze kell szednie magát. A társaság szedelőzködni kezdett. Joe Pearson is felnyalábolta a jegyzőkönyveket, és megindult kifelé. O'Donnell azonban utána-szólt és félrevonta.

- Bejönnél ide egy kicsit, Joe? - kérdezte, s betessékelte a tanácssteremből nyíló kisebb irodába, ahol a különféle bizottsági üléseket szokták megtartani. Most éppen üresen állt. Pearson belépett.

O'Donnell megpróbálta fesztelen modorban kezdeni: -

Joe, igazán abbahagyhatnád mások macerálását a konferenciákon.

- Miért? - vágta rá Pearson.

Hát jó, gondolta O'Donnell: ha harc, hát legyen harc. -

Mert nincs értelme - felelte élesen. Ha Joe-val beszélt, általában tekintettel volt a kettejük között lévő korkülönbségre, most azonban elérkezettnek látta az időt, hogy érvényesítse hatalmát. Pearson nem volt ugyan a beosztottja, de a sebészet

és a kórbonctan közös ügyeiben O'Donnellé volt a döntés joga.

- En csak rámutattam egy hibás diagnózisra - mondta ugyancsak támadóbb hangnemben Pearson. - Talán úgy gondolod, hogy el kellett volna tussolnom?

- Ezt komolyan kérded? - vágott vissza most már leplezetlen éllel O'Donnell. Láta, hogy Pearson tétovázik, mert tudja, hogy ezúttal elvetette a sulykot.

Az idősebb férfi kényszeredetten visszakozott: - Nem így gondoltam. Nem egészen.

Kent O'Donnell önkéntelenül elmosolyodott. Nem sokan hallhatták még Joe Pearson mentetetőzni; most is csak nagy erőfeszítéssel tudta kinyögni. Most már O'Donnell is békülékenyebb hangnemben folytatta: - Azt hiszem, Joe, van ennek más módja is. Ha nincs ellene kifogásod, a jövőben inkább elkérem tőled a boncolási jegyzőkönyveket, s majd én vezetem le a vitát. Azt hiszem, úgy is meg lehet ezt oldani, hogy ne korbácsoljuk fel az indulatokat.

- Erre nem is volt oka senkinek - ellenkezett Pearson, de O'Donnell érezte, hogy az öreg kezdi beadni a derekát.

- Nem baj, én akkor is szeretném úgy csinálni, ahogy nekem tetszik - mondta, azt gondolva: nem akarok durva lenni, de itt az ideje, hogy tiszta vizet öntsünk a pohárba.

Pearson vállat vont: - Ahogy gondolod.

- Köszönöm, Joe - mondta O'Donnell, s érezte, hogy ezt a csatát megnyerte. Nem is képzelte volna, hogy ilyen könnyen fog menni. Talán ez jó alkalom arra is, hogy a másik ügyet felhozza. - Joe - folytatta - ha már így négy szemkört vagyunk, szeretnék veled egy másik dolgot is megbeszélni.

- Nem ér rá? Sok a dolgom - felelte Pearson, ami azt jelentette: egy dologban engedtem ugyan, de a függetlenségemet nem adom fel.

- Sajnos nem ér rá. A szövettani vizsgálatok eredményéről van szó.

- Mi van velük? - fortyant fel Pearson.

O'Donnell higgadtan válaszolt: - Panaszt tettek nálam, hogy a sebészek sokszor késve kapják meg őket.

- Rufus volt az, igaz? - kérdezte Pearson keserűen. Mint ha csak azt mondta volna: na tessék, már megint egy sebész. O'Donnell nem hagyta provokálni magát: - Bill Rufus volt az egyik. De nem az egyetlen. És ezt te is tudod.

Pearson nem válaszolt azonnal. O'Donnell érezte: minden bosszúság ellenére, amit okozott, egy kicsit sajnálja is az öreget. Hiába, az évek nem múlnak el nyomtalanul. Pearson pedig már hatvanhat éves, legfeljebb öt-hat aktív éve lehet hátra. Vannak persze olyanok is, akiket ez nem rendít meg, sőt még örülnek is, ha átadhatják helyüket a fiatalabbaknak.

Pearson, nos, Pearson nem ilyen ember, és ezt érezteti másokkal is. O'Donnell elgondolkozott: vajon mi lehet ennek az oka? Az zavarja az öreget, hogy nem tud már lépést tartani a szakmája fejlődésével? Nem ő lenne az első, akivel ez gesett. Másfelől Joe Pearson érdemeit sem lehet tagadni; ezért kell vele most is úgy bánni, mint a hímes tojással.

- Igen, tudom - mondta végül rezignáltan Pearson. A tények előtt ő is kénytelen volt meghajolni, és ezt mindig meg is tette, még akkor is, ha netán nem volt így. Ez jellemző rá,

gondolta O'Donnell, akinek tetszett Pearson nyílt őszintesége, amelyet gyakran felhasznált, ha a kórházi munka színvonalának emeléséről volt szó.

Visszaemlékezett a kórházban töltött első hónapjaira, amikor fő feladatának a főlegesen sebészi beavatkozások megelőzését tekintette. Például feltűnően gyakran előfordult, hogy egyes sebészek, akik úgy gondolták, hogy műtéttel minden női panasz megszüntethető, teljesen egészséges anyaméheket operáltak ki, még olyan esetekben is, amikor a gyógyszeres kezelés is elegendő lett volna. A diagnózisban ilyenkor csak körülírások szerepeltek, vagy olyan általános megjelölések, mint "krónikus myometritis" vagy "fibrózis", ami voltaképpen csak elkendőzte a szövettani vizsgálat tényleges eredményét. O'Donnell akkor azt mondta Pearsonnek:

- Ha szövettani jelentést írunk, akkor nevezzük nevén a gyereket. Az egészséges méh neve ezentúl: egészséges méh. - Pearson egyetértően mosolygott, és mindenben támogatta. Az eredmény: nem került sor több főlegesen műtetre, mert senki sem vállalta annak az ódiomát, hogy a kliniko-patológiai értekezlet nyilvánossága előtt dörgöljék az orra alá: lám, egészséges szövetet operáltál ki a páciensből!

- Nézd, Kent - mondta Pearson valamivel békülékenyebben - az utóbbi időben ki sem látszom a munkából. Fogalmad sincs, mennyire túl vagyok terhelve.

- Dehogynem, Joe - felelte O'Donnell, aki titkon már számított erre a kifogásra. - Vagyunk egypáran, akik tudjuk, hogy túl sok a dolgod. Túl sokat vállalsz magadra - mondta, és sikerült lenyelnie a kínos félmondatot: "a te korodban". Inkább így folytatta: - Mi lenne, ha bővítenéd az osztály létszámát?

Pearson kifakadt, szinte rákiáltott: - Ezt épp te kérded tőlem? Ember, hát már hónapok óta könyörgök néhány új laboránsért! Legalább háromra lenne szükségem, és mi Tomasselli válasza? Legfeljebb egyet vehetek föl! Aztán a gépírónők! Hetek óta gyűlik nálam az a rengeteg szövettani jelentés: azt ki fogja legépelni? Talán én? Ha az adminisztráció végre feltápáskodna a seggéről, akkor tehetnék valamit, és a szövettani jelentések is gyorsabban elkészülnének. Jesszusom, és még te mondd nekem, hogy vegyek fel új embereket?

- Befejezted, Joe? - kérdezte O'Donnell.

- Igen - felelte Pearson, láthatóan kissé restelkedve iménti kitéréséért.

- Én nem laboránsokra és gépírónőkre gondoltam - mondta O'Donnell - hanem egy új kórboncnokra, aki segítene neked az osztály vezetésében. Esetleg itt-ott bevezethetne egy-két újítást is.

- Újítást? - kérdezte vissza tanakodva Pearson, de O'Donnell most a sarkára állt. - Én végighallgattalak, Joe. Most te is hallgass meg engem! Kérlek! - Elhallgatott, azután folytatta: - Arra gondoltam, hogy egy tehetséges fiatal orvos levehetné a válladról a gondok egy részét.

- Nincs szükségem új kórboncnokra - mondta határozottan és indulatosan Pearson.

- De miért, Joe?

- Mert két szakember számára nincs elég munka. A bon-

colásokat egyedül is el tudom végezni. Különben is van egy gyakorló orvosom, az segít.

O'Donnell azonban nem hagyta magától könnyen le-szerelni. - Te is tudod, Joe: a gyakorló orvosok csak azért vannak itt, hogy tanuljanak tőlünk, s rendszerint nem maradnak sokáig. A munka egy részét el tudják látni, ez igaz, de szabad kezet nem adhatsz nekik, irodai munkát meg mégsem végeztethetünk velük. Ezért kéne melléd valaki, méghozzá minél hamarabb.

- Ezt én jobban meg tudom ítélni, nem? Adj egypár napot, és behozom a lemaradást a szövettani jelentésekkel.

Egyértelmű volt, hogy Joe Pearson most nem enged.

O'Donnell számított ellenállásra, de ekkorára nem. Talán a fele királyságát félti az öreg? Attól tart, hogy egy fiatal kolléga alááshatja a tekintélyét? Az meg sem fordult O'Donnell fejében, hogy megpróbálja Pearsont eltávolítani a kórházból. Ha mást nem nézünk, csak az anatómiát, akkor is felbecsülhetetlen a szakértelme. O'Donnell csak a kórbonctant akarta megerősíteni, s ezáltal magát a kórházat is. Persze lehet, hogy Joe ezt nem tudja. Talán nem ártana tisztázni.

- Joe, nehogy arra gondolj, hogy komolyabb változást akarunk. Ez eszünkbe sem jutott. Természetes, hogy továbbra is te vagy a főorvos.

- Akkor hadd irányítsak úgy, ahogy nekem jölesik!

O'Donnellt kezdte kimeríteni a meddő vita. Úgy érezte, jobb, lesz, ha egyelőre leveszi a témát a napirendről; pár nap múlva talán lesz rá alkalom, hogy újra előhozakodjék vele. -

A helyedben meggondolnám a dolgot - mondta csendesén.

- Nincs mit meggondolnom - felelte Pearson már az ajtóban. Kurtán biccentett, és elviharzott.

Hát így állunk, gondolta O'Donnell. Kiássuk a csatabárdot. Azon törte a fejét, mi is legyen a következő hadmozdulat.

ÖTÖDIK FEJEZET

A Three Counties Kórház ebédlője a legtöbb orvos és kórházi dolgozó hagyományos találkahelye volt, egyben itt futottak össze a kórházon belüli információk szálai, amelyek az épület valamennyi osztályát és részlegét átszöttek. Nem akadt olyan előléptetés, botrány vagy egyéb szenzáció, új ember felvétele vagy egy régi eltávoztása, amit ne itt vitattak volna meg először, méghozzá sokkal előbb, mint ahogy a hírt hivatalosan közölték.

Sok orvos csak itt ért rá megbeszélni egyes szakmai kérdéseket, itt kért a másiktól olyan horderejű szakvéleményt is, amelyért hivatalosan busás összegeket kellett volna kifizetni, de itt ingyen röpködtek a jó tanácsok, és ennek később gyakran a beteg látta hasznát, aki felgyógyult egy kezdetben sok gondot okozó betegségből, és nem is sejtette, milyen körülmények között döntöttek a megfelelő kezeléstről.

Ebbe a szabad vélemény- és információcserébe nem mindenki szállt be; egy-két pénz sóvár alak olyan féltékenyen őrizte értékes tudását, hogy nem is válaszolt a kollégájának, aki itt akart megbeszélni vele valamilyen különleges esetet.

Az ilyen orvos nyugodt lélekkel javasolta: - Tudod, mit?

Gyere át a rendelőmbe. A taxaméterem ott ketyeg.

Gil Bartlett ezt a cinikus megközelítést helytelenítette ugyan, de éppen ő volt az, aki még ennél is vadabb szövegekkel tudta elutasítani a "bal kézről való" szakvéleménykérést.

A leghíresebb anekdota szerint egy estélyen történt meg vele, hogy háziasszonya, a burlingtoni jobb társaság tagja nyakon csípte és perceken át nyaggatta létező és képzelt tüneteivel.

Bartlett egy ideig türelmesen hallgatta, aztán jó hangosan válaszolt, hogy mindenki hallhassa a szobában: - Asszonyom, szerintem önnek menstruációs problémái vannak. Ha óhajtja, akár itt és most szívesen megvizsgálom, ha levetkőzik.

A legtöbb orvos azonban bent az ebédlőben szívesen adott ingyen szakvéleményt, akkor is, ha ezt a civil életben nem tette volna meg, egyszerűen azon az alapon, hogy tudta: alkalomadtán neki is szüksége lehet rá. Nem is kellett magyarázni, mit jelent, ha valaki azt mondja: - Ezt majd munkabéd közben megbeszéljük.

Az ebédlő volt egyben az a hely is, ahol ideiglenesen fel függesztettek minden rang kórságot, és demokratikus ülésrend uralkodott. Ez alól kivételt jelentettek az osztályos orvosok, akik a részükre fenntartott asztaloknál étkeztek, s erre a szektorra Hilda Straughan, a diétás főnővér különös gondtal ügyelt. Tudta, hogy a higiénia vagy a kiszolgálás ellen elhangzó legkisebb kifogás is az igazgatótanács elé kerül.

A gyakorló orvosok választhattak talán a legszabadabban, hiszen ülhettek éppen az orvosi asztalokhoz is, de abban sem talált senki kivetnivalót, ha beültek a nővérek vagy más kórházi dolgozók közé. Nem volt hát semmi különös abban sem, hogy Mike Seddons, amikor lement az ebédlőbe, pontosan Vivian Loburtonnel szemben ült le. A lány egyedül ebédelt. Tíz napja már, hogy először találkoztak a boncteremben, de többször összefutottak azóta is, s Viviannek egyre jobban tetszett a vörös hajú, örökké mosolygó Mike. Már várta, hogy mikor közeledik hozzá nyíltabban, s ez most, íme, megtörtént.

- Helló! - köszöntötte Seddons.

- Helló! - felelte Vivian zavartan, mert éppen beleharapott egy csirkecombba. - Elnézést.

- Nem tesz semmit - felelte Seddons. - Egyél csak nyugodtan. Azért jöttem, hogy ajánlatot tegyek.

Vivian lenyelte a falatot, aztán azt felelte: - Nem lesz ez kissé korai?

Mike elvigyorodott. - Az atomkorban élünk, ha nem tudnád. Formaságokkal nem vesztegethetjük az időt. Az ajánlat a következő: holnapután este színház, előtte vacsora a Kubai Grillben.

Vivian kíváncsian kérdezte: - Miből? - Mindenki tudta, hogy a gyakorló orvosok nem éppen dúsgazdagok.

Seddons suttogóra fogta: - Ne áruld el senkinek, de fuszitam egy kicsit. Tudod, a hullák! Egyiknek-másiknak aranyfoga is van, és azt igazán nem nehéz eltávolítani...

- Hagyd abba! Elveszed az étvágyamat! - mondta Vivian, miközben Seddons elcsent a tányérről két szem krumplit.

Megkóstolta, s így szólt: - Hm, nem is rossz. Gyakrabban kéne ennem. Az igazság az-vallotta be, miközben elővett a zsebéből két belépőjegyet és egy bont - hogy mindez egy hálás beteg ajándéka. - A jegy egy Broadway-musical vendégjáté-

kára szólt, a bánt meg egy kétszemélyes vacsorára lehetett beváltani a Kubai Grillben.

- Miért, mit csináltál? - kérdezte kíváncsian Vivian. - Szívműtétet?

- Nem. A múlt héten beugrottam egy félórára Frank Worth helyett ügyelni. Bejött egy ürge csúnya sebbel a kezén, és bevarrtam. Ez már másnap megérkezett postán - kuncozott Mike. - Worth persze most dühöng. Megesküdött, hogy soha többé nem adja át az ügyeletet senkinek. Eljössz?

- Nagyon szívesen - felelte Vivian, és komolyan is gondolta.

- Pazar! Akkor találkozunk hétkor a nővérszállás előtt. Oké?

Mike beszéd közben rajtakapta magát, hogy egyre nagyobb érdeklődéssel figyelte Viviant. Tudta, hogy többről van szó, mint egy szép arc és egy arányos test vonzásáról. Különös melegséget érzett, ha a lány ránézett. Arra gondolt, bárcsak ma találkozoznának, hogy ne kelljen olyan sokáig várnia. Ekkor azonban megszólalt benne a vészcsengő: csak ne bonyolódj bele! Eszébe jutott a Seddons-elv: csak megszerezni, de nem megtartani! A búcsú mindig szomorú, de olyjó szabadnak maradni!

- Rendben - felelte Vivian. - Lehet, hogy késni fogok, de nem sokat, ígérem!

Tíz nap telt el azóta, hogy O'Donnell a kórház tavaszra tervezett bővítéséről beszélt Harry Tomasellivel. Most Orden Brownnal, az igazgatótanács elnökével találkozott az igazgatóságon, hogy megbeszéljék a legsürgősebb teendőket.

Pár hónapja már, hogy egy építésszel közösen elkészítették az új szárny beosztásának részletes tervét. Figyelembe kellett venniük az érdekelt főorvosok igényeit, de a rendelkezésre álló keretet is. A végső szót - O'Donnell szakvéleményének meghallgatása után - minden vitás esetben Orden Brown mondta ki. Az elnök szigorú volt, de humorral enyhítette határozottságát. Néha minden további nélkül teljesítették az egyes részlegek kéréseit, de ha gyanakodtak, hogy valaki csak a maga javára akar ügyeskedni, mindent alaposan megvizsgáltak.

Az egyik főorvos, a gyógyszerészeti osztály vezetője például ragaszkodott hozzá, hogy építsenek neki egy külön vécét. Mikor az építész rámutatott, hogy a közös vécé mindössze tizenöt méterre van a folyosón, s erre a gyógyszerész azt találta mondani, hogy egy olyan ember számára, mint ő, aki krónikus hasmenésben szenved, még ez a tizenöt méter is sok, Orden Brown szárazon megjegyezte, hogy vizsgálta ki magát a belgyógyászaton, és felejtse el a külön vécét.

Volt aztán olyan kérés, amelyet egyszerűen csak azért kellett elutasítaniuk, mert teljesítése túl sokba került volna. Bell, a röntgenosztály vezetője már majdnem meggyőzte az igazgatótanácsot arról, hogy a szívpanaszok alaposabb diagnosztizálása érdekében helyes volna egy új műszert beszerezni, de mikor kiderült, hogy ez ötvenezer dollárba kerülne, a tervet sajnálattal elvetették.

Most, hogy a terv nagy vonalakban már elkészült, az volt a

fő kérdés, honnan vegyék a pénzt a megvalósításához. Ez ugyan voltaképp az igazgatótanács gondja volt, de elvárták a személyzet segítségét is.

Orden Brown kijelentette: - Arra gondoltunk, hogy hozzájárulást kérünk mindenkitől! Hatezret a főorvosoktól, négyezret a többi orvostól, kétezret az alorvosoktól.

O'Donnell halkán fűttengett. - Attól tartok, lesz némi ellenállás - mondta.

- Kibirjuk - felelte Orden Brown mosolyogva.

Harry Tomaselli szólt közbe: - Én arra gondoltam, Kent, hogy esetleg négy év alatt, éves részletekben szedhetnénk össze a pénzt. Ha mindenki aláír egy fizetési nyilatkozatot, biztosan kapunk bankkölcsönt.

- Arról se feledkezzünk meg - mondta Brown - hogy ha a városban elterjed, mennyit fizetnek az orvosok, biztosan emelkedni fog az adományok összege.

- És biztos, hogy elterjed?

- Arról majd én gondoskodom - mosolygott Brown.

O'Donnell arra gondolt, hogy a személyzettel majd neki kell közölnie a hírt a legközelebbi gyűlésen. Már látta maga előtt a savanyú arcokat. Manapság a legtöbb ember el is költi, amit keres, s ez alól az orvos sem kivétel. Az adakozás persze nem kötelező, de nem lesz könnyű kibújni alóla, hiszen "a kórház gyarapodása mindnyájunk érdeke". Sokan eleve megadják majd a kért összeget, aztán nyomást gyakorolnak a vonakodókra, hogy azok se ússzák meg könnyebben. Hiszen a kórház egyúttal a politika táptalaja is, és sokféleképpen meg lehet nehezíteni azoknak az életét, akik nem akarnak a többséghez alkalmazkodni.

Harry Tomaselli most is megérezte, min rágódik Kent: - Ne aggódj, a személyzeti gyűlés előtt majd részletesen eligazítalak. Felsorakoztatunk minden lehetséges érvet. Mire a végére érünk, talán még olyanok is lesznek, akik túl akarják licitálni a kért összeget.

- Erre ne nagyon számíts - mosolyodott el Kent. - Minden orvos legérzékenyebb idegvégződése a pénztárcájában van. Tomaselli visszamosolygott O'Donnellre. Tudta, hogy a főorvos érvelése ugyanolyan alapos és hatékony lesz, mint bármi, amit csinál. Immár másodszor gondolta, hogy milyen jó egy ilyen emberrel együtt dolgozni. Előző munkahelyén, ahol a kórház igazgatóhelyettese volt, az orvostanács elnöke csak a saját népszerűségével törődött, ezért mindenkinek igyekezett a kedvében járni. Ennek persze a kórház látta kárát: nem volt egységes a vezetés.

Tomaselli becsülte a nyíltságot és határozottságot, biztosan azért, mert ő maga is ilyen alapon igazgatta a Three Counties kórházat. Ha valaki mindig gyorsan dönt, eleinte persze gyakrabban hibázik, de a végeredmény az, hogy egyre több a hosszabb távon kifizetődő telitalálat. A gyorsaságot egyébként Harry Tomaselli már jogászként megtanulta, mielőtt rátalált volna igazi hivatására a kórházigazgatói székben.

A gimnázium után jogi egyetemre iratkozott be; s ennek elvégzése után már kezdte kiépíteni ügyvédi klientúráját, amikor közbeszólt a háború. Tomaselli nem várta meg a behívót, önként jelentkezett a haditengerészethez. Itt bízták

meg irodai munkával a gyengélkedőn, s később, mikor a flotta kórházai kezdtek megtelni sebesültekkel, Tomaselli hadnagy jó érzékkel rájött, hol kell megvonni a határt az orvosi és az adminisztratív ügyek között.

A háború után választhatott: vagy visszamegy ügyvédnek, vagy a kórházi pályán marad. Az utóbbi mellett döntött. Beiratkozott a Columbia Egyetem kórházigazgatói szakára, s az elsők között kapta meg a diplomáját abból a nemzedékből, amelyet már annak a felismerésnek a szellemében oktattak, hogy egy kórházigazgatónak egyáltalán nem kell, sőt nem is tanácsos orvosi végzettséggel rendelkeznie. Két évig volt igazgatóhelyettes, ezután kapta meg Orden Brown ajánlatát a Three Counties irányítására.

Tomaselli imádta a munkáját. Egyetértett O'Donnell-lel abban, hogy a szakmai színvonal mindennél előbbre való, s tisztelte Orden Brown profizmusát. Neki, Tomasellinek az volt a feladata, hogy ugyanazt a színvonalat biztosítsa az összes szolgáltatásban: a betegellátásban, az épületfenntartásban, a műszaki munkában és a költségvetésben, amit O'Donnell és Brown a maga területén megvalósított.

Ezt részben beosztottai ügyes irányításával érte el - akiket egyébként maga választott ki jó szemmel és biztos kézzel - részben intenzív, mindenre kiterjedő személyes érdeklődéssel és ellenőrzéssel. Nap mint nap felbukkant a kórház folyosóin, s noha mindig sietett, szívesen meg-megállt, hogy végighallgassa bárkinek - nővéreknek, betegeknek, portásoknak, adminisztrátoroknak, szakácsoknak - a véleményét, ha arról volt szó, mit lehet javítani a kórházi munkán. Az új ötleteknek mindig örült, s lelkesedése magával ragadott másokat is. Néha csak úgy dőlt belőle a szó, előreszegett fejjel, fekete keletes szemüvege mögött csillogó szemmel magyarázott, heves kézmozdulatokkal adva nagyobb nyomatékot a fontosabb gondolatoknak.

Körútjai során ritkán készítettjegyzeteket: mindentfejből tudott tartani, ezt jogi tanulmányainak köszönhette. Irodájába visszatérve aztán gyorsan és röviden leírta mindazokat a fontos és kevésbé fontos dolgokat, amelyek javíthatták az igazgatóság munkáját.

Energikus volt, de nem meggondolatlan: ritkán haragított magára bárkit is. Ha úgy érezte, szemrehányást kell tennie valakinek, röviden elintézte, aztán rögtön témát váltott. Jelentéseiben mindig elnéző volt a beosztottjaival, s nem szívesen bocsátotta el őket; erre csak akkor szánta el magát, ha végképp elkerülhetetlen volt. Gyakran mondogatta az osztályvezetőknek: - Ha valaki legalább egy hónapot töltött nálunk, abba az emberbe már biztosan fektettünk némi energiát. Nekünk is érdekünk, hogy megpróbáljuk a magunk képére formálni, ahelyett hogy új embert keresnénk, akinek a hibáit még nem ismerjük. - Ezt a kórházban mindenki jól tudta, ezért a dolgozók általában megbecsülték magukat.

Tomaselli nem lehetett mindennel elégedett. Néhány osztály munkáján bizony még akadt javítanivaló. Ilyen volt például a betegek ellátása. A felszerelés egy része is elavult.

Szükség lett volna a legújabb műszerekre, amelyek egy modern kórházból igazából már nem hiányozhatnak. Az átépítéssel együtt e hiányosságok egy részét persze pótolják, de tá-

volról sem mindet. O'Donnellhez hasonlóan Tomaselli is tisztában volt vele, hogy még hosszú évek fáradságos munkája vár rá, s nem biztos, hogy minden terve valóra válik. De hát úgy haladhat igazán előre az ember, ha mindig egy kicsivel többet tűz ki maga elé, mint amennyit elérhet.

O'Donnelt Orden Brown szavai riasztották fel merengéséből: - Ha beindul a kampány, még rengeteg tennivaló áll előttünk. El ne felejtsem, Kent, szerintem jó lenne, ha tartánál egy kis beszédet a Rotary Klubban. Elmondhatnád, mire lesz jó a kibővítés, mik a terveink és így tovább.

O'Donnell utálta a gyűléseket, különösen a gazdagok klubjait, mert az ilyesmit csak gittrágásnak tartotta. Már éppen meg akarta mondani a véleményét, de meggondolta magát. - Ha gondolod, hogy segít, vállalom - felelte.

- Az egyik emberem vezetőségi tag a Rotaryben - mondta Orden Brown. - Majd megkérem, jelöljön ki egy időpontot a kampány első hetében. Aztán a második héten megismételhetjük ugyanezt a Kivaniben.

O'Donnell majdnem megkérdezte: - És mikor fogok operálni? - De ezt is lenyelte valahogy.

- Mondd csak - folytatta Orden Brown - nem vacsorázhatnánk együtt holnapután?

- Dehogynem - felelte gondolkodás nélkül O'Donnell.

Mindig jól érezte magát Brownéknál.

- Eustace Swayne lesz a házigazda - közölte Brown. Látta, hogy O'Donnell meglepődött, ezért hozzátette: - ő szólt, hogy-hívjalak meg. Ugye eljössz?

- Örömmel - felelte Kent, bár váratlanul érte, hogy épp az igazgatótanács "nehéz emberének" otthonába kapott meghívást. Természetesen többször találkozott már Swayne-nel, de csak felületesen ismerték egymást.

- Az én ötletem volt - mondta Brown. - Szeretném, ha megbeszelnéd vele a kórház ügyeit. Talán meggyőzhetnéd néhány elképzelésedről. Gondolom, te is tudod, hogy néha igencsak hátráltatja a munkánkat a tanácsban.

- Megteszem, ami tőlem telik - felelte Kent. Most, hogy már tudta, honnan fúj a szél, elment a kedve az egészszől, mert nem volt ínyére, hogy belekeveredjék az igazgatóság hatalmi harcaiba. Eddig sikerült távol tartania magát a torzsalkodásoktól. Orden Brownnak azonban nem tudott nemet mondani.

Az elnök fogta az aktatáskáját, és indulni készült. Felállt O'Donnell és Tomaselli is.

- Zártkörű vacsora lesz - mondta még Orden Brown. -

Leszünk vagy hatan. Ha akarod, elviszlek kocsival. Majd felhívlak, mielőtt indulok.

- Köszönöm - mondta O'Donnell. Brown biccentett és távozott.

Az elnök szinte még el sem ment, amikor benyitott a magas, karcsú Kathy Cohen, Harry Tomaselli titkárnője. - Bocsánat a zavarásért - mondta. - Bizonyos Mr. Bryan telefonált, és ragaszkodik hozzá, hogy személyesen beszéljen önnel.

- Megbeszélhivom van dr. O'Donnell-lel. Mondja meg neki, hogy majd visszahívom. -Tomaselli csodálkozott, hogy

ilyen alapvető dolgot egyáltalán meg kell magyaráznia.

- Már megmondtam - felelte bizonytalanul Kathy. - Hiába. Azt mondja, az egyik betegünk férje. Gondoltam, jobb, ha ön is tud róla.

- Talán mégis beszélhetnél vele, Harry - mosolygott O'Donnell a titkárnőre. - Ne terheljük vele Kathy lelkiismeretét. Én igazán várhatok egy kicsit.

- Na jó - mondta az igazgató, és felvette az egyik telefonkagylót. A titkárnő megvárta, amíg bekapcsolták a vonalat, aztán kiment a szobájába.

- Itt Tomaselli beszél - mondta az igazgató barátságos hangon. A válasz hallatára összevonta a szemöldökét. O'Donnell éktelen rikácsolást hallott a telefonból, s elkapott néhány mondatfoslányt: - Tűrhetetlen állapot... kiszípolozzák a családomat... fel kellene jelenteni...

Tomaselli befogta a kezével a kagylót, és odaszólt O'Donnellnek. - Nagyon ki van borulva. A feleségével történt valami. Nem egészen értem... - Újból belehallgatott a kagylóba, majd félbeszakította a szóáradatot. - Talán jobb volna, Mr. Bryan, ha az elején kezdené. Egyáltalán nem értem, miről van szó. - Papírt, ceruzát vett elő, majd időnként beleszólt a telefonba: - Igen... Azt mondja meg, kérem, mikor vettük fel a kedves feleségét a kórházba... Ki kezelte?... És mikor engedték haza?... Igen, értem:..

O'Donnell hallotta, amint a telefonáló azt mondja: - Most ki fog engem kárpótolni? - majd újra Tomaselli beszélt.

- Sajnálom, Mr. Bryan, nem emlékszem erre az esetre. De ígérem, utánanézek... Igen, hogyan tudnám, milyen teher egy kórházi számla a családnak. De gondolom, ön is tudja, hogy mi nem profitból élünk.

O'Donnell még mindig hallotta a telefonáló hangját, de most már kissé halkabban, hála Tomaselli nyugodt modorának. Ismét az igazgató beszélt: - Nos, uram, azt a kezelőorvosnak kell eldöntenie, hogy a beteg meddig maradjon a kórházban. Azt hiszem, az lenne a legjobb, ha vele beszélne meg a problémát, de ígérem, hogy időközben a könyvelő is pontról pontra ellenőrizni fogja a számlájukat. - Végre letehetette a kagylót. Jegyzeteit a "Diktálandó" jelzésű tálcába dobta.

- Mi volt a baj? - kérdezte O'Donnell. Nem lepődött meg, mert egy ilyen nagy kórházban nem volt ritkaság az ellátásra és a számlára vonatkozó panasz.

- Az, hogy túl sokáig tartottuk benn a feleségét. Sokallja a számlát.

O'Donnell csípősen kérdezte: - És miből gondolja az úr, hogy túl sokáig volt benn a felesége?

- Azt mondja, hogy utánajárt a dolognak, bár el nem tudom képzelni, hogyan - felelte Tomaselli, majd elgondolkodva hozzátette: - Persze lehet, hogy szükség volt rá, de tény, hogy három hétig feküdt benn a beteg.

- Na és?

- Normális körülmények között én sem törődnék vele. Az utóbbi időben azonban egyre több az ilyen panasz. Nem mindenki kiabál ennyit, de a kifogás ugyanaz.

O'Donnell agyán átvillant: a kórbonctan! Tomasellitől csak azt kérdezte: - Ki volt a kezelőorvosa?

Tomaselli a jegyzeteibe nézett. - Reubens.

- Próbáld csak meg felhívni. Szeretném, ha tisztáznánk ezt a dolgot.

Tomaselli a titkárnójét hívta a házi készüléken. - Kathy, legyen szíves, kapcsolja nekem Reubens doktort!

Csöndben vártak. Hamarosan megszólalt a telefon. Tomaselli felvette a kagylót és belehallgatott, majd átnyújtotta O'Donnellnek.

- Te vagy az, Reub? Itt Kent O'Donnell.

- Parancsolj! - hallotta O'Donnell Reubens, az egyik sebész hangját a vonal másik végén.

- Van egy bizonyos Mrs. Bryan nevű beteged? - kérdezte Kent, Tomaselli jegyzeteibe pillantva.

- Igen. Miért? Panaszt tett a férje?

- Ezek szerint tudsz róla?

- Hát persze - mondta Reubens zavartan. - Szerintem a panasz jogos.

- Miért, Reub, mi történt?

- Az, hogy fölvettem Mrs. Bryant emlőrák gyanújával. Eltávolítottam a daganatot, amelyről végül kiderült, hogy jóindulatú volt.

- Akkor minek tartottad benn három hétig? - kérdezte O'Donnell kissé türelmetlenül, noha már megszokhatta hogy Reubens semmit sem mond végig magától.

- Ezt inkább Joe Pearsontól kérdezd!

- Nem lett volna egyszerűbb, ha szólsz nekem? - kérdezte O'Donnell. - Végül is a te beteged. .

Rövid hallgatás után ismét megszólalt Reubens: - Jó, jó. Mondtam már, hogy a daganat jóindulatú volt. Csak éppen két és fél hétig tartott, mire ezt megtudtam. Ennyi idő kellett Joe Pearsonnak ahhoz, hogy végre mikroszkóp alá vegye.

- Nem sűrgetted?

- De. Nem is egyszer. Ha nem teszem, talán még tovább húzta volna az időt.

- És ezért tartottad benn Mrs. Bryant három hétig?

- Hát persze. Vagy szerinted talán haza kellett volna küldenem? - kérdezte gúnyosan.

Reubens jogosan gúnyolódik, gondolta O'Donnell. Nem lehetett könnyű helyzetben. Ha netán hazaengedi a beteget, úgy járhat, mint Bill Rufus: lehet, hogy be kell hívnia egy újabb műtetre. viszont minden egyes nap, amelyet a beteg a kórházban tölt, súlyos érvágás a család pénztárcáján. O'Donnell tehát kitérő választ adott: - Ezt nem mondtam, Reub. Én csak érdeklődöm.

A dolog érezhetően bosszantotta Reubent. - Érdeklöhetnél másnál is - mondta. - Nemcsak velem történt ilyesmi. Hallottál Bill Rufus esetéről, nem?

- De igen. Csak azt hittem, azóta javult valamelyest a helyzet.

- Lehet, hogy javult, de én nem vettem észre. Szerinted mit csináljunk Bryanék számlájával?

- Nem hiszem, hogy most már segíthetnénk a dolgon. Végül is három hétig itt volt a nő. Tudod, hogy a kezelési költségekkel nem lehet manipulálni. - O'Donnell most arra gondolt, mit fog szólni Reubens, ha megtudja, hogy hatezer dollárt várnak tőle a kórház fejlesztésére.

- Nagyon kellemetlen ügy. A férj rendes ember, ács vagy

valami hasonló, és nincs biztosítása. Most majd nyögik egy darabig a számlát. - O'Donnell nem felelt. mára következő lépésen törte a fejét. Megint Reubens hangját hallotta: - Ez minden, Kent?

- Igen, Reub, ez minden. Köszönöm. - Vissza adta a telefont Tomasellinek.

- Harry, szeretném, ha ma délutánra összehívnál egy értekezletet - mondta. Már világosan látta, mi a teendő. - Szólj öt-hat főorvosnak, ha lehet. Itt találkozhatnánk, ha nincs el-lene kifogásod, és jó volna, ha te is jelen lennél.

Tomaselli bólintott: - Meglesz.

O'Donnell nevek után kutatott az agyában. - Szükség lenne először is Harvey Chandlerre mint belgyógyász főorvosra. Aztán jó lenne, ha eljönne Bill Rufus meg Reubens... és Charlie Dornberger is. Azt hiszem, tudna nekünk segíteni. Ez eddig mennyi?

Az igazgató a listájára nézett. - Velünk együtt hat. Lucy Graingernek ne szóljak?

O'Donnell tétovázott. - De, szólhatsz. Legyünk heten - mondta végül.

- Napirendi pontok? - kérdezte Tomaselli, jegyzetelésre készen.

- Nincsenek - rázta a fejét O'Donnell. - Pontosabban egyetlen napirendi pont lesz: átszervezés a kórbonctanon.

Amikor az igazgató Lucyt említette, O'Donnell csupán azért habozott, mert eszébe jutott az előző este, amelyet együtt töltöttek.

A kliniko-patológiai konferencián elhangzott meghívás után találkoztak a Roosevelti Szálló spanyol kertjében, ittak néhány koktélt és megvacsoráztak. Kellemes estét töltöttek együtt, elbeszélgettek önmagukról, közös ismerőseikről, orvosi és egyéb élményeikről.

Vacsora után O'Donnell hazavitte Lucyt a kocsiján. A doktornő nemrég költözött a Benvenuto Grange-be, egy nagy, divatos háztömbbe a város északi részén. Mikor megérkeztek, megkérdezte Kentet: - Ugye feljössz egy korty italra?

Kent az egyenruhás portásra bízta az autóját, s követte Lucyt. Lifttel mentek föl az ötödik emeletre, befordultak a fáburkolatú folyosóra. Lépteik zaját elnyelte a süppedő szőnyeg. O'Donnellt láthatóan meglepte az előkelő környezet. Lucy észrevette. - Ugye neked is furcsa? Engem még mindig lenyűgöz.

Lucy kinyitott egy ajtót, bent megnyomott egy gombot, és a hallt kellemes, tompított fény árasztotta el. O'Donnell éppen szemben állt a hálószoba résnyire nyitott ajtajával. - Csinalok egy koktélt - mondta Lucy.

Háttal állt Kentnek. A poharakban megcsörrent a jég.

O'Donnell megkérdezte: - Te sosem voltál férjnél, Lucy?

- Nem - felelte Lucy, anélkül hogy megfordult volna.

- Többször törtem már a fejemet, hogy miért nem - mondta halkán O'Donnell.

- Nincs benne semmi különös. Egyszerűen már jó ideje senki nem kérte meg a kezemet. - Lucy kezében a két pohár-

ral megfordult. Az egyiket átnyújtotta Kentnek, a másikkal leült, és így folytatta: - Tulajdonképpen csak egyszer esett meg velem ilyesmi... illetve a többit nem vettem komolyan. De az régen volt.

O'Donnell a koktélt kortyolgatva kérdezte: - És? Akkor nemet mondtál?

- Először is orvos akartam lenni. Akkor úgy éreztem, ez a legfontosabb. És azt hittem, hogy a házasság és az orvosi hivatás kizárja egymást.

- Megbántad? - kérdezte O'Donnell.

Lucy fontolóra vette a kérdést. - Nem. Legalábbis azt hiszem, nem. Végül is elértem, amit akartam, és sok örömem volt az orvosi munkában. Az ember persze elgondolkozik néha, vajon hogyan alakult volna az élete, ha másképp dönt, de azt hiszem, ezzel mindenki így van, nem?

- Biztosan. - O'Donnell különös meghatottságot érzett.

Mélyen érző, gyengéd nőnek látta Lucy-t. Gyereket kellene szülnie. - És még mindig ugyanaz a véleményed a házasságról és a hivatásról?

- Ma már nem ragaszkodom olyan mereven az elképzeléseimhez - mosolyodott el Lucy. - Ennyit megtanultam azóta, ha mást nem is.

O'Donnell arra gondolt, milyen lenne számára a házasság Lucyval. Vajon megszeretnék-e egymást, közelebb kerülnének-e egymáshoz? Vagy már túl sokáig futottak párhuzamos pályán ahhoz, hogy változtassanak megszokott életükön? Ha összeházasodnának, vajon hogyan telnének el az estéik? Meghitten, bensőségesen? Vagy otthon is csak a kórházi ügyeiken rágódnának vacsora közben, és diagnosztikai vita lenne a desszert? Találhatna-e így menedéket a napi munka elől? Mindezt persze nem kérdezte meg, csak annyit mondott: - Tudod, sokszor gondolkoztam már azon, milyen sok közös vonásunk van.

- Igen, Kent - felelte Lucy - már én is gondoltam rá.

O'Donnell ki itta a koktéliját, majd felállt, indulni akart.

Érezte, hogy ezúttal sokkal többet mondtak el egymásnak annál, amit szavakba foglaltak. Most időre volt szüksége, hogy végiggondolja a dolgot. Túl nagy a tét, nem szabad elharmarkodni a döntést.

- Nem muszáj elmenned, Kent. Maradj csak, ha akarsz - mondta egyszerűen Lucy. O'Donnell tudta, hogy ha marad, csak rajta múlik, mi következik.

Szívesen maradt volna, de győzött benne az óvatosság és a megszokás. Kezébe vette Lucy kezét: - Jó éjt, Lucy. Aludjunk rá egyet.

Amikor becsukta maga mögött a liftajtót, Lucy még mindig a lépcsőházban állt.

HATODIK FEJEZET

- Azért kérettelek ide benneteket - mondta O'Donnell -, mert szeretném a segítségeteket kérni. - Mindenki feszülten figyelt. A megbeszélés meghívottai közül csak Reubens nem jött el, mert épp egy sérvműtétet kellett elvégeznie. O'Donnell folytatta: - Azt hiszem, senkinek nem mondok újat azzal, hogy nem mennek rendben a dolgok a kórbonctanon. Talán

abban is egyetértünk, hogy a bajok gyökere legalább annyira személyes, mint orvosi okokban keresendő.

- Miről van szó? - kérdezte Charlie Dornberger a pipáját tömködve. - Fogalmam sincs, mire akarsz kilyukadni.

O'Donnell számított erre a megjegyzésre. Tudta, hogy Dornberger és Pearson jó barátok. Most udvariasan csak annyit mondott: - Szeretném, Charlie, ha végighallgatnál. Megpróbálok világosan beszélni.

Kitért minden lényeges kérdésre: a szövettani jelentésekre, a kórbonctanon felhalmozódó elvégzetlen munkára, kétélyeire az iránt, hogy Joe Pearson győzi-e még egyedül erővel. Beszámolt Bill Rufus betegéről, a Reubensszel folytatott telefonjáról, majd magánbeszélgetéséről Pearsonnel, és arról, hogy az öreg ellenzi még egy kórboncnok felvételét. Azal fejezte be: - Meggyőződése, hogy szükségünk van egy új emberre, aki kisegíti Joe-t. Ehhez kérem a támogatásotokat - mondta befejezésül.

- Engem is foglalkoztatott már a probléma - szólalt meg elsőként Chandler, mintha így akarná biztosítani a kórházi protokollt. Szavainak, mint mindig, különös nyomatékot adott: mindig pózolt, képtelen volt egyszerűen beszélni. - De számítanunk kell rá, hogy Joe Pearson nem lesz könnyű meggyőznünk, ha ez a véleménye. Elvégre ő is főorvos. Igazán nem tehetünk semmit, ami alááshatná a tekintélyét.

- Egyetérték - mondta O'Donnell - és épp ezért fordultam hozzátok. - Ujjaival dobolt az asztalon. - Pontosan arról van szó, hogy együttes erővel győzzük meg Joe-t: ez így nem mehet tovább.

- Nekem itt büzlik valami - mondta Bill Rufus.

- Micsoda? - kérdezte O'Donnell, közben nyugtázta, hogy Bill a szokásos négy színű helyett ma csak három színű nyakkendőt visel.

- Nem hiszem, hogy jogunk van egy ilyen megbeszélésen a kórbonctan dolgaiban dönteni. Túl kevesen vagyunk - nézett körül Rufus. - Igaz, nekem például volt egy-két összetűzésem Joe Pearsonnel; hiszen kinek nem volt? De ez még nem jeleníti azt, hogy hajlandó lennék részt venni az eltávolítására irányuló összeesküvésben.

O'Donnell örült, hogy ez is szóba került: fel volt készülve rá. - Szeretném hangsúlyozni - mondta - hogy senki nem akarja Pearson doktort "eltávolítani" innen - nézett Rufusra. Kijelentését helyeslő moraj fogadta.

- Megmondom, miről lenne szó - folytatta O'Donnell. - Azt hiszem, abban valamennyien egyetértünk, hogy a kórbonctanon uralkodó állapotok tarthatatlanok. Vegyük csak a szövettani jelentéseket. A sebészeten a legkisebb késedelem is veszélyes lehet a betegekre nézve. Azt hiszem, ezt fölösleges bizonygatnom.

Harry Tomaselli szólt közbe: - Arról se feledkezzünk meg, hogy a késések miatt nem egy kórházi ágy a kellesténél jóval tovább foglalt, pedig ezen a téren nem állunk valami fényesen. Még mindig nagyon hosszú a várakozók listája.

Ismét O'Donnell vette át a szót: - Megpróbálhattam volna persze úgy is rendezni az ügyet, hogy összehívom a végrehajtó bizottságot. Még mindig megtehetem, de úgy gondoltam, nem lenne jó vége. Mint tudjátok, a végrehajtó bizottságban

Joe is benne van, és ahogy őt ismerem, ott egy esetleges vita nyílt háborúskodásba csapna át. Azzal pedig nem nyerünk semmit, ha erőltetjük a dolgot. Legföljebb bebizonyítjuk Joe Pearsonnek, hogy nem úr többé a saját osztályán. Ezenkívül lejáratjuk magunkat és az egész kórházat orvosi és minden más szempontból is. - O'Donnell persze attól is tartott, amivel itt most nem akart előhozakodni: hogy Pearson befolyása igen nagy az igazgatótanács idősebb tagjaira, s így egy esetleges összetűzésnek hosszabb távra kiható következményei lehetnének.

- Azt hiszem, nem tudlak követni. Voltaképpen mit javasolsz? - kérdezte Dornberger, nagyokat szippantva a pipájából.

- Jó lenne, ha sietnénk -fintorgott Rufus. - Én itt mindjárt megfulladok. Mondd, Charlie, mit szívsz? Import teveszart? A társaság elmosolyodott, s O'Donnell úgy döntött: kikerül a farbával. - Én azt javaslom, Charlie, hogy te beszélj Joe-val mindnyájunk nevében.

- Még hogy én? - tiltakozott Dornberger, de O'Donnell ez sem érintette váratlanul.

- Jól tudjuk, hogy Joe a barátod. Ezért is kérettelek ide. Ha valaki, akkor te rá tudnád beszélni.

- Más szóval: én vigyem el a ti balhétokat, ugye?

- Hidd el, szó sincs balhéről.

Charles Dornberger töprengett. Látta, hogy mindenki az ő válaszára vár. Megtegye-e, amire O'Donnell kéri? Ingadozott a kórház iránti hűsége és Joe Pearson barátsága között. Nem lepte meg különösebben, amit a kórbonctan helyzetéről hallott, már régóta várt valami ilyesmit. Rufus és Reubens esete azonban igencsak elgondolkoztatta. Általában megbízott O'Donnell ítéleteiben is: nyilván ezt a konferenciát se hívta volna össze alapos indok nélkül.

Dornberger szeretett volna segíteni Joe-n, szerette volna megkímélni attól, ami a jelek szerint a közeljövőben vár rá. Azt azonban O'Donnell, úgy látszik, komolyan gondolta, hogy nem akarja Pearsont eltávolítani a kórházból, s úgy tűnik, ez a többieknek sem áll szándékában. Talán mégis az lenne a legjobb, ha elvállalná a közvetítő szerepét. Lehet, hogy Joe-nak is így segíthet a legtöbbet.

Körülnézett, és megkérdezte: - Mindenki egyetért ezzel a javaslattal?

Lucy Grainger szólalt meg: - Én kedvelem Joe-t. Azt hiszem, mindnyájan szeretjük. De azt is tudom, hogy a kórbonctan szénája rosszul áll.

Lucy most szólalt meg először. Eddig azon járt az esze, ami közte és Kent között történt előző este. Hosszú évek óta semmi nem kavarta fel úgy, mint ez a beszélgetés. Már azon is törté a fejét, vajon nem szeretett-e bele Kentbe, de aztán azzal hessegette el a gondolatot, hogy ilyen nagy szavakat csak a tapasztalatlan, fiatal lányok használnak, az olyan vén, tapasztalt, önálló nők, mint ő, már aligha. És ha az ember racionális lény, jobban teszi, ha a szakmai kérdésekre összpontosít holmi léha érzelmek helyett. Az orvosnak meg kell tanulnia, hogy minden gondját-baját sutba vágja, ha az éppen megoldandó probléma fontosabb.

O'Donnell Rufusra nézett: - Bill? Neked mi a vélemény-

nyed?

Rufus bólintott. - Rendben van. Ha Charlie hajlandó beszélni Pearsonnel, nekem nincs ellene semmi kifogásom. Most Harvey Chandler szólalt meg: - Szerintem is ez lenne a legjobb megoldás. Azt hiszem, Charlie, ha vállalnád, nagy szolgálatot tennél nekünk - és persze az egész kórháznak is. - Hát legyen - mondta Dornberger. - Meglátom, mit tehetek.

A pillanatnyi csendben O'Donnell érezte az általános megkönnyebbülést. Tudta, hogy megértették a problémát, s most végre történik is valami megoldás az érdekében. Ha pedig ez az ötlet nem válik be, radikálisabb módszerekhez is folyamodhatnak. O'Donnell néha azt kívánta, bár egyszerűbb lenne a kórházi protokoll. Az iparban például, ha valaki rosszul végzi a munkáját, kirúgják, és kész. Ha szükség van új munkaerőre, hát felvesznek valakit. Az orvosi gyakorlatban ez sajnos nem megy ilyen egyszerűen. Itt nem mindig világos, ki kinek parancsol, bár az biztos, hogy a főorvosi kinevezés egyben szinte kiskirályi címet is jelent. A drasztikus döntésektől pedig már csak azért is ódzkodik az ember, mert olyanokról van szó, akiknek a szakmai jó hírnév élet-halál kérdése. Ezért is kell minden személyi döntést óvatosan, körültekintően és lehetőleg a nyilvánosság kizárásával meghozni. Harry Tomaselli szólalt meg: - Ezek szerint kereshetünk egy új kórboncnokot.

- Igen, jó lenne utánanézni - felelte O'Donnell, majd a többiekre nézett. - Azt hiszem, mindenki tudja, kinek szóljon. Ha bárki hall egy jó tippet - elsősorban jól képzett, most végző gyakorló orvosra gondolok - kérem, jelezze nekem. - Nem azért mondom, de a kórboncnokok manapság bőven válogathatnak az ajánlatok között - mondta Bill Rufus. - Én is tudom, hogy nem fog könnyen menni - felelte O'Donnell. - Már csak ezért is kesztyűs kézzel kell bánnunk Joe-val.

Harry Tomaselli benyúlt a fiókba, és előhúzott egy dossziét, majd így szólt: - Azt hiszem, Kent, van itt valami, ami érdekelni fog.

- Mi az? - kérdezte Harvey Chandler.

- Nemrég kaptam egy nyílt listát a Kórboncnokok Szövetségétől - mondta Tomaselli. - Hogy őszinte legyek, én már vártam ezt a megbeszélést, azért is kértem tőlük. Ez a jelentkezés egy-két hete futott be.

- Láthatnám? - nyúlt O'Donnell a dossziéért. A nyílt lista, amelyről Tomaselli beszélt, azt jelentette, hogy a szövetség a kórházak számára nyilvántartotta azokat a kórboncnokokat, akik éppen állást kerestek. Pontosabban nem mindegyiket; aki csak azért akart állást változtatni, mert elégedetlen volt a jelenlegi munkakörével, az a titkosan kezelt zárt listára vétette föl magát. Erről is ki lehetett kérni valakit, de csak úgy, hogy a kórház értesítette a szövetséget, a szövetség a kórboncnokot, aki személyesen kereste meg a kórházat, ha érdekelte az ajánlat. Mindezzel együtt a leggyakrabban személyes ajánlás alapján vettek föl valakit.

O'Donnell átnézte a nyomtatványt: Dr. David Coleman harmincegy éves kórboncnok adatlapját. A minősítések látván O'Donnell elismerően vonta fel a szemöldökét. Cum

laude doktorált a New York-i egyetemen, a Bellevue Kórházban volt segédorvos. Két évet szolgált -jórészt kórboncnokként - a hadseregben. Öt gyakorlóévet töltött három jó hírű kórházban. A lehető legjobb szakmai háttér.

O'Donnell tovább adta az adatlapot Rufusnak. - Nem hinném, hogy szóba állna velünk - mondta Tomasellinek. - Csak nézd meg a minősítését, és gondold meg, hogy milyen kezdő fizetést tudunk neki ajánlani. - O'Donnell éppen Tomasellitől tudta, hogy évi tízezer dollárnál semmiképpen se többet. Rufus felnézett. - Egyetértek. Nyugodtan válogathat a nagyvárosi kórházak között - mondta, majd továbbította az adatlapot Harvey Chandlernek.

- Nos, ami azt illeti... - kezdte Tomaselli kissé tétován mint aki nagyon meg akarja válogatni a szavait - dr. Coleman történetesen érdeklődik a Three Counties iránt. Valószínűleg hallott egyet-mást az utóbbi időben bekövetkezett változásokról és a terveinkről.

O'Donnell törte meg a pillanatnyi csendet. - Hát ezt meg honnan tudod?

- Levelet váltottunk.

Rufus felkapta a fejét. - Nem szabálytalan eljárás ez, Harry?

- Lehet, hogy kissé elébe vágtam a dolgoknak. De természetesen nem ígértem semmit, épp csak puhatolóztam. Ez a múltkori beszélgetésünk után történt, Kent. Biztosan emlékszel még - fordult O'Donnellhez.

- Igen, emlékszem -felelte az, de magában azt kívánta, bár szólt volna neki Harry erről a dologról még az ülés előtt. Az igazgató természetesen annak ír levelet, akinek akar; a kórházat ezzel még nem kötelezi el. Különben is, feltehetően bizalmas természetű levélváltásról van szó, és nem lehetetlen, hogy végül jó húzásnak bizonyul. - Azt mondd, érdeklí a dolog? - kérdezte Tomasellitől.

- Igen. Szeretne nálunk körülnézni. Akkor is megbeszél-

tem volna veled, ha most nem kerül szóba ez a téma.

Az adatlap most éppen Dornbergernél járt. A mutatóujjával bökdöste. - Ezzel mit csináljak?

O'Donnell biztatást várva a többiekre nézett. - Az lenne a legjobb, ha magaddal vinnéd - mondta. - És megmutatnád Joe Pearsonnek.

HETEDIK FEJEZET

Roger Mc Neil a boncteremből nyíló helyiségben mindent előkészített az általános kórbonctani vizsgálatra. Már csak Joseph Pearson hiányzott, hogy elkezdhessék.

A Three Countiesban éppúgy, mint más kórházakban, általános kórbonctani vizsgálatnak nevezték a boncolást követő munkafázist. Ez most a gyakorlatban azt jelentette, hogy George Rinne, a teremszolga félórája behozta a terembe a héten felboncolt három páciens belső szerveit. Két komplett szervkészlet volt kikészítve egy-egy fehér, zománczott vödörbe, mellettük üvegekben három agy. A terem közepén kőasztal állt, közepén lefolyóval és vízcsappal. Ebből éppen egy harmadik vödörben álló szervkészletre csurgatták a vizet, hogy kimossa belőle a formalint és a bűz egy részét.

Mc Neil még egyszer ellenőrizte, kéznél van-e minden, mivel Pearson erre igen kényes volt. A terem már most is elég kísérteties látványt nyújtott; majd ha sorra kirakják a szerveket a vödörből, olyan lesz, akár egy mészárszék. Mc Neil már járt olyan modern kórházi boncteremben, ahol minden berendezés csillogó-villogó rozsdamentes acélból volt, de ilyenről a Three Countiesban egyelőre nem is álmodhattak. Miközben így tűnődött magában, már hallotta is a jól ismert csoszogó lépteket: Pearson megérkezett, szájában a megszokott szivarral.

- Sietnünk kell - jelentette be köszönés nélkül. - Már másfél hete, hogy az a vitám volt O'Donnellel, és még mindig nem hoztuk be a lemaradást. Ha ezzel megvagyunk, átfutjuk az összes szövettani jelentést. Melyik az első eset? - kérdezte, miközben fekete gumikötényt kötött és gumikesztyűt húzott. Mc Neil leült Pearsonnel szemben egy székre, és átfutotta a zárójelentéseket.

- Ötvenöt éves nő. Kezelőorvosa szerint a halál oka: emlőrák.

- Hadd lássam - kérte el Pearson a zárójelentést. Néha nyugodtan végighallgatta, amíg Mc Neil ismertette vele a leletet, máskor viszont maga akarta elolvasni a jelentést. Ebben is éppolyan kiszámíthatatlan volt, mint minden másban.

- Hm - mondta. Letette az iratokat, elzárta a csapot. Be nyúlt a vödörbe, s addig matatott benne, amíg meg nem találta a szívet. Két kézzel felnyitotta.

- Ezt te vágta fel?

Mc Neil nemet intett.

- Gondoltam - felelte Pearson, s ismét a szívet nézte. - Seddons volt?

Mc Neil kissé kelletlenül bólintott. Ő is tudta, hogy a vágás kissé csáléra sikerült.

- Mint Zorro, a fekete lovas - vigyorgott Pearson. - Úgy látszik, volt valami lovagias ügye ezzel a szívvel. Egyébként hol az ördögben van Seddons?

- Azt hiszem, a sebészetten akart megnézni valami különleges műtétet.

- Mondd meg neki, hogy amíg nálam gyakorol, elvárom, hogy minden általános kórbonctani vizsgálaton itt legyen. Na mindegy, folytassuk.

Mc Neil a térdén egyensúlyozott egy írómappát, és felkészült a jegyzetelésre. Pearson diktálni kezdett. - A szíven a mitrális billentyű enyhe megvastagodása észlelhető, itt ni - mutatta Mc Neilnek, aki odahajolt és megnézte.

Pearson tovább diktált: - Az ínhúrok összetapadtak, megrövidültek és megvastagodtak. - Magyarázként hozzáfűzte: - A jelek szerint régi keletű reumás láza volt. De nem ez volt a halál oka.

Levágott egy kis szövetdarabkát, és betette egy tintásüveg nagyságú, címkével ellátott palackba. Ezt a szövetet vizsgálják meg később mikroszkóp alatt. Pearson gyakorlott mozdulattal bedobta a szívet az asztal végén lévő nyílásba, amely alatt egy fémláda volt: ezt később kiürítik és kimossák, tartalmát pedig hamvasztókemencében finom hamuvá égetik.

Pearson most a tüdőt vizsgálta. Az egyik lebenyt szét nyitotta, mint egy hatalmas föliánst, majd tovább diktált

Mc Neilnek: - A tüdőben többszörös áttételes góc. - Ezt is megmutatta a gyakornoknak.

Épp a másik lebenyt nézegette, amikor a háta mögött kinyílt az ajtó.

- Zavarok, doktor úr?

A főorvos ingerülten fordult hátra. Carl Bannister, a kórbonctani laboratórium vezetője volt a hívatlan látogató. Épp csak bekandikált az ajtón, de látszott, hogy a folyosón még áll mögötte valaki.

- Naná, hogy zavarok! Mi kéne? - kérdezte Pearson abban a félig kötekedő, félig tréfás stílusban, ahogy Bannisterrel beszélni szokott. Megszokták már; s ha bármelyikük udvariaskodni kezdene, a másik bizonyára zavarba jönne.

Bannister nem is vette a szívére a kötekedést. Intett a mögötte álló fiatalembernek. -Jöjjön be. - Pearsonhoz fordulva folytatta: - Ez John Alexander, az új laboránsunk. Egy hete vetted föl; ma áll munkába.

- Igen, már emlékszem. Csak azt felejtettem el, hogy ma lép be. No, kerüljön beljebb- mondta sokkal szívélyesebben, mint ahogy az imént Bannisterrel beszélt. Nyilván nem akar rögtön az első nap ráijeszteni az új emberre, gondolta Meneil.

Kíváncsian vette szemügyre az új laboránst. Huszonkét évesnek becsülte, s nem is tévedett. Tudta róla, hogy most végezte a főiskolát, orvostechnikusi minősítéssel. Kétségtelen, hogy nagy hasznát vehetik itt egy ilyen embernek. Bannister például nem volt az a kimondott Pasteur; olyan volt, mint Pearson olcsó, második kiadásban. Kurta, zömök testét jólrosszul takarta kigombolt, peccétes munkaköpenye, amely alatt látszott viseltes, vasalatlan utcai ruhája. Bannister már csaknem teljesen kopasz volt, de kevés megmaradt hajára sem fordított különösebb gondot.

Mc Neil tudta, hogy Bannister egy-két évvel Joe Pearson után került a kórházba. Középközlát végzett, és Pearson kezdetben alkalmi munkákat - adminisztrációt, kézbesítést, mosogatást - bízott rá. Aztán, ahogy múltak az évek, Bannister sok mindent megtanult, s lassacskán ő lett Pearson jobbkeze. Hivatalosan a szerológia és a biokémia tartozott a felügyelete alá, de olyan nagy rutint szerzett már minden munkában, hogy szükség esetén más részlegek munkatársait is helyettesíteni tudta. Pearson ezért a nyakába sózta az adminisztráció túlnyomó részét, s Bannister gyakorlatilag a többi laboráns főnöke lett.

Annak idején jó laboráns lehetett, s több műveltséggel többre is vihette volna. Ám mostanára már nagyon kiütözött nála a szükséges elméleti alapok hiánya. Mc Neil tapasztalatból tudta, hogy az öreg laboráns olykor hályogkovács módjára dolgozik, nem mindig érti, mi is az, amit csinál. Minden további nélkül el tud végezni például egy kémiai vagy vérvizsgálatot, de a miértek homályban maradnak előtte. Márpedig előállhat olyan helyzet is, amikor ez veszélyes lehet.

Alexander már egészen más típus volt. A mai laboránsok szokásos pályáját futotta be: három évigjárt főiskolára, ebből egyet szakosított kollégiumban töltött. Megjelenése is élesen elütött Pearsonétól és Bannisterétől: laboratóriumi köpenye

makulátlan tiszta volt, nadrágja frissen vasalt, cipője fényes.
- Gondolja, hogy jól fogja érezni magát nálunk? -kérdezte Pearson, kezében a tüdővel, melyet közben tovább vizsgált.

- Biztos vagyok benne, doktor úr.

Rokonszenves fiú, gondolta Mc Neil. Azt hiszem, komolyan is gondolja, amit most mondott.

- Nos, John - folytatta Pearson - majd maga is látni fogja, hogy mi itt mindent a magunk megszokott módszereivel csinálunk. Lehet, hogy kezdetben nem fülrik hozzá a foga, de mi már tudjuk, hogy ezek a módszerek beváltak.

- Értem, doktor úr.

Érted? - csóválta a fejét Mc Neil. Valóban érted, mit akar mondani ezzel az öreg? Mert ez azt jelenti ám, hogy hallani sem akar semmiféle újításról, semmilyen új elméletről, amit a főiskolán tömtek a fejedbe; hogy itt még a legcsekélyebb változtatás sem lehetséges az ő külön engedélye nélkül!

- Némelyek talán régimódinak tartanak bennünket - folytatta Pearson szinte jóindulatúan - mi azonban bízunk a kipróbált, jól bevált módszerekben. Jól mondom, Carl?

Bannister gyorsan rávágta: - Nagyon jól mondja, doktor úr!

Pearson végzett a tüdővel, így ismét a vödörbe nyúlt, s találmokra kihúzta belőle a gyomrot. Felmordult, majd odatartotta az egyik felnyitott részt Mc Neil elé. - Látod?

A gyakornok bólintott. - Már láttam. Föl van jegyezve.

- Helyes - bólintott Pearson. Az írómappára mutatott, majd diktálta: - Peptikus fekély közvetlenül a gyomorszáj alatt a patkóbélben.

Alexander kissé közelebb húzódott a székével, hogy jobban lásson. Pearson észrevette a mozdulatot, és odarakta elé a gyomrot: - Érdeklis a boncolás, John?

Alexander öntudatosan válaszolt: - Mindig is érdekelt az anatómia, doktor úr.

- Éppúgy, mint a labormunka? - kérdezte Pearson elégedetten. Hiába, neki az anatómia volt a szíve csücske.

- Igen, uram.

- Nos, ezek egy ötvenöt éves asszony szervei. - Pearson belelapozott a zárójelentésbe. Alexander feszülten figyelt. - Érdekes eset. A beteg özvegyasszony volt. A halál oka emlérák. A gyerekei már két éve tudták, hogy beteg, de képtelenek voltak rábeszélni, hogy forduljon orvoshoz. Úgy látszik, az asszony nem hallgatott rájuk.

- Némelyek már csak ilyenek -jegyezte meg Bannister vihogva, de azonnal elkomolyodott, mert Pearson szigorú pillantást vetett rá.

- Kímélj meg minket az ilyen frivol megjegyzésektől, jó? Ha nem vennéd észre, oktatom az új munkaerőt. És neked sem árt, ha figyelsz, mert van még mit tanulnod. - Más talán zokon vette volna a kioktatást, de Bannister csak vigyorgott.

- És aztán mi történt, doktor úr? - kérdezte Alexander.

- Azt mondja a jelentés: "A beteg lánya az utóbbi két évben figyelte, hogy a beteg bal melle nedvezik. Tizennégy hónappal a betegfelvétel előtt már vérzést is észleltek ugyanitt. Egyébként semmi más panasza nem volt."

Pearson lapozott. - A jelek szerint a beteg később kuruzs-

lóhoz fordult. - Keserűen fölnevetett: - De úgy látszik, nem hitt benne eléggé, mert végül is rosszul lett, és be kellett szállítani a kórházba.

- Gondolom, akkor már késő volt.

Ezt nem udvariasságból mondta, gondolta Mc Neil. Ez a gyerek komolyan érdeklődik.

- Igen - felelte Pearson. - De ha rögtön a tünetekjelentkezések orvoshoz fordul, esetleg el kellett volna távolítani a mellét.

- Tudom, uram.

- Ebben az esetben viszont még ma is élhetne - mondta Pearson, és a gyomrot is bedobta a süllyesztőbe.

Alexander valamit nem értett. - Nem azt mondta az imént a doktor úr, hogy gyomorfékelye volt?

Jó kérdés, gondolta Mc Neil. Valószínűleg Pearson is ezt gondolhatta, mert odaszólt Bannisternek: - Figyelsz, Carl? Ez a gyerek nyitva tartja a fülét. A végén még tanulhatsz is tőle egyet-mást.

Bannister most is mosolygott, de Mc Neil úgy látta, ezúttal kissé kényszeredetten. Nem lehetetlen, hogy Pearson jóslata valóra válik. - Nos, John - mondta Pearson - talán lett volna vele baja, talán nem.

- Ön szerint lehetséges, hogy soha nem szerzett volna tudomást róla?

Mc Neil úgy érezte, elérkezett az idő, hogy ő is mondjon végre valamit. - Megdöbbenő, hogy hány betegségben szenvedhet egy ember azon az egyen kívül, amelybe belehal. Némelyikről egyáltalán nem tud. Itt a boncteremben gyakran derül ki az ilyesmi.

- Bizony - bólintott Pearson. - Tudja, John, az emberi testben nem az a csodálatos, hogy meghalunk, hanem az, hogy mi mindent hordozhatunk magunkban, és mégis életben maradunk. - Hirtelen témát váltott: - Nős, John?

- Igen, uram.

- Itt van a felesége is?

- Nem, csak a jövő héten érkezik. Először szállást akarok keresni.

Tehát akkor ez az a fiú, aki Chichagóból érkezett -gondolta Mc Neil.

Alexander némi habozás után folytatta: - Szeretnék valamit kérni öntől, főorvos úr.

- Mit? - kérdezte gyanakodva az öreg.

- A feleségem gyereket vár, és senkit nem ismerünk a városban. - Elhallgatott, nyelt egyet. - Ez a gyerek nagyon fontos nekünk. Tudja, főorvos úr, az első meghalt egy hónapos korában.

- Értem - mondta Pearson, félbehagyva a munkáját.

- Arra gondoltam, hogy ön talán tudna ajánlani egy jó szülést.

- Mi sem egyszerűbb ennél - mondta megkönnyebbülten Pearson; nyilván valami nehezebben teljesíthető kérésre számított. - Dornberger doktort melegen tudom ajánlani. Itt dolgozik nálunk. Akarja, hogy föl hívjam?

- Hát, ha nem terhelném vele...

Pearson intett Bannisternek: - Nézd csak meg, bent van-e.

Bannister vonalat kért. Rövid várakozás után megszólalt:

- Bent van - és Pearson felé nyújtotta a kagylót.

Az öregnek nedves kesztyű volt a kezén, ezért hevesen megrázta a fejét: - Tartsd ide!

Bannister közelebb lépett, és Pearson füléhez tartotta a kagylót.

- Te vagy az, Charlie? - kérdezte Pearson. - Van számodra egy páciensem.

Három emelettel följebb dr. Charles Dornberger elmosolyodott, és kissé távolabb tartotta a fülétől a kagylót, majd megkérdezte: - Ugyan mit tehetne egy szülész a te pácienseidért? - s közben arra gondolt, hogy ez a hívás épp kapóra jött. A tegnapi értekezlet óta egyre azon töprengett, milyen ürüggyel kereshetné fel Joe Pearson. Most váratlan alkalom nyílt erre.

Lent a kórbonctanon Pearson a szája sarkába görgette a szivart. Mindig szerette a Dornbergerrel vívott szócsatákat.

- Ez a páciens él, te vén agyalágyult! Az egyik laboránsom feleségéről van szó, Mrs. John Alexanderről. Csak most költöztek ide, és még nem ismernek senkit a városban.

Amint Pearson kimondta a beteg nevét, Dornberger kihúzta íróasztalának egyik fiókját, és kivett belőle egy üres kartont.

- Egy pillanat! - mondta, állával a vállgödrébe szorította a hallgatót, és bal kezével rögzítve a kartont, gyöngybetűkkel ráírta: "Alexander, Mrs. John." Módszeres ember volt, s minden új beteg felvétele előtt ez volt az első dolga. - Örülök, ha szívességet tehetek neked, Joe - folytatta. - Ugye, majd szólsz nekik, hogy hívjanak fel?

- Persze. Majd valamikor a jövő héten. Mrs. Alexander csak akkor érkezik. És ha netán ikreket akarnak - vigyorgott az új laboránsra - ügyelj rá, hogy ikrek szülessenek. És még valami! Nehogy aztán csillagászati árat kérj tőlük! Nem szeretném, ha az ifjú férj azonnal fizetésemelést kérne tőlem, hogy kifizethesse a számládat!

Dornberger elmosolyodott. - Ne aggódj - dörmögte, a nyomtatványra pedig följegyezte: "Kórházi alkalmazott." Ez azt jelentette, hogy a szülés levezetéséért nem kér majd tiszteltdíjat. - Joe, szeretnék veled megbeszélni valamit - szólított ismét a telefonba. - Mikor lenne alkalmas?

- Ma nem, Charlie - felelte Pearson. - Teljesen be vagyok táblázva. Esetleg holnap?

Dornberger a naptárára nézett. - Holnap meg én nem érek rá. Legyen holnapután, mondjuk, délelőtt tízkor. Lemegyek hozzád, jó?

- Jó, de most is elmondhatod. Vagy nem telefontéma? - kérdezte Pearson kíváncsian.

- Nem, Joe - felelte Dornberger. - Inkább személyesen mondanám el.

- Oké, Charlie. Várlak. Szervusz - mondta Pearson, majd türelmetlen mozdulattal ellökte magától a telefont; Bannister letette.

Pearson Alexanderhez fordult. - Minden rendben. A felesége befekhet a kórházba, ha itt lesz az ideje. Maga kórházi alkalmazott, tehát húsz százalék engedményt kap.

Alexander ragyogott a boldogságtól. Élvezd csak ki a helyzetet, öcsi, gondolta Mc Neil. Ma jó napja van az öregnek. De

lesznek még rosszak is, és azokat ugyancsak meg fogod emlegetni...

- Egy kis türelmet - mosolygott Dornberger a kishővérré, aki azalatt lépett be a szobába, amíg ő Pearsonnel beszélt. Az íróasztala mellett álló széken mutatott helyet neki.

- Köszönöm, doktor úr - mondta Vivian Loburton. Egy beteglapot hozott, amelyet Dornberger kért. A legtöbb orvosnak ezt nem tették volna meg: ha látni akarnak egy kórlapot, be kellett menniük érte a kórterembe. Dornberger azonban az ápolónők kedvence volt, és mindig kisebb-nagyobb szívességeket tették neki. Amikor pár perce átszólt a kórterembe telefonon, a főnővér rögtön átküldte hozzá Viviant.

- Egyszerre csak egy dologgal szeretek foglalkozni - mondta Dornberger, aki ceruzával felírta a kartonra mindazt, amit Pearsonnel megbeszélt. Később, amikor már többet tud a páciensről, kiradírozza a bejegyzést, és tintával véglegesíti az adatokat. Még jegyzetelés közben megkérdezte: - Maga új itt nálunk, ugye?

- Eléggé - felelte Vivian. - Négy hónapja járok az ápolónőképzőbe.

Dornberger felfigyelt a lány bársonyos, dallamos hangjára. Ráadásul csinos is. Vajon lefeküdt már valamelyik gyakorló vagy segédorvossal? Vagy változtak volna az idők az ő gyakorlóévei óta? Néha az volt a benyomása, hogy a mai gyakorló orvosok sokkal prűdebbek, mint ők voltak annak idején. Ha így van, sajnálhatják: sokat mulasztanak. Minderről persze nem beszélt Viviannek, csak annyit mondott: - Az imént doktor Pearsonnel beszéltem, a kórboncnokunkkal. Találkoztam már vele?

- Igen - felelte Vivian. - Voltunk az osztállyal egy boncoláson.

- Húha! És hogy... - Dornberger csaknem azt kérdezte: "Hogy tetszett?", de aztán így fejezte be: - hogy bírta? Vivian elgondolkozva válaszolt: - Hát, az elején eléggé megviselt. Aztán már nem nagyon törődtem vele.

Dornberger helyeslően bólintott. Végzett a jegyzeteléssel, s eltette a kartont. Ma, úgy látszik, kivételesen nyugalmas napja van. Ritkán volt ideje rá, hogy tisztességesen befejezen valamit, mielőtt másba kezdene. Átvette Viviantól a kórlapot. - Köszönöm. Ha akarja, megvárhatja, amíg átnézem.

- Megvárom, doktor úr - mondta Vivian. Még örült is, hogy megpihenhet egy kicsit. Kényelmesen hátradőlt a széken, és élvezte a kellemes hőmérsékletet; bezzeg náluk, a nővérszálláson nem volt légkondicionálás. Elnézte a kórlapot tanulmányozó Dornberger doktort. Egyidős lehet Pearsonnel, gondolta, mégis mennyire más! A kórboncnok kerek fejű, csontos, tagbaszakadt ember, Dornberger doktor pedig sovány és szögletes. Abban sem hasonlít Pearsonre, hogy a haját gondosan oldalra fésüli. Keze ápolt, fehér köpenye pedig frissen vasalt és makulátlanul tiszta.

Dornberger vissza adta Viviannek a kórlapot. - Köszönöm. Kedves magától, hogy áthozta. - Sugárzik belőle a jóindulat, gondolta Vivian. Azt mondják, szeretik a betegei. Nem csoda. - Még biztosan találkozunk - mondta Viviannek. - Sok sikert a tanulmányaihoz.

- Vizionlátásra, doktor úr! - köszönt el Vivian, s a doktor érezte, hogy enyhe illatfelhőt hagyott maga után. Ha fiatalokkal találkozott, utána nemegyszer önvizsgálatot tartott. Visszaült a forgószékébe, elgondolkozva hátradőlt, s elkezdte tömni a pipáját.

Harminckét éve van az orvosi pályán; néhány hét múlva lesz harminchárom. Tartalmas, sikerekben gazdag esztendőök állnak mögötte. Anyagi gondokkal nem kell szembenéznie; mind a négy gyermekét kiházasította, és a feleségével most már gondtalanul élhetik le hátralevő éveiket a félretett pénzből. De vajon hogy ízlik majd a nyugdíjas élet? Ez volt a bökkenő.

Charles Dornberger világeletében adott rá, hogy lépést tartson a korrallal. Már a kezdet kezdetén megfogadta: nem hagyja, hogy egy kezdő akár gyakorlati, akár elméleti ismeretekben valaha is felülmúlja, s fogadalmát be is tartotta. Mindig szorgalmasan olvasta a szakirodalmat; több szaklapot járattott, s nemcsak gondosan elolvasta valamennyit, hanem maga is publikált. Rendszeresen eljárt a szakmai kongresszusokra, s igyekezett minél aktívabban részt venni a munkában. Már pályája kezdetén előre látta, hogy a szakorvosoké a jövő - ez akkoriban, amikor végzett, még nem volt olyan nyilvánvaló. a szülészetet és nőgyógyászatot választotta. Ezt a választását sohasem bánta meg, s úgy gondolta, részben ennek köszönheti, hogy lélekben fiatal maradt, mint mindenki, aki gyermekekkel foglalkozik.

A harmincas évek közepén, amikor Amerikában megalakultak a szakorvosi egyesületek, Dornberger már jó nevű orvosnak számított a maga területén. Ezért - az úgynevezett "nagyapazáradék" értelmében - vizsga nélkül felvették a szülészek testületébe. Erre mindig is büszke volt. S ez ösztönözte arra, hogy mindig lépést tartson a szakma fejlődésével. A fiatalokkal szemben sosem voltak előítéletei. Ha hozzáértő és lelkiismeretes kezdőnek ismerte meg őket, szívesen adott nekik tanácsot, anélkül hogy ezt kérniük kellett volna. O'Donnelt például nagyra becsülte. Ezt a fiatal sebészt a kórház legnagyobb nyereségének tartotta. Úgy ítélte meg, neki magának ismét tett az új szellem, amit O'Donnell hozott a kórházba.

Dornbergernek sok barátja volt, nemcsak a közvetlen munkatársai között, hanem sokkal valószínűtlenebb körökben is. Joe Pearson az utóbbi csoportba tartozott. Szakmai kérdésekben ritkán értettek egyet: Dornberger tudta, hogy Joe mostanában szinte egyáltalán nem olvassa a szakirodalmat. Azt is gyanította, hogy szakmája egyes részterületein az idős kórboncnok tudása már nem felel meg a kor követelményeinek, ami pedig az adminisztrációt illeti, a tegnapi megbeszélésen kipattantak Joe hibái. Az évek során mégis egyre szorosabbra fonódott a barátságuk. Még maga is meglepődött, hogy a szakmai gyűléseken mindig Joe mellé állt, és akkor is megvédte, ha magánbeszélgetés közben bírálta valaki a kórboncnant.

Például tíz napja, a kliniko-patológiai konferencián is ez történt. Dornberger biztosra vette, hogy mások is tudnak Joe-val kötött szövetségéről. Mit is mondott Gil Bartlett? "Elvégre barátok! Ráadásul Pearson doktor a szülészek ellen

nem esküdött vérbosszút!" Eddig eszébe sem jutott ez a megjegyzés, de most, hogy visszagondolt rá, megérezte Bartlett keserűségét, s kissé sajnálta is érte, elvégre jó orvosnak ismerte. El is határozta, hogy ha legközelebb találkoznak, megpróbálja kiengesztelni.

Rádásul itt volt még a saját problémája: nyugdíjba menjen, vagy maradjon még? S ha igen, meddig? Az utóbbi időben néha már észlelte magán a fáradság jeleit, noha gondosan ügyelt a kondíciójára. Neki, akit korábban soha nem zavartak az éjszakai hívások, újabban nehezebbre esett felkelni. Tegnap hallotta az ebédlőben, amint Kersh, az egyik bőrgyógyász azt mondta egy segédorvosnak: - Jobban tennéd, öcskös, ha beszállnál hozzánk a bőrös szakmába. Én tizenöt év alatt egyszer sem voltam éjszakai bevetésen. - Dornberger együtt nevetett a többiekkel, de azért titokban irigykedett Kershre.

Mindenesetre elhatározta, hogy ha úgy érzi, fogytán az ereje, nem erőlteti a dolgot. Most még bírja: a feje tiszta, a keze biztos, a szeme jó. Szigorúan figyelte magát, hogy a legelső hibánál rögtön levonhassa a tanulságot. Ha ez bekövetkezik, szedi a sátorfáját és távozik. Nem egy olyan orvost ismert, aki tovább maradt a kelleténél: ő nem akarta ilyesminek kitenni magát.

úgy gondolta, három hónapot most még feltétlenül engedélyezhet magának, aztán majd újra átgondolja a dolgot.

Idáig jutott a tépelődésben, amikor megszólalt a telefon.

Éppen rá akart gyűjtani, de most letette a pipáját, és beleszólt a telefonba. - Halló! Itt dr. Dornberger!

Az egyik betegejelentkezett. Egy órával ezelőtt kezdődtek nála a szülési fájdalmak. Burokrepedése volt, és megindult a magzatvíz is. A huszon-egynéhány éves fiatalasszony először szült. Kissé kapkodva beszélt, mintha az idegességét akarná palástolni. Dornberger, mint már oly sokszor az életben, nyugodt hangon adta ki az utasításait. - Otthon van a férje?

- Igen, doktor úr.

- Akkor csomagoljon össze, és jöjjenek be a kórházba. Mihelyt megérkezik, megvizsgálom.

- Jaj, az nagyon jó lesz, doktor úr.

- Mondja meg a férjének, hogy óvatosan vezessen, és a viláért se hajtson át a tiloson. Rengeteg időnk van még, majd meglátja. Fölösleges aggódnia.

Még a telefonon át is érezte, hogy sikerült megnyugtatnia a betegét. Erre gyakran szükség volt, s éppolyan fontos orvosi feladatnak tekintette, mint magát a kezelést. Közben azonban őt is enyhe izgalom fogta el, mint minden új beteg érkezésekor, pedig ha belegondolunk, ebből már igazán kiöregedhetett volna. Az orvosok, ahogy öregszenek, általában egyre józanabbak, szenvtelenebbek, gépiesebbek lesznek. Nála ez nem következett be - talán azért, mert valóban azzal foglalkozott, amit a legjobban szeretett.

Már nyúlt volna a pipájáért, de aztán inkább a telefont vette föl. Át kellett szólnia az osztályra, hogy készüljenek föl az új beteg fogadására.

NYOLCADIK FEJEZET

- Nézzék, én például arról sem vagyok meggyőződve, hogy a

gyermekparalízis leküzdése egyáltalán helyes vagy szükséges lett volna.

A fenti kijelentést Eustace Swayne, egy áruházi birodalom megalapítója, emberbarát milliomos, a Three Counties Kórház igazgatótanácsának tagja tette. A színhely Swayne régi, de még mindig impozáns villájának tölgyfa burkolatú könyvtára volt. Maga a villa Burlingtontól keletre, egy huszonöt hektáros park közepén helyezkedett el.

- Ugyan már, ezt te sem gondolhatod komolyan - mondta Orden Brown, majd a társaság két hölgy tagjára: a feleségére, Ameliára, és Eustace Swayne leányára, Denise Quantzra mosolygott.

Kent O'Donnell a konyakját kortyolgatva kényelmesen hátradőlt az öblös bőr karosszékben. Arra gondolt, hogy a jelenet leginkább egy történelmi filmet idéz. A szoba - vagy in-

kább terem - diszkrétan van megvilágítva, a mennyezetig érő könyvespolcokon bőrkötésű könyvek sorakoznak, a bútorokat nemes tölgyfából faragták, a kandallót igazi fatuskókkal rakták meg. Most, ezen a melegjúliusi estén persze nem égett a tűz, de jöjjön csak az első hideg este, egy szolga pillanatokon belül begyűjthet. Eustace Swayne O'Donnell-lel szemben királyi pózban trónolt egyenes hátú, párnázott karosszékében, négy vendége pedig félkörben helyezkedett el körülötte, mint megannyi udvaronc.

- Dehogynem gondoltam komolyan - tette le a poharat Swayne, s a nagyobb nyomaték kedvéért előrehajolt. - Persze ha látok egy tolöszeikes gyereket, én is segítek, mint bárki más, és habozás nélkül az erszényemért nyúlok. Nem erről beszélnek, hanem arról, hogy hála közreműködésünknek, az emberi faj fokozatosan degenerálódik.

O'Donnell nem először találkozott ezzel az érveléssel. Udvariisan válaszolt: -Talán azt javasolja, hogy állítsuk le a kutatásokat, maradjunk meg egyszer s mindenkorra ezen a szinten, s ne harcoljunk a még ma is pusztító betegségek ellen?

- Megeshet, hogy új fölfedezéseket tesznek, csak éppen egy jöttányit se jutnak előbbre! - csapott öklével a széke karfájára Swayne.

- Értem - felelte O'Donnell, aki nem akart belemenni ebbe a vitába. Ezzel aligha segítené elő a kapcsolatok rendezését, márpedig ezért jött ide Orden Brownal. A többiekre nézett. Amelia asszony, akit korábbi összejövetelekről már jól ismert, ránézett és elmosolyodott - jó feleségként figyelemmel kísérte férje minden tevékenységét, így tudott a kórház ügyeiről is.

Swayne férjezett lánya, Denise Quantz előrehajolt a székében, és feszülten figyelt.

O'Donnell vacsora közben nemegyszer rajtakapta magát, hogy önkéntelenül őt nézi. Egyáltalán nem hasonlított azasztalfőn trónoló apjára, aki még most, hetvennyolc évesen is ugyanaz a kemény ember volt, akivé az üzleti élet viharai edzették. Olykor-olykor visszaélt azzal, hogy ő a társaság korelnöke, s csipkelődő megjegyzéseket tett a vendégeire, de O'Donnell úgy gondolta, hogy ezzel csak a vitát akarja éleníteni. Az öreg még mindig szeret harcolni, társaságban ugyanúgy, mint a tárgyalóasztal mellett. Nyilván azt is kissé

eltülozza, amit az orvostudományról mond, csak azért, hogy kiélezzze a helyzetet. O'Donnell az orvos szemével állapította meg, hogy mindebben valószínűleg a köszvény vagy a reuma is közrejátszik.

Denise Quantz, apjával ellentétben, kecses volt és halk szavú. Nemegyszer megtoldotta egy-két szóval, amit az öreg mondott, s ezzel máris elvette a megjegyzés életét. Ráadásul szép nő volt, abból a ritka fajtából, amelyik negyvenéves korában érik be igazán. Kent a beszélgetésből annyit tudott meg róla, hogy most látogatóba jött az apjához, és máskor is gyakori vendég a háznál, talán hogy legyen valaki, aki szemmel tartja az öreget, hiszen Mrs. Swayne már jó pár éve meghalt. Egyébként New Yorkban él - ez néhány utalásból egyértelműen kiderült. A gyerekeiről is többször szó esett, de a férjéről egyszer sem. Nyilván elváltak már, vagy legalábbis külön élnek. O'Donnell önkéntelenül összehasonlította Denise-t Lucy Graingerrel. Micsoda különbség! Lucy a szakmájának él, a kórházban érzi otthon magát, s benne vagy a hozzá hasonló férfiakban elsősorban a kollégát látja; ezzel szemben Denise független és könnyed, igazi társasági nő, mégis képes rá - legalábbis O'Donnell úgy érezte - hogy meleg, biztonságos otthont teremtsen. O'Donnell eltöprengett: vajon melyik nő jelenthet többet egy férfi számára: az, aki közel áll a munkájához, vagy az, aki a napi munka után másra tudja terelni a férje figyelmét.

Merengéséből Denise szavai riasztották fel: - Csak nem adja fel ilyen könnyen, dr. O'Donnell? Ne hagyja, hogy az apámé legyen az utolsó szó!

Az öreg felhorkant: - Miféle utolsó szó? A kérdés teljesen egyértelmű. Hosszú évekig a természetes egyensúly szabályozta a népszaporulatot. Ha az egyensúly felborult a születések javára, helyrebillentette az éhínség.

- Ennek azonban néha politikai okai is voltak, nemcsak természetiek - vetette közbe Orden Brown.

- Igen, ebben van némi igazság - mondta engedékenyen Swayne. - Abban viszont nincs semmi politika, hogy elhullik a gyengébb.

- A gyengébb vagy a szerencsétlenebb? - kérdezte O'Donnell vitára készen.

- Gyengébbet mondtam, és úgy is gondoltam - csattant fel valamivel élesebben Swayne, de O'Donnell érezte, hogy partnere élvezi a vitát. - Ha járvány pusztított valahol, mindig a gyengék haltak bele, az erősek életben maradtak. És a többi betegségnek is ilyen hatása volt: segítettek fenntartani a természetes egyensúlyt. És mivel az erősebbek maradtak életben, tőlük származott a következő nemzedék.

- Valóban az a véleményed, Eustace, hogy az emberiség máris degenerálódott? - kérdezte mosolyogva Amelia Brown; O'Donnell tudta, hogy ő is átlátott Swayne színlelt indulatosságán.

- Talán még nem, de márisjó úton vagyunk felé - válaszolta az öreg - legalábbis itt, az úgynevezett civilizált világban. Erőnek erejével életben tartjuk a nyomorékokat, gyengéket, beteget. A munkaképtelenek, az alkalmatlanok, a semmi-rekellők valóságos hadával fölösleges terheket rakunk a társadalom vállára. - Mert - kérdem én - ugyan mi célt szolgálhat

egy szanatórium vagy egy elfekvőkórház? Olyanok életét mentjük meg, akiket hagynunk kellene csöndben meghalni. Ehelyett megőrizzük őket, hagyjuk, hogy sokasodjanak és szaporodjanak, s alkalmatlanságukat átörökítsék gyermekeikre s unokáikra.

- A betegségek örökölhetősége egyelőre csak hipotézis - vetette közbe O'Donnell.

- Az erő nemcsak a testben lakozik, hanem a lélekben is - vágott vissza Swayne. - Azt pedig tudjuk, ugyebár, hogy a gyermek örökli a szülők lelki tulajdonságait, így a kórosakat is.

- Ez előfordulhat, de nem törvényszerű - felelte O'Donnell. Érezte, hogy ez most a kettejük vitája csupán; a többiek csendben figyeltek.

- De nagyon gyakran előfordul. Vagy nem jól tudom? O'Donnell elmosolyodott. - De, sok minden valóban erre utal.

Swayne felhorkant: -Többek között ezért kell fenntartani annyi elmeegógyintézetet. És ezért olyan zsúfoltak egytől egyig. És ezért járnak annyian pszichiáterhez.

- Az is lehet, hogy egyszerűen megtanultuk, mi a mentálhigiéné.

Swayne, O'Donnell utánózva, azt felelte: - Az is lehet, hogy csupán mesterségesen tenyésztjük a gyengéket! A gyengéket!

Az utolsó szavakat már csaknem kiabálva mondta, s közben heves köhögőroham fogta el. Kíméletesebben kellene bánnom veled, gondolta O'Donnell. Biztosan magas a vérnyomása.

Eustace Swayne úgy bámult rá, mintha olvasott volna gondolataiban. Ivott egy korty konyakot, majd ismét ellenségesen megjegyezte: - Ne próbáljon kímélni engem, fiatal barátom. Más is kibírok, nemcsak a maga érveit.

O'Donnell úgy döntött: folytatja a vitát, csak valamivel óvatosabban. Nyugodtan ezt felelte: - Azt hiszem, Mr.

Swayne, ön megfélelkezik valamiről. Azt mondja, hogy a betegség a természet eszköze az egyensúly fenntartására.

Vannak azonban olyan betegségek is, melyeket nem a természet hozott létre, hanem az ember - azáltal, hogy megváltoztatta a saját környezetét. Gondoljon csak a rossz egészségügyi ellátásra, a higiénia hiányosságaira, a nyomornegyedekre, a levegőszennyezésre: ez mind az ember műve, nem a természeté.

- De mindez az evolúció velejárója, az evolúció pedig a természet törvénye. Ez is csak az egyensúly fenntartásához járul hozzá.

O'Donnell némi elismerést érzett: az öreg harcos valóban nem adja fel egyikönnyen. De érezte érvelésében a gyenge pontot, s könyörtelenül rá is mutatott: - Ha mindez igaz, akkor az orvostudomány is a természetes egyensúlyt segít fenntartani.

- Hát ezt meg hogy gondolja? - kérdezte Swayne.

- Úgy, hogy az orvostudomány fejlődése is az evolúció része - felelte Kent, s érezte, hogy szándéka ellenére belemelegszik a témába. - Minden környezeti változás, amit az ember előidézett, új meg új megoldandó problémát állított az or-

vostudomány elé. Mindig el vagyunk maradva egy lépéssel: mihelyt megoldunk valamit, máris jelentkezik egy újabb probléma.

- Ezek azonban csak orvosi problémák, nem természetiek - mondta Swayne gúnyosan csillogó szemmel. - Ha a természetre bízánk a dolgot, jobban megoldaná ezeket a problémákat, éspedig a természetes kiválasztódás útján.

- Nincs igaza. Megmondom, miért. - O'Donnell már nem törekedett arra, hogy megvágassa a szavait. Csak azt tudta: most valami fontosat kell mondania, önmagának éppúgy, mint a többieknek. - Azért, mert az orvostudománynak fennállása óta valójában csak egyetlen feladata van: megmenteni az egyes ember veszélyben forgó életét. Márpedig az életben maradás törvénye a legősibb természeti törvény.

- Bravó! - tapsolt Amelia Brown. O'Donnell azonban még nem fejezte be.

- Ezért küzdöttünk a gyermekparalízis ellen, Mr. Swayne, mint ahogy a pestis, a bányahimlő, a tífusz, a szifilisz ellen is. Ezért küzdünk a rák, a tuberkulózis és a többi ellen, ezért tartjuk fenn azokat az intézményeket, melyeket ön elítél: a szanatóriumokat és az elfekvőkórházakat. Ezért igyekszünk megmenteni mindenkinek az életét, akár gyenge, akár erős. A mi egyetlen feladatunk az életmentés; mindig ez volt az orvostudomány célja, s nem hiszem, hogy valaha is mást találhatna helyette.

O'Donnell fel volt rá készülve, hogy Swayne ismét visszavág, de nem ez történt. Egy ideig csöndben hallgatott, majd odaszólt a lányának:

- Tölts még egy kis konyakot dr. O'Donnellnek, Denise! Denise felállt, s O'Donnell odatartotta a poharát. Az aszszony ruhája finoman suhogott, s amint közelebb hajolt hozzá, Kent érezte kölnijének csábos illatát. Egy pillanatra-erőt vett rajta a kislány vágya, hogy kinyújtsa a kezét, és megsimogassa a nő puha, fekete haját. Mire ezt leküzdötte, Denise máris az apjánál termett, hogy az ő poharába is töltsön, s közben megkérdezte tőle: - Ha tényleg ez a véleményed, apa, akkor miért vagy a kórházi igazgatónács tagja?

- Leginkább azért - kuncogott Swayne - mert Orden és mások nagyon remélik, hogy nem fogom megváltoztatni a végrendeletemet. Úgy gondolják, már nem kell sokáig várniuk - pillantott Brownra.

- Ne légy igaz ságtalan a barátaiddal - felelte Brown félig tréfásan, félig komolyan, épp ahogy kellett.

- Te meg ne hazudj! - vágott vissza Swayne. - Ismét elemében érezte magát. - De te kérdeztél valamit, Denise. Nos, válaszolok rá. Azért vagyok az igazgatónács tagja, mert gyakorlatias embernek tartom magam. A világ olyan, amilyen én nem tudom megváltoztatni, még ha látom is, mi benne a rossz. Annyit azonban meg tudok tenni, hogy én is az egyensúly fenntartásának eszköze legyek. Tudom, néhányan azt gondolják rólam, hogy csak a haladás kerékkötője vagyok.

- Ezt senki nem állította - szólt közbe gyorsan Orden Brown.

- Lehet, hogy nem, de anélkül is tudom, hogy így gondolják - felelte gúnyoros tekintettel Swayne. - Nem is baj, min-

den gépezetnek szüksége van egy fékre. Ha én már nem leszek, tán épp azon fogtok fáradozni, hogy keressetek helyettem egy másikat.

- Te is tudod, Eustace, hogy ez képtelenség - felelte ugyancsak nyíltan Orden Brown. - Igaz ságtalan vagy önmagaddal szemben is. Hiszen nemigen akad ember Burlingtonben, aki nálad több jót tett volna.

Swayne a karosszékebe süppedt, aztán felnézett, s úgy kérdezte: - Ki tudja, jóságból tettem-e? - Majd így folytatta: - Azt hiszem, a bővítéshez elég tisztességes összegre számítok tőlem.

Orden Brown udvariasan felelt: - Hogy őszinte legyek, reméljük, hogy most is olyan nagylelkű leszel, mint máskor. A válasz mindenkit meglepett: - Úgy vélem, negyedmillió dollárt talán fel tudok ajánlani.

O'Donnell hallotta, hogy Orden Brownnak elakad a lélegzete. Ez az adomány olyan bőkezű, hogy még a legmerészebb álmaikban sem gondoltak volna rá.

- Nem titkolom, Eustace, most meg vagyok hatva - szólalt meg Brown.

- Ugyan már - mondta az öreg, konyakospoharát forgatva. - Még nem döntöttem véglegesen, csak fontolgotam. Egy-két héten belül megkapjátok a végleges válaszomat. - Most hirtelen O'Donnellhez fordult:

- Sakkozok?

O'Donnell nemet intett. - Utoljára egyetemista koromban játszottam.

- Én gyakran sakkozom dr. Pearsonnal - mondta Swayne O'Donnell szemébe nézve. - Ugye, ismeri Joe Pearson?

- Igen. Elég jól ismerem.

Én is. Már évek óta. Úgy is, mint a Three Counties orvosát, és magánemberként is. - Swayne lassan, nyomatékosan ejtette ki ezeket a szavakat. O'Donnell mintha némi figyelmetetést hallott volna kicsendülni belőlük, de nem volt biztos benne.

- Véleményem szerint dr. Pearson egyike a kórház legképzettebb orvosainak - folytatta Swayne. - Remélem, hogy még hosszú éveken át az osztálya élén marad. Én tökéletesen megbízom az ő szakmai ítélőképességében.

Igen, gondolta O'Donnell, az öreg most nyílt kártyákkal játszik: itt az ultimátum az igazgatótanács és az orvostanács elnökének egyszerre. Ha kell a negyedmillióm, el a kezekkel Joe Pearsontól!

Brownék hazavitték O'Donnellt a Lincolnjukon. Egy ideig csendben utaztak, majd Amelia megkérdezte: - Mit szóltok ehhez a negyedmillióhoz? Komolyan gondolta volna?

- Tudja nélkülözni, ha akarja - felelte a férje.

- s amire a végén célzott? - kérdezte O'Donnell.

- Hát igen - felelte közönyös hangon Brown; O'Donnell érezte, hogy nem kíván ebbe most belemenni. Nem is baj. Tudta: ez az ő gondja, nem az elnöké.

Brownék letették a lakása előtt. Búcsúzás közben Amelia megjegyezte: - Denise melleleg külön él a férjétől, de nem váltak el. Azt hiszem, valami komoly problémájuk lehet, bár erről sohasem beszél. Két gyerekük van, középiskolába jár-

nak. Denise harminckilenc éves.

- És mindezt miért mondtad el Kentnek, kedvesem? - kérdezte Orden Brown.

- Azért, mert tudni szeretted volna - felelte bölcs mosollyal Amelia. - De te ezt nem értheted, mert sosem lehetsz nő. Akkor se, ha megoperálnak.

Amint elhajtott a Lincoln, O'Donnell azon töprengett: tényleg, honnan tudta Amelia? Talán meghallotta, hogyan búcsúzott el Denise-től? Csak annyit mondott neki, reméli, látják még egymást, mire Denise azt válaszolta: - New Yorkban élek a gyerekeimmel. Ha legközelebb arra jár, igazán felkereshetne. - Kent nyomban arra gondolt: talán mégis el kellene mennie a jövő hónapban a New York-i sebészeti kongresszusra.

Erről Lucyjutott eszébe, s egy pillanatra büntudatot érzett hűtlenségéért, noha ez még kissé korai volt.

Éppen be akart lépni a kapun, amikor egy hang riasztotta fel gondolataiból: - Jó éjszakát, O'Donnell doktor!

Felnézett, s látta, hogy Seddons, az egyik gyakorló sebészorvos köszönt rá. Egy csinos barna lánnyal volt; mintha azt is látta volna már valahol. Talán kislány a kórházban. Rájuk mosolygott, visszaköszönt, majd benyitott és beszállt a liftbe.

- Olyan gondterheltnek látszott - mondta Vivian.

- Nem hinném, csillagszemű - felelte Seddons. - Az ő pozíciójában az ember már túlvan a gondokon.

Színház után most visszafelé tartottak a kórházba. Jó volt a műsor - mozgalmas musical - sokat nevettek rajta, s közben fogták egymás kezét. Mike időnként Vivian széktámlájára fektette a karját, majd úgy intézte, hogy a keze kissé lejjebb csússzék: ujjai felfedezőútra indultak Vivian vállán, s a lány egyáltalán nem tiltakozott.

Az előadás előtt, vacsora közben önmagukról beszélgettek, Vivian sebészi terveiről kérdezte Mike-ot, ő meg arról faggatta Viviant, miért akar ápolónő lenni.

- Nem biztos, Mike, hogy meg tudom magyarázni. De mióta az eszemet tudom, ezt a pályát szemeltem ki magamnak. - Elmondta, hogy a szülei kezdetben ellenezték a dolgot, de mikor látták, hogy milyen komolyan gondolja, beadták a derekukat. - Azt hiszem, az volt a lényeg, hogy kezdjek magammal valamit. Én az ápolónői pályát találtam a legvonzóbbnak.

- És ez még mindig így van? - kérdezte Mike.

- Igen - felelte Vivian. - Néha persze fárasztó ez az egész, meg nem is mindig kellemes, ami a kórházban történik, és az ember visszagondol néha a gyerekkorára, hogy akkor mennyivel könnyebb volt, és hogy nem választhatott volna-e valami könnyebbet, de azt hiszem, ezen mindenkinek át kell esnie. Többnyire nincsenek kételyeim. Azt hiszem, Mike, én mindig tudom, mit akarok. Elhatároztam, hogy ápolónő leszek, és kész.

Azt elhiszem, hogy tudod, mit akarsz, gondolta Mike, ahogy lopva elnézte a lányt. Sejtette, hogy nagy erő lakozik benne: szilárd jellem a gyengéd nőiesség köntöse mögött. Mike újra úgy érezte, hogy egyre fokozottabban ébred fel benne az érdeklődés a lány iránt, de figyelmeztette magát:

nem szabad belebonyolódni! Egy pillanatra se feledd, hogy amit érzel, tiszta biológia, semmi más!

Csaknem éjfél volt már, de nem kellett sietniük, hiszen Vivian előre bejelentette, hogy nem megy haza takarodóra. Néhány idősebb nővér, akit még spártai szellemben neveltek, úgy gondolta, a mai kishővéreknek túl sokat engednek meg, a gyakorlatban azonban ritkán éltek vissza ezzel a szabadsággal a lányok.

- Gyerünk a parkon át! - mondta Mike, könnyedén megérintve Vivian karját.

- Ez kissé régi nóta, nem gondolod? - nevetett Vivian, de egyáltalán nem ellenkezett, amikor Mike magával vonta az egyik kapu felé. Még a sötétben is látta a parkot keretező nyárfákat, s érezte lába alatt a fű selymességét.

- Én csupa régi nótát ismerek. Ebben nagy vagyok, tudod? - mondta Mike, s megfogta Vivian kezét. - Akarsz halani még néhányat?

- Nos? - kérdezte Vivian, enyhe remegéssel a hangjában, noha előzőleg úgy érezte, teljesen ura önmagának.

- Hát például ezt - mondta Mike, azzal megfogta Vivian vállát, szembefordította és erőteljesen szájon csókolta.

Viviannek sebesen dobogott a szíve, de nem veszítette el a fejét. Komolyan mérlegelte: tiltakozzék-e vagy sem. Érezte, hogy egy perc múlva már késő lehet.

Abban már biztos volt, hogy kedveli ezt a fiút, s talán még bele is tudna szeretni. Elvégre mindketten fiatalok, s Mike kifejezetten vonzó. Vivian máris érezte, hogy felébred benne a vágy. Mike újra megcsókolta, s ezúttal ő is viszonzta a csókot. Nyelvük összeért, s ez fenséges érzés volt. Mike most erősebben szorította magához, s Vivian könnyű nyári ruháján át érezte, amint a fiú combja szorosan hozzátapad, keze pedig a hátát simogatja. A jobb kéz most kissé lejjebb kalandozott, le a szoknyájára, s minden egyes mozdulattal közelebb vonta őt. Elöl valami nekifeszült a ruhájának, s meg is moccant, izgatón, csodálatosan. Vivian a mámor kódén át is tudta, hogy most kellene megállnia, ha meg akar állni egyáltalán. Istenem, csak egy perccel tovább lehetne nyújtani ezt a pillanatot!

Aztán hirtelen elárasztotta az érzés, hogy ez egész más, mint ami eddig volt: szabadulás mindentől, ami eddig körülvette. Szemét lehunyva élvezte a melegség és gyöngédség örömét, amit az utóbbi időben olyannyira nélkülözött. Mióta betette a lábát a Three Countiesba, oly gyakran kellett uralkodnia magán, elfojtania az érzelmeit, visszatartania a könnyeit. Ha az ember ilyen fiatal és tapasztalatlan, no meg egy kicsit meg is van ijedve, nem olyan könnyű az élet. Ott volt az ügyelet megannyi borzalma: a fájdalmak, a betegségek, a halálesetek, aztán az a szörnyű boncolás - és mindettől nem volt mód megszabadulni. Egy nővér, még egy kishővér is túl sok szenvedést lát, és ehhez képest túl sok kedvességet és együttérzést várnak el tőle. Hát olyan nagy kívánság az, hogy neki is jusson már egy kis gyöngédség? Most Mike karjában olyasmit érzett, olyan biztonságot és megkönnyebbülést, amelyet utoljára kislány korában, amikor az édesanyjához szaladt vigasztalásért. Mike most egy pillanatra eltolta magától, és így

szólt: - Szép vagy! - Vivian a fiú vállára hajtotta a fejét, de Mike az álla alá nyúlt, és máris újra csókolóztak. Aztán Mike keze Vivian mellére tévedt. A lány érezte, hogy egész testét előnti a vágy: szeretni akart, úgy, hogy őt is szeressék. Már semmi más nem számított.

Mike most Vivian ruháján kereste a felső kapcsot. Vivian erőltlenül tiltakozott: - Ne, Mike, kérlek, ne! - de ezzel még önmagát sem sikerült meggyőznie. Mike szorosan átölelte. Mostanra sikerült egy kissé kinyitnia a ruhát, becsúsztatnia a kezét, és megfognia Vivian fiatal, puha mellét. Vivian önkéntelenül felsőhajtott, s mikor Mike gyöngéden morzsolgatni kezdte a mellbimbóját, egész teste beleborzongott a gyönyörűségbe. Tudta, most már tényleg nem lesz képes megállni. De hát minek is megállni, amikor annyira kívánja ezt a fiút? - Igen, igen! - suttogta Mike füléhez hajolva.

- Drága, drága Vivian! - suttogta vissza Mike, maga is rekedten az izgalomtól.

Vivian azonban nemhiába volt nő, egy pillanatra felülke-rekedett benne a józanság. - Ne itt, Mike! - mondta. - Megláthatnak.

- Akkor gyerünk a fák közé - felelte Mike, s kézen fogta. Szorosan összesimultak. Vivian egész testében remegett az izgalomtól, már várta a pillanatot, amikor először érzi, milyen is vele. Az esetleges következményekkel most egyáltalán nem törődött, de hát nincs is miért aggódni: Mike orvos, csak tudja, hogyan kell vigyázni!

Egy fákkal és bokrokkal körülvett kis tisztásra értek. Mike újabb csókjait Vivian szenvedélyesen viszonzta. Ha itt, hát itt, gondolta Vivian; mit számít az? Úgyis ez lesz az igazi. A szüzességét már gimnazista korában elvesztette, s aztán volt egy szeretője a főiskolán is, de egyikkel sem volt elégedett. Tudta, hogy ez most más lesz. - Siess, Mike, siess! - mondta, s érezte, amint saját izgalma átáramlik a fiúba.

- Erre gyere, édes - mondta Mike, s a tisztás túlsó végébe mentek.

Vivian hirtelen éles fájdalmat érzett. Annyira éleset, hogy hirtelenjében nem is tudta, mije fáj. Aztán mégis rájött: a bal térde az. Önkéntelenül felsikoltott.

- Mi baj? Mi van veled? - kérdezte Mike. Vivian attól félt, hogy Mike azt hiszi: ez csak amolyan női trükk. Nem egy lány folyamodik ilyesmihez, ha ki akarja vágni magát hasonló helyzetből. A kezdeti fájdalom csillapult egy kisé, de hullámokban újra meg újra visszatért.

- Mike - mondta Vivian - nagyon fáj a térdem. Nincs itt egy pad valahol? - s a fájdalomtól ismét összerándult.

- Vivian - mondta Mike - semmi szükség rá, hogy megjajtsd magad. Ha haza akarsz menni, csak szólj, és elkísérlek.

- Nem akarlak becsapni, Mike - mondta Vivian, s megfogta Mike karját. -Tényleg irtózatosan fáj a térdem. Muszáj leülnöm valahol.

- Erre gyere - mondta Mike még mindig kissé kételkedően; mindenesetre valóban egy közeli pad felé tartott.

Vivian, miután megpihent egy kicsit, így szólt: - Ne haragudj, igazán nem akartalak becsapni.

- Biztos? - kérdezte Mike.

Vivian megfogta a kezét. - Hidd el, Mike, az előbb még én

is éppen úgy kívántalak, mint te engem. Aztán jött az a szörnyű fájdalom. Jaj, most megint!

- Ne haragudj, Vivian - mondta Mike. - Azt hittem...

- Tudom, mit hittél, de tényleg az igazat mondom.

- Na jó, elhiszem. Mutasd, mi a baj? - kérdezte, mint egy igazi orvos. Erről az imént, a tisztás túlsó szélén már egészen megfélekedezett.

- A térdem. Hirtelen szörnyű fájdalom nyilallt bele.

- Hadd lássam! - térdelt le elé Mike. - Melyikbe?

Vivian felhúzta a bal lábán a szoknyát, Mike pedig gyengéden, óvatosan megtapogatta a térdét. Ebben a pillanatban eszébe sem jutott, hogy pár perccel ezelőtt még szeretkezni akart ezzel a lánnyal. Most csak orvos volt. Magában - a tanultaknak megfelelően - gyorsan végigfutott az összes lehetőségén. Úgy érezte, a lány harisnyája zavarja a vizsgálódásban.

- Húzd le a térded alá a harisnyádat, Vivian - mondta, s a lány engedelmeskedett. Mike most már közvetlenebbül érzékelhette, amit akart. Vivian figyelte, s arra gondolt: jó orvos lesz belőle, a betegek bíznak majd benne, s ő mindent meg is tesz, hogy segíthessen rajtuk. Aztán azon tűnődött: milyen is lenne, ha összekötnék az életüket? Mint nővér, többet segíthetne neki, és jobban megérthetné, mint bárki más. Aztán figyelmeztette magát: hová gondolsz, Vivian? Hiszen alig ismerjük egymást! A következő pillanatban pedig visszatért térdébe a fájdalom, s ő összerándult.

- Érezted ezt már korábban is? - kérdezte Mike.

Vivian hirtelen rájött, milyen abszurd ez a helyzet, és kuncogott.

- Mi az? Most min nevensz? - kérdezte döbbenetben Mike.

- Semmin, csak eszembe jutott, hogy egy-két perce még... tudod. Most meg úgy ülök itt, mintha a rendelőben lennék.

- Most ne hülyéskedj. Érezted ezt már korábban is? - ismételte meg előbbi kérdését komoly képpel Mike. - Érezted ezt már korábban is?

- Csak egyszer - felelte Vivian. - De akkor nem fájt ennyire.

- Mikor?

- Úgy egy hónapja - mondta némi gondolkodás után Vivian.

- Voltál már vele orvosnál?

- Miért, kellett volna?

- Meglehet - felelte Mike különösebb hangsúly nélkül, majd hozzátette: - Holnap mindenesetre menj el. Azt hiszem, legjobb, ha Lucy Graingerhez fordulsz.

- Csak nincs valami komoly baj. Mike? - kérdezte hirtelen riadalommal Vivian.

- Nem hiszem - nyugtatta meg gyorsan Mike. - Csak éppen van ott egy kis csomó, ami nem tetszik nekem. Lucy Grainger majd megmondja. Beszélek vele holnap reggel. Most pedig az lesz a legjobb, ha hazamegyünk.

A korábbi hangulat varázsa elszállt. Nem csalogathatták vissza, legalábbis ma este már nem, s ezt mindketten jól tudták.

Mike fölsegítette Viviant. Azzal az érzéssel karolta át, hogy most már mindig segíteni és védelmezni akarja. - Tudsz

járni? - kérdezte aggódva.

- Igen. Most már nem fáj.

- Csak a kapuig kell kibírnod - mondta Mike. - Onnan taxival megyünk. - Látta, hogy Vivian még mindig elég szomorú, ezért hozzátette, hogy felvidítsa: - Az a beteg azért mégiscsak sóher volt. Taxipénzt nem küldött.

KILENCEDIK FEJEZET

- A részleteket kérem! - szólt oda kissé türelmetlenül dr. Joseph Pearson Mc Neilnek, miközben a mikroszkóp fölé görnyedt.

A gyakorló kórboncnok a jegyzetömbjéből olvasta: -

Negyvenéves férfi; vakbélgyulladásal vettük fel.

Pearson kivette a tanulmányozott metszetet, és egy másikat csúsztatott a helyére. - Az előzetes vizsgálat mit mutatott? - kérdezte. Az előzetes vizsgálatot Mc Neil végezte el, amikor a vakbelet leküldték a mütöből. - Nagyjából normálisnak látszott - felelte.

- Hm - mozdította odább Pearson a metszetet, majd kisértelmezően megszólalt: - Várjunk csak! Van itt valami. - Betett egy harmadik metszetet is, majd azt mondta: -Aha, megvan! Akut vakbélgyulladás! Épp ezen a tájékon lépett fel. Ki operálta?

- Dr. Bartlett - felelte Mc Neil.

Pearson elismerően bólintott: - Éppen idejében kapta el.

Nézd! - mondta, s átengedte a helyét Mc Neilnek, hogy az is belenézhesen a mikroszkópba.

Pearson ugyan most minden igyekezetével azon volt, hogy megírja az elmaradt szövettani jelentéseket, de nem hanyagolhatta el gyakorló orvosának oktatását sem.

Mindketten jól tudták, hogy erőfeszítéseik ellenére még mindigjócskán el vannak maradva. A most vizsgált metszetek egy hetekkel ezelőtt kioperált vakbélből származtak.

A beteget már régen haza is engedték a kórházból, s ennek a mostani vizsgálatnak mindössze az volt a célja, hogy megerősítse vagy megcáfolja a sebész diagnózisát. Gil Bartlettéről például most kiderült, hogy nemcsak tökéletesen helyes volt, de éppen időben csípte el a bajt ahhoz, hogy a beteget ne kínozza sokáig a fájdalom.

- A következőt! - mondta Pearson, ahogy mindketten újra elfoglalták helyüket az asztalnál.

Mc Neil átcúsztatott az asztalon egy metszettartót, s amint Pearson kinyitotta, a gyakornok ismét a jegyzeteibe mélyedett. Elmélyülten dolgoztak, amikor Bannister belépett. Egy pillantást vetett rájuk, majd egy szekrényhez lépett, s kezdte bepakolni a magával hozott iratokat.

- Ezfriss-mondta Mc Neil. -Öt napja küldték le, ésvárják a válaszunkat.

- Jobb lesz, ha ezeket előbbre vesszük - mondta keserűen Pearson - különben a sebészek megint óbégatni fognak.

Mc Neil arra gondolt, hogy néhány hete, amikor ő javasolta ugyanezt, Pearson kötötte az ebet a karóhoz, hogy mindent érkezési sorrendben kell megvizsgálni. De nem szólt semmit: nem akart vitába szállni az öreggel. - Ötvenhat éves nő - mondta. - A metszetek egy elváltozott bórszövetből származnak; látszólag csupán egy szemölcsről van szó, de felme-

rült a rosszindulatú melanoma gyanúja is. Kérdés: indokolt-e ez a gyanú?

Pearson becsúsztatta az első metszetet a mikroszkópba, és körbeforgatta. Ujjával megkocogtatta a legerősebb lencsét, majd a mikroszkóp fölé hajolva felelte: - Nem lehetetlen. - Még három metszetet vizsgált meg, majd elgondolkozva megszólalt: - Az is lehet viszont, hogy csak kék nevus. Kíváncsi vagyok, neked mi a véleményed.

Mc Neil odaült a mikroszkóphoz. Tudta, hogy ez az eset igen fontos, hiszen a rosszindulatú melanoma, azaz fekete daganat igen veszedelmes, sejtszöveti gyorsan és gyilkosan szaporodnak az egész testben. Ha a vizsgált szöveten ilyen észlelnek, a beteget azonnal súlyos műtétnak kell alávetni. A szóban forgó másik bőrdaganat, a kék nevus ezzel szemben teljesen ártalmatlan. Ott maradhat a beteg testén egész életére, és nem okoz semmi gondot.

Meneil úgy tanulta, hogy a rosszindulatú melanoma elég ritka, de a kék nevus még annál is ritkább. Matematikailag tehát az a valószínűbb, hogy a daganat rosszindulatú. Ez azonban nem matematikai kérdés: orvosi döntést kell hozni.

Mc Neil felidézte magában a két különböző daganat jellemzőit. Sajnos csaknem azonosak voltak. Mindkettő részben heges, részben sejtes, sok pigmenttel. Mindkettőben igen markáns a sejtszerkezet. Mivel Mc Neil azt is megtanulta, hogy legjobb az őszinteség, a metszetek tanulmányozása után bevallotta Pearsonnek: - Nem tudom. - Majd megkérdezte: - Mi lenne, ha korábbi esetekkel hasonlítanánk össze? Nincs véletlenül ilyesmi raktáron?

- Ha van is, úgysem találjuk meg egy éven belül. Nem tudok visszaemlékezni, mikor láttam utoljára kék nevust - ráncolta a homlokát Pearson, majd gondterhelten hozzátette: A napokban igazán csinálnunk kellene már egy tematikus katalógust. Ha volna ilyen, most könnyűszerrel kikereshetnénk a megfelelő szövetmintát.

- Ezt már öt éve mondd - szólalt meg a háttérben Bannister, mire Pearson hirtelen hátrafordult. - Te meg mit keresel itt?

- Kartonozok - felelte tömören a laboráns. - Mellesleg ez az adminisztrátorok dolga volna, csak nincs belőlük elég. Jobban is csinálnák, mint te, gondolta Mc Neil. Tudta,

hogy az osztályon valóban szükség lenne több adminisztrátorra, s hogy a jelenlegi kartotékrendszer siralmasan elavult. Itt van mindjárt, hogy ne menjünk messzire, a tematikus katalógus hiánya. Egy jó kórházból az ilyesmi már nem hiányozhat, s most különösen nagy szükség lett volna rá.

Pearson újra a mikroszkóp fölé hajolt, s miközben a metszeteket tanulmányozta, halkán dübnyögött magában: nyilván a kizáró és perdöntő tényezőket vette számba. Meneil elkapott egy-két szót: - Meglehetősen kicsi... nincs bevérzés... nincs elhalt szövet... negatív, de semmije... igen, stimmel. - Pearson fölegyenesedett, betette a metszeteket a tartóba, s bezárta. Intett Mc Neilnek, hogy írhatja: - Diagnózis: kék nevus. - A páciens tehát kegyelmet kapott a kórbonctantól.

A segédorvos kedvéért Pearson elmondta, milyen tényezők alapján döntött. Aztán átnyújtotta neki a metszettartót: -

Ezt nézd meg alaposabban, mert ilyet ritkán látni.
Mc Neil nem kételkedett benne, hogy Pearsonnek igaza van. Anatómiai ügyekben tökéletesen meg lehet bízni az ítéletében. Addig, amíg itt van az öreg - gondolta - talán nincs is olyan nagy szükség a tematikus katalógusra. De ha egyszer elmegy...

Még két esetet vizsgáltak meg: mindkettő elég egyszerű volt. A harmadiknál Pearson, alighogy a mikroszkóp fölé hajolt, azonnal föl is egyenesedett, és indulatosan így szólt: - Hívd ide Bannistert!

- Még itt vagyok - szólalt meg higgadtan Bannister az iratszekrényénél.

Pearson megfordult a székén. - Ezt nézd meg! -mennydörögte. - Hányszor kell még elmondanom, hogyan kérem a metszeteket? Mi van a szövettan laboránsaival? Süketek, vagy egyszerűen csak hülyék?

Mc Neilnek már ismerős volt az effajta kirohanás. Nyugodtan hátradőlt a székén, amint Bannister megkérdezte: - Mi a baj?

- Hogy mi a baj? - kérdezte vissza dühösen Pearson, odavágva a metszetet az asztalra. - Hogy az ördögbe állítsak föl diagnózist ilyen szövetszövetminta alapján?

Bannister kézbe vette a metszetet, és a fény felé tartotta: - Túl vastag, mi?

- Naná, majd vékony! -háborgott Pearson, aztán elővett a tartóból még egy metszetet. - Ezt nézd meg! Akár húsos szendvicset csinálhatnék belőle, ha lenne egy darab kenyérem!

Bannister elvigyorodott. - Majd megvizsgálom a metszetvágót. Már többször elromlott. - A metszettartóra mutatott:

- Visszavigyem?

- Ne. Ha már itt van, megcsinálom így - mondta Pearson lecsillapodva. - Csak szeretném, ha alaposabban ellenőriznéd a szövettant.

Bannister, aki már maga is dühös volt, kifelé menet azt dűnyögte a bajusza alatt: - Ha nem szakadna minden az én nyakamba...

Pearson utánakiabált: -Jól van már, na! Ezt már mondtad egy párszor!

Bannister épp az ajtóhoz ért, amikor kopogtak, és belépett dr. Charles Dornberger. - Nem zavarok, Joe?

- Nem hát - mosolyodott el Pearson. - Még tanulhatsz is egyet-mást, Charlie.

A szülész udvariasan biccentett Mc Neilnek, aztán ismét Pearsonhoz fordult: - Mostanra beszéltük meg, hogy lejövök hozzád. Elfeledkeztél róla?

- El - lökte félre Pearson a metszettartót, majd megkérdezte Mc Neilt: - Mennyi van még mára?

- Nyolc - mondta Mc Neil némi számolás után.

- Majd később folytatjuk - bocsátotta el Pearson, és Mc Neil összeszedegette a papírjait.

Dornberger elővette a pipáját, és komótosan megtömté. Kissé borzongva nézett körül a sivár helyiségben. - Nyirkos ez a terem, Joe. Ahányszor itt járok, mindig félek, hogy megfázom.

- Az semmi - vigyorgott Pearson. - Reggelente szétszó-

runk egy-két influenzavírust is, hogy elijesszük a látogatókat.
- Megvárta, amíg Mc Neil kimegy, majd megkérdezte: - Na, mi van?

Dornberger nem akarta húzni az időt. - Követségben járok
- mondta. - A lelkekre kötötték, hogy legyenek tapintatos. -

A pipát a szájába vette, a dohányzacskót zsebre vágta.

Pearson felnézett: - Hogyhogy? Megint valami baj van?

- Ahogy vesszük - felelte Dornberger, s higgadtan Pearson szemébe nézett. - Úgy néz ki, hogy új kórboncnok kerül az osztályra.

Dornberger számított Pearson heves kitörésére, de legnagyobb meglepetésére ez nem következett be. Pearson elgondolkozva kérdezte: - Akár akarom, akár nem?

- Igen, Joe - válaszolta Dornberger kertelés nélkül. Ő már alaposan végiggondolta a dolgot az értekezlet óta.

- Gondolom, O'Donnell ötlete volt - mondta Pearson kisé keserűen, de még mindig nyugodtan. Most is éppoly kiszámíthatatlannak bizonyult, mint mindig.

- Részben, de nem teljesen - felelte Dornberger.

A válasz ismét meglepte, mégpedig kellemesen: - És mit gondolsz, mit kellene tennem? - kérdezte Pearson, mint barát a baráttól.

Dornberger lerakta még meg sem gyűjtött pipáját Pearson asztalára egy hamutartóba. Jó, hogy Joe így fogja fel, gondolta. Ez azt bizonyítja, hogy nem tévedtem: csakugyan tudok neki segíteni, hogy megeméssze a dolgot. Aztán csak annyit mondott: - Nem hiszem, hogy sok választásod volna, Joe.

A szövetségi jelentésekkel valóban el vagy maradva, nem? És talán még mással is.

Egy pillanatig úgy érezte, hogy ezúttal túl messzire ment, túl érzékeny pontot érintett. Látta, hogy Joe megmerevedik, és már várta a kitörést, de most sem történt semmi. Pearson most kissé nyomatékosabban, de még mindig bágyadtan azt felelte: -Tény, hogy van itt mit rendbe szedni. Ezt elismerem. De nincs olyan munka, amit ne tudnék magam elvégezni, ha lenne rá időm.

Szóval beadja a derekát - gondolta Dornberger. Büszkeségből nem mondja ki nyíltan, de így van. - Lehet; hogy egy új kórboncnok mellett több lenne az idő is - mondta. Igyekezett minél lezserebben elővenni a belső zsebéből azt az adatlapot, amelyet az igazgatótól kapott.

- Ez meg mi? - kérdezte Pearson.

- Ez még egyáltalán nem végleges, Joe. Harry Tomaselli dobta be a köztudatba. Valami fiatal fickó, aki esetleg szeretne idejönni hozzánk.

- No, ezek nem nagyon vesztegetik az időt - mondta Pearson, és elvette az adatlapot. - Dr. David Coleman. - Kis szünet után, némi keserűséggel és irigységgel a hangjában hozzátette: - Harmincegy éves.

Öt perccel múlt negyed egy, s az étteremben csúcsgalomból volt. A kórház legtöbb orvosa, ápolónője és egyéb dolgozója ilyenkor ebédelt, s az önkiszolgáló pultoknál hosszú sor állt. Mrs. Straughan, mint mindig, persze most is rajta tartotta a szemét mindenén, igyekezett biztosítani, hogy simán menjen az ételek kiadása. A mai főétel ír gulyás, báránysült vagy főtt

tengeri hal volt. Straughan nővér észrevette, hogy a báránysültet nem nagyon viszik. Úgy döntött, ő is megkóstolja, nincs-e valami baja. Talán nem elég porhanyós a hús, s az ilyesmi mindig gyorsan elterjed. A főnővér szeme megakadt egy elmosott tányéron, amely mintha nem lett volna egészen tiszta, és valóban: ételmaradékokat talált rajta. Már megint a mosogatógépek! - gondolta magában. Elhatározta, hogy a problémát hamarosan újra megemlíti az igazgatónak.

Az orvosok számára fenntartott asztalok irányából hangos nevetgélés hallatszott. A vidámság központjában dr. Ralph Bell, a röntgenológus állt.

Gil Bartlett, aki éppen most ért az asztalhoz a felszolgálópulttól, letette a tálcáját, és kezet nyújtott Bellnek: - Gratulállok, Bell Ami. Épp most hallottam.

- Mit? - érdeklődött Lewis Toynbee, a belgyógyász, aki rögtön utána érkezett az asztalhoz. Mikor látta, hogy Bell ragyog a büszkeségtől, s egy szivarral kínálja meg Bartlettet, felkiáltott: - Úristen! Már megint? Csak nem?

- Már megint? Miért ne? - kérdezte a röntgenológus, és Toynbeet is megkínálta egy szivarral. - Foglalj helyet körülünkben, Lewis. Megvan a nyolcadik kis Bell.

- Nyolc! Ez mikor jött?

- Ma reggel. Újabb utánpótlás a baseballcsapatnak-felelte büszkén Bell.

Bill Rufus szólt közbe: - Ne kötekedj, Lewis. Ralph mindent megtesz, ami tőle telik. Még csak nyolc éve nős.

Lewis Toynbee kezet nyújtott Bellnek. - Ne szorítsd meg nagyon, Ralph! Lehet, hogy ragályos ez a termékenység.

- Engem hidegen hagy mások irigysége - felelte Bell. Már megszokhatta az efféle jóindulatú ugratást.

- Hogy van a feleséged? - kérdezte Lucy Grainger.

- Köszönöm, jól.

- És milyen érzés szexmániásnak lenni? - kérdezte Harvey Chandler az asztal végéről.

- Nem vagyok szexmániás - felelte Bell. - Egy évben csak egyszer szeretkezünk a feleségemmel. Csak éppen képtelen vagyok mellétrafálni.

Lucy Grainger is együtt nevetett a többiekkel, majd azt mondta Bellnek: - Ralph, küldök hozzád ma délután egy beteget. Az egyik kishővérünk, Vivian Loburton.

A nevetés elcsitult. - Mít szeretnél tudni? - kérdezte Bell.

- Szeretném, ha csinálnál néhány felvételt a bal térdéről - felelte Lucy. - Van ott valami daganat, ami nem tetszik nekem.

Doktor Charles Dornberger, mihelyt visszatért az irodájába, fölhívta Kent O'Donnellt, hogy beszámoljon neki, mit végzett Pearsonnél. A végén hozzátette: - Szóltam neki az új emberről is, akit föl akarsz vetetni a kórbonctanra.

- És mit szólt hozzá?

- Hát nem volt elragadtatva, de az a benyomásom, hogy ha valóban szerződtenni akarod ezt a fickót... Colemannek hívják, ugye?... no, szóval nem hiszem, hogy Joe-nak komolyabb ellenvetése lenne. Csak arra kérnélek, hogy a továbbiakban őt is értesítsd minden lépésről.

- Ez magától értetődik - felelte O'Donnell, majd hozzá-

tette: - Nagyon köszönöm, Charlie.

Dornberger ezután John Alexander feleségét hívta vissza, aki reggel kereste őt. Előbb megnézte a kartonját, s azt olvasta rajta, hogy egy kórházi dolgozó feleségéről van szó, akit Joe Pearson ajánlott a figyelmébe. Mrs. Alexandertól megtudta, hogy éppen most költözött a városba a férje után. Megbeszéltek a következő hétre egy vizitét.

Mialatt Mrs. Alexander a szüléssel beszélt, a férje éppen megkapta első alapos fejmosását Joe Pearsontól. A dolog a következőképpen történt.

Miután Pearson botrányt csinált a rossz minőségű metszetek miatt, Bannister a szerológiai laboratóriumba ment, ahol leadta az egész sztorit Alexandernek. Bannister már eléggé fölhergelte magát, alaposan odamondogatott a szomszédos szövettani laboratórium két laboránsnőjének és férfiasszisztensüknek is. Alexander a nyitott ajtón át jól hallotta az egész esetepatét.

Tudta, hogy a hiba nemcsak a laboránsokban van. Rövid ideje dolgozott a kórházban, de máris sejtette, hogy mi lehet a valódi probléma, s így szólt Bannisterhez: - Nem hiszem, Carl, hogy csak ők a hibásak. Azt hiszem, kissé túl vannak terhelve.

- Mindannyian túl vagyunk terhelve - felelte keserűen Bannister, majd gúnyosan hozzátette: - De ha annyira értesz hozzá, a saját munkád mellett nekik is besegithetsz.

Alexander nem hagyta magát provokálni. - Nem hiszem; hogy vállalni tudnám. De ha lenne egy metszet-előkészítő gép, sokkal gyorsabban menne a dolog, mint ezzel az elavult kézi módszerrel.

- Ne törődj vele, fiam, nem a te gondod - mondta atyailag Bannister. - Különben is, nálunk szóba se jöhet olyasmi, ami pénzbe kerül.

Alexander nem vitatkozott vele, de elhatározta, hogy az első adandó alkalommal megemlíti a dolgot dr. Pearsonnek is.

Aznap délután be kellett vinnie aláírásra néhány laboratóriumi jelentést Pearsonhoz. Mikor bement, a doktor nyilvánvaló türelmetlenséggel a postáját olvasta. Intett neki, hogy rakja csak le, amit hozott, majd tovább olvasott. Alexander tétován ácsorgott, mire az öreg ráfordult: - Mi van? Mi kéne?

- Pearson doktor, tehetnék egy javaslatot?

- Most?

Ha jobban ismerte volna Pearsont, tudhatta volna, hogy ez azt jelenti: "Hagyj békén", Alexander azonban azt felelte: - Igen, uram.

- Nos? - kérdezte rezignáltan Pearson.

- Nem tudom, doktor úr, gondolt-e már arra, hogy esetleg be lehetne szerezni egy metszet-előkészítő gépet.

- Mit tud maga a metszet-előkészítésről? - kérdezte fenyegetően Pearson. - Azt hittem, a szerológián dolgozik, vagy nem?

- En vizsgáztam metszettenből is, doktor úr, és már dol-

goztam ilyen géppel. Tudom, hogy használható. Legalább egy napot nyerhetnék vele. Nem kell kézzel berakni a szövetmintát az összes oldatba, az ember egyszerűen beteszi a gépbe, és reggelre automatikusan...

- Tudom, hogyan működik. Láttam már ilyet, és nem esem tőle hasra - vágott közbe élesen Pearson. - Az így készült metszetek nem olyan jó minőségűek, mint amit hagyományos módszerrel csinálnak. Ezenkívül a gép nagyon sokba kerül. Látja ezeket itt? - A sárga úrlapokra mutatott az íróasztalán.

- Igen, uram.

- Nos, ez mind anyagigénylés a kórbonctannak. Olyan anyagok, amelyekre valóban szükség van. És mindegyikért öltre kell menni az igazgatóval. Azt mondja, túl sokat költünk. Alexander akkor követte el az első hibát, amikor egyáltalán előhozakodott a javaslatával, holott Pearson nem akarta meghallgatni. A másodikat meg most: Pearson szavait úgy értelmezte, hogy a vita még nincs lezárva.

- De higgye el, doktor úr, valóban nyerhetnék egy napot, akár kettőt is - mondta. - Én is láttam géppel előkészített metszeteket, és állítom, hogy jók. Amit a doktor úr látott, talán azért nem volt még megfelelő, mert nem értett a gép kezeléséhez, aki csinálta.

Az öreg felállt a székéből: nem tudta, miért akadékoskodik Alexander, de úgy látszik, elfelejti, kettőjük közül ki az orvos és ki a laboráns. Előrehajolva üvöltötte: - Ebből elég! Azt mondtam, nem érdekelnek a metszet-előkészítő gépek, és úgy is gondoltam! És nem óhajtok vitatkozni róla! - Megkerülte az asztalt, odaállt szoroson Alexander elé, és közletről a szemébe nézett. - És hadd emlékeztessen még valamire - folytatta. - Itt én vagyok a főorvos. Az osztályvezető főorvos, érti? Az értelmes javaslatokat meghallgatom, azt azonban nem szeretem, ha valaki túllépi a hatáskörét. Világos?

- Igen, uram. Világos - felelte John Alexander, aki egy szót sem értett az egészből. Visszament a laborba, hogy folytassa a munkáját. Nyomorultul érezte magát.

Mike Seddons egész nap szórakozott volt. Többször is erővel kellett kényszerítenie magát, hogy odafigyeljen a munkájára. Az egyik boncolásnál Mc Neil szólta rá: - Vedd el onnan a kezdet! Nem szeretném, ha levágnád az egyik ujjadat. - Seddons ijedten fogást váltott, hiszen valóban nem volt ritka eset, hogy egy zöldfűlű a saját ujját vágta le az éles boncolókéssel.

Gondolatai egyre Vivian körül jártak. Azon tűnődött, vajon mi van ebben a lányban, hogy ennyire kivetkőztette önmagából? Az rendben van, hogy vonzó és kíváncsi, és minél előbb szeretne ágyba bújni vele - ez biztos. Ezenfelül alighanem megbízható is - mármint, ha nemcsak megjátszotta tegnap este, hogy fáj a térde. De Mike most már úgy gondolta, hogy biztosan nem. Remélte, hogy Viviannek is kedve lesz folytatni a dolgot, bár ebben természetesen nem lehet biztos. A lányok néha olyan kiszámíthatatlanok. Egyik nap mindent megengednek, másnap meg a kezüket se foghatja meg az ember.

Mike azon kezdett töprengeni - életében először, noha nem volt már kimondottan kezdő - hogy lehet-e köztük több

is, mint egyszerű testi kapcsolat. Aztán arra gondolt: talán ha a lány lefekszik vele, világosabb lesz, lehet-e szó másról is. Úgy döntött, újra találkozik Viviannel. Minél előbb, annál jobb.

Vivian az utolsó órája után kapta meg Mike üzenetét. Az állt benne, hogy ha tud, legyen este háromnegyed tízkor a kórház negyedik emeletén, valahol a gyermekosztály környékén.

Először nem akart elmenni, mert tudta, hogy olyan későn neki semmi keresnivalója sincs a kórházban, s baj lehet belőle, ha meglátja valamelyik ügyeletes nővér. Azonban ahogy közeledett az idő, egyre inkább úgy érezte, hogy akarata ellenére is ott kell lennie, és fél tíz után tíz perccel ott is volt.

Mike már várt rá a folyosón; gondolataiba mélyedve járkált fel-alá. Mihelyt megpillantotta, egy ajtóhoz lépett, és intett neki. Bementek egy lépcsőházba, ahol ilyen későn már nem járt senki. Mike kézen fogva vezette a lányt az első lépcsőfordulóig, majd megfordult, s Vivian számára természetes volt, hogy átölelje.

Amint csókolózni kezdtek, érezte, hogy Mike egyre erősebben szorítja magához, s az előző este varázsa hirtelen viszatért. Most már tudta, mi húzta őt ide ennyire: ez a vörös hajú fickó hirtelen nélkülözhetetlen lett a számára. Akarta szőröstül-bőröstül - a közelében akart lenni, beszélni akart hozzá, szeretkezni akart vele. Eddig még soha nem tapasztalt, izgató, borzongató érzés volt. Mike az arcát, a szemét, a fülét csókolta, majd azt suttogta:

- Drága Vivian, csak rád gondoltam egész nap. Tudod, mit műveltél velem? - kérdezte, aztán két kezébe fogta a lány arcát. Vivian megrázta a fejét. - Kezdem teljesen elveszíteni a fejemet.

- Drága Mike! - felelte szeretettel Vivian.

Meleg volt itt a lépcsőházban, s testük a vágytól is forrón tapadt össze. Mike keze mohón kutatózott rajta.

Vivian remegő hangon, suttozva kérdezte: - Mike, muszáj itt?

Seddons némi gondolkodás után azt felelte: - Hát, egy szobában lakom Frank Worthszel. Most nincs benn, és elég későn jön haza. Nem félsz feljönni a gyakorlóorvosi szállásra?

Vivian töprengett. - Mi lesz, ha elkapnak?

- Mindkettőnket kirúgnak a kórházból - felelte Mike, és

újra megcsókolta. - De ez most nem érdekel. Gyere! fejjebb mentek egy emelettel, majd végigsiettek egy folyosón. Találkoztak egy másik gyakorló orvossal, aki elvigyorgott, mikor meglátta őket, de nem tett megjegyzést. Ismét lépcső, majd megint egy folyosó. Itt egy fehér köpenyes alak lépett ki az egyik szobából, s Vivian szíve nagyot dobbant, mikor felismerte benne az éjszakai ügyeletes nővért. De az csak ment előttük, észre sem vette őket, s kisvártatva belépett egy másik ajtón. Végül eljutottak egy keskenyebb és csendesebb folyosóra, melynek mindkét oldalán csukott ajtók voltak. Némelyik mögül fény szűrődött ki, egy helyről pedig Vivian zenét hallott, és ráismert Schopen e-moll prelűdjére; pár hónapja hallotta a helyi szimfonikus zenekar előadásában.

- Ide - mondta Mike, azzal kinyitotta az egyik ajtót. Gyorsan bementek. Vivian a sötétben is sejtette az ágyak és egy ka-

rosszék körvonalait. Kattant a zár, majd Mike be is reteszelt az ajtót.

Mohó karokkal keresték egymást. Mike ujja hamarmegtalálta Vivian köpenyének gombjait, s ha kicsit ügyetlenkedett, a lány segített neki. Vivian most kombinében állt a sötétben. Mike egy pillanatig így szorította magához, hogy kiélvezhesék a késleltetett gyönyört. Aztán lassan, nagyon lassan, a várható öröm ígézetében fejtette le róla a kombinét. Vivian az ágyhoz lépett, s közben lerúgta a cipőjét. Vetkőzés gyors neszt hallotta, s Mike máris ott volt mellette az ágyban. - Vivian, drága Vivian!

- Siess, Mike! Siess! Gyere azonnal! - mondta elfúló hangon Vivian, s érezte, amint a fiú őrjöngve, magáról megfeledkezve veti rá magát. Gátlástalanul adta át magát neki, mindegyre azon igyekezve, hogy Mike egyre szorosabban ölelje és egyre mélyebbre hatolhasson. Aztán hirtelen eltűnt a világ, nem maradt más, csak a gyönyör egyre emelkedő hulláma, szárnyalva, suhanva, egyre sürgetőbben... s egyre közelebb, közelebb, közelebb.

Nemsokára már megnyugodva pihentek egymás mellett, s most Vivian ismét hallotta a falon átszűrődő zenét. Ez is Schopen volt, csak most az E-dúr etűd. Kissé furcsának is találta, hogy zenedarabokat azonosítgasson éppen itt és most, de ez a dallam nagyon is illett a hangulatához.

Mike föléhajolt, s gyengéden megcsókolta, majd így szólt:

- Vivian drága! Szeretnék elvenni feleségül.

- Mike drágám, biztos vagy ebben?

Tény, hogy magát Mike-ot is meglepte az iménti ajánlat.

Először csak úgy kiszaladt a száján; aztán hirtelen rájött, hogy őszintén így kell gondolnia a dolgot. A hírhedt Seddons-elvet egyszeriben nagy marhaságnak találta; most bizony el akarta kötelezni magát, mert megtalálta az igazit. Tudta már, mi zavarta egész nap. Most, hogy kimondta, amit kellett, megnyugodott, és teljesen tiszta lélekkel válaszolhatta Viviannek: - Hát persze hogy biztos vagyok benne. Miért, te nem?

- Még semmiben nem voltam ennyire biztos életemben - suttogta Vivian, amint Mike karja újra átölelte.

- Hé! - szakította ki magát hirtelen Mike, és felkönyökölt az ágyban. - Egészen elfelejtettem. Mi van a térdeddel? Mit mondott Lucy Grainger?

- Miért, nem voltál megelégedve a térdemmel? - kérdezte pajkosan Vivian.

Mike megcsókolta, s komolyan így szólt: -Ténylegkíváncsi vagyok, mit mondott Lucy Grainger.

- Semmit. Elküldött Bell doktorhoz, hogy röntgenezze meg. Azt mondta, pár nap múlva hívat.

- Hát, jó lenne, ha ez a dolog végre tisztázódna - mondta Mike.

- Ugyan, édes, ne butáskodj - felelte Vivian. - Egy ilyen kis csomóból nem lehet komoly baj.

TIZEDIK FEJEZET

"Mr. H. N. Tomaselli Boston, Massachusetts

igazgatónak augusztus 7.

Three Counties Kórház

Burlington, Pennsylvania

Tisztelt Mr. Tómaselli!

A múlt heti burlingtoni látogatásom óta sokat gondolkoztam azon, hogy elfogadjam-e az Önök kórházának kórbonctani osztályán felajánlott állást.

Ha szándékuk változatlan, ezúton szeretném tudatni Ön-
nel, hogy úgy döntöttem: a megbeszélte feltételekkel elvállalom a megbízást.

Ön említette, hogy minél előbb szeretnék betölteni a helyet, akár én leszek a jelentkező, akár más. A helyzet az, hogy engem semmi nem tartóztat Bostonban, csupán egy-két apróságot kell elintéznem, így augusztus 15-én, azaz mához egy hétre már munkába is tudnék állni Burlingtonben. Remélem, ez Önöknek is megfelel.

Dr. O'Donnelltől úgy értesültem, hogy nemsokára elkészül a kórház közelében egy lakóház nőtlen orvosok számára. Szeretnék erről bővebben hallani, mivel érdekelné a dolog.

Úgy gondolom, addig a város egyik szállodájában lakhatnék, s megkérném, foglaltasson számomra szobát augusztus 14-étől, mivel aznap érkezem.

Azt hiszem, leendő munkámmal kapcsolatban mindössze egyetlen részletet nem beszéltünk meg, s most azért hozom fel, mert remélem, még érkezésem előtt alkalma lesz megemlíteni dr. Pearsonnek.

Azt hiszem, mind a kórháznak, mind nekem jó lenne, ha bizonyos részfeladatokat önállóan láthatnék el, mind a napi munkát, mind az esetleges változtatásokat illetően, amelyek időről időre elkerülhetetlenek.

Szeretném, ha a kórbonctani osztályon belül a szerológia, a hematológia és a biokémia tartozna az irányításom alá, emellett természetesen segítenék dr. Pearsonnek az anatómiában s bármi másban is - ahogy ő jónak látja.

Ismétlem, ezt most azért említettem, mert remélem,

augusztus 15-ig lesz ideje dr. Pearsonnel megbeszélni. Biztosítom róla, hogy minden erőmmel segíteni szeretném dr. Pearson, és szolgálni akarom a kórház érdekeit.

Szívélyes üdvözléssel

David Coleman"

David Coleman újra átolvasta a levelet, majd egy hasonló tartalmú, csak valamivel rövidebb levelet gépelt Pearson doktornak is, majd elhagyta határozatlan időre bérelt bostoni lakását, s mindkét levelet bedobta egy postaládába. Még egyszer átgondolta, amit írt, s így utólag nem tudott határozott választ adni magának arra a kérdésre, vajon miért éppen emellett döntött a nyolc állásajánlat közül, amelyeket az utóbbi hetekben kapott. Ami a fizetést illeti, a Three Counties valamivel kevesebbet ajánlott az átlagnál, és nem volt különösebben jó hírű kórház sem; ráadásul egy nemzetközi hírű intézménytől is kapott ajánlatot.

Akkor vajon miért döntött így? Talán attól tartott, hogy egy jobb helyen elveszett embernek érezné magát, és egyszerűen eltűnne a süllyesztőben? Aligha; gyakorlóévei során már bebizonyította, hogy ilyen környezetben is megállja a helyét. Talán az volt az ok, hogy úgy gondolta: kisebb helyen

több lehetősége lenne az önálló kutatásra? Kétségtelen, hogy ez is vonzotta, de ha ez lenne a legfontosabb, elfogadhatná azt az ajánlatot is, amelyet egy kutatóintézettől kapott. Ebben az esetben minden idejét ennek a munkának szentelhetné. Tehát ezt a motívumot is ki kell zárnia. Marad tehát a kihívás, amit a Three Counties jelent. Igen, ez lesz az; hiszen az ottani kőbonctani osztályon jócskán van mit modernizálni; ezt a múlt héten felmérhette, mikor rövid, kétnapos látogatást tett Tomaselli meghívására. Azt is előre láthatta, hogy Pearson doktorral nem lesz könnyű együtt dolgozni. Amikor találkozott vele, érezte, hogy némi ellenszenvvel fogadja, s Tomaselli - mikor Coleman sarokba szorította - szintén elismerte, hogy Pearsonnal bizony nehéz zöld ágra vergődni.

Tehát - a kihívás! Ezért választotta a Three Countiest.

Vagy mégsem? Mégsem a bizonyítási vágyról lenne szó, hanem valami rosszabbról - netán önsanyargatásról? Még mindig ez kísértene?

David Coleman ugyanis már régóta sejtette, hogy egyik legerősebb jellemvonása a büszkeség. Ezt szerette magában a legkevésbé. Megpróbálta legyűrni, de soha nem sikerült igazán. Elutasította, el-elfojtotta, de végül mindig felütötte a fejét.

Ez a büszkeség főleg abból eredt, hogy tudta magáról: kivételes intelligenciával rendelkezik. Társaságban, általában nem is alap talanul, mindig érezte, mennyivel okosabb a többieknél. s bármit tett, minden ezt igazolta.

A tanulás világéletében könnyen ment. Olyan természetes volt számára, akár a lélegzetvétel. Az általános iskolától az egyetemig mindenütt ő volt az éltanuló. Vágott az esze, gyors volt a felfogása, éles a logikája. És erre büszke volt.

Mint mindenkit, aki jóval okosabb az átlagnál, társai őt is kirekesztették maguk közül. Később, mivel nem is igyekezett leplezni szellemi fölényét, a többiek bizalmatlansága lassan ellenszenvbe, majd gyűlöletbe csapott át.

Amikor erre rájött, egy ideig nem törődött vele. Egészen addig, amíg az igazgató, aki maga is igen eszes - és megértő - ember volt, félre nem vonta. Davidnek még mindig a fülében csengtek a szavai:

- Azt hiszem, most már elég idős vagy ahhoz, hogy megértsd és elviseld, amit most mondok, ezért nyíltan beszéljek veled. Tudnod kell, hogy az egész iskolában rajtam kívül egyetlen jóakaród sincs.

Először nem hitt az öregnek. Aztán szembenézett önmagával, s minthogy mindennek a tetejébe még őszinte is volt, be kellett látnia, hogy a másoknak igaza van.

Az igazgató még hozzáfűzte: - Te, fiam, nagyon jó tanuló vagy. Ezt persze tudod is magadról, és ez így is van jól. Ami a jövődet illeti, szinte bármilyen pályát választhatsz. Kivételesen intelligens vagy; még nem is találkoztam hasonlóval. De engedd meg, hogy figyelmeztesselek valamire: ha nem akarsz, hogy kirekeszzenek maguk közül az emberek, néha nem ártana kissé elrejtetni azt a nagy tudományodat.

Merész dolog volt tőle, hogy ilyet mondott egy fiatal s ezért viszonylag befolyásolható embernek. De a mester nem becsülte alá a tanítványát. Coleman megrágta magában a jó tanácsot, megemésztette, gondosan elemezte, és az lett az ered-

ménye, hogy megvetette önmagát.

Ettől kezdve még keményebben tanult, s valóságos önsanyargató programot tűzött ki maga elé. A sporttal kezdte, mivel ezt soha nem szerette, s a szurkolást gyerekes ostobaságnak tartotta: ezentúl telente rögbizett, nyaranta baseballozott. Kiderült, hogy ehhez is van tehetsége. Bekerült az iskolai válogatottba is. Ha éppen nem játszott, maga is harsányan együtt szurkolt a többiekkel.

A lelke mélyén azonban sohasem tudta átadni magát a játék örömeinek; hideg fejjel játszott, bár ezt igyekezett gondosan titkolni. Miközben buzdította csapatát, mindig az a kényelmetlen érzés gyötörte, hogy gyerekesen viselkedik. Elsősorban ebből tudta, hogy minden erőfeszítése ellenére sem gyúrta le magában a gőgöt.

Hasonlóképpen alakult a másokhoz való viszonya is. Régebben, ha olyasvalakivel ismerkedett meg, akit butábbnak talált, sosem figyelt rá, hogy ne mutassa ki érdektelenségét vagy megvetését, de most - a büntetőprogram részeként - sportot űzött abból, hogy szívélyes legyen az ilyen emberekkel. Ennek aztán az lett az eredménye, hogy az egyetemen már afféle jóságos öreg bölcsnek tartották. Ha bárhol holtpontra jutott egy akadémikus vita, mindig hozzá fordultak, hogy döntse el a kérdést, s ő mindig el is döntötte.

Azt hihetnénk, hogy ily módon sikerült közelebb kerülnie az emberekhez, és az idő meg a tapasztalat megtanította, hogy több együttérzéssel kezelje a kevésbé tehetségeseket, ezt azonban, úgy érezte, soha nem következett be. A lelke mélyén még mindig megvetette a butaságot. Titkolta, rejtegette, vasfegyelemmel küzdött ellene, de úgy tűnt, mindhiába.

Az orvosi hivatást részben azért választotta, mert az apja is orvos volt, részben meg azért, mert úgy érezte, ösztönös tehetsége van hozzá. A szakterület, a kórbonctan választásában azonban már érvényesült az a szempont, hogy itt tűnhet ki a legkevésbé. A kórboncnok munkája csöppet sem látványos, s talán kevesebb tápot ad az elbizakodottságnak.

Egy ideig úgy érezte, választása igazolja ezt az elképzelést. Végül is a kórboncnok gyakran egyedül dolgozik, nincs része azokban az izgalmakban és feszültségekben, amelyek a páciensekkel való foglalkozással együtt járnak. Idővel azonban, mikor már egyre többet tudott, visszatért a régi gőg, ezúttal azokkal szemben, akik nem tudták oly jól értelmezni a mikroszkóp lencséjén át látottakat. A helyzet persze más volt, mint az iskolában, itt legalább több hozzá mérhető szakemberrel találkozott, bár itt is akadtak olyanok, akiket egyszerűen hülyének tartott - hiába, az orvosok között is akad ilyen. De sikerült vasfegyelméből valamelyest engednie s megvetését is még inkább eltitkolnia, így az emberekkel való érintkezés már nem esett annyira nehezére. Már-már abba a hitbe ringatta magát, hogy sikerült leküzdenie magában az ördögöt.

A dolog azért nem volt ilyen egyértelmű. Tizenöt évi önmegtartóztatás mégsem múlhat el nyomtalanul. Döntéseiről soha nem tudta, vajon végre természetesek-e, vagy csak a barátcsuha diktálja őket, melyet oly régóta viselt már.

Ilyesformán rágódott hát Coleman a választásán: Valóban a Three Counties a leghőbb vágya, ez a közepes méretű, má-

sodrangú, nem különösebben ismert kórház? Vagy csak éppen ez az a hely, ahol leginkább megkínozhatja saját büszkeségét?

Bedobta mindkét levelet, s tudta, hogy erre a kérdésre csak az idő adhatja meg a helyes választ.

A burlingtoni Egészségügyi Központ hetedik emeletén, a dr. Dornberger rendelője mellett lévő helyiségben Elizabeth Alexander éppen öltözött. Charles Dornberger doktor a tőle megszokott alaposággal egy fél órán keresztül vizsgálta, s most letelepedett íróasztalához. A résnyire nyitott ajtón át Elizabeth hallotta a hangját:

- Ha felöltözött, Mrs. Alexander, kérem, jöjjön vissza.

- Egy pillanat, doktor úr - mondta vidáman.

Dornberger mosolyogva ült az íróasztalánál. Szerette az olyan pácienseket, akik örülnek a terhességnek, s Elizabeth Alexander szemlátomást ilyen kismama volt. Józan, nyugodt anya lesz belőle, gondolta Dornberger. Vonzó nő, bár szépek éppen nem lehet nevezni. Eleve az azonban ezt bőven ellensúlyozza. Dornberger a jegyzeteibe pillantott, s látta, hogy páciense huszonhárom éves. Fiatalabb korában mindig ügyelt rá, hogy egy nővér is jelen legyen, ha nőbeteget vizsgál. Tudta, ha ezt elmulasztja, kiteheti magát a legképtelenebb vádaskodásoknak - okult más orvosok példáján. Sok volt a hisztériára hajlamos terhes nő. Ma már azonban Dornberger nem izgatta magát ilyesmivel: hiába, az öregségben is van valami jó, felmentést ad bizonyos terhek alól.

- Azt hiszem, egészséges, normális gyereket fog szülni - szólalt meg. - Úgy látom, nincs semmi komplikáció.

- Ezt mondta Crossan doktor is-felelte Elizabeth, aki épp most lépett be az öltözőből zöld nyári ruhája övét igazgatva, majd leült Dornberger íróasztala mellé.

Dornberger ismét a jegyzeteibe pillantott: - Ő volt az orvosa Chicagóban, ugye?

- Igen.

Ő vezette le az első szülést?

- Igen -felelte Elizabeth, majd elővett erszényéből egy cédulát. - Itt van a címe, doktor úr.

- Köszönöm. Majd fölveszem vele a kapcsolatot, és megkérem, hogy írjon meg magáról minden fontosat - mondta Dornberger, aztán minden különösebb hangsúly nélkül megkérdezte: - Miben halt meg az első gyereke, Mrs. Alexander?

- Bronchitisben. Egy hónapos korában - felelte nyugodtan Elizabeth. Egy éve még nem tudott volna ilyen könnyedén válaszolni ugyanerre a kérdésre. Most, hogy újra gyermeket várt, a veszteség már nem tűnt olyan nagynak. Ez a gyerek élni fog, ezt föltette magában.

- A szülés nem volt komplikált? - kérdezte Dornberger.

- Egyáltalán nem - felelte Elizabeth.

Dornberger ismét az adatlapra nézett, majd - hogy eloszlason minden rossz érzést, amit a kérdései okozhattak páciensének - másra terelte a szót: - Úgy tudom, csak most érkezett Burlingtonbe.

- Igen - felelte Elizabeth, majd hozzátette: - A férjem itt dolgozik a Three Countiesban.

- Igen, doktor Pearson már említette - mondta Dornberger. Följegyzett valamit, majd megkérdezte: - Hogy tetszik neki az új állás?

Elizabeth elgondolkozott a kérdésen. - Eddig nem sokat beszélt róla, de azt hiszem, jól érzi itt magát. Általában nagyon szereti a munkáját.

- Az nagyon jó dolog. Különösen a kórbonctanon az.

A kórház egész személyzete nagyban függ az ottani laboratóriumok munkájától - mondta Dornberger mosolyogva. Aztán előhúzott a fiókjából néhány formanyomtatványt, majd így szólt: - Erről jut eszembe! El kell küldenem magát vérvizsgálatra.

Miközben kitöltötte a nyomtatványt, Elizabeth megszólalt: - Már akartam is mondani, doktor úr, hogy én Rh-negatív vagyok, a férjem viszont Rh-pozitív.

Dornberger felnevetett. - Na persze, egy laboráns felesége tudja az ilyesmit! Majd nagyon alapos vizsgálatot készítünk - közölte, azzal letépte a beutalót a tömbről, és átnyújtotta az asszonynak. - Ezzel bármikor jelentkezhetsz a Three Counties járóbeteg-rendelésén.

- Köszönöm, doktor úr - mondta Elizabeth, és eltette a beutalót.

Dornberger habozott, hogy véget vessen-e a vizsgálatnak.

A betegeknek olykor elképesztő téveszméik vannak. Ha ilyennel találkozott, általában vette a fáradságot, hogy eligazítsa őket. Ez a nő elveszítette az első gyermekét, tehát a második nagyon fontos lehet neki. S miután szóba hozta az Rh-faktor kérdését, nyilván foglalkoztatja ez a dolog. Abban azonban Dornberger nem volt biztos, hogy a nő tudja-e, miről van szó voltaképpen. Úgy döntött, szentel rá egy kis időt, hogy elmagyarázza neki.

- Mrs. Alexander - kezdte - ha nem tudná, szeretném felvilágosítani: csupán attól, hogy magának és a férjének különböző az Rh-faktora, még semmi baja nem lesz a gyerekeknek. Ért engem?

- Igen, doktor úr - felelte Elizabeth, de kissé bizonytalanul.

- Tudja, hogy mit is jelent pontosan az Rh-negatív és-pozitív? - kérdezte Dornberger.

- Azt hiszem, nem - felelte némi habozás után Elizabeth.

- Megpróbálom a lehető legegyszerűbben elmagyarázni.

Kezdjük azzal, hogy minden ember vére számos összetevőből áll. Orvosi nyelven ezeket az alkotórészeket nevezzük faktoroknak.

- Értem - bólintott Elizabeth. Szerette volna teljesen megérteni, mit mond az orvos, s most egy pillanatra úgy érezte magát, mint valaha az iskolapadban: Akkoriban büszke volt rá, hogy mindent megért, és figyelmét az adott problémára tudja összpontosítani. Ennek köszönhetően mindig jó tanuló volt. Most kíváncsi volt rá, vajon megvannak-e még a régi jó képességei.

Dornberger folytatta a magyarázatot: - Minden ember vérében különböző faktorokat fedezhetünk fel. A tudomány mai állása szerint negyvenkilenc ilyen faktort tudunk megkülönböztetni. A legtöbb ember vérében ezek közül csak tizenöt-húsz található meg.

Elizabeth agyában megszólalt a csengő: kérdezni! - Miért születnek az emberek különböző faktorokkal?

- Ez többnyire öröklés dolga - felelte az orvos - de ez most számunkra nem fontos. A lényeg az, hogy egyes faktorok összeférhetetlenek egymással, más faktorok nem. Vannak közöttük olyanok is, amelyek harcolnak egymás ellen, s nem tűrik egymás jelenlétét. Ezért kell például a vércsoportot ellenőrizni vérátömlesztés előtt. Nem mindegy, hogy valaki milyen vért kap.

Elizabeth a homlokát ráncolva megkérdezte: - Ezek szerint az összeférhetetlen faktorok okozzák a bajt? Már úgy értem, a gyermekeknél.

- Esetenként igen, de többnyire nem - felelte Dornberger.

- Vegyük a maguk esetét. Azt mondta, ugye, hogy a férjének Rh-pozitív a vére?

- Igen:

- Nos, ez röviden azt jelenti, hogy az ő vérében van egy bizonyos "nagy D" nevű faktor, a magáéban pedig, mivel Rh-negatív, ilyen nincs.

Elizabeth bólintott, s beveste az agyába: "Rh-negatív-nincs nagy D", sőt egy régi trükkjéhez folyamodva gyorsan rigmust is faragott belőle:

"Nagy D-d hogyha nincsen,
Negatív a Véred kincsem."

Látta, hogy Dornberger figyel, ezért így szólt: - Ezt még sose magyarázta el nekem senki ilyen érdekesen.

- Helyes. Most pedig beszéljünk a gyerekről - mutatott az orvos Elizabeth domborodó hasára. - Azt még egyelőre nem tudhatjuk, hogy a kicsinek Rh-pozitív vagy Rh-negatív lesz-e a vére. Vagyis nem tudjuk, lesz-e benne nagy D.

Elizabeth aggódva kérdezte: - És mi történik akkor, ha lesz? Nem fog akkor az ő vére harcolni az anyémmal?

- Ez a lehetőség mindig fennáll - felelte Dornberger, majd mosolyogva hozzátette: - Most jól figyeljen. A gyermeknek az anyától független a vérkeringése. A terhesség során mégis előfordul, hogy a gyermek véréből egy kevés az anyáéba kerül. Ez világos?

- Igen - bólintott Elizabeth.

- Nos, ha netán a gyermek vére Rh-pozitív, az anyáé pedig -negatív, s ez a bizonyos "nagy D" az anya vérkeringésébe jut, ott nem talál szíves fogadtatásra. Ilyen esetben az anya vérében úgynevezett antitestek képződnek, melyek fölveszik a harcot a nagy D-vel, és elpusztítják.

- És akkor hol itt a probléma? - kérdezte Elizabeth kíváncsian.

- Az anya számára sehol. Probléma csak akkor léphet fel, ha az antitestek - azaz az anya testében kitermelt "nagy D-gyilkosok" - a méhfalon át a gyermek vérkeringésébe jutnak. Az anya és a gyermek vére, mint már mondtam, általában nem keveredik, de ezek az antitestek képesek áthatolni.

- Értem - felelte Elizabeth. - És ezek az antitestek harcolnak a gyerek vére ellen, és el is pusztítják.

Úgy érezte, tökéletesen tudta követni, amit az orvos mondott, és Dornberger is elismerően pillantott rá. Ez aztán az

okos lány! - Az antitestek - folytatta magyarázatát - valóban

elpusztíthatják a gyermek vérének, legalábbis annak egy részét, ha hagyjuk. Ezt az állapotot nevezzük Erythroblastosis foetalisnak.

- És hogyan lehet ezt megállítani?

- Hát megállítani éppen nem tudjuk, ha már egyszer bekezdett, viszont meg tudjuk előzni. Az anya vérében keletkezett antitesteket elég korán ki tudjuk mutatni egy speciális vizsgálattal, melyet magánál is el fogunk végezni - most is, később is.

- Az milyen? - kérdezte Elizabeth.

- No lám, a kislány mindent tudni akar - mosolygott Dornberger. - Hát, a laboratóriumi részét nem tudnám elmagyarázni, erről a férje nyilván többet tud nálam.

- De mit tesznek még? Már úgy értem, hogy a gyermekért?

- A legfontosabb ilyenkor az, hogy a gyermek rögtön a születése után megfelelő vérártóanyagot kapjon - mondta türelmesen Dornberger. - Ez általában sikerülni szokott. - Azt szándékosan nem említette, hogy az erythroblastosisban szenvedő gyermek gyakran halva születik, s hogy az ilyen esetekben olykor hetekkel a kitűzött idő előtt megindítják a szülést, mert így növelni lehet a gyermek életben maradásának esélyeit. Dornberger úgy érezte, elég a magyarázatból, s elhárította, hogy összefoglalja a problémát.

- Mindezt csak azért mondtam el, Mrs. Alexander, mert úgy éreztem, erősen foglalkoztatja az Rh-faktor kérdése, s azt is láttam, hogy maga intelligens nő, meg fogja érteni. Nekem az a véleményem, hogy ha lehet, jobb megtudni a teljes igazságot.

Elizabeth elmosolyodott. Ő is tudta, hogy intelligens.

Lám, még mindig olyan jó a felfogóképessége és a memóriája, mint diákkorában. Aztán gondolatban rápirított önmagára: ne légy már olyan öntelt, most nem vizsgáznod kell, hanem gyereket szülnöd. Az sikerüljön.

Dornberger előrehajolt ültében, s komoly képpel folytatta: - Hadd emlékeztessenem még egyszer a legfontosabbakra. Először is: lehet, hogy sem ez a gyermeke, sem az esetleges többi nem lesz Rh-pozitív. Ebben az esetben semmiféle komplikáció nem merülhet föl. Másodszor: még ha netán Rh-pozitív lesz is a gyermek, lehet, hogy a maga szervezete nem reagál erre. Harmadszor: még ha fellép is az erithroblastosis, el tudunk vele bánni. Nos, mi a véleménye minderről? - kérdezte, egyenesen Elizabeth szemébe nézve.

Elizabeth ragyogott az örömtől. Felnőttként bántak vele, s ez jólesett neki.

- Az a véleményem, Dornberger doktor - mondta - hogy maga csodálatos ember.

Dornberger elmosolyodott. - Hát igen - mondta - néha magam is úgy érzem.

- Joe, nem érsz rá egy kicsit?

Lucy Grainger épp a kórbonctan felé haladt, amikor szembe találkozott a folyosón Pearsonnel.

- Valami problémád van, Lucy? - kérdezte a férfi szokott rekedtes hangján, de csöppet sem barátságosan. Lucy remélte, hogy őt most is megkíméli a gorombaságaitól.

- Igen, Joe. Szeretnék megkérni, hogy nézd meg az egyik betegemet.

- Kiről van szó? - kérdezte Pearson, miközben szivarra gyújtott.

- Az egyik kismővérünkről. Vivian Loburtonnek hívják. Tizenkilenc éves. Nem ismered?

Pearson nemet intett, Lucy folytatta: - Kissé aggaszt az állapot. Csontrákra gyanakszom, holnapután fogok szövetszövetmintát venni belőle. Azt majd természetesen megkapod, de szeretném, ha meg is vizsgálnád a kislányt.

- Jól van. Hol a beteg?

- A megfigyelőben, a második emeleten - felelte Lucy. - Ráérnél most?

- Lehet róla szó - bólintott Pearson.

Lucy kérésében nem volt semmi rendkívüli. Az ilyen esetben, amikor egy daganat jó- vagy rosszindulatú voltát kell eldönteni, úgymint a kórboncnoké a végső szó. És minden tumor-diagnózisban több tényezőt kell mérlegelni, de a legtöbb fejlődést talán a csontdaganatok okozzák. Ezért nem árt, ha a kórboncnok a kezdet kezdetétől ismeri az esetet. Így személyesen találkozhat a beteggel, időben megtudhatja a radiológus véleményét, s teljes vértételben vehet részt az esetleges konzultáción.

A liftben Pearson keserves grimaszt vágott, s a gerincéhez nyúlt. Lucy megnyomta a liftgombot, s amint az ajtó bezárult, megkérdezte: - Fáj a hátad?

- Időnként - felelte Pearson, s némi erőfeszítéssel kiegyenesedett. - Biztosan túl sokat görnyedek a mikroszkóp fölött.

Lucy aggódva nézett rá. - Miért nem jössz át egyszer hozzám? Szívesen megvizsgálnálak.

- Hogy miért? - kérdezte Pearson vigyorogva, miután jót szippantott a szivarjából. - Nem tudnálak megfizetni.

A lift megérkezett a második emeletre, az önműködő ajtó kinyílt. Már a folyosón jártak, amikor Lucy válaszolt: - De hát ingyen tenném! Kollégától sosem kérek tiszteletdíjat.

- Nem úgy, mint a pszichiáterek? - kérdezte Pearson.

- Nem - nevetett Lucy. - Hallom, hogy ők mindenkit megszarcolnak, még a kollégáikat is.

- Meg bizony - felelte Pearson. - Azt mondják, az is a terápia egyik formája. - Lucy ritkán látta ilyen felszabadultnak.

- Megérkezünk - mondta Lucy, kinyitott egy ajtót, és előreengedte Pearsont.

A kétágyas szoba átmenet volt a különszobák és a kórtermek között. Lucy üdvözölte az ajtóhoz közelebb fekvő nőt, majd a másik ágyhoz lépett, amelyen Vivian épp egy képeslapot olvasott. - Vivian, bemutatom Pearson doktort.

- Helló, Vivian - mondta szórakozottan Pearson, miközben a beteglap tanulmányozásába mélyedett.

- Jó napot, doktor úr - felelte tisztelettudóan Vivian, aki még most sem értette, miért tartják itt egyáltalán. Igaz, hogy a térde megint fáj, de ilyen apróságért még nem kell mindjárt ágyba dugniuk az embert. Nem izgatta különösebben a dolgot. Még jó is, hogy néhány napig nem kell az ápolónőképzőbe járnia, legalább olvashat és pihenhet egy kicsit. Mike egyébként épp most hívta fel telefonon. Úgy tűnt, mintha igazán aggódna érte, s megígérte, hogy meglátogatja, mihelyt te-

heti.

Lucy elhúzta a két ágy között lévő függönyt, és Pearson megszólalt: - Legyen szíves, tegye szabaddá mindkét térdét! Vivian felhajtotta a takarót, és felhúzta a hálóingét. Pearson letette a kórlepedőt, és közelebb hajolt hozzá.

Lucy figyelte a kórboncnok rövid, vaskos ujját, amint Vivian térdét tapogatta. Ahhoz képest, hogy milyen durva tud lenni az emberekkel, most milyen gyengéd, gondolta. Vivian egyszer csak megvonaglott, mire Pearson megkérdezte: - Itt fáj, ugye? - Vivian bólintott.

- Doktor Grainger-től úgy tudom, hogy körülbelül öt hónappal ezelőtt megütötte a térdét.

- Igen, doktor úr - felelte Vivian, majd folytatta, mert szeretne volna pontosabban megmagyarázni, mi történt. - Először nem is emlékeztem rá. Az uszodában történt, bevertem a medence fenekébe. Nyilván túl mélyre merültem.

- És akkor nagyon fáj? - kérdezte Pearson.

- Igen. De aztán elmúlt, és eszembe sem jutott, egészen mostanáig.

- Jól van, Vivian - mondta Pearson, intett a lánynak, hogy megigazíthatja az ágyat, aztán megkérdezte: - Itt van a röntgenkép?

- Igen - felelte Lucy, s előhúzott egy borítékot. - Kétszer is megröntgenezték, mert az első felvételek nem mutattak semmit. Ezekon a lágyabb tónusú képeken már nem takarnak annyira az izmok, és előtűnik a rendellenesség a csontban.

Vivian érdeklődéssel hallgatta az eszmecsérét. Kissé hízelgett is neki, hogy ennyit foglalkoznak vele. Pearson és Lucy most az ablakhoz lépett, s a kórboncnok megszemlélte a röntgenfelvétel negatívját. A másodikon Lucy egy pontra mutatott:

- Ott. Látod? - kérdezte.

- Azt hiszem, igen - mondta Pearson, s vissza adta Lucy-nak a negatívokat. Ha röntgenfelvételt látott, soha nem volt egészen biztos a dolgában. - Árnyékok az árnyékvilágból - dünnyögte. - Ralph Bellnek mi a véleménye?

- Szerinte van valamilyen rendellenes elváltozás - felelte Lucy. - De diagnózist nem tud adni. Szerinte is az a legjobb, ha szövetszövetmintát veszek.

Pearson a lányhoz fordult. - Tudja, mi az a szövetszövetminta, Vivian? - kérdezte.

- Azt hiszem, igen - hangzott a tétova válasz. - De nem vagyok benne biztos.

- Még nem tanulták a tanfolyamon?

Vivian nemet intett.

- Nos - mondta Pearson - az fog történni, hogy Grainger doktornő kivág egy kis szövetszövetdarabot a maga térdéből, mégpedig onnan, ahol a rendellenességet észleltük. Az aztán lekerül hozzám a kórbonctanra, és én majd megvizsgálom.

- És abból meg tudja mondani, doktor úr, hogy mi a baj? - kérdezte Vivian.

- Többnyire igen - felelte Pearson, s már indulni készült, de aztán meggondolta magát. - Sokat sportol? - kérdezte.

- Igen, doktor úr. Teniszezem, úszom, sielek - felelte Vivian, majd hozzátette. - És lovagolni is szeretek. Sokat lovagoltam Oregonban.

- Rendben van, Vivian; egyelőre végeztünk.
- Én még visszajövök - mosolygott Lucy. Fogta a kórlapot meg a röntgenfelvételeket, és követte Pearson.
Vivian - most először - kissé megijedt, amint becsukódott mögöttük az ajtó.
A folyosón Lucy megkérdezte Pearson: - Nos, Joe, mi a véleményed?

- Lehet, hogy csontdaganat - mondta megfontoltan Pearson.

- És? Rosszindulatú?

- Nem lehetetlen.

Mikor a lifthez érve megálltak, Lucy így szólt: - Ha rosszindulatú, természetesen amputálnom kell a lábát.

Pearson bölintott, s hirtelen mintha éveket öregedett volna. - Igen. Én is épp erre gondoltam.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

A turbólégcsavaros Viscount gép szélirányba fordult, és megkezdte a leszállást. Kiengedte a kerekét, és egyenesen a burlingtoni repülőtér egyes számú leszállópályája felé tartott. Kent O'Donnell az irányítótorony alatt lévő félemeleti teraszról figyelte a gép érkezését, s közben arra gondolt, milyen sok a rokon vonás az orvostudományban és a repülésben. Mindkettőt a tudomány fejlődése hozta létre; mindkettő gyökeresen megváltoztatta az emberiség életét, és régi hiedelmeket ingatott meg; mindkettő ismeretlen horizontok felé haladt, s a jövője meglehetősen homályos volt. És van még egy párhuzam közöttük. Mindkettőnek nagy gondja, hogyan tartson lépést saját fölfedezéseivel. Egy repülőgép-tervező mérnök nemrég azt mondta O'Donnellnek: - Mire egy új repülőgép fölszáll, már el is avult.

O'Donnell eltakarta a szemét az augusztus délutáni nap forró sugarai elől, s arra gondolt, hogy hasonló cipőben jár az orvostudomány is. Egyetlen kórház, klinika vagy orvos sem képes mindenben lépést tartani a korral. Minden kísérletezés és fejlesztés ellenére a technika fejlődése örökös, olykor többéves lépéselőnyben van a megvalósítással szemben. Sok beteg meghal, pedig már felfedezték a betegségek gyógyszerét, amely azonban még nem alkalmazható, hiszen kísérleti stádiumban van. Ugyanez áll a sebészetre is. Ha egy vagy több sebész feltalál egy új eljárást, amellyel életet lehet menteni, nem alkalmazhatják széles körben mindaddig, amíg mindenki meg nem tanulta, és ez gyakran bizony nagyon sokáig tart. A szívműtét ma már általános eljárás, általában mindenkit megoperálnak, akinek szüksége van rá. Ám nagyon sokáig alig akadt sebész, aki vállalkozni mert volna ilyesmire.

Természetesen minden újításnál felmerül a kérdés: jó-e? Érdemes-e bevezetni? Nem minden változás jelent egyben előrelépést is. Az orvostudományban sok tévhit terjed el, s bőven akadnak ezeknek is lelkes hívei, akik ész nélkül rajonganak egy-egy téveszméért, s másokat is sikerül megtéveszteniük. Olykor nehéz meglelni az arany középutat a rugalmasság és az óvatosság között. A Three Countiesban, ahol jócskán akadnak haladó és vaskalapos felfogású orvosok is - és

mindkét táborban vannak értékes emberek - különösen ne-
héz minden adott kérdésben eldönteni, kinek is van hát igaza,
így aztán neki, O'Donnellnek bizony nem könnyű a dolga.
Gondolatait a befelé gördülő Viscount motorzúgása szakí-
totta félbe, amely körös-körül minden más zajt elnyomott.
O'Donnell megvárta, amíg a gép megállt és kinyitották az aj-
tót, majd amikor megpillantotta dr. Colemant az utasok kö-
zött, lement a lépcsőn, hogy az előcsarnokban üdvözölje a
kórház új kórboncnokát.

David Coleman meglepődött, amikor megpillantotta a se-
bészfőorvos magas alakját: kreol arca kimagaslott a várako-
zók seregéből. Kezet nyújtott, és üdvözölte a fiatalembert: -
Örülök, hogy megérkezett. Joe Pearson nem ér rá, de úgy
gondoltuk, valakinek csak ki kell jönnie maga elé. - O'Don-
nell nem árulta el, hogy Joe Pearson egyszerűen nem volt haj-
landó kijönni; Harry Tomaselli pedig épp nem tartózkodott
Burlingtonben, s ezért jött ki ő a repülőtérre a saját kocsiján.
Aminth áthaladtak a forró, zsúfolt előcsarnokon, O'Don-
nell megállapította, hogy Coleman mindent alaposan meg-
néz, valósággal magába akarja szívni új környezetét. Úgy lát-
szik, ez a szokása; és ha így van, igen jó szokás. Őt is meg lehet
nézni: aligha találhat rajta bárki is kivetnivalót. Gabardinöl-
tőnye a háromórás repülés után sem gyűrött, szépen meg-
nyírt és megfésült haját gondosan elválasztotta, és az arca
frissen van borotválva. Kalapot nem hord, ezért a koránál
kissé fiatalabbnak látszik. Soványabb nála, de a vonásai
ugyanolyan markánsak: hosszúkás arc, acélszürke szempár,
erős áll. Aktatáskájával a hóna alatt pontosan úgy néz ki,
mint egy ifjú tudós. O'Donnell a poggyászkidáshoz vezette
Colemant, ahol hosszú sor állt.

O'Donnell megjegyezte: - Ezt nem szeretem a repülés-
ben.

Coleman halvány mosollyal bólintott. Mintha csak azt
mondta volna: ne pazaroljuk az energiánkat fölösleges fecse-
gésre.

Kemény ember, gondolta O'Donnell. Az acélszürke szem-
pár mögé ugyancsak nehéz belátni. Coleman a nyugalom szí-
geteként állt a zsvajgó tömegben. S hogy, hogy nem, egy hor-
dár, mintha csak parancsra tenné, tévedhetetlen biztonsággal
sietett feléje.

Tíz perccel később, mikor a Buick megindult a város felé,
O'Donnell megszólalt: - A Rooseveltt Szállóban foglaltunk
magának szobát. Ez az egyik legkényelmesebb hotel a város-
ban, amellet csöndes hely. úgy tudom, az igazgatónk megír-
ta, mi a helyzet a lakással.

- Igen, megírta - felelte Coleman. - Hamarosan szeretnék
is lépni ebben az ügyben.

- Nem lesz semmi gondja - nyugtatta meg O'Donnell,
majd hozzátette: - Talán egy-két napot el is tölthetne lakás-
kereséssel, mielőtt jelentkezne a kórházban.

- Azt hiszem, nem lesz rá szükség. Holnap reggel szeret-
nék munkába állni.

Coleman válasza udvarias volt, de valahogy túl határozott.
O'Donnell arra gondolt: ez az ember gyorsan tud dönteni,
nem rejti véka alá a véleményét, és nyilván nem is könnyű le-
beszélni róla. Vajon hogy fognak kijönni Joe Pearsonnel? El-

ső pillantásra is valószínű, hogy nem túl jól. De sosem lehet tudni: a kórházban olykor összeférhetetlenek látszó emberek között is életre szóló barátság alakul ki.

Amint a külvároson át úticéljuk felé igyekeztek, Coleman kellemes izgalom járta át. Már nagyon várta az új élményeket, s ez számára kissé szokatlan volt, mert általában mindent elég egykedvűen és természetesen fogadott. Persze ez most más: első orvosi kinevezéséről van szó. Ne szégyelld magad, öregem, mondta magában, az ilyesmi emberi dolog; aztán gondolatban már azon mulatott, hogy lám, a régi góg csak nem hagyja békén, és ő ismét szégyenkezik miatta.

O'Donnellre gondolt, akiről eddig csak jót hallott. Vajon ilyen múlttal és ilyen képességekkel miért éppen Burlingtonben helyezkedett el? Őt is valami tisztázatlan motívum vezérelte, vagy másról van szó? Talán egyszerűen szereti ezt a helyet. Mert bizonyára akadnak olyan emberek is, akiket nem olyan bonyolult motívumok vezérelnek, mint őt, Coleman.

O'Donnell megelőzött egy vontatót, majd így szólt: - Szeretnék egyet-mást elmondani, ha nincs ellenére.

- Dehogyan, épp ellenkezőleg - felelte udvariasan Coleman.

- Az utóbbi években elég sok változás történt a Three Countiesban - mondta O'Donnell lassan, gondosan megválogatva a szavait. - Harry Tomasellitől tudom, hogy néme-lyikről már hallott is, akárcsak a terveinkről.

- Igen, hallottam - mosolyodott el Coleman.

O'Donnell rádudált egy előttük cammogó autóra, majd így folytatta: - Az, hogy maga idekerült, jelentős változásnak számít, s ha már megmelegedett nálunk, gondolom, maga is előáll néhány ötlettel.

- Igen - felelte Coleman első, rövid látogatására gondolva - egészen biztosan.

O'Donnell rövid hallgatás után még lassabban folytatta: - Ha csak lehetett, igyekeztünk ezeket a változásokat békés úton megoldani. Ez azonban néha nem sikerült, és én nem hiszek abban, hogy érdemes megalkudni a békesség kedvéért. Szeretném, ha ezt máris tisztáznánk - pillantott Colemanre, aki bólintott, de nem felelt.

O'Donnell folytatta: - Ennek ellenére azt javaslom, hogy legyen óvatos. Hacsak lehet, szép szóval intézzon el mindent, a nehézfegyverzetet az igazán fontos dolgokra tartogassa.

- Értem - mondta Coleman. Nem tudta pontosan, mire vélje a hallottakat; ehhez még nem ismerte eléggé O'Donnell. Lehet, hogy ő is köpönyegforgató? Vajon nem azt akarta ezzel mondani neki, az újonnan jötteknek, hogy széjjel szemben ne próbálkozzék? Ha így van, hamar rá kell majd ébredniük, hogy rossz vásárt csináltak vele. Coleman el is döntötte magában, hogy egyelőre nem bérel hosszabb időre lakást Burlingtonben.

O'Donnell nem tudta, vajon okosan tette-e, hogy mindezt elmondta Colemannek. Nagy szerencse, hogy egyáltalán idejött, és nem akarta mindjárt az elején elijeszteni. De nem hagyta nyugodni Joe Pearson problémája, s főként Pearson befolyása Swayne-re. Lojális akart lenni Orden Brownhoz, amennyire csak lehet, hiszen korábban sok segítséget kapott tőle. Brown most szerette volna megkapni Swayne negyed-

millióját, amelyre valóban nagy szüksége van a kórháznak. S ha ennek az az ára, hogy ki kell engesztelni Joe Pearsont, nem baj - legalábbis bizonyos határokon belül nem.

Vajon hol húzódik a határvonal a taktikai szempontok és az orvosi felelősség között? O'Donnellt már régóta izgatta ez a kérdés, s tudta, hogy egy napon meg kell majd húznia ezt a határvonalat. Tisztában volt vele, hogy amit most művel, az bizony taktikázás, különben nem mondta volna Colemannek, amit mondott. Hiába, gondolta, a hatalom mindenkit megront. Először az volt a szándéka, őszintén beszél Colemannek, a bizalmába fogadja, de aztán meggondolta magát. Coleman végül is új fiú, s O'Donnell érezte, hogy korántsem tudja még, mi rejtőzik a fiatalember kifürkészhetetlen tekintete mögött.

Beértek a poros, forró belvárosba; O'Donnell a Roosevelt Szálló parkolójában állította meg a kocsit. A portás kinyitotta a jobb oldali ajtót, és kiszedte Coleman csomagjait a hátsó ülésről.

- Ne menjek be magával? kérdezte O'Donnell. - Hátha nincs minden rendben.

- Köszönöm, de igazán nincs rá szükség- válaszolt határozottan Coleman.

- Rendben van - mondta O'Donnell. - Akkor holnap várjuk. Sok szerencsét.

- Köszönöm.

A portás becsapta az ajtót, és O'Donnell elindult. Délután kettőre járt az idő; úgy döntött, hogy előbb a magánrendelőjébe megy, s csak azután a kórházba.

A Three Countiesjáróbetegek részére fenntartott laboratóriumának várójában ülve Elizabeth Alexander azon tűnődött, vajon miért kétféle barnára festették a falakat, miért nem találtak valami vidámabb, világosabb színt? Egyébként is olyan sötét itt minden; egy kis sárga vagy akár világos zöld igazán feldobta volna a sivár környezetet.

Elizabeth világéletében szerette az élénk színeket. Visszaemlékezett az első falvédőre, amelyet még kislány korában hímzett, világoskék alapon csillagokkal és holdakkal. Most már nem tartotta volna remekműnek, de akkor nagyon büszke volt rá. Mikor úgy gondolta, végre felszerelheti a falra, lement a raktárba az apjához, s hozzá való szerszámokat kért tőle. A papa engedékenyen nekiállt, hogy megfelelő méretű léceket, kapcsokat, csavarokat, csavarhúzókat keressen. Elég sokáig turkált, mint szinte mindig, ha meg kellett keresnie valamit a nagy összevisszaságban felhalmozott áruk között.

Amikor Elizabeth a falvédőt csinálta, még az indiai New Richmondban laktak; az apja két évvel ezután vesztette életét autóbalesetben. Persze lehet, hogy hárommal, Elizabeth nem tudta pontosan, hiszen olyan gyorsan szalad az idő. Arra azért emlékezett, hogy Johnt fél évvel a baleset előtt ismerte meg. Ebben is szerepet játszottak a színek, mert John éppen otthon töltötte a gimnáziumi szünidőt, s vörös festékért jött be a boltba. Elizabeth segített az apjának, s rábeszélte Johnt, hogy piros helyett zöldet vegyen. Vagy épp fordítva? Már ezt sem tudta biztosan.

Első látásra beleszeretett Johnba. Nyilván csak azért bo-

nyolódott vitába vele, hogy minél tovább ott tartsa az üzletben... S most, ahogy így visszatekintett az elmúlt időre, tudta: egy pillanatig sem kételkedtek az érzelmeikben. Együtt jártak John középiskolai, majd főiskolai éve alatt, s hat évvel a megismerkedésük után házasodtak össze. Pénzük nem volt ugyan -John mégfőiskolára járt és csak ösztöndíjat kapott- furcsa módon mégsem mondta senki, hogy várjanak az esküvővel. Minden ismerősük magától értetődőnek tartotta a dolgot.

A házasság első évét mások bizonyára nehéznek mondták volna, de John és Elizabeth nagyon boldog volt. Elizabeth egy évvel azelőtt fejezte be a titkárnőképző esti tanfolyamot, és gyorsíróként dolgozott Indianapolisban. Az ő fizetéséből éltek mind a ketten.

Ebben az évben sokat vitatkoztak John jövőjéről: orvosi egyetemre menjen-e, vagy beérje a laboránsi főiskolával? Az utóbbi esetben hamarabb megkapja a diplomáját. Elizabeth amellett volt, hogy menjen csak egyetemre, s amíg nem keres, megélnék az ő fizetéséből, ahogy eddig is. John azonban, bár jó bizonyítvánnyal végezte el a középiskolát, s mindig orvos szeretett volna lenni, már alig várta, hogy ő is hozzájárulhasson a család fenntartásához. Végül az döntött, hogy Elizabeth teherbe esett. John a felesége tiltakozása ellenére beiratkozott a Labortechnikai Főiskolára, s Chicagó-ba költöztek. A gyermek ott született meg; Pamelának keresztelték.

Négyhetes korában meghalt bronchitisben, s Elizabeth sokáig úgy érezte, vége a világnak. Ő, aki egyébként mindigjózan volt és higgadt, valósággal összeomlott, és nem törődött semmivel. John megtett minden tőle telhetőt, igyekezett a szoktnál is kedvesebb és figyelmesebb lenni, de ez sem segített. Elizabethnek nem volt otthon maradása, hazament az anyjához New Richmondba. Egy hét múlva azonban visszajött, mert hiányzott neki John. Ettől kezdve lassan, de biztosan kezdett visszazökkenni a megszokott kerékvágásba. Hat hét volt még hátra a diplomaosztásig, mikor Elizabeth megtudta, hogy újra teherben van. Ez végképp helyrebillentette a lelki egyensúlyát. Ma már egészségesnek érezte magát, régi jókedve visszatért, s egyre nagyobb izgalommal gondolt a születendő gyermekre.

Burlingtonben találtak egy kicsi, de otthonos lakást; a bére sem volt túl magas. Félretett pénzükből bebútorozták, a mindennapi kiadásokat John kórházi fizetéséből fedezni tudták. Pillanatnyilag minden a lehető legnagyobb rendben van, gondolta Elizabeth, kivéve a folyosó szörnyű színét.

A laboratórium ajtaja kinyílt, s kilépett az előző páciens, sarkában egy fehér köpenyes asszisztensnővel. Egy írómapárról olvasta: - Mrs. Alexander?

- Én vagyok - állt fel Elizabeth.

- Legyen szíves befáradni és helyet foglalni, Mrs. Alexander. Nem tart sokáig.

- Köszönöm.

Az asszisztensnő dr. Dornberger beutalóját nézte: - Rh-típus és érzékenység. Helyes; kérem, tegye ide a kezét, és szorítsa ökölbe. - Megfogta Elizabeth csuklóját, karját bekente fertőtlenítő folyadékkal, majd rátekerte az érszorító gumit. Egy tálcáról kiválasztotta a megfelelő fecskendőt, steril tűt

tett bele, megkereste Elizabeth karján a vénát, és egyetlen gyors, jól irányzott mozdulattal beleszúrta a tűt. Addig szívatta a vért, amíg az el nem érte a hét köbcentisjelzést a fecskendőben, majd kihúzta Elizabeth karjából a tűt, a szúrás helyét pedig vattával takarta le. Az egész nem tartott tovább tizenöt másodpercnél.

- Látom, nem először vesz vért - mondta Elizabeth.

- Ó, már több százszor csináltam - mosolyodott el a lány.

Elizabeth figyelte, amint az asszisztensnő kémcsőbe tölti a levett vért. A kémcsövet egy tartóra helyezte, majd közölte: - Végeztünk, Mrs. Alexander.

- Ezzel most mi lesz? - kérdezte Elizabeth a kémcsőre mutatva.

- Leküldjük a szerológiai laboratóriumba. Majd az egyik laboráns elvégzi a megfelelő tesztet.

Talán éppen John lesz az, gondolta Elizabeth.

Mike Seddons egyedül üldögélt a személyzeti társalgóban. Komoly gondok emésztették. Ha valaki egy hónappal ezelőtt megjósolja neki, hogy ennyit foglalkoztatja majd egy lány, akit jóformán nem is ismer, bolondnak nézi az illetőt. Mégis, az elmúlt negyvennyolc órában, mióta látta Vivian kórlapját, aggodalma és rosszkedve egyre fokozódott. Éjjel szinte le sem hunyta a szemét. Órákig feküdt az ágyban, s nem ment ki a fejéből, amit Lucy Grainger a kórlapra írt: - "Vivian Lorburt - csontszarkóma-gyanús - előkészíteni a szövettani vizsgálatra.

Amikor először találkozott Viviannel a boncoláson, még nem volt számára több, mint egy csinos kisnővér a sok közül, de még a második alkalommal, a parkbeli események előtt is csupán érdekes, izgalmas zsákmánynak tekintette. Mike Seddons sosem áltatta magát, mindig tisztában volt a saját szándékaival.

Most is.

Tudta: életében először igazán; szívből szeret valakit.

Ezért is gyötri most ilyen iszonyú félelem.

Azon az éjszakán, amikor feleségül kérte Viviant, nem volt ideje végiggondolni, mit is jelent mindez. Korábban mindig az volt a véleménye, hogy házasságról szó sem lehet addig, amíg meg nem alapozta a praxisát, jól ki nem tombolta magát, és anyagilag nem biztosította gondtalan jövőjét. Mégis, mihelyt kiszaladt a száján, hogy feleségül kéri Viviant, tudta, hogy őszintén beszélt. Akkori szavait azóta sokszor elisméltelte már magában, s esze ágában sem volt megbánni őket. És akkor tessék, most itt van ez.

Viviannel ellentétben, aki még mindig csak úgy fogta fel a dolgot, hogy van egy kis csomó a térde alatt - kellemetlen ugyan, de valahogy majd csak meggyógyítják - Mike Seddonsjól tudta, mit jelent a "csontszarkóma gyanúja". Tudta, hogy ha ez a diagnózis helytállónak bizonyul, az azt jelenti, hogy Viviannek rosszindulatú daganata van, amelynek a sejtjei tovább terjedhetnek - s talán már terjedtek is - a szervezetben. Ebben az esetben csak gyors sebészi beavatkozás mentheti meg az egy-két éven belül bekövetkező haláltól.

A sebészi beavatkozás pedig ezúttal a láb csonkolását jelenti - méghozzá, ha a diagnózis helytálló, minél előbb - abban a

reményben, hogy a kórokozó sejtek még nem jutottak túl az amputált testrészen. A helyzet még így sem rózsás; a csont-rákkal operált betegeknek csupán húsz százaléka ússza meg a műtétet komplikáció nélkül. Nem egy olyan beteg volt már, aki csak pár hónappal élte túl az amputációt, s a többinek is rohamosan romlott az állapota.

Persze nem biztos, hogy csontszarkómáról van szó; lehet jóindulatú csontdaganat is. Az esély éppen ötven-ötven százalék - fej vagy írás. Mike beleizzadt a gondolatba, hogy milyen sok múlik most a szövettani vizsgálat eredményén - nemcsak Vivian, hanem az ő számára is. Először arra gondolt, hogy megbeszéli az egészet Lucy Graingerrel, de aztán elvetette az ötletet. Ha csak óvatosan puhatólódzik, valószínűleg többet tudhat meg; ha elárulná, hogy személyesen is érdekelt a dologban, bizonyos információkat eltitkolnának előle, hogy kíméljék. Ezt lehetőleg el akarta kerülni: tudnia kellett a teljes igaz ságot!

Amikor Viviannel beszélt, nem volt könnyű magában tartania a gondolatait. Tegnap este, mikor kettesben ültek együtt a betegszobában - a másik beteget már haza engedték, s az ágya pillanatnyilag üresen állt - Vivian még ugratta is a rosszkedve miatt.

Vidáman csipegette a szőlőt, amit Mike hozott be neki, s azt mondta: - Tudom, mi a baj. Attól félsz, hogy gombostűre tűzlek, s nem szállhatsz egyik ágyról a másikra.

- Sosem szálltam egyik ágyról a másikra - felelte Mike, és igyekezett, hogy el ne rontsa Vivian hangulatát. - Az nem megy olyan könnyen. Meg kell érte dolgozni.

- Hát velem nem nagyon kellett erőltetned magad.

- Veled más volt. Az valahogy magától ment.

- Igen, tényleg - felelte kissé elgondolkozva Vivian, majd ismét vidáman folytatta: - Nos, akárhogy is nézzük, fölösleges azon törnie a fejét, doktor Seddons, hogyan másszon ki a csávából. Eszem ágában sincs elengedni többé.

Mike megcsókolta és szorosan magához ölelte. Vivian megdörzsölte az orrával a fülét, s huncutul azt mondta: -Még valami, doktor úr! Kerülje a kislányokat. A velejükig romlottak.

- Ki hitte volna? - kérdezte Mike színlelt élénkséggel. -

Miért nem mondták ezt nekem eddig?

Vivian vékony, elől nyitott kék hálókötöst viselt. Alatta ugyanolyan színű, áttetsző hálóinget. Mike újra csak azt látta, milyen szép és fiatal a kedvese.

Vivian a zárt ajtóra pillantott. - Van most elég dolga a nővéreknek másutt is - mondta. - Tudom, mondták. Szerintem még egy jó óráig senki se jön be ide.

Mike egy pillanatra megbotráncozott. Aztán fölnevetett, mert felülkerekedett benne a szerelem. Imádta ezt a lányt a nyíltságaért, őszinteségeért. - Itt és most? - kérdezte. - Azt akarod?

- Miért ne?

- Ha mégis bejön valaki, engem kirúgnak a kórházból.

- A múltkor ez nem izgatott ennyire - mondta incselkedve Vivian, s megcirógatta Mike arcát. A fiú előrehajolt, és nyakon csókolta. Aztán lejjebb kalandozott a szájával, s érezte,

amint a lány keze szorosan markolja a vállát. Egy pillanatra úgy érezte, teljesen elbódul, de aztán győzött benne a józan ész. Gyengéden átölelte Viviant, és így suttogott: - Ha ennek vége lesz, édes, akkor annyit lehetünk kettesben, amennyit akarunk. Egy egész életen át.

Ez tegnap volt. Ma délután a műtőben Lucy Grainger kivágja a szövetmintát. Mike az órájára nézett: fél három. Talán éppen most kezdődik a műtét. Ha a kórbonctan gyorsan megadja a választ, holnapra már tudni fogják a szövettani vizsgálat eredményét. És most ő, aki nem hitt Istenben, azon kapta magát, hogy imádkozik: Uram, ó, Uram! Add, hogy jóindulatú legyen!

Az altatóorvos bólintott: - Ha te is készen vagy, Lucy, kezdhetjük.

Dr. Lucy Grainger a műtőasztalhoz lépett. Már beöltözött az operációhoz. Vivianre mosolygott. - Nem tart soká, és semmit nem fogsz érezni - biztatta.

Vivian megpróbált bizakodva visszamosolyogni rá, de sejtette, hogy ez nem sikerült tökéletesen, már csak azért sem, mert kissé kába volt. A gerincébe szúrt érzéstelenítő injekciótól az egész alteste elzsibbadt.

Lucy intett az asszisztáló segédorvosnak, mire az megemelte Vivian bal lábát, hogy Lucy letekerhesse róla a törülközőket. Ma reggel leborotválták, alaposan lemosták és merthiolate oldattal bekenték a lábát. Most Lucy újra fertőtlenítette, és friss, steril törülközőket csavart a térde fölé és alá. A műtőasztal másik oldalán egy nővér állt, összehajtogatott zöld lepedővel a kezében. Lucyval együtt kibontották, és ráterítették Vivianre úgy, hogy a lepedőn lévő lyuk pontosan a beteg térde fölé kerüljön. Az altatóorvos Vivian feje fölé egy fémrúdhoz erősítette a lepedő végét, úgyhogy a lány a műtétből semmit nem láthatott. Az altatóorvos odaszólt neki: - Feküdjön csak nyugodtan, Loburton kisasszony. Annyi az egész, mint egy foghúzás, csak nem olyan kellemetlen.

- Kést - mondta Lucy, s az asszisztens nővér a kezébe adott egy szikét. A penge hasas részével négy centiméter hosszú vágást ejtett közvetlenül a térd alatt. A sebből rögtön felszökött a vér. - Érszorító csipeszt! - A nővér máris nyújtotta, és Lucy gyorsan rácsíptette két kis érre, amelyekből vér lövellt. - Kösse el, kérem - utasította a segédorvost.

- A csonthártyán át végezzük a metszést - mondta Lucy, s a segédorvos bólintott, amint belevágott a csontot fedő vastag rostos szövetbe.

- Fűrész - szólt Lucy, s az asszisztens nővér átnyújtotta neki az elektromos fűrész. Egy másik nővér a vezetékét fogta, hogy ne lógjon rá a műtőasztalra.

Lucy ismét a segédorvosnak magyarázta, mit csinál: - Most ék alakú csontmintát veszünk. Másfél-két centi elég lesz. - A röntgenfelvételre nézett, amely a műtő végében lévő képernyőn jelent meg. - Persze előbb meg kell győződnünk róla, hogy valóban a daganatba vágunk-e bele, nem pedig az egészséges csontszövetbe.

Lucy bekapcsolta a fűrész, és kétszer belevágott vele a csontba. Mindkétszer halk, kellemetlen hang hallatszott. Kikapcsolta a fűrész, és vissza adta a nővérnek. - Azt hiszem, ez

elég is lesz. Csipeszt!

Ügyesen kivette a csipesszel a csontmintát, s egy speciális oldattal teli üvegcsébe ejtette. A szövetminta most már - számmal ellátva és a megfelelő sebészi jelentés kíséretében - mehet a kórbonctanra.

Az altatóorvos megkérdezte Viviant: - Jól érzi magát?

Vivian intett, hogy igen.

- Már nem tart soká - mondta az altatóorvos. - A szövetminta kint van, csak össze kell varrni a térdét.

Lucy már a csonthártyát öltötte össze. Bárcsak ennyiből állna az egész - gondolta. De ez sajnos csak felderítés. Hátravan még Joe Pearson ítélete.

Erről eszébe jutott Lucynak, amit Kent O'Donnelltől halott: ma érkezik a kórház új kórboncnoka Burlingtonbe. Kent a kórház érdekében remélte, hogy a húzás beválik.

Lucy csodálta O'Donnellt, mert általában különösebb csinnadratta nélkül tudta megoldani a kórház problémáit, ugyanakkor a nyílt harc elől sem zárkózott el, ha erre szükség volt. Na tessék, gondolta Lucy, már megint csak rá gondolsz, mint mostanában szinte mindig... Talán mert olyan közel dolgoznak egymáshoz; alig múlik el nap, hogy valamilyen szakmai ügyben ne kellene találkozniuk. Lucy most azon tűnődött, vajon mikor hívja meg legközelebb Kent vacsorára. Persze az se lenne rossz ötlet, ha ő hívná meg néhány kollégáját egy este, s akkor persze Kent is közöttük lehetne.

Lucy a műtőasztalhoz engedte a segédorvost, hogy bevarrhassa a bőr alatti szövetet. - Megszakított varratot csináljon - mondta neki. - Három elég lesz. - Figyelte a segédorvos munkáját: lassan dolgozott, de igen körültekintően. Lucy tudta, hogy nem egy kollégája alig ad munkát az asszisztáló segédorvosoknak, ő azonban még jól emlékezett arra az időre, amikor tétlenül kellett ácsorognia a műtőasztal mellett, s még a csomókötést sem volt alkalma gyakorolni.

Ez még Montrealban történt, tizenhárom éve, amikor megkezdte segédorvosi gyakorlatát egy ottani kórházban. Ottmaradt gyakorló orvosnak is, amikor már eldöntötte, hogy ortopéd sebész lesz. Azóta is többször gondolkozott már rajta, milyen esetleges is a szakterület megválasztása az orvosi hivatáson belül. Sok múlik azon, milyen élményekben

van része az embernek segédorvos korában. Amíg a torontói orvosi egyetemre járt, neki is ide-oda csapongott az érdeklődése. Még akkor se döntötte el, amikor Montrealba visszatért, hogy szakorvos legyen-e vagy általános orvos. Aztán a sorsa úgy hozta, hogy egy öreg sebész keze alá került, akit a kórházban mindenki csak Vén Csontnak hívott, mert első-sorban ortopéd eseteket operált.

Vén Csont már jócskán elmúlt hatvanéves, amikor Lucy találkozott vele. Ami a személyiségét és a viselkedését illeti, Lucy kevés ellenszenvesebb embert ismert. Minden orvosi tanítóközpontnak megvannak a maga különféle primadonái; Vén Csontban minden rossz típus egyesülni látszott. Örökké bíralt mindenkit, bár ezt legalább válogatás nélkül tette: megkapták a magukét a beosztottai, a kollégái és a betegek egyaránt. A műtőben ordított a nővérekkel és a segédorvosokkal, még hozzá minősíthetetlen hangon. Ha nem

a megfelelő szerszámot adták a kezébe, hozzávágta ahhoz, akitől kapta; ha kegyes jókedvében volt, akkor csak a falat tüntette ki ezzel.

De Vén Csont mindezt megengedhette magának, mert kitűnő sebész volt. Különösen a nyomorék gyermekeken végzett csontműtétei tették híressé, sőt világhírűvé. A modorán nem volt hajlandó változtatni, s még a gyermekekkel is nyersen beszélt. Érdekes módon ők mégsem féltek tőle - talán azért, mert jobban látnak a szívével, gondolta Lucy.

Az ő jövőjét Vén Csont befolyása döntötte el. Amikor az öreg mellett láthatta, milyen csodákra képes az ortopéd sebész, kedve támadt belépni a varázslók közé. Három évig maradt Montrealban, s annyit asszisztált Vén Csontnak, amennyit csak bírt. Mindent igyekezett eltanulni tőle - persze a beszédstílusát kivéve. Vele is ordított az öreg éppen eleget, de - s erre Lucy nagyon büszke volt - az utolsó évben már kevesebbet, mint másokkal.

Azóta Lucy is belekóstolt már a sikerbe. Olyan sokan küldtek hozzá betegeket, hogy ő volt az egyik legelfoglaltabb orvos a Three Countiesban. Azóta egyetlenegyszer tért vissza Montrealba: két éve, amikor Vén Csontot temették. Mesélték, hogy orvosnak még ekkora temetése nem volt a városban. Gyakorlatilag mindenki elment, akit az öreg valaha megsértett.

A műtét a végéhez közeledett. Lucy egy intésére a segédorvos elkezdte a bőr összevarrását, ugyancsak megszakított öltésekkel. Nemsokára be is fejezte. Lucy a falióra pillantott: délután három óra volt. Az egész műtét mindössze félóráig tartott.

Hét perccel öt előtt egy tizenhat éves kórházi küldönc sasszé- zott be fűtőszobába, derekát ringatva a szerológiai laboratóriumba. Általában ilyen volt a belépője, mert tudta, hogy idegesítheti vele Bannistert, akivel már régóta nem szívelték egymást. A vezető laboráns felnézett és rámondta: -Ne kelljen még egyszer mondanom, hogy ne csapj ilyen pokoli lármát, ha idejössz!

- Remélem én is, hogy utoljára hallom - vágott vissza az ifjunc. - Az igazat megvallva, a maga prézsmítálása kezd már az idegeimre menni -mondta, s fűtőszobába magára emelte a járóbeteg-laboratóriumból hozott vérmintákat. - Hova parancsolja ezt a vért, Drakulám?

John Alexander elmosolyodott, Bannister azonban korántsem szórakozott ilyen jól. -Tudod jól, főnök -mondta, s egy üres helyre mutatott az egyik polcon. - Tedd csak oda.

- Igenis, nagyfőnök - felelte az ifjú, majd megjátszott óvatossággal letette a tálcát, gúnyosan szalutált, keringőt lejtve megindult a kijárat felé, s távozóban a laboránsokat kifigurázó gúnydalt énekelt az "Otthon, édes otthon" dallamára.

Alexander nem tudta visszafojtani a nevetést. Bannister ráförmedt: - Ne röhögj rajta, mert még jobban elkanászkodik! - A polchoz lépett, fogta a tálcát a vérmintákkal, s közben egy pillantást vetett a csatolt laboratóriumi jelentésekre. Félúton az asztal felé megtorpant.

- No nézd csak! Van itt egy vérminta egy bizonyos Mrs. Alexandertől is. Ez nem a te feleséged?

Alexander letette a pipettát. - De, valószínűleg. Doktor Dornberger érzékenységi vizsgálatra küldte. - Elvette a jelentést, és átfutotta. - Igen, ez Elizabeth.

- Itt az áll, hogy típus és immunizáció - mondta Bannister.

- Azt hiszem, Dornberger doktor biztosra akar menni.

A helyzet az, hogy Elizabeth Rh-negatív, én pedig Rh-pozitív vagyok.

Bannister atyai jóindulattal s kissé tudálékosan válaszolt: - Ó, az többnyire nem okoz semmi gondot.

- Tudom, de azért nem árt biztosra menni.

- Tessék, itt a minta - mondta Bannister, s levette a tálcáról a Mrs. Alexander jelzésű kémcsövet. - Meg akarod csinálni?

- Szeretném. Ha nincs ellene kifogásod.

Bannisternek soha nem volt kifogása az ellen, ha a munkáját valaki más akarta elvégezni. - Csináld csak nyugodtan - mondta, majd az órájára pillantva hozzátette: - Hanem ma este már nincs rá idő. Mindjárt végzünk. Tedd el valahova holnap reggelig - nyújtotta át a tálcát Alexandernek.

Alexander betette a tálcát a hűtőbe, bezárta az ajtaját, majd gondterhelten megszólalt.

- Carl, szeretnék tőled kérdezni valamit.

- Mi az? - dűnnyögte Bannister föl sem nézve. Éppen rendet csinált; szeretett mindennap pontosan ötkor végezni.

- Gondolkoztam ezeken az immunizációs teszteken, amiket itt csinálunk.

- Miért?

Alexander habozott, mielőtt megszólalt volna. Mióta belépett ide, tudta, hogy végzettsége szálka Bannister és a hozzá hasonlók szemében, ezért csak igen óvatosan hivatkozhat arra, amit tanult. - Azért, mert látom - felelte végül - hogy mindössze két tesztet csinálunk, sósat és fehérjészet.

- És?

- Hát... ez kissé már elavult módszer, nem?

- Már miért volna az? - kérdezte harapósan Bannister, aki már mindent a helyére tett, és éppen egy papírtörülközővel törölgette a kezét.

- A legtöbb laboratóriumban rögtön a sós vizes után elvégzik az indirekt Coombs-tesztet is - felelte Alexander, félredobva fenntartásait. Ez a dolog most fontos.

- A micsodát? - kérdezte Bannister, mint aki nemjól hall.

- Hát az indirekt Coombs-tesztet.

- Az meg mi?

- Viccelsz? - kérdezte Alexander, de mihelyt kimondta, máris megbánta. Mégsem csoda, hogy kiszaladt a száján: lehetetlen, hogy egy laboráns ne ismerje ezt a tesztet.

- Nem kell azért úgy felvágni - csattant föl sértődötten Bannister.

- Ne haragudj, Carl. Nem akartalak megbántani - csitította Alexander.

- Pedig úgy hangzott - morogta Bannister. Az összegyűrt papírtörülközőt a szemétkosárba dobta, majd a nagyobb nyomaték kedvéért előrehajolt, és úgy folytatta: - Nézd, fiacskám, adok neked egy jó tanácsot. Te még csak most végeztél el az iskolát, és nem tudod, hogy abból, amit tanultál, nem minden válik be a gyakorlatban.

- De ez nemcsak elmélet, Carl! - gyözködte Alexander komolyan, egészen megfélelkezve iménti ballépéséről. - Bizonyított tény, hogy a terhes nők vérében található egyes antitesteket sem a sós, sem a fehérjeoldat nem képes kimutatni.

- És milyen gyakran fordul ez elő? - kérdezte Bannister tanárosan, mint aki már előre tudja a választ.

- Nagyon ritkán.

- Na látod.

- Ahhoz azonban elég gyakran, hogy fontos legyen a harmadik teszt is - makacsodott Alexander. - Voltaképpen nagyon egyszerű. Ha végzett az ember a sós oldattal, veszi ugyanazt a kémcsövet...

- Légy szíves, az előadást majd máskor tartsd meg-vágott közbe Bannister. Levette a munkaköpenyét, s a fogaon lógó zakójáért nyúlt.

Alexander tudta, hogy a következő érve nem lesz éppen meggyőző, mégis folytatta: - Nem jelent külön munkát. Én szívesen megcsinálnám. Semmi más nem kell hozzá, csak Coombs-szérum. Igaz viszont, hogy az eljárás így költségesebb.

Bannister ismét úgy érezte, ismerős terepen mozog. - Na tessék! Pearson pont az ilyen különleges igényeket csípi a legjobban - vágta rá gúnyosan. - Boldog, ha költekezhetsz. Ismerjük.

- De hát nem érted? A másik módszer nem teljesen biztonságos - erősködött Alexander. - Előfordulhat, hogy ennek a két tesztnek az eredménye negatív, az anya vére mégis érzékenyen reagál a gyerek vérére, és ez veszélyes lehet.

A gyerek bele is halhat.

- Az nem a te bajod - mordult rá Bannister nyersen.

- De...

- Semmi de! Pearson utálja az új módszereket, különösen ha pénzbe kerülnek - mondta Bannister. Habozott, hogy folytassa-e, de már egy perc híján öt óra volt, és minél előbb be akarta fejezni a témát. Kissé szelídebben hozzátette: - Nézd, kisfiam, mi nem vagyunk orvosok. Laboránsok vagyunk, és azt tesszük, amit mondanak nekünk.

- De ugye gondolkodni azért szabad? - kérdezte Alexander dühösen. - Én csak azt tudom, hogy nagyon szeretném, ha a feleségem vérével megcsinálnánk a sós, a fehérjés és a Coombs-tesztet is. Lehet, hogy téged egyáltalán nem érdekel, de ez a gyerek nagyon fontos nekünk.

Bannister az ajtóból nézett vissza Alexanderre. Most már tisztán látta, amit eddig nem vett észre: ez a kölyök született bajkeverő. És mint minden bajkeverő, másokat is bele akar rántani a bajba. De abból nem eszik! Vigye csak el egyedül a balhét. Mi sem egyszerűbb annál. - Megmondtam már, mi a véleményem - felelte. - Ha nem tetszik, fordulj egyenest Pearsonhoz. Mondd meg neki, hogy elégedetlen vagy az itteni állapotokkal.

- Lehet, hogy meg is mondom - válaszolta nyugodtan Alexander, egyenesen Bannister szemébe nézve.

- Ahogy gondolod. De ne feledd: én figyelmeztettelek.

Újból az órájára nézett, majd távozott, magára hagyva John Alexandert a laboratóriumban.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

David Coleman megállt a Three Counties Kórház főbejárata előtt, hogy körülnézzen. Meleg augusztusi reggel volt, nyolc óra múlt néhány perccel, de már most érezni lehetett, hogy forró, fülledt nap lesz. Az utca elég csendes volt. Coleman nem látott mást, csak egy portást, amint a kövezetet locsolta, s egy középkorú ápolónőt, aki épp most szállt le a buszról az utca túloldalán. Alighanem egy óra múlva kezdődik a nagy beáramlás a kórházba, gondolta Coleman.

Szemügyre vette az épületet. Építetői nem sokat adtak az esztétikai szempontokra: fantáziátlan, szögletes ház volt, egyszerű, díztelen, vörös téglafalakkal. Csak a főbejárat mellett hirdette egy tábla: "Alapította Hugo Stouting polgármester öméltósága, 1918 áprilisában." Vajon miféle ember lehetett? - töprengett Coleman, ahogy felment a lépcsőn. Amikor bekopogott Pearson ajtaján, Carl Bannister épp az asztalon fekvő iratokat rendezgette.

- Jó reggelt! - köszönt rá Coleman.

A főlaboráns meglepődve nézett fel. Szokatlan volt az ilyen korai látogató. A legtöbb ember, aki a kórházban megfordult, jól tudta, hogy Pearson ritkán érkezik meg tíz előtt, s néha még később jön.

- Jó reggelt! - viszonzta nem túl barátságosan a köszönést. Reggel sosem volt jókedvében. - Doktor Pearsont keresi? - kérdezte.

- Bizonyos értelemben igen. Ma állok itt munkába -felelte Coleman, s látva Bannister meglepetését, hozzátette: - Doktor Coleman vagyok.

A bejelentés körülbelül úgy hatott, mint derült égből a villámcsapás. Bannister azonnal letette az iratokat, szinte futva megkerülte az asztalt, kopasz feje csillogott: - Elnézést, doktor úr! Nem tudtam! Természetesen hallottam róla, hogyjön, de nem tudtam, hogy ilyen hamar!

- Doktor Pearson tud róla - felelte nyugodtan Coleman. - Bent van már?

Bannister megbotránkozva felelte: - Dehogyis! Ilyen korán? Ő csak úgy két óra múlva jön be - mondta bizalmas mosollyal, amely azt sugallta: nagyon remélem, hogy te se fogsz előbb bejárni, ha már nem érzed magad új fiúnak.

- Értem.

Coleman körülnézett, s Bannister most kapott észbe, hogy valamit elmulasztott. - Én egyébként Carl Bannister vagyok, a főlaboráns. Gondolom, a jövőben sokszor találkozunk majd, doktor úr- mondta mézesmázosan; minden feljebbvalójának igyekezett a kedvében járni.

- Igen, minden bizonnyal - felelte Coleman, aki máris úgy gondolta, hogy ez nem feltétlenül örvendetes tény, de azért kezet fogott Bannisterrel, majd körülnézett, hova akaszthatná a ballonját; a reggeli időjárás jelentés ugyanis zivatart jósolt, s ő hitt neki. Bannister most is azonnal ugrott, hogy segítsen.

- Szabad a kabátját? - kérdezte, majd átvette, vállfára tette és felakasztotta az ajtó mellé a fogasra.

- Köszönöm - mondta Coleman.

- Nincs mit, doktor úr. Akarja, hogy megmutassam a laborokat?

Coleman késlekedett a válasszal. Vajon nem kellene megvárnia doktor Pearson? Persze ha csak két óra múlva jön be, az hosszú idő, minek üldögéljen itt addig tétlenül? A laboratóriumok úgyis az ő felügyelete alá tartoznak majd. Végül így szólt: - Néhány héttel ezelőtt májrájtam itt, és akkor doktor Pearson körülvezetett a laboratóriumokban, legalábbis némelyikben. De szívesen megnézném újra, ha nincs túl sok munkája.

- Munka az mindig akad, doktor úr. De önre szívesen szakitok időt. Nagyon szívesen - ömlengett Bannister.

- Erre tessék - nyitotta ki Coleman előtt a szerológiai laboratórium ajtaját. John Alexander, aki a tegnap délutáni vita óta még nem találkozott Bannisterrel, fölnevezett a centrifuga mellől, amelyben éppen most helyezett el egy vérmintát.

- Doktor úr, bemutatom John Alexandert. Ő is nemrég állt munkába nálunk - mondta Bannister egyre inkább belemelegedve az útikalauz szerepébe, majd tréfálkozva hozzátette: - Még nem száradt meg rajta az iskola magzatvize, igaz, John?

- Ha mondod - felelte kelletlenül Alexander, akinek nem tetszett ez a bizalmaskodás, de Bannistert sem akarta megsérteni.

Coleman hozzálépett, és kezét nyújtott neki: - Doktor Coleman vagyok.

Alexander érdeklődve megkérdezte: - Vagyis ön az új kórboncnok?

- Én vagyok - felelte Coleman, és körülnézett. Most is csak azt látta, amit a legutóbbi látogatásakor: bizony, sok mindent ki kellene itt cserélni.

- Nézzen csak körül, doktor úr - mutatott körbe Bannister. - Nézzen meg bármit, amire kíváncsi.

- Köszönöm - felelte Coleman, majd ismét Alexanderhez fordult: - Min dolgozik most?

- Immunizációs tesztet csinálok - mutatott John a centrifugára. - Ez a minta történetesen épp a feleségem véréből származik.

- Valóban? - kérdezte Coleman, akire a fiatal laboráns jobb benyomást tett Bannisternél, legalábbis ami a külsejét illeti. - Mikorra várják a gyereket? - kérdezte.

- Négy hónap múlva, doktor úr - felelte Alexander.

Egyensúlyba hozta a centrifugát, bekapcsolta, majd beállította az időzítő berendezést. Coleman megfigyelte, milyen gyors és gazdaságos mozdulatokkal dolgozik, s milyen fürge a keze. Alexander udvariasan megkérdezte: - Ön nős, doktor úr?

- Nem - rázta a fejét Coleman. Látszott, hogy Alexander nyelve hegyén van a következő kérdés, de lenyeli.

- Van még kérdése?

Rövid vívódás után Alexander így válaszolt: - Van, doktor úr.

Nem tudta, nem lesz-e baj belőle, de úgy gondolta, mégis jobb, ha hangot ad a kételyeinek. Tegnap este, a Bannisterrel folytatott vita után már-már azon volt, hogy nem foglalkozik tovább a tesztek kérdésével. Még elevenen emlékezett rá,

hogyan leteremtette Pearson, amikor legutóbb egy javaslattal merészelt előállni. De ez az új orvos olyannak látszik, akivel könnyebb szót érteni. Ha nem is ért vele egyet, biztosan nem rendez jelenetet. Alexander összeszedte a bátorságát, és így szólt: - Az immunizációs tesztekkel kapcsolatban szeretnék kérdezni valamit.

Miközben ezt mondta, észrevette, hogy Bannister árgus szemekkel figyel: egy szót sem akar elszalasztani a társalgásból. Most bosszúsán és erőszakosan előrehajolt, hogy megleckéztesse Alexandert.

- Ide figyelj! Ha arról van szó, amiről tegnap este beszélgettünk, jobb, ha hallgatsz!

- Miért, miről beszélgettek tegnap este? - kérdezte kíváncsian Coleman.

Bannister nem vett tudomást a kérdésről, úgy belelendült Alexander leckéztetésébe. - Semmi értelme, hogy ilyesmivel nyaggasd Coleman doktort, mikor még öt perce sincs, hogy megérkezett! Világos? - Majd Colemanhez fordult, újra felillantva szolgálatkész mosolyát. - Nagyon a fejébe vett valamit a fiú, doktor úr. Ha úgy gondolja, átmehetünk a szövettani laborba - mondta, s megfogta Coleman karját, hogy továbbvezesse.

Coleman rövid ideig habozott, aztán határozott mozdulattal eltávolította Bannister karját a kabátujjáról. - Egy pillanat - mondta halkán, majd Alexanderhez fordult: - Orvosi témáról van szó?

- Igen - felelte Alexander, dacolva Bannister villámló tekintetével.

- Akkor halljuk!

- Az egész ügy tulajdonképpen a feleségem immunizációs tesztje miatt merült föl - mondta Alexander. - Rh-negatív, én pedig Rh-pozitív vagyok.

- Ez nagyon sok házasságban előfordul - mosolyodott el Coleman. - Ebből még nem származhat semmi probléma, ha az immunizációs teszt eredménye negatív.

- De éppen erről van szó, doktor úr. A tesztről.

- Hogyhogya? - kérdezte kíváncsian Coleman. Fogalma sem volt róla, mire akar kilyukadni a fiatal laboráns.

- Nekem az a véleményem, hogy minden vérmintán el kell végezni az indirekt Coombs-tesztet a sós és fehérjés teszt után - folytatta Alexander.

- Természetesen.

A csöndet ismét Alexander törte meg: - Megismételné, amit mondott, doktor úr?

- Azt mondtam: természetesen. Természetes, hogy el kell végezni az indirekt Coombs-tesztet - ismételte Coleman, s még mindig nem értette, minek ez a szócséplés, elvégre ez egy laboratóriumban igazán elemi dolog.

- De mi nem csinálunk Coombs-tesztet - pillantott diadalmasan Bannisterre Alexander. - Az Rh-teszteket itt csak sós és fehérjés oldattal végezzük. Coombs-szérumot egyáltalán nem is használunk.

Coleman először arra gondolt, hogy Alexander bizonyára téved. Nemrég került ide; biztosan téved. De a hangjából kicsendülő indulat ellentmondott ennek. - Igaz ez? - kérdezte Bannistertől.

- Mi minden tesztet doktor Pearson utasításainak megfelelően végzünk - felelte az, éreztetve, hogy véleménye szerint az egész vita nem helyénvaló.

- Doktor Pearson talán nem tudja, hogy az Rh-teszt így készül.

- Dehogynem tudja - vágta rá Bannister, most már nem is titkolva elégedetlenségét. Így szokott ez lenni az új emberekkel: öt perce sincs, hogy belépett, máris bajt kever. Milyen udvariasan fogadta ezt az új doktort is, és tessék: mi a hála? Na, mindegy. Joe Pearson majd helyreteszi az ürgét. Bannister remélte, hogy tanúja lehet ennek a jelenetnek.

Coleman úgy döntött, nem törődik Bannister modortalan-ságával. Akár akarja, akár nem, sokáig munkatársak lesznek. Ezt az ügyet azonban gyorsan tisztázni kell. - Azt hiszem, nem egészen értem a dolgot - mondta. - Nyilván tudja, hogy a terhes asszonyok vérében bizonyos antitestek nem mutathatók ki sem a sós, sem a fehérjeoldatos teszttel, a Coombsszal viszont igen.

- Ezt mondtam én is - vetette közbe Alexander.

Bannister nem felelt, így Coleman folytatta: - Minden-esetre majd megemlítem a dolgot doktor Pearsonnek. Biztos vagyok benne, hogy nem tud róla.

- Akkor mi legyen ezzel a teszttel? - kérdezte Alexander.

- És a többivel a továbbiakban?

- Végezze el mind a három módon: sóval, fehérjével és Coombs-szérummal is.

- Csakhogy a laborban nincs Coombs-szérum, doktor úr-válaszolta Alexander, s most már örült, hogy szóba hozta aaz ügyet. Rokonszenves ember ez az új kórboncnok, gondolta. Lehet, hogy ő majd helyre teszi egy kicsit a dolgokat. Az pedig látni való, hogy itt bőven van mit helyre tenni.

- Akkor bekellszerezni-mondtaColeman.-Tudtommal nem hiánycikk.

- Ez nem olyan egyszerű ám - szólt közbe Bannister. -

Anyagigénylés nélkül nem megy! - magyarázta fölényes mosollyal. Haha, mindent azért az új fiúk sem tudnak!

Coleman visszafajtotta feltörő indulatát. Lehet, hogy később kénytelen lesz nyíltan leszámolni ezzel a Bannisterrel, de az első nap első órája mégsem a legalkalmasabb időpont ilyesmire. Szelíden, de határozottan csak annyit mondott: - Hát akkor adjanak egy űrlapot. Gondolom, én is aláírhatom. Többek között ezért vagyok itt.

Az öreg laboráns rövid ideig habozott, majd kihúzott egy fiókot, elővett belőle néhány formanyomtatványt, és átnyújtotta Colemannek, de közben megjegyezte: - Doktor Pearson saját maga szereti intézni az anyagigényléseket.

Coleman kitöltötte az űrlapot és aláírta, majd hűvös mosollyal megjegyezte: - Remélem, nem ez a tizenöt dolláros szérum lesz a legértékesebb dolog, amiért itt felelősséget vállalok. Tessék.

Amint vissza adta Bannisternek a tömböt, megszólalt a telefon. Bannister örült, hogy hátat fordíthat Colemannek.

A tehetetlen dühtől kivörösödött arccal lépett a fali készülékhez; rövid hallgatás után kurta "igen"-t mondott, letette a kagylót, majd Colemanhez fordulva azt motyogta: - Át kell mennem az ambulanciára.

- Menjen csak nyugodtan - felelte fagyosan Coleman.
Colemant jobban feldühítette ez az epizód, mint gondolta volna. Ugyan milyen lehet itt a fegyelem, ha egy laboráns megengedhet magának ekkora pimaszságot? Nyilvánvaló, hogy a Coombs-teszt elhanyagolása teljesen helytelen. De az már kissé sok, hogy ráadásul egy ilyen Bannister-féle alak ellenállását leküzdve lehet csak elintézni az ügyet. Ha ez az eset jellemző, akkor az egész kórbonctani osztály siralmasabb állapotban van, mint gondolta.

Mikor Bannister távozott, Coleman alaposabban körülnézett a laboratóriumban. Azt rögtön látta, hogy a berendezés kopott és részben elavult, de most már a rendtelenséget is kénytelen volt észrevenni. A készülékek és készletek szörnyű összevisszaságban heverték az asztalokon, a padokon. Itt egy halom mosatlan üveg, amott egy csomó elsárgult papír. Az egyik asztal sarka penészes. Alexander nyugtalanul nézte Coleman vizsgálódását.

- Mindig így néz ki a labor? - kérdezte Coleman.

- Nincs túl nagy rend, ugye? - feszengett Alexander.

A történetek után nem mondhatta el az igaz ságot: ő már felajánlotta Bannisternek, hogy rendet rak, de az kereken visszautasította, mondván: minden jó helyen van ott, ahol van.

- Ez enyhe kifejezés - mondta Coleman, és végighúzta az ujját az egyik polcon. Csupa por lett. Vizolygott a látottaktól, s megállapította, hogy a helyzet tarthatatlan. Persze nem lehet ajtóstul rontani a házba. Tudta, hogy tekintettel kell lennie az itt dolgozó emberekre is, s az élet megtanította, hogy egy csapásra nem lehet mindent megváltoztatni. De azt is tudta, nem lesz könnyű fékeznie magát, főleg, ha minduntalan maga előtt kell látnia ezt a káoszt.

John Alexander titkon Colemant figyelte. Már amikor Bannisterrel belépett, az volt az érzése, hogy ismeri valahonnan. Fiatal is, talán nem sokkal idősebb nála. És van még valami. - Doktor úr - szólalt meg - ne haragudjon a tolakodásért, de azt hiszem, találkoztunk már valahol.

- Nem lehetetlen - vetette oda kissé félvállról Coleman.

Az imént támogatta ugyan ezt az embert, de nem akarta, hogy azt higgye: máris valamiféle szövetségjött létre közöttük. Aztán mégis úgy gondolta, talán a kellesnél kurtábban válaszolt, ezért hozzátette: - A Bellevue-ben voltam segédorvos, aztán Walter Reednél és a Massachusettsi Állami Kórházban gyakoroltam.

- Nem, nem - rázta a fejét Alexander. - Régebből ismerem. Nem járt valamikor New Richmondban?

- Dehogynem - felelte meglepetten Coleman. - Ott születtem.

- Hát persze! - ragyogott fel Alexander. - A nevéből tudhattam volna. Doktor Byron Coleman volt az édesapja, igaz?

- Honnan tudja? - kérdezte Coleman, aki már rég nem hallotta idegen embertől az apja nevét.

- Én is New Richmond-i vagyok - mondta Alexander - meg a feleségem is.

- Csakugyan? - kérdezte Coleman. - Ismertük volna egymást akkoriban?

- Nem hiszem. Illetve én önt látásból ismertem. - Alexander annak idején több fokkal alacsonyabban helyezkedett el

a New Richmond-i társadalmi ranglétrán, mint az orvos fia. Ebben a pillanatban csöngetett a centrifuga, jelezve, hogy le-
telt az idő. Alexander nyomban kiszedte belőle a vérmintát,
majd így folytatta: - Apám farmer volt, a város közelében él-
tünk egy tanyán. De a feleségemre talán emlékszik, doktor
úr. Vaskereskedésük volt. A leánykori neve Elizabeth John-
son.

- Azt hiszem, emlékszem - mondta elgondolkozva Cole-
man. - Nem történt valami baleset a családban?

- De igen - felelte John Alexander. - Az apósom autó-
balesetben halt meg. Elizabeth is vele volt a kocsiban.

- Igen, emlékszem, hogy hallottam róla. - David Coleman
visszagondolt szülővárosára: a rendelőre, ahol az apja anyyi
embert gyógyított meg, míg őt is utol nem érte a halál. - Én
akkor éppen az egyetememen voltam, de később apám elme-
sélte.

- Elizabeth életét is csak a véletlen szerencse mentette
meg. Az utolsó pillanatban kapott vérátömlesztést. Azt hi-
szem, akkor voltam életemben először kórházban. Egy hétig
szinte ott is laktam. - Némi töprengés után hozzátette: - Dok-
tor Coleman, ha volna egy szabad estéje, szívesen látnánk a
feleségemmel. Van már egy kis lakásunk... - Aztán, mihelyt
kimondta, érezte, hogy hiába kerültek messzire mindketten
New Richmondtól, az egykori szakadék még mindig elvá-
lasztja őket egymástól.

Coleman is jól tudta ezt. Agyában jelzett is a figyelmeztető
csengő: gondold meg, barátkozol-e a beosztottaddal, még ha
a földid is. Ez nem sznobizmus, gondolta, egyszerűen a kór-
házi fegyelem írja elő. - Azt hiszem, egy ideig még nem érek
rá - mondta. - Egyelőre halasszuk el, jó? Aztán majd meglát-
juk, hogyan alakulnak a dolgok.

Alighogy kimondta mindezt, máris üresnek és hamisnak
érezte a szavait. Ennél tapintatosabban is visszautasíthatad
volna, gondolta. Úgy látszik, fiam, semmit nem változtál.
Még mindig benned van a régi góg.

Harry Tomaselli ebben a pillanatban azt kívánta, bárcsak
visszamenne Mrs. Straughan a konyhára, és ott is maradna.
Aztán gyorsan visszaszívta ezt az óhajt, hiszen a jó diétás nő-
vér valódi kincs, meg kell hát becsülni. Márpedig Mrs.
Straughan jó diétás nővér, ehhez nem fér kétség.

Ahhoz viszont igen, hogy a derék Hilda gondol-e rá: kór-
házban dolgozik, és nem egy óriási diétás menzán. Az ilyesmi
persze érthető és megbocsátható, ha valaki halálosan komo-
lyan veszi a munkáját. S ha hibának tekintjük is ezt a túlzott
buzgalmat, még mindig jobb, mint a hanyagság, végtére is egy
részleg vezetőjének igenis harcolnia kell a részleg érdekeiért,
s Mrs. Straughan igencsak harcos természet.

Most is keményen küzdött. - Nem tudom, Mr. T., felmér-
te-e, milyen komoly a helyzet. - Régi szokása volt, hogy csak
Mr. X.-nek vagy Y.-nak hívta az embereket, még a saját férjét
is csak Mr. S.-ként emlegette.

- Azt hiszem, felmértem - felelte Tomaselli.

- A mosogatógépek már legalább öt éve kiöregedtek.

Azóta minden évben megkaptam az ígéretet: jövőre kicserél-
jük. És mindig eljön a jövő év, de nem történik semmi. Marad

megint a jövő év. Nekem ebből elegendem van, Mr. T. Neked, neked, gondolta Tomaselli. Az persze nem baj, hogy Hilda Straughan a magáénak érzi a konyhát. Inkább az a baj, hogy nem látja be: másnak is vannak itt problémái, nemcsak neki. Tomaselli nekigyürkőzött, hogy még egyszer elmagyarázza, amit egy-két hete már elmondott.

- Nem kétséges, Mrs. Straughan, hogy a gépeket előbb-utóbb ki kell cserélni. Tudom, mekkora gondot okoz ez a konyhán, de azt is tudom, hogy ezek igen drága gépek. A legutóbbi becslés szerint az egész átalakítás - hiszen a melegvíz-vezeték is ki kellene cseréltetni - tizenegyezer dollárba kerülne.

- De minél tovább halogatjuk a dolgot, annál többre fog kerülni - ellenkezett Straughan nővér az igazgató íróasztalára dőlve, s hatalmas keblével félresöpört egy irattartó tálcát.

- Sajnos, ezt is tudom - felelte Tomaselli, akihez valóban naponta fordultak hasonló problémákkal. - De ebben a pillanatban kétszer is meg kell gondolnunk bármiféle rendkívüli kiadást. Ez, mint nyilván tudja, főleg a kórház kibővítése miatt van így. De más részlegeknek is vannak igényeik, s az orvosi felszerelések természetesen elsőbbséget élveznek.

- Miért? Mire jó az orvosi felszerelés, ha a betegek nem ehetnek tiszta tányérról?

- Ejnye, Mrs. Straughan, maga túloz. És ezt maga is nagyon jól tudja.

- Nem is túlzok olyan nagyon - felelte méltatlankodva Mrs. Straughan, s a nyomaték kedvéért ismét Tomaselli asztalára dőlt, még messzebb sodorva a tálcát. Tomaselli azon gondolkozott, hogy a nővér miért nem dől inkább hátra. - Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy egy egész sorozat tányért újra el kellett mosogatni - folytatta Straughan nővér. - Márpedig néha sietni kell, és így nagyon nehéz megoldani a dolgot.

- Ezt megértem - felelte Tomaselli.

- Akkor azt is értse meg, Mr. T., hogy mi aggaszt engem. Attól félek, hogy egyszer még fertőzés lesz a vége. A kórházi személyzet körében mostanában gyakori a bélfertőzés. Persze mindenki a konyhát okolja. De engem se lepne meg, ha a mosogató hibái miatt fordulna elő az a sok hasmenés.

- Hát erre bizonyíték is kellene - felelte most már kissé türelmetlenül Tomaselli. Az igazat megvallva, Mrs. Straughan nem a legalkalmasabb pillanatban kereste meg a gondjaival; nélküle is bőven volt munkája. Elő kellett volna készítenie egy fontos délutáni megbeszélést. Hogy mielőbb véget vessen a vitának, megkérdezte: - Mikor ellenőrizte utoljára a kórházban a mosogatógépeket?

- Hát így kapásból nem tudom - felelte Straughan nővérde azt hiszem, van már hat hónapja is.

- Csináltak velük egy újabb baktériumtesztet. Akkor tudni fogjuk, hanyadán állunk.

- Na jó, Mr. T. - Mrs. Straughan beletörődött, hogy ma sem ér el ennél többet. - Szóljak doktor Pearsonnak?

- Nem, majd én szólok - felelte Tomaselli, s följegyezte az újabb teendőt... Legalább megkímélem Joe Pearson egy hasonló beszélgetéstől, gondolta.

- Köszönöm, Mr. T. - felelte a nővér. Tomaselli megvárta,

amíg kihömpölygött a szobából, aztán megigazította az irattartó tálcát az asztalán.

David Coleman visszafelé igyekezett az ebédlőből a kórbonctanra, s közben doktor Joseph Pearsonról szerzett eddigi benyomásait latolgatta magában. Kapcsolatunk egyelőre távolról sem kielégítő, gondolta.

Pearson elég szívélyes volt, ha nem is mindjárt az elején. Amikor az első napon Colemant a szobájában találta, az volt az első megjegyzése: - Látom, komolyan gondolta, hogy azonnal munkába áll.

- Miért vártam volna? - kérdezte, majd udvariasságból hozzátette: - Szétnéztem a laboratóriumokban. Remélem, nem baj.

- Jogában áll - felelte kissé kelletlenül Pearson, mintha olyan illetéktelen betolakodást szimatolna, amely ellen nem tehet semmit. Maga is érezte, hogy nem volt túl barátságos, mert hozzátette: - De még nem is üdvözöltem minálunk. Kezet ráztak, majd Pearson így folytatta: - Először ezek között kell rendet raknom - mutatott az asztalán tornyosuló dossziéokra és feljegyzésekre. - Aztán majd kisüthetjük, hogy mit is csináljon.

Amíg Pearson átnézte az iratait, Coleman jobb híján egy szaklapba mélyedt. Kisvártatva bejött egy gyorsírónő, akinek Pearson diktált valamit, majd a két orvos beült egy előzetes szövettani vizsgálatra a boncteremmel szomszédos szobába. Mc Neil és Seddons mellett kissé Coleman is úgy érezte, mint ha még gyakorló orvos lenne: tétlenül üldögélt, hiszen Pearson maga csinálta az egészet. Semmi jelét nem adta annak, hogy hajlandó lenne megosztani vele az osztály irányítását.

Együtt mentek ebédelni, közben Pearson bemutatta néhány kollégának, aztán elnézést kért és távozott, mert sürgős dolga akadt. Coleman egyedül ballagott hát vissza a kórbonctanra, s az előtte álló problémákon törte a fejét.

Eleve számított némi ellenállásra Pearson doktor részéről, hiszen az imitt-amott elejtett megjegyzésekből tudta, hogy nem ő kért új orvost az osztályára; a helyzet azonban rosszabb volt, mint képzelte.

Az lett volna a minimum, gondolta, hogy külön szobát kap, és meghatározott munkakört. Arra persze nem számított, hogy azonnal átvállalja Pearson munkájánakjő részét, s az ellen sem volt kifogása, hogy az idősebb kórboncnok egy ideig még ellenőrizze; ő is ezt tette volna egy új kollégával. A tényleges helyzet azonban ennél sokkal rosszabb volt. Hiába kérte a levelében, itt bizony szó sem esett arról, mi is lesz a feladata. Úgy látszik, tétlenül kell majd üldögélnie, amíg Pearson végez a postájával és egyéb ügyes-bajos dolgaival, s végre rábíz valamit. Ha valóban ez lesz itt a menetrend, akkor sürgősen lépnie kell.

David Coleman már régóta tisztában volt saját jellembeli fogyatékosságaival, de az erényeivel is, melyek közül a legfontosabbnak azt tartotta, hogy kiválóan képzett kórboncnok. Fiatalkorához képest egészen kitűnő képességgel rendelkezett. Semmi oka nem volt rá, hogy alacsonyabb rendűnek érezze magát Joe Pearson mellett, s noha kész volt tiszteltben tartani Pearson tapasztalatát és korát, azt mégis fur-

csának tartotta, hogy az öreg úgy bánják vele, mint egy zöld-fülű kezdővel.

Azt is tudta, hogy számára mindennél fontosabb hivatásának becsületes és megalkuvást nem ismerő gyakorlása. És a pontosság, már amennyire az orvosi gyakorlatban pontosságról egyáltalán beszélhetünk. Aki ezeknek az alapkövetelményeknek nem tesz eleget, aki megalkuvó, lusta vagy éppen törtető, az nem becsületes orvos; az ilyenekkel szemben Coleman csak dühöt és megvetést érzett.

Nem tudta volna pontosan megmondani, miért is van ez így. Az biztos, hogy nem érzelmi okokból lépett az orvosi pályára; sosem áltatta magát azzal, hogy "az emberiségért akar tenni valamit". Talán az is szerepet játszott a pályaválasztásában, hogy az apja orvos volt, de messze nem ez lehetett a legfontosabb. Nem nagyon ütött az apjára, hiszen az idősebb Coleman nyílt, barátságos természetű féra volt; mindezt a fiáról nem lehetett elmondani. Az apja el-eltréfalkozott a betegekkel, és általában megtett értük minden tőle telhetőt. Fia - segédorvos korában, mielőtt a kórbonctan el nem távolította tőlük - sosem kedélyeskedett a betegekkel, de mindig egy kicsit többet tett értük, mint amennyi másoktól telt volna. Néha, a szigorú önvizsgálat őszinte pillanataiban, Coleman látta, hogy akkor is így gondolkozna, ha netán nem az orvosi pályára lép. Bármilyen szakmában jellemző lenne rá a precizitás, no meg a türelmetlenség mások tévedéseivel és hibáival szemben, s az a meggyőződés, hogy akármit tesz is az ember, azt csak teljes elkötelezettséggel teheti. Pedig talán még ellentmondás is van a két dolog között. Mindenesetre az egyik kollégája nem járt messze az igaz ságtól, amikor ilyen pohárköszöntőt mondott egy ízben: - Igyunk David Colemanre, a tiszta, sőt steril szívű emberre!

Most, ahogy az alagsori folyosón ballagott, megérezte, hogy újabb konfliktus előtt áll.

Amikor Coleman belépett, Pearson éppen a mikroszkóp fölé hajolt, előtte egy nyitott metszettartó doboz. Az ajtónyitárafelnézett: -Jöjjön csak! Nézzemegezeket! Kíváncsivagyok a véleményére - mondta, és odaengedte a mikroszkóphoz.

- Mit kell tudni az esetről? - kérdezte Coleman, miközben becsúszta a binokuláris mikroszkópba az első metszetet.

- Lucy Grainger egyik betege. Lucy az egyik sebészünk, majd megismeri - mondta Pearson, majd a jegyzeteiből olvasta: - A beteg egy tizenkilenc éves lány, Vivian Loburton. Gyakorló nővér a Three Countiesban. A bal térde alatt van egy csomó. Állandó fájdalomról panaszkodik. A röntgenfelvétel bizonyos rendellenességet mutatott ki a csontban. Ezek a tőle vett szövetminták.

Coleman egyenként átvizsgálta mind a nyolc metszetet.

Rögtön tudta, miért kérte ki Pearson a véleményét: határeset volt. Ennél a szövetnél bonyolultabbat el sem tudott volna képzelni. Végül megszólalt: - Véleményem szerint jóindulatú.

- Szerintem nem - mondta Pearson. - Azt hiszem, csontszarkóma.

Coleman szó nélkül visszatette az első metszetet a mik-

roszkópba. Megnézte még egyszer, még alaposabban, majd sorra vette a többit is. Már az első alkalommal is fontolóra vette a csontszarkóma lehetőségét, de most csak erre figyelt. Nézte az áttetsző vörös és kék foltokat, melyek oly beszédesek egy kórboncnok számára; latolgatta a mellette és ellene szóló érveket. Mindegyik metszeten friss csontképződés nyomai látszottak - csonttevékenység elszigetelt szövetdarabkákkal - így figyelembe kellett venni a trauma lehetőségét is. Ebben az esetben az új csontképződés csak immunakció, tehát a szaporulatjőindulatú... Vagy talán csontvelőgyulladásról van szó? Mikroszkóp alatt azt is össze lehet téveszteni a sokkal veszedelmesebb csontszarkómával. De nem, hiszen nem látott többféle magvú fehér véresejteket, nem tapasztalt elváltozást a környező véredényekben sem... akkor hát alapvetően az újonnan keletkezett csontszövetre kell figyelni. Colemannek arra a kérdésre kellett most válaszolnia, amely oly gyakran ejti gondolkodóba a kórboncnokokat: vajon az új szövet csak azért keletkezett, mert a szervezet pótolni akarja a védelmi rendszerében keletkezett hiányt, vagy rosszindulatú neoplazmával állunk szemben? Jóindulatú vagy rosszindulatú? Könnyű ilyenkor tévedni; a legtöbb, amit tehet az ember, hogy gondosan mérlegeli az érveket és ellenérveket.

- Sajnos nem értünk egyet - mondta végül Coleman Pearsonnek. - Nekem továbbra is az a véleményem, hogy jóindulatú.

Az idősebb kórboncnok elgondolkozva hallgatott, nyilván mérlegelte, nem Colemannek van-e mégis igaza, majd így szólt: - Azt azért el kell ismernie, hogy legalábbis kétes a diagnózisa. Akárcsak az enyém.

- Igen, elismerem - mondta Coleman. Egy kórboncnoknak gyakorta kell ilyesmit elismernie, hiszen tudománya nem egzakt, nem segítik semmiféle képletek. Legfeljebb arra van lehetőség, hogy az ember megközelítően pontos becslést adjon. Coleman tehát megértette Pearson bizonytalanságát: habozott, mielőtt elszánta volna magát a végső diagnózisra. Az ilyesmi persze hozzátartozik a kórboncnok munkájához, hiszen valakinek csak kell vállalnia a felelősséget a döntésért. Coleman hozzátette: - Persze ha magának van igaza, akkor amputálni kell a beteg lábát.

- Nekem mondja? - kérdezte indulatosan, de csöppet sem ellenségesen Pearson. Coleman megértette, hogy akármilyen felfordulás van is egyébként a kórbonctani osztályon, Pearson igen tapasztalt kórboncnok. Különben is, mindketten tisztában vannak vele, hogy mennyi felelősséggel jár egy ilyenfajta diagnózis megállapítása. Pearson átvágott a szobán, megfordult, majd indulatosan kifakadt: - A fene essen az ilyen határesetekbe! Gyűlölöm őket! Az ember tudja, hogy dönteni kell, de nincs rá semmi biztosíték, hogy nem téved.

- Ezt szinte az egész kórbonctanról elmondhatjuk, nem? - vetette közbe Coleman.

- De ezt csak mi tudjuk! És ez a baj! - mennydörögte Pearson. Coleman úgy érezte, most rátapintott az öreg Achilles-sarkára. - Biztos vagyok benne, hogy a közvélemény erről mit sem tud. Az emberek legfeljebb moziban vagy a tévében

látnak kórboncnokot, annyit tudnak, hogy ő az a tudósképű, fehér köpenyes figura, aki belepislant a mikroszkópba, aztán eldönti "jóindulatú" vagy "rosszindulatú - ennyi az egész. - A mikroszkópra mutatott. - Azt hiszik, hogy amit mi ott látunk, az olyan pontosan beleillik a mintába, mint a téglák a ház falába. Senki nem tudja, hogy egyáltalán nem mehetünk biztosra.

Coleman fejében is megfordultak már hasonló gondolatok, bár sosem fogalmazta meg őket ilyen egyértelműen. Úgy érezte, most olyasmi tört ki Pearsonból, ami már régóta emésztette. Nem csoda, hogy végül épp neki mondta el, hiszen ez olyasmi, amit igazán csak egy másik kórboncnok érthet meg. Coleman csillapítani próbálta. - Nem gondolja, hogy azért többnyire igazunk van?

- De, igen - mondta Pearson, aki mindeddig fel-alá járkált a szobában, s most megállt Coleman előtt. - De mi van akkor, ha még sincs igazunk? Mi lesz például ezzel az esettel? Ha most azt mondom: rosszindulatú a daganat, Lucy Graingernek le kell vágnia a beteg lábát. Nem tehet mást. Ha tévedtem, egy tizenkilenc éves lány ok nélkül elveszíti az egyik lábát. Ha viszont mégis rosszindulatú, és nem amputálunk, két éven belül meghal... Persze lehet, hogy így is meghal. Az amputáció nem mindig segít...

Colemant meglepte, hogy Pearson ilyen szenvedélyes szakmai érdeklődéssel tud belemélyedni egy esetben. Nem mintha elítélte volna ezért, elvégre a kórboncnok sem csupán holt szövetdarabkákkal foglalkozik, hanem emberek élete és halála van a kezében, s nem árt, ha ezt sosem felejtí el, mert így maradhat csak éber és lelkiismeretes, legalábbis akkor, ha nem akarja, hogy az érzelmei befolyásolják a szakmai döntéseit. Coleman sokkal fiatalabb volt ugyan Pearsonnál, de már nemegyszer élt át hasonló kétélyeket. Ezeknek ugyan sosem adott hangot, de őt sem gyötörték kevésbé, mint most Pearsont. - Ha rosszindulatú, akkor nincs veszteni való időnk - mondta végül, hogy legalább némileg segítsen a döntésben.

- Tudom - felelte még gondterheltebben Pearson.

- Nem vethetnénk össze korábbi esetekkel? - kérdezte Coleman.

Pearson megrázta a fejét. - Ez nem megy. Túl sokáig tartana.

- Elég, ha kikeressük a tematikus katalógusban - erősködött Coleman.

- Olyan itt nincs - felelte Pearson halkán, s Coleman először nem akart hinni a fülének. Pearson ezt észre is vette, s hirtelen gyámoltalanul mentegetőzni kezdett az új ember előtt. - Már régen szeretném megcsinálni, de soha nincs rá elég időm.

- Úgy értsem, hogy nincsenek kéznél hasonló esetek? - kérdezte még mindig hitetlenkedve Coleman.

- Vannak, csak egy hét is beletelne, amíg megtalálnánk - mondta most már nyilvánvaló zavarban Pearson. - Ilyen szövetminta különben is kevés van. Időnk pedig nincs.

Pearson szándékosan sem mondhatott volna olyasmit, amivel jobban megdöbbenette volna Colemant. Neki és mindazoknak, akikkel együtt dolgozott, a tematikus kataló-

gus nélkülözhetetlen segédeszköz volt a munkában, hiszen ez nyújtja a legtöbb segítséget a tanításban és a munkában egyaránt, ez tartalmazza a döntésekhez szükséges támpontokat, a bizonyosság kulcsait.

Sőt még ennél is többet jelent. Ez bizonyítja, hogy a kórbonctani osztály jól végzi a dolgát, hogy nemcsak a jelenre, hanem a jövőre is gondol. Ez a katalógus a záloga annak, hogy a jövő betegeinek hasznára váljon mindaz, amit az orvos ma megtanul. Az új kórházak kórbonctani osztályának szinte mindig az az első dolga, hogy ezt a katalógust elkészítse.

A régi, nevesebb kórházakban többféle katalógust is használnak. Némelyik egyszerű, a másik bonyolult, így alkalmat ad a mindennapi problémák megoldásán túl a módszeres kutatásra is. De lehet ez a katalógus egyszerű vagy komplikált, egy a lényeg: alapvető segédeszköz ahhoz, hogy tanulhasson a jelen a múltból, az élő a halottól. David Coleman csak egy jelzőt talált arra a tényre, hogy ez a katalógus hiányzik a Three Counties kórbonctani osztályáról: azt, hogy kriminális.

Mindaddig tartózkodott attól, hogy az osztályon uralkodó állapotok ellenére személyes véleményt formáljon dr. Joseph Pearsonról. Végül is hosszú időn át egyedül dolgozott, ami bizony nem könnyű dolog. Ez, ha menteni nem is tudja, megmagyarázza például a laboratóriumok állapotát.

Coleman azt is el tudta képzelni, hogy Pearson egyéb jó tulajdonságai ellensúlyozhatják a hanyagságát. Úgy gondolta ugyan, hogy a jó adminisztráció és a jó orvosi munka elválaszthatatlan, de ha mindenáron választani kell, az orvosi-jelen esetben a kórboncnoki - munka a fontosabb a kettő közül. Ismert nem egy hófehér, csillogó-villogó kórházi osztályt, ahol elsősorban a papírmunkával törődtek, a munka érdemi része viszont háttérbe szorult. Mindaddig úgy gondolta, itt minden bizonyosan ennek a fordítottja érvényes. Ezért is nem ítélte el Pearsont mindannak alapján, amit eddig látott. Most azonban már elvesztette a türelmét. Nincs semmi kétség: doktor Joseph Pearson valódi pancser.

Azért még megpróbálta leplezni megvetését, amikor megkérdezte: - Akkor most mit tegyünk?

- Csak egyet tehetünk.

Pearson visszament az íróasztalához, és fölvette a telefont. Lenyomta a házi vonal gombját, majd beleszólt a kagylóba: - Küldje be Bannistert!

Aztán újra Colemanhez fordult: - Ennek a kérdésnek két szakértője van: a bostoni Chollingham és Earnhart New Yorkban.

- Igen, már hallottam róluk - bólintott Coleman.

Bannister lépett be az ajtón. - Hívtátál? - kérdezte, aztán Colemanre nézett, majd tüntetően elfordult tőle.

- Vedd magadhoz ezeket a metszeteket - mondta Pearson, bezárva a metszettartót. - Csinálj belőlük két készletet, csomagold be, készítsd elő expressz légipostai továbbításra.

Az egyiket címezd dr. Chollinghamnek Boston-ba, a másikat dr. Earnhartnak New Yorkba. Írd meg a szokásos kísérszövegeket, mellékelj a beteglap egy-egy példányát, és kérd meg mindkettőt, hogy minél előbb táviratban közölje a szakvéleményét.

- Igenis. - Bannister a hóna alá vette a metszettartót, és tá-

vozott.

No, legalább ezt profi módon intézte az öreg, gondolta Coleman. Akár van tematikus katalógus, akár nincs, a szakértői vélemények bekérése helyénvaló ötlet.

- Két-három napon belül megkapjuk a választ - mondta Pearson. - Majd szólok Lucy Graingernek. Persze egyelőre nem mondok neki túl sokat, legföljebb annyit, hogy bizonyos kétélyek merültek fel, s szeretnénk, ha kívülről is megerősítené valaki a véleményünket.

TIZENHARMADIK FEJEZET

Vivian nagyon csöndes volt, szorongás vett erőt rajta, s nem igen értette, mi történik vele. Az nem lehet, hogy tényleg róla van szó; doktor Grainger bizonyára összetéveszti valakivel. Örülten kergették egymást a gondolatai. Igen, biztosan összecseréltek két beteglapot! Hiszen előfordult ez már máskor is a kórházban, nem? Doktor Grainger különben is olyan elfoglalt, nem csoda, ha összekever valamit. Talán épp ebben a pillanatban mondják meg egy másik betegnek is...

Megálljt parancsolt magának, megpróbálta rendezni a gondolatait. Nem, itt sajnos nem lehet tévedés, ez világosan látszott Grainger doktornő és Mike arcán. Az ágya mellett ültek, s mindketten őt figyelték, amint félig felpolcolva feküdt.

- Mikor tudja meg biztosan? - kérdezte Lucyt.

- Két napon belül. Akkor kapok választ Pearson doktortól.

- És ő nem tudná...

- Egyelőre még nem, Vivian - mondta Lucy. - Most még ő sem tudja. Nem mondhat semmi biztosat.

- Jaj, Mike! - nyúlt Vivian a fiú keze után.

Mike gyöngéden megfogta a kezét, s Vivian halkán azt mondta: - Ne haragudj, de azt hiszem, most elbögöm magam.

Seddons átölelte Vivian vállát, s Lucy felállt az ágy szélé-ről.

- Majd később visszajövök - mondta, és megkérdezte Mike-tól: - Te még maradsz egy kicsit?

- Igen.

- Nyugtasd meg Viviant, hogy még semmi sem biztos - tanácsolta Lucy. - Csak szerettem volna felkészíteni... ha még is..

- Megteszem - bólintott Mike.

Igen, gondolta Lucy, amint kilépett a folyosóra, biztos vagyok benne, hogy valóban megnyugtatod.

Előző délután, mikor Joe Pearson elújságolta neki a híreket telefonon, Lucy még habozott: vajon már most fölkészítse-e Viviant arra, ami esetleg bekövetkezhet, vagy várjon még vele. Ha az utóbbit teszi, és a szakvélemény jóindulatú daganatot állapít meg, Vivian sosem tudja meg, milyen árnyék vonult el az élete fölött. Viszont ha két nap múlva a kórházból úgy dönt, hogy a daganat rosszindulatú, azonnal amputálni kell a lábát. Kiteheti-e ennek kellő fölkészítés nélkül Viviant? Egy fiatal lányt, aki egyáltalán nem számított komoly bajra, borzasztóan megrázhat az ilyesmi. Napok telhet-

nek bele, amíg hozzászokik a műtét gondolatához - értékes napok, amelyeket kár volna elvesztegetni.

Lucynak számításba kellett vennie még valamit. Már az is sokat elárul, hogy Joe Pearson külső szakvéleményt kért, hiszen erre biztosan nem kerül sor, ha a szövetszövetminta egyértelműen jóindulatú daganatra utal. Így aztán kizárásos alapon igen valószínű, hogy rosszindulatú a daganat.

Mindezeket mérlegelve Lucy végül úgy döntött: jobb lesz, ha már most szól Viviannek. Igaz, így - ha a diagnózis kedvező - fölöslegesen riogatta, de ez még mindig jobb, mintha egyáltalán nem készítenék fel az esetleges rossz hírről.

Lucy gondjait részben megkönnyítette Mike Seddons, amikor előző este fölkereste, és beszámolt neki házassági terveikről. Elmondta, hogy először szeretne volna csupán a háttérből figyelni az eseményeket, de rájött, hogy másként kell cselekednie. Lucy örült ennek. Vivian legalább nem marad teljesen magára, számíthat valakinek a támogatására és bátorítására.

Biztos, hogy ugyancsak szüksége lesz mind a kettőre. Lucy igyekezett minél tapintatosabban elmagyarázni, hogy csontszarkómára gyanakszik, s hogy ez mit jelent. A tapintat azonban nem sokat enyhíthet a szigorú tényeken. Most Lucy újabb feladat előtt állt: értesíteni kellett a lány szüleit.

A kezében tartott cédulán rajta volt a lakcímük az oregoni Salemben. Vivian adatlapjáról írta ki - hiszen minden kishővégnél kitöltötték a "legközelebbi hozzátartozója" rovatot.

Vivian már beleegyezett, hogy a szüleit értesítsék. Most Lucynak meg kellett próbálnia minél tapintatosabban közölni velük a híreket.

Ez már csak azért is fontos, mert Vivian még kiskorú. Ilyen esetben Pennsylvania törvényei szerint az amputációhoz írásos szülői beleegyezés szükséges. Ha Loburtonék most iderövidülnek Oregonból, a beleegyezést itt is aláírhatják; ha nem, akkor telefonon rá kell beszélni őket, hogy táviratozzák meg. Lucy az órájára pillantott. Be volt táblázva az egész délelőttje: betegeket várt a belvárosi magánrendelőjében. Talán az lenne a legjobb, ha még innen, a kórházból felhívna Vivian szüleit. Bement második emeleti szobájába, amelyet Gil Bartlett-tel osztott meg. Kis lyuk volt, ezért csak ritkán tartózkodtak benne egyszerre. Most azonban Bartletten kívül ott ült Kent O'Donnell is.

- Elnézést a betolakodásért - mondta Kent, amikor Lucy belépett. - Már megyek is. Itt nem férünk el hárman.

- Maradj csak nyugodtan - felelte Lucy. Elment a két férfi mellett, és leült az íróasztalához. - Elintéztem egy-két dolgot, s már itt sem vagyok.

- Jobb, ha maradsz - mondta Gil Bartlett, s szakállá közben föl-le ugrált, mint mindig. - Nagyon filozofikus hangulatban vagyunk Kenttel ma reggel. A sebészet jövőjét vitatjuk meg.

- Némelyek szerint a sebészetnek nincs jövője - felelte Lucy, ugyanolyan évődő hangnemben, mint Bartlett. Kihúzott egy fiókot, s kivett belőle néhány följegyzést, amelyre a rendelőjében volt később szüksége. - Azt mondják, a sebészek a közeljövőben éppúgy kihalnak, mint a dinoszaurusz vagy a sámánok.

Bartlett élvezte az ilyen élcélődést. - És ha szabad kérdeznem, ki csinálja meg helyettünk azt a sok aprítást és generáljavítást a tehetetlen, nyomorult embereken?

- Nem lesz semmiféle aprítás - felelte Lucy, és az aktatáskájáért nyúlt, mert megtalálta, amit keresett. - Mindent helyettesít a diagnózis. Az orvostudomány ezentúl a szervezet öngyógyító erőire fog támaszkodni. Bebizonyosodik, hogy minden szervi baj gyökere a mentálhigiéné hiányosságaiban keresendő. A rákot és a köszvényt pszichoterápiával fogják gyógyítani. Ha nem jöttél volna rá, ez idézet volt.

- Bár már így volna - mosolyodott el Kent O'Donnell.

Lucy közelségétől most is, mint mindig, jó kedvre derült. Arra gondolt, vajon nem ostobaság-e, hogy nem kezdeményez közelebbi kapcsolatot vele. Mitől fél? Talán nem ártana ismét együtt vacsorázniuk, aztán történjék, aminek történnie kell. Persze most - Gil Bartlett jelenlétében - igazán nem lehet randevút megbeszélni.

- Nem hiszem, hogy ezt bármelyikünk megérné - mondta Lucy, amikor csengett a telefon. Lucy felemelte a kagylót, majd átadta Bartlettnak. - Téged keresnek.

- Tessék! - mondta Bartlett.

- Doktor Bartlett-tel beszélek? - hallották egy nő hangját a készülékből.

- Igen.

- Miss Rawson vagyok a mentőktől. Doktor Clifford üzenetét szeretném átadni önnek. - Ez a Clifford gyakorló orvos volt a sebészeten.

- Folytassa, kérem.

- Arra kéri, hogy jöjjön és mosakodjék be, ha ráér. Közlekedési baleset történt az országúton; több súlyos sérültünk van, az egyik nagyon komoly mellkasi sebekkel. Ehhez kéri Clifford doktor az ön segítségét.

- Rögtön megyek - Bartlett letette a kagylót. - Sajnálom, Lucy, majd legközelebb folytatjuk - mondta, s már az ajtóban állva hozzátette: - Nem hiszem, hogy mi valaha is munka nélkül maradnánk. Amíg egyre gyorsabb és nagyobb autókat gyártanak, szükség lesz sebészekre is.

Kiment, s O'Donnell csakhamar követte. Lucy, mihelyt magára maradt, felemelte a telefont, hogy Loburtonékkal beszéljen az oregoni Salemből.

Kent O'Donnell hosszú évek során szerzett rutinjával ügyesen kerülgette a tömeget a folyosón. Az ő ideje is, csakúgy, mint Lucyé, teljesen be volt táblázva. Fél órán belül operálnia kellett, aztán a szakmai végrehajtó bizottság ülése következett, majd a magánbetegeit kellett fogadnia; a program jócskán az estébe nyúlt.

Rajtakarta magát, hogy ismét Lucy Graingerre gondol.

Ha találkoztak, utána mindig azon kezdett töprengeni: miért is nem kerültek még közelebb egymáshoz? No persze, azonnal fölmerültek a szokásos kételyek is: vajon nem áll-e személyes viszonyuk útjában az, hogy kollégák?

Igaz is: miért gondol mostanában ilyen sokat Lucyra?

Vagy, ha már itt tartunk: akármilyen nőre? Talán csak azért, mert negyvenes éveire a legtöbb férfi szeret megállapodni, még az is, aki könnyen váltogatja a szeretőit? Kent elégedet-

ten nyugtázta, hogy ez neki sem esett soha nehezebbre, legfeljebb mostanában hosszabb idő telt el egy-egy kaland között. No meg jóval diszkrétebben is kellett intéznie a lovagias ügyeit, mint fiatalabb korában.

Lucyról aztán Denise Quantz jutott eszébe. Azóta, hogy Eustace Swayne vacsoráján találkoztak, s az asszony arra biztatta, hogy hívja föl New Yorkban, O'Donnell határozottan közölte: részt kíván venni az ottani sebészkongresszuson, amely mellesleg a következő héten kezdődik. Ha valóban találkozni akar Denise-zel, jó lesz már most megbeszélni vele. Belépett a szobájába, s a faliórán látta, hogy még húsz perce van a tervezett műtéig. Fölvette a telefont. Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra.

Hallotta, amint a telefonos kisasszony tárcsázta New Yorkot, majd a kicsöngetést és a kattanást. - Itt Mrs. Quantz lakása - szólalt meg egy hang.

- Interurbán keresik Mrs. Denise Quantzot - mondta a burlingtoni telefonos kisasszony.

- Mrs. Quantz jelenleg nincs itt.

- Nem tudja, hol lehet megtalálni?

- Burlingtonben, Pennsylvania államban. Kéri az ottani számát?

- Legyen olyan kedves megadni - mondta a burlingtoni postás kisasszony.

- Hunter 6-5735.

- Köszönöm, New York! - felelte a postás kisasszony.

Megvárta a kattanást, majd megkérdezte O'Donnelltől: - Feljegyezte a számot, uram?

- Igen, megvan. Köszönöm. - O'Donnell letette a kagylót.

A másik kezével már ki is nyitotta a burlingtoni telefonkönyvet. Kikereste benne Eustace Swayne számát; azonos volt a megadottal.

Újra tárcsázott.

Férfihang válaszolt: - Itt Mr. Eustace Swayne lakása.

- Mrs. Quantzot kérem a telefonhoz.

- Kis türelmet kérek.

Rövid várakozás után meghallotta Denise hangját: - Itt Mrs. Quantz beszél.

O'Donnell már nem is emlékezett rá, milyen érzéki hangja van Denise-nek. Lágy, mégis telt, a legegyszerűbb szavakat is különös bájjal ejti ki.

- Nem tudom, emlékszik-e még rám - kezdte. - Kent O'Donnell vagyok.

- Hát hogyné emlékeznék! Nagyon örülök, hogy felhívott.

O'Donnell maga elé képzelte Denise-t a telefontól, a vállára omló sötét hajával. - Épp most hívtam New Yorkban - folytatta. - Ott mondták, hogy éppen Burlingtonben van.

- Igen, tegnap este érkeztem - felelte Denise. - Apának enyhe bronchitise van. Gondoltam, egy-két napig vele maradok.

- Remélem, nem komoly? - udvariaskodott Kent.

- Nem - nevetett Denise. - Apám olyan szívós, akár egy öszvér; no meg olyan makacs is.

Azt elhiszem, gondolta O'Donnell, majd így szólt: - Szerettem volna meghívni vacsorára New Yorkban. A jövő héten ott leszek.

- Még mindig meghívhat - vágta rá Denise. - Addigra én is hazaérkezem.

- És ha előbbre hoznánk a dolgot? - kérdezte hirtelen ötlettel O'Donnell. - Nincs egy szabad estéje itt Burlingtonben?

- Csak a mai - válaszolta Denise némi gondolkodás után. O'Donnell gyors fejszámolásba kezdett. Igaz, hogy legalább hétig a rendelőjében lesz, de utána, ha semmi nem jön közbe...

- Egy pillanat! -szakította félbe ezt a gondolatsort Denise.

- Majdnem elfelejtettem! Doktor Pearson ma este nálunk vacsorázik, s azt hiszem, nekem is illene ott lennem. Nem akar esetleg eljönni?

O'Donnell csaknem felkacagott az ötlet hallatán. Nagyot nézne Joe Pearson! Először még csábította is az ötlet, aztán mégis úgy gondolta, jobb lesz, ha elhessegeti. - Köszönöm a meghívást - mondta - de azt hiszem, jobb lesz, ha elhalasztjuk a dolgot.

- Jaj, istenem - felelte csalódottan Denise, de csakhamar derültebb hangon folytatta: - Vacsora után is találkozhatnánk, ha van kedve hozzá! Apa és Pearson doktor úgyis leülnek sakkozni, ahhoz meg igazán fölösleges asszisztálnom!

- Nagyszerű - lelkesedett őszinte örömmel O'Donnell. - Mikor tud elszabadulni?

- Gondolom, úgy fél tíz tájban.

- Elmenjek magáért?

- Ne fáradjon, az nagyon sok időt elvesz. Inkább a belvárosban találkozzunk. Mondja meg, hogy hol.

- A Regency Room jó lesz? - kérdezte O'Donnell kis gondolkodás után.

- Jó. Akkor fél tízkor! Isten vele!

O'Donnell jóleső érzéssel tette le a telefont, aztán az órájára pillantott: igyekeznie kell, hogy idejében odaérjen a műtőbe.

Már negyven perce tartott Eustace Swayne és doktor Joseph Pearson vacsora utáni sakkjátszmája. Egy alacsony rózsafa sakkasztalnál ültek egymással szemben a könyvtárban, ahol három hete O'Donnell és Swayne szópárbaja lezajlott. Csak két lámpa égett a szobában: egy az asztal fölött, egy halvány fényű rokokó lámpa pedig a hallba nyíló ajtó mellett.

A játékosok arca árnyékban volt: a kis lámpa fénye csak a sakktáblát világította meg, őket csak akkor, ha egy-egy lépésnél előrehajoltak. Most mindketten mozdulatlanul ültek a XV. Lajos korabeli bükkfa karosszékekben. Csend honolt a szobában. Eustace Swayne konyakospoharával a kezében, hátradőlve figyelte a játszma állását.

Pearson lépett utoljára, egy-két perccel ezelőtt. Komótosan megfogta az elefántcsontból faragott fehér vezért, és előretolta.

Eustace Swayne letette a poharát, s kettővel megtolta a gyalogiát, majd váratlanul megtörte a meghitt csendet: -Úgy hallom, változások történtek a kórházban.

Joe Pearson a sakktáblára összpontosította a figyelmét.

Hamar döntött: ő is megtolta eggyel a maga gyalogiát. Csak ekkor felelt Swayne-nek: - Igen, történt egy és más.

Ismét időtlen csönd és béke borult a szobára, de nem sokáig, mert Swayne mocorogni kezdett a székében, majd megkérdezte: - És te helyesled ezeket? - Azzal két mezővel előbbre és jobbra vitte a futóját. Úgy pillantott ellenfelére, mint aki azt mondja: no, ezt véd ki, ha tudod!

Joe Pearson ezúttal előbb válaszolt, s csak azután lépett. - Hát nem egészen - mondta. Töprengett, mit akarhat a másik ezzel a lépéssel. Aztán lassú mozdulattal egy mezővel balra tolt a bástyáját, és ezzel ellenőrzése alá vont egy nyitott vonalat. Eustace Swayne várt, eltelt egy, két, sőt három perc is. Végül ő is bástyával lépett: megtámadta Joe Pearsonét, majd így szólt: - A jövőre nézve két dologgal rendelkezel. Nyugodtan élj velem, ha jónak látod.

- Hm. Miféle két dologról beszélsz? - kérdezte Pearson köszönnyösen, ugyanakkorgyorsan lépett: vezérszárnyai huszárjával elfoglalta az egyik középső mezőt.

Swayne, miközben a táblát tanulmányozta, így válaszolt: - Közöltem Orden Brownnal és a sebész főorvosokkal, hogy hajlandó vagyok negyedmilió dollárt adományozni a kórház bővítésére. - Amint az utolsó szót kiejtette, ő is lépett; előre vitte királysárnyai huszárját Pearson huszárja mellé, a centrumba.

Hosszú csönd következett. Végül Pearson a futójával leütötte Swayne egyik gyalogját, és megszólalt: - Sakk - majd hozzátette: - Az bizony nem kis pénz.

- Feltételt is szabtam az adományhoz - mondta Swayne, aki most védekezésre kényszerült, és jobbra lépett a királyával. - A pénzt csak akkor kapják meg, ha te addig maradhatsz a kórházban az osztályod élén, ameddig csak akarsz.

Joe Pearson ezúttal nem a sakktáblára figyelt. Valahova Swayne feje fölé nézett a sötétbe. Aztán csak ennyit mondott: - Köszönöm. - Tekintete visszatért a sakktáblára, s némi gondolkodás után huszárjával újabb sakkot adott Swayne erősen szorongatott királyának.

Eustace Swayne feszülten figyelte a lépést, de mielőtt válaszolt volna rá, a konyakosüvegért nyúlt, és újratöltötte mindkettőjük poharát. Aztán letette az üveget, s így szólt: - Ez a világ a fiataloké. De azt hiszem, ez mindig is így volt. Csak éppen néha az öregeknek is marad némi hatalmuk... és élni is tudnak vele. - Aztán csillogó szemmel a királyát védő gyalogért nyúlt, és leütötte a sakkot adó huszárt.

Pearson elgondolkozva vakargatta az állát hüvelyk- és mutatóujjával, majd vezérével leütötte a sötét egyik gyalogját. - Azt mondod - nézett fel - hogy Orden Brown és O'Donnell tud erről?

- Elég világosan céloztam rá - felelte az öreg iparmágnás, majd királysárnyai futójával leütötte ellenfele g5-ön álló futóját.

Joe Pearson kuncogott; nem lehetett tudni, vajon a beszélgetésen-e, avagy a játszma fordulatain. Hamarosan visszavágott, mert vezérijével a sötét király mellé lépett, és így szólt: - Matt!

Eustace Swayne a váratlan húzás láttán őszinte elismeréssel nézett ellenfelére. Elégedetten bólintott: - Joe - mondta - semmi kétség: te még mindig a régi vagy!

A zene elhallgatott, s az elegáns étterem vendégei lassan visszaszívárogtak a táncparketről az asztalokhoz.

- Nos, mire gondolt? - kérdezte Denise Quantz mosolyogva az asztalnál.

- Arra - felelte O'Donnell - hogy milyen jó lenne ezt néha megismételni.

Denise fölemelte poharát: - Igyunk arra, hogy még lesznek ilyen gondolatai.

- Erre szívesen iszom - mondta Kent. Ki itta a whiskyjét, és intett a pincérnek: még egyszer ugyanezt. Újra megszólalt a zene.

- Nem táncolunk? - kérdezte Kent.

- Dehogynem - állt föl Denise, és Kent követte a parketre. Átölelte az asszonyt, s szorosan egymáshoz simulva táncolni kezdtek. O'Donnell soha nem volt jó táncos; hivatása nem hagyott rá időt, hogy eleget gyakorolja. Denise azonban pontosan követte minden mozdulatát. Egyszer a haja Kent arcához ért, s a férfi újra érezte azt a parfümilletet, amelyre első találkozásukkor felfigyelt.

Az öttagú zenekar, diszkrétén elrejtve az intim félhomályban, egy nem éppen új, de még népszerű számot játszott.

"Hajózzunk a Níluson,

Üdüljünk a trópuson,

Hajolj ide, megsúgom:

Hozzám tartozol. "

Kent egy pillanatig úgy érezte, megáll vele az idő, messze tűnik az egész orvostudomány, a kórház - minden, ami napközben foglalkoztatta. Aztán amikor a zenekar gyorsabb tempóra váltott, megmosolyogta pillanatnyi elérzékenyülését.

- Gyakran jár ide Burlingtonbe? - kérdezte Denise-t.

- Nem éppen - felelte Denise. - Csak néha meglátogatom az apámat. Őszintén szólva nem szeretem ezt a várost. Remélem, nem sértettem meg ezzel - kérdezte nevetve.

- Nem - felelte O'Donnell. - Én se szeretem különösebben; igaz, nem is gyűlölöm. De ugye, maga is itt született... Denise... ha megengedi, hogy a keresztnévén szólítsam...

- Miért ne? - felelte Denise, s rámosolygott Kentre. -

Egyébként, igen. Itt születtem. Itt jártam iskolába, amíg élt az anyám.

- És most miért él New Yorkban?

- Azt hiszem, a lelkem mélyén inkább New York-i vagyok. Különben is, a férjem oda való, és most is ott lakik. Denise először említette a házasságát, és most sem különösebb nyomatékkal. - Miután elváltunk-folytatta- rájöttem, hogy magát a várost szeretem. Azt hiszem, nincs a világon hozzá fogható.

- Igen, ebben igaza lehet - helyeselt Kent, s közben arra gondolt, milyen szép is ez a nő. Közvetlen és nyugodt; ez a fiatalabbakból rendszerint hiányzik. S mindez egyáltalán nem megy a nőiessége rovására. Sőt, ahogy így természetes ritmusban, hozzásimulva táncol, nagyon kívánatos. Amellett biztosan nagyon érzéki, gondolta, de aztán erőnek erejével másra terelte a gondolatait. Korai még. Inkább Denise csillogó, skarlátszínű, testhez álló ruháját vette szemügyre, mely szabadon hagyta a vállát, s csak deréktól lefelé omlott alá.

Nagyon szépnek látta: szemkápráztató volt, mégsem hivalkodó.

A ruháról az is eszébe jutott - ma este először - milyen gazdag lehet a partnernője. Csaknem egyszerre érkeztek meg a Regency Roomba. O'Donnell már leparkolta a kocsiját, s éppen az étterem utcai bejáratához ért, amikor fékezett egy csillogó-villogó Cadillac, s kipattant belőle a sofőr, hogy kinyissa Denise-nek az ajtót. Denise kiszállt, üdvözölte Kentet, majd a sofőrhöz fordult.

- Köszönöm, Tom. Nem kell értemjönnie. Gondolom, dr. O'Donnell majd hazavisz.

- Köszönöm, asszonyom - hajolt meg a sofőr, elköszönt O'Donnelltől is, és elhajtott.

O'Donnell, ha foglalkoztatta volna egyáltalán a kérdés, már eddig is rájöhetett volna, hogy Eustace Swayne lánya nyilván nagy vagyont örököl majd. Nem mintha ez számítana valamit, hiszen neki is jócskán van mit a tejbe aprítani. Ilyen gazdag nővel azonban még sosem hozta össze a sors. Már megingt azon kapta magát, hogy gondolatban összehasonlítja Denise-t Lucy Graingerrel.

A zenekar szolid crescendóval az utolsó számot játszotta. O'Donnell és Denise tapsolt. A helyükön már várta őket egy pincér, udvariasan kihúzta nekik a széket, s felszolgált a rendelt italokat.

Denise a koktéját kortyolgatva így szólt: - Rólam már beszéltünk. A maga élete milyen?

- Nincs benne semmi különös - felelte O'Donnell, és sok szódát spriccelt a whiskyjébe. Hígan szerette, amit a pincérek a jelek szerint helytelenítettek.

- De én igazán kíváncsi vagyok rá, Kent - erősködött Denise, persze nem egészen őszintén, hiszen voltaképpen csak az foglalkoztatta, milyen férfias az asztaltársa. Tekintete Kent széles vállán és markáns arcán pihent, közben arra gondolt: megcsókolja-e már ma este, s ha igen, mi következik még? úgy érezte, nagyon érdekli ez a Kent O'Donnell.

Kent a kórházról, a munkájáról, a terveiről mesélt. Denise a múltjáról, élményeiről, ismerőseiről kérdezgette, s a válaszok meglepően jó érzéssel töltötték el.

Újra táncoltak, a pincér újabb italokat hozott: táncoltak, ittak, ismét táncoltak, ismét ittak. Denise mesélt a házasságáról - tizennyolc éve kezdődött, és gyakorlatilag nyolc éve ért véget. Mesélt a férjéről is, akinek jól menő ügyvédi irodája van New Yorkban. Két ikergyermekük született, Alex és Philippa, mindketten Denise-nél maradtak. Tizenhét évesek.

- A férjem teljesen racionális ember - mondta Denise. -

A helyzet az, hogy egyáltalán nem illettünk össze, de erre elég későn jöttünk rá.

- Találkozik még velem?

- Elég gyakran. Elmegyünk néha társaságba, vacsorázni meg ebédelni. Geoffrey alapjában véve igen szórakoztató.

Azt hiszem, maga is rokonszenvesnek találná.

Most már fesztelenebbül társalogtak. A pincér szó nélkül hozta az újabb italokat. O'Donnell megkérdezte Denise-től, vajon van-e valami akadály a válásnak?

- Tulajdonképpen nincs - felelte őszintén Denise. -

Geoffrey hajlandó elválni, csak ahhoz ragaszkodik, hogy én

szolgáltassam a válóokot. Ennek pedig New York állam törvényei szerint feltétlenül házasságtörésnek kell lennie. Arra pedig eddig még valahogy nem került sor.

- És a férje nem akar újra nősülni?

- Geoffrey? - nézett nagyot Denise. - Ugyan már! Az ő igazi házastársa a hivatása.

- Aha.

Denise szórakozottan forgatta ujjai között a poharát. -

Geoffrey az ágyban is legszívesebben az aktáit böngészné - mondta bizalmasan. O'Donnell úgy gondolta: érti már, miért futott zátonyra ez a házasság. Hm, egész izgalmas.

Hirtelen felbukkant mellettük a pincér. - Elnézést, uram, de a bár perceként belül bezár. Óhajt még rendelni valamit?

O'Donnell meglepetten nézett az órájára. Már három és fél óra voltak együtt Denise-zel, de fél se tűnt. Az asszonyra nézett; az megrázta a fejét.

- Nem, köszönöm - mondta Kent a pincérnek, és fizetett.

Felhajtották az utolsó korty italt, és elindultak. A pincér udvariasan jó éjszakát kívánt; bőkezű borraivalót kapott.

O'Donnell remekül érezte magát.

Az előcsarnokban Denise belekarolt, és így szólt: - Olyan kár, hogy már mennünk kell. Talán mégis rendelhattünk volna még valamit.

O'Donnell némi tétovázás után azt ajánlotta: - Fölmehetnek éppen hozzám is, ha nincs ellene kifogása. Ital is van ott-hon épp elég, útba is esik.

Egy pillanatig attól tartott, hogy túl rámenős volt. Mintha Denise egy pillanatra megmerevedett volna, de aztán egyszerűen csak annyit válaszolt: - Miért ne?

Odalent nyitott ajtóval, beindított motorral várt rájuk a Buick: Kent a szokottnál lassabban, óvatosabban hajtott át a városon. Leeresztett ablakkal haladtak a meleg éjszakában. Ismét megcsapta orrát a nő finom parfümillata. Megérkeztek. Kent leállította a kocsit, és beszálltak a liftbe.

Kent két koktélt kevert, s az egyiket átnyújtotta Denise-nek. Az asszony a nappali egyik nyitott ablakánál állva nézte Burlington fényeit, amelyek között szalagként húzódott végig a folyó.

- Régen kevertem már ilyen koktélt - mondta Kent hal-kan. - Remélem, nem túl édes.

Denise kortyolt egyet az italból, majd fátyolos, érzéki hangon válaszolt: - Nem, Kent, ez is olyan tökéletes, mint minden maga körül.

Találkozott a pillantásuk. Kent Denise poharáért nyúlt.

Amint megcsókolták egymást, Kent karja szorosan Denise dereka köré fonódott.

Parancsoló, fülsiketítő hangon hirtelen megszólalt mögöttük a telefon. Oda kellett figyelni rá.

- Drágám - mondta Denise, kibontakozva az ölelésből - azt hiszem, föl kellene vened. - Majd gyengéden homlokon csókolta Kentet.

O'Donnell a telefonhoz sietett, közben hátranézett, és látta, hogy Denise fogja a táskáját, a sálját meg a kesztyűjét. Nyilvánvaló, hogy az estének vége. Dühösen vette fel a telefont, kurtán hallózott, de mérge csakhamar elpárolgott, amikor megtudta, miről van szó. A kórház éjszakai ügyelete tele-

fonált: az egyik betegének válságosra fordult az állapota. O'Donnell két gyors kérdést tett fel, aztán annyit mondott: - Azonnal megyek. Addig is készüljenek fel a vérátömlesztésre!

Letette a kagylót, majd újra tárcsázott: az éjszakai portást hívta, hogy szerezzen taxit Denise-nek.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Doktor Joseph Pearson általában korán szokott lefeküdni, így aztán a Eustace Swayne-nel folytatott, éjszakába nyúló sakkpartik után másnap a rendesnél is kimerültebb és ingerültebb volt, mint például most is.

Épp a laboratóriumi anyagigényléseket ellenőrizte. Más-kor sem csinálta szívesen, most azonban a szokottnál is jobban utálta. Az egyik igénylést dühös horkantással tette félre, aztán aláírt néhányat, majd ismét megállt, és még egyet félre-rakott. A horkantást most már gyilkos pillantás is kísérte. Ha most látta volna valaki, aki jól ismeri, az rögtön rájön, hogy doktor Pearson mindjárt felrobban a méregtől.

A kitörés be is következett a harmadik igénylésnél. Dühösen ledobta a ceruzáját, felmarkolta az összes iratot, s átvihar-zott a szerológiai laboratóriumba, ahol haragosan követelte Bannistert. A főlaboráns épp az egyik sarokban tevékenyke-dett.

- Hagyd abba, akármit csinálsz, és gyere ide! - csapta le Pearson az igényléseket egy asztalra a szoba közepén.

Egyik-másik le is esett a padlóra; John Alexander lehajolt, hogy összeszedje őket, s örült, hogy most nem ő, hanem Ban-nister a főnök dühének céltáblája.

- Mi a baj? - jött oda az asztalhoz Bannister. Ő már úgy hozzászokott ezekhez az őrzöngésekhez, hogy csöppet sem izgatták, sőt olykor még meg is nyugtatták kissé.

- Hogy mi a baj? Hát az igénylések! -mennydörögte Pear-son. - Azt hiszed, az ország első klinikáján vagyunk?

- Laboratóriumi anyagra csak szükség van, nem?

- Néha már arra gondolok, hogy megeszed, amit igé-nyelsz! - folytatta Pearson, rá se hederítve Bannister kérdé-sére. - Megmondtam már nemegyszer, hogy különjelöld meg a rendkívüli igényléseket, hogy tudjam, mire kell!

- Azt hiszem, erről megfeledeztem - mondta rezignáltnan Bannister.

- Hát legközelebb ne felejtsd el! -dörögte Pearson, és kéz-be vette az egyik igénylést. - Minek például a kalciumoxid? Soha nem használjuk a laborban!

Bannister kárörvendően elvgyorodott: - Azt te kérted tő-lem. Úgy tudom, a kertedbe kell. - Olyasmire utalt, amit mindketten jól tudtak, de csak ritkán beszéltek róla. Joe Pearson, aki a megye egyik legismertebb rózsakertésze volt, nem kevés kórházi anyagot használt föl talajjavításra.

Pearsonben maradt még annyi jó érzés, hogy zavarba jött.

- Mi? Aha! Na jó - tette le a rendelést. Fölkapott egy másikat.

- És ez? Miért kell nekünk egyszer csak Coombs-szérum?

Ezt ki rendelte meg?

- Doktor Coleman - felelte készségesen Bannister. A szó-váltás óta remélte, hogy ez a téma mielőbb terítékre kerül. Alexandernek rossz előérzete támadt.

- Mikor? - kérdezte kurtán Pearson.
- Tegnap. És alá is írta - mutatott az igénylésre, majd gúnyosan hozzátette: - Ott, ahol te szoktad...
Pearson a kezében tartott papírra nézett; eddig észre sem vette, hogy alá is van írva. Megkérdezte Bannistertől: - Mi nek ez neki, nem tudod?
Bannister föllélegzett. Most, hogy a dolgot sínre tette, nyugodtan visszavonulhatott. Odaszólt Alexandernek: - Meséld csak el...
- Az immunizációs teszt elkészítéséhez kell, doktor úr. A feleségem tesztjéhez. Doktor Dornberger kérte... - mondta Alexander kissé feszengve.
- És miért éppen Coombs-szérumot?
- A Coombs-teszthez, doktor úr.
- Csakugyan? - kérdezte enyhe gúnyval Pearson. - Miért, a maga felesége talán különleges eset? Miért nem elég neki a sós és a fehérjeteszt, amit a többi betegnél is használunk?
Alexander idegesen nyelt egyet, s nem felelt.
- Várom a válaszát - sürgette Pearson.
- Nos, uram - mondta némi habozás után Alexander- azt javasoltam doktor Colemannek, és ő is egyetértett velem, hogy ha biztosra akarunk menni, csináljuk meg a többi teszt után...
- Á, szóval magajavasolta doktor Colemannek? - visszahangozta fenyegetően Pearson. Alexander tudta, hogy baj lesz, de folytatta. Most már úgyis mindegy.
- Igen, uram. Mivel a sós és a fehérjés oldat néhány antitestet nem mutat ki, úgy gondoltam, hogy a harmadik teszt...
- Ebből elég! - kiáltott rá Pearson, s öklével nagyot csapott az asztalra. Az indulattól még a lélegzete is elakadt. Nagy csend lett a laboratóriumban.
Mikor Pearson végre levegőhözjutott, szúrós szemmel nézett Alexanderre. - Egy baja van magának: néha kissé szabaddon értelmezi, amit a főiskolán tanult.
Ezt keserűen mondta, az öregember keserűségével, akinek a fiatalok belekontárkodnak a dolgába, s megnyirbálják eddig abszolútnak és kétségbevonhatatlannak hitt tekintélyét. Lehet, hogy Pearson egy másik alkalommal, más hangulatban türelmesebb lett volna, de úgy látszik, most föltette magában, hogy egyszer s mindenkorra helyre teszi ezt a beképzelt laboránst.
- Most jól figyeljen ide! Tisztázzunk valamit. Egyszer már mondtam, és nem akarom még egyszer elismételni - szólalt meg a megtestesült Hatalom hangján, úgy, ahogy az egy keménykezű osztályvezető főorvoshoz illik, aki meg akarja magyarázni alacsonyabb rangú beosztottjának: ez az utolsó figyelmeztetés. Közel hajolt Alexanderhez, úgy folytatta: - Ezen az osztályon én vagyok a főorvos, s ha bárkinek bármi óhaja van, az csakis hozzám fordulhat. Világos?
- Igen, uram - felelte Alexander, aki most már csak azt szerette volna, ha minél előbb túl lennének ezen a huzavonán. Magában már eldöntötte, hogy ezentúl nem lesz több javaslat. Ha itt a gondolkodást büntetik, inkább megtartja magának a gondolatait. Törjék csak a fejüket helyette mások, de akkor viseljék a felelősséget is.
Pearson azonban még nem fejezte be. - Nem szeretném, ha

aknamunkát folytatna a hátam mögött, és visszaélne vele, hogy dr. Coleman új ember nálunk - mondta.

- Én nem éltem vissza... - kezdte volna Alexander.

- De igen, ha mondom! És elő ne forduljon még egyszer! - kiáltotta dühös, eltorzult arccal, lobogó szemmel Pearson.

Alexander megsemmisülten, szótlanul állt előtte.

Pearson komoran nézett rá. Aztán a kirohanás hatásával elégedetten, szelídebben folytatta: - Mondok még valamit. Ami a tesztet illeti, a sós és a fehérjés oldat tökéletesen elegendő. Ha elfelejtette volna, kórboncnok vagyok. Tudom, mit beszélek. Világos?

- Igen, uram - felelte megtörtén Alexander.

- Helyes. Tudja, mit? - kérdezte csaknem barátságosan Pearson, mintha békepipát kínálna a laboránsnak. - Mivel annyira a szívén viseli ezt a tesztet, megcsinálom én magam. Itt és most. Hol a vérminta?

- A hűtőben - felelte Bannister.

- Hozd ide!

Bannister a hűtőszekrényhez ment, ám csöppet sem volt elégedett a dolgok illetén alakulásával. Igaz, helyre kellett már tenni ezt az Alexandert is, de finomabban is lehetett volna. Bannister azt remélte, hogy Pearson doktor villámaiból jut az undok fiatal doktornak is. Persze lehet, hogy ezt Pearson későbbre tartogatja. Kivette Mrs. Alexander vérért, s bezárta a hűtő ajtaját.

Pearson átvette a vérmintát. Bannister közben fölemelte a földről az anyagigénylést, amely az egész vihart előidézte.

- Ezzel mi legyen? - kérdezte Pearson.

Pearson elővett két tiszta kémcsövet, s elosztotta bennük a vért. Föl sem nézett, s ingerülten kérdezte: - Mi kell?

- Mi legyen a Coombs-szérum igénylésével?

- Tépd szét. Nem lesz rá szükség - felelte Pearson, miközben szemügyre vette az Rh-pozitív sejteket tartalmazó kis üvegcset. Ezt használták reagensként az Rh-negatív vér vizsgálatánál.

Bannister tétovázott; nem szerette ugyan Coleman doktort, mégis úgy érezte, az orvosi etikettet azért illene betartani.

- De akkor szólni kellene Coleman doktornak-mondta. - Beszéljek vele?

- Ne - felelte türelmetlenül Pearson, az üveg dugójával bajlódva. - Majd én megmondom neki.

Bannister vállat vont, összetépte és a papírkosárba dobta az igénylést. megtette, amit tehetett, szólt a főnökének.

Most már nem az övé a felelősség.

Roger Mc Neil tudta: akármilyen öreg lesz is, akárhány évig dolgozik is, ahhoz soha nem lesz elég fásult, hogy szenvtelenül tudja elviselni egy halott kisgyerek felboncolását. Most pedig sajnos éppen ezt kellett tennie. Egy négyéves kisfiú felnyitott teste könnyfakasztó látvány a boncasztalon.

Ma sem tudok majd aludni, gondolta. És nemcsak a látvány szörnyű, hanem az a tudat is, hogy milyen tragikusan és értelmetlenül halt meg a gyermek.

Mc Neil felnézett, s tekintete Seddonsével találkozott. -

Szegény kis kölyök - szólalt meg a gyakorló orvos. - Hogy

milyen hülyék tudnak lenni némelyek! - tette hozzá keserűen.

- A rendőrök még mindig itt vannak? - kérdezte Mc Neil.

Seddons bólintott. - Igen, és a többiek is.

- Azt hiszem, jobb lenne, ha idehívnád Pearsont.

- Oké - felelte Seddons, és a telefonhoz lépett.

Mc Neil arra gondolt, nem gyávaság-e másra háritani ezt a felelősséget, de aztán megnyugtatta magát: Pearsonnek erről előbb-utóbb úgyis tudomást kell szereznie. Ő majd eldönti, ki nyilatkozzék a kint várakozóknak.

Seddons visszajött a telefontól. - Pearson a szerológián van. Rögtön jön.

Csendben várakoztak, amíg meg nem hallották Pearson jellegzetes csoszogó lépteit. A holttestet nézegette, miközben Mc Neil ismertette az esetet. A gyereket éppen az otthona előtt gázolta el egy autó, egy-két órával ezelőtt. Mentőt küldtek érte, de útközben meghalt. Az ügyész boncolást rendelt el. Mc Neil ennek az eredményéről is beszámolt Pearsonnek.

- Ennyi az egész? - kérdezte hitetlenkedve az öreg.

- Igen, ez volt a halál oka, semmi más - felelte Mc Neil.

Pearson közelebb lépett a holttesthez, aztán megtorpant.

Jól ismerte Mc Neilt, tudta, hogy ilyesmiben nem tévedhet. -

Akkor nyilván mindenki csak állt és bámészkodott, és nem tettek semmit.

- Talán nem tudták, mit kellene tenni - vetette közbe Seddons.

Pearson komoran bólintott. Vajon mire gondol most? -

tűnődött Mike. Aztán az öreg megkérdezte: - Hány éves volt a kicsi?

- Négy - felelte Mc Neil. - És milyen helyes kisgyerek volt!

Mindannyian a boncolóasztalra néztek, a kicsiny, élettelen testre. A szeme csukva volt, hosszú szőke haját már a helyére igazították az agy kivétele után. Pearson megcsóválta a fejét, aztán az ajtó felé fordult, s hátraszólt két beosztottjának: - Majd én megmondom nekik.

Az előszobában három várakozó ült: egy egyenruhás rendőr, egy magas, kisírt szemű férfi meg egy másik, egérvékű kis bajszos, aki egyedül, magába roskadva gubbasztott az egyik sarokban.

Pearson belépett, és bemutatkozott nekik.

- Stevens vagyok, uram, az ötös körzetből - mondta a rendőr, és jegyzetfüzetet meg ceruzát vett elő.

- Ön is jelen volt a balesetnél? - kérdezte Pearson.

- Nem, uram. Rögtön utána érkeztem oda. Ő a gyerek apja - mutatott a magas férfira. - A másik úr vezette az autót.

A bajszos ember felnézett, és szinte könnyörögve fordult Pearsonhoz. - Éppen előttem szaladt ki az úttestre, a ház mögül. Higgycs el, nem vezetek figyelmetlenül. Nekem is vannak gyermekeim. Nem hajtottam gyorsan. Már csaknem állt a kocsiban, amikor elütöttem.

- Hazudik! - vágott közbe keserű indulattal az apa. - Maga megölte a fiamat, és úgy éljek, hogy ezért börtönbe kerül!

- Egy pillanat, uraim! - szólalt meg Pearson. Mindenki elhallgatott, és őt figyelte. A rendőrhöz fordult. - Az ügyész megkapja a részletes jelentést, de a lényegét már most közöl-

hetem. A boncolás azt tanúsítja, hogy a gyerek nem abba a sérülésbe halt bele, amelyet az ütközés okozott.

A rendőr döbbent képet vágott, az apa meg hevesen tiltakozott: - De hát én ott voltam, és láttam, hogy elütötte!

- Szeretném, ha most kíméletesen fogalmazhatnék - folytatta Pearson - de sajnos nem tehetem. A kocsi valóban elütötte a maga kisfiát - fordult az apához - de ebbe nem halt volna bele. Attól csak elájult. Ám sajnos közben kicsit betört az orra is. Ez sem lett volna komoly baj, de igen erős orrvérzést okozott. A fiút nyilván úgy hagyták, ahogy volt, azaz háton fekve.

- Így történt, uram - mondta a rendőr. - Nem akartunk hozzányúlni, amíg a mentő meg nem érkezik.

- És mikor érkezett meg?

- Hát úgy tíz perc múlva.

Pearson bólintott. Az sajnos túl sok. Sőt, őt is elég lett volna. - Szomorú, amit most mondok, de ez okozta a gyerek halálát. Az orra vére lecsorgott a torkán. Nem kapott levegőt, és a vér a tüdejébe jutott. Az az igazság, hogy szegény kisfiú megfulladt.

Az apa alig jutott szóhoz. - Úgy... úgy tetszik érteni, hogyha hasra fordítottuk volna, akkor...

Pearson sajnálkozva tárta szét a kezét. - Mondtam, hogy ezt képtelen vagyok kíméletesen közölni. De az az igazság, hogy a fia nagyon könnyű sérüléseket szenvedett, amikor az autó elütötte. Az ütközés minden jel szerint meglehetősen felületes volt, és semmiképpen sem lett volna végzetes. Úgyhogy ez az úr itt - mutatott Pearson az autó vezetőjére - a szintisza igazat mondta, amikor azt állította, hogy már majdnem lefékezett, amikor a baleset megtörtént.

- Szentséges Szűzanya! - szakadt ki az apából, majd megállíthatatlan sírásra fakadt és a kezébe temette az arcát.

A bajszos emberke könnyes szemmel odalépett hozzá, majd szelíden átkarolta a vállát, és egy díványhoz vezette.

A rendőr elsápadt. - Doktor úr, ez borzasztó! Én egész idő alatt ott voltam, nekem kellett volna megfordítanom a kisfiút!

- Nem hinném, hogy maga lenne a hibás.

A rendőr, mintha nem is hallotta volna Pearson válaszát, csak mondta a magáét: - De hát elvégeztem az elsősegélynyújtó tanfolyamot! Bizonyítványom is van róla! De ott mindig csak azt sulykolták belénk, hogy senkit sem szabad megmozdítani!

- Hát persze - csitította Pearson, és gyengéden megérintette a rendőr karját. - Hát persze hogy azt mondták. Mert legtöbbször igaz is. Az alapszabály ez, de ez alól is van egy-két ritka kivétel. Az egyik az, amikor valakinek vér jut a szájába.

A központi folyosón, úton az ebédlő felé, David Coleman látta, amint Pearson kilép a boncterem előcsarnokából. Rendkívül szórakozottnak tűnt, mint aki azt se tudja, hol van. Coleman arra gondolt: lehet, hogy beteg? Aztán az öreg észrevette őt, és elindult feléje. Coleman bevárta.

- Á... doktor Coleman... mondani akartam magának valamit - szólalt meg Pearson, tétován kutatva az emlékezetében. Szórakozottan kinyújtotta a kezét, és megfogta Cole-

man fehér köpenyének hajtókáját. Coleman látta, hogy az öreg keze idegesen remeg. Kiszabadította a köpenyét, s megkérdezte: - Mi lenne az, doktor Pearson?

- Valami... valami a laborral kapcsolatban - mondta Pearson, és megrázta a fejét. - Most nem jut eszembe... majd később. - Már csaknem elindult, amikor valami szöveget ütött a fejébe. - Jó volna, ha holnaptól átvinné a boncterem irányítását, és felügyelne az ottani munkára.

- Örömmel - felelte Coleman. Határozott elképzelései voltak az ideális boncolásról, s valóban örült, hogy most megvalósíthatja ezeket. Úgy gondolta, ha már itt tartanak, mást is megbeszélhetnének. - Szeretnék magával beszélni a laboratóriumok dolgában - mondta.

- A laboratóriumok dolgában? - kérdezte szórakozottan Pearson. Nyilván másutt jártak a gondolatai.

- Talán emlékszik még rá: a levelemben azt kértem, hogy részben átvehessem a laboratórium irányítását. - Kissé furcsa, hogy éppen itt és most hozza ezt szóba, de úgy érezte, talán nem lesz rá jobb alkalom.

- Igen, rémlik valami - mondta Pearson, miközben egy háromfős kis csoport távozását figyelte a folyosón: egy rendőr és egy alacsonyabb férfi támogatott egy magasabb férfit.

- Úgy gondoltam, a szerológián kezdhethetném - folytatta Coleman. - Végeznék egy kis ellenőrzést... úgy értem, a szokott laboratóriumi ellenőrzéseket végezném el.

- Hogyan? Mit mond?

- Azt, hogy szeretnék ellenőrzést végezni a szerológián - ismételte kissé bosszúsan Coleman.

- Igen, igen... rendben van - felelte szórakozottan Pearson. Még mindig a távozók után bámult, amikor Coleman magára hagyta.

Elizabeth Alexander pompásan érezte magát. Éppen hozzálátott, hogy megebédeljen a kórházi kávéban, amikor rájött, hogy már napok óta ilyen boldog, de ma délelőtt különösen. Hiszen a gyerek él és e percben is mocorog a testében. Elizabeth épp most jött az áruházból, ahol némi közelharc árán sikerült bútorhuzatot vennie, többek között a gyerekszobába is. Most pedig itt találkozott Johnnal.

Először ebédeltek együtt a kórházban. John csak párnappja értesült róla, hogy az alkalmazottak hozzátartozói is bejöhettek ebédelni, ha akarnak. Sorban álltak a pultnál, s Elizabeth salátát, levest, báránysültet választott krumplival és káposztával, majd pástétomot sajttal, hozzá zsemlet és tejet. - Biztos, hogy elég lesz? - ingerkedett John.

Elizabeth beleharapott a zellerbe. - Jó étvágya van a babának - felelte.

John elmosolyodott. Pár perce még, amikor az ebédlő felé igyekezett, igen rosszkedvű volt; még mindig nem ment ki a fejéből a reggeli szökváltása doktor Pearsonnal. Elizabeth azonban segítette elterelni a figyelmét az ügyről, legalábbis egyelőre. Remélte, hogy nem lesz több baja a laborban, hiszen szentül megfogadta, hogy ezentúl vigyáz a szájára. Doktor Pearson mindenestre személyesen végezte el a tesztek - a sósat meg a fehérjés - és negatív eredményt kapott. - Ami a felesége vérével illeti, nincs miért aggódnia - mondta a

reggeli jelenet után szinte kedvesen.

Arról sem szabad elfeledkeznie, hogy végtére is Pearson orvos, ő meg nem. Lehet, hogy az öregnek van igaza, talán ő túl komolyan veszi mindazt, amivel az iskolában teletömték a fejét. Bizonyára igaz, hogy az ott tanultak jó részét könnyű szívvel el lehet felejteni, mert az életben soha nem lesz rá szükség. Lehet, hogy ez a helyzet a Coombs-tesztel is: az iskolában túlhangsúlyozták a fontosságát, de Pearson jobban tudja.

Mit is mondott reggel az öreg? Ha minden alkalommal változtatnánk a módszereinken, ahányszor valami újat találnak ki; nem lenne megállás. Az orvostudományban nap mint nap születnek új ötletek, de először be kell válniuk a kórházi gyakorlatban is, csak azután lehet széles körben alkalmazni őket. Itt emberek életéről van szó, és nem kísérletezhetünk felelőtlenül.

John ugyan nem értette, kinek az életét veszélyeztethetné egyvel több érzékenységi teszt, de meg kell hagyni, hogy elvisíkon Pearsonnak igaza van. John több olyan "briliáns" új ötletéről is tudott, amelyek a gyakorlatban használhatatlannak bizonyultak. Másfelől viszont ott van doktor Coleman véleménye, aki nagyon határozottan állította, hogy a harmadik tesztet is el kell végezni. Igaz, hogy őjával fiatalabb Pearson-nél, és nyilván sokkal tapasztalatlanabb...

- Kihűl a levesed - szólt rá Elizabeth. - Min merengsz olyan nagyon?

- Semmin, édesem - felelte, mert elhatározta, hogy nem foglalkozik tovább a problémával. De hát Elizabethjól ismeri, mindig meglátja rajta, ha bántja valami.

- Már a múlt héten meg akartam kérdezni, hogy rendben van-e a súlyod? - mondta John.

- Nagyjából - felelte Elizabeth. - De Dornberger doktor azt tanácsolta, hogy sokat egyek. - Már végzett a levessele, s most farkasétvággal esett neki a báránysültnek.

John felnézett, s megpillantotta a feléjük közeledő Coleman doktort. Az orvosok asztala felé tartott. Alexander ösztönösen felpattant a helyéről, és odaszólt neki: - Doktor Coleman!

- Tessék - pillantott oda a doktor.

- Engedje meg, hogy bemutassam a feleségemet! - mondta Alexander, s meg is tette, amikor az orvos közelebb lépett.

- Örvendek, Mrs. Alexander - hajolt meg Coleman, és kezében a tálcával megállt.

- Emlékszel, drágám - mondta kissé zavartan John Alexander - meséltem már a doktor úrról, hogy szintén New Richmond-i.

- Hogyne - felelte Elizabeth, és Colemanre mosolygott. - Üdvözlöm, doktor úr. Én jól emlékszem ám önre. Gyakran megfordult a boltunkban, igaz?

- Igaz - felelte Coleman, aki most már emlékezett is Elizabethre, a vidám, hosszú lábú lányra, aki készségesen szaladgált a boltban, hogy előkeresse a kért árut a nagy rendetlenségben. Alig változott azóta. - Azt hiszem, egyszer eladott nekem egy ruhaszáritó kötelet - mondta.

- Igen, már emlékszem - felelte Elizabeth. - És bevált? Coleman elgondolkozott. - Most, hogy említi, úgy rémlik,

elszakadt.

Elizabeth fölnevetett: - Ha visszaviszi, az anyám biztosan kicseréli. Most ő vezeti az üzletet, és még nagyobb a rendetlenség, mint volt. - Coleman akaratlanul elmosolyodott; rá is átragadt Elizabeth vidámsága.

John Alexander odahúzott egy széket Colemannek. - Foglaljon helyet, doktor úr.

Coleman egy pillanatig habozott, de aztán rájött, hogy modortalanság volna visszautasítani a meghívást, és leült. Az asztalra tette a tálcáját, amelyen mindössze egy tányér gyümölcssaláta meg egy pohár tej árválkodott.

- Úgy emlékszem - mondta Elizabethnek - akkoriban még copfot hordott.

- Bizony - felelte az asszony. - És fogszabályozót. Azóta kinőttem az ilyesmiből.

David Coleman rokonszenvesnek találta a fiatalasszonyt.

A találkozás felidézte a múltat: Indianát, ahol olyan szép éveket töltött. Eszébe jutottak a régi nyári vakációk, amikor együtt autóztak az apjával az öreg, rozoga Chevroletben. - Én már régen nem jártam New Richmondban - mondta tündövedve. - Mint tudja, az apám meghalt, anyám pedig a nyugati partvidékre költözött. Már nincs miért visszalátogatnom. - Talán kissé röstellte az elérzékenyülését, mert hamar témát váltott. - Mondja, milyen érzés orvosfeleségnek lenni?

- Én nem vagyok orvos, csak laboráns - szólt közbe gyorsan Alexander, aztán maga is elcsodálkozott rajta, hogy miért tartotta fontosnak ezt megemlíteni. Talán a reggeli incidens miatt. Az előbb, mikor Coleman leült az asztalhoz, az is megfordult Alexander fejében, hogy beszámol neki az esetről, de aztán úgy határozott, jobb lesz, ha nem teszi. Már úgyis épp elég baja volt belőle, hogy őszintén beszélt az új orvossal. Okosabb, ha ezentúl hallgat.

- No; csak ne becsülje le a laboratóriumot - mondta Coleman. - Nagyon fontos munka.

- Nem becsüli le - felelte Elizabeth. - Csak néha arra gondol: jobb lett volna orvosnak tanulnia.

- Csakugyan? - fordult Coleman a laboránshoz.

Alexander bánta, hogy Elizabeth szóba hozta a dolgot, s kissé vonakodva felelte: - Valamikor dédelgettem ilyen terveket.

- Miért nem ment egyetemre? - kérdezte Coleman egy kis gyümölcssalátát tűzve a villájára.

- A szokásos okok, főleg a pénz miatt. Szegény voltam, és gyorsan keresni akartam.

- Hány éves? - kérdezte Coleman evés közben. - Szerintem még nem késett le róla.

- Huszonhárom lesz - mondta Elizabeth. - Két hónap múlva.

- Ilyen vén? - kérdezte Coleman, majd miután mindannyian nevetni kezdtek, hozzátette: - Igazán van még ideje tanulni.

- Tudom - mészázott Alexander, mint aki előre tudja, hogy gyengécske érvekkel fog előhozakodni. - A baj csak az, hogy komoly anyagi gondokat jelentene, és éppen most, amikor kezdünk már megállapodni. Meg hát a gyerek...

Coleman nagyot kortyolt a tejből, majd megjegyezte: - So-

kan elvégezték már az orvosi egyetemet úgy, hogy gyere-
kük volt, és vállalták az anyagi problémákat is.

- Én is mindig ezt mondom - felelte Elizabeth élénken. -

Úgy örülök, hogy másnak is ez a véleménye.

Coleman megtörölte a száját egy szalvétával. Alexanderre nézett, s úgy érezte, első benyomásai helytállóak voltak: a fiatal laboráns intelligens, lelkiismeretes ember, és mint a mi-
nap kiderült, csakugyan érdeklő a munkája. -Tudja, John, mi a véleményem? - kérdezte. - Ha valóban így gondolkozik, és nem megy egyetemre most, amíg még teheti, később nagyon meg fogja bánni.

Alexander maga elé nézett, s szórakozottan turkált az étel-
ben.

- A kórbonctanon még mindig szükség van orvosokra,
nem? - kérdezte Elizabeth.

- Hogyne! - felelte Coleman. - Sőt talán ott a leginkább.

- Miért éppen ott?

- Például a kutatás miatt; hogy folyamatos legyen a fejlődés,
és pótolhassuk a hiányokat.

- Miféle hiányokat? - kérdezte Elizabeth.

David Coleman arra gondolt: na, most talán többet beszéltem a kelleténél. Mért éppen velük vitatom meg mindazt, amit rendszerint magamban szoktam tartani? De hát doktor Pearson után olyan üdítő ennek a két fiatalembernek a társasága...

- Az orvostudomány egy kicsit olyan, mint a háború - felelte Elizabeth kérdésére. - Itt is, akár a háborúban, időnként szembe-
tűnő az előrehaladás. Ilyenkor az orvosok az új front-
ra rohannak. S közben ottfelejtenek egy csomó fehér foltot,
amit föl kellene deríteni.

- És ez épp a kórboncnokok feladata? - kérdezte Elizabeth.

- Minden orvosé. Csak éppen a kórboncnokoknak több lehetőségük van rá, mint a többinek. És még valami. Az orvosi kutatómunka hasonló a házépítéshez. Az ember felfedez valamit, és ezáltal rárak egy téglát a másokra. Valaki rárak még egy pátot, s így emelkedik fel végül a fal. Aztán jön az utolsó, és helyére teszi az utolsó téglát is - mosolyodott el. - De az keveseknek adatik meg, hogy ilyen látványos dolgokat vigyenek véghez; nem mindenből lehet Fleming vagy Salk. Egy kórboncnokból pedig igen ritkán. Ő csak a maga szerény módján járulhat hozzá a tudomány fejlődéséhez, ám kötelessége legalább ezt megtenni.

John Alexander figyelmesen hallgatta Coleman magyarázatát, s kíváncsian kérdezte: - Ön itt kutatni fog?

- Remélem, igen.

- Mit?

Coleman várt a válasszal, hiszen erről eddig még nem beszélt senkinek. De ha ennyit elmondott, miért ne mondhatná el most már ezt is? - Nos, többek között a lipómákat, a jóindulatú zsírdaganatokat. Igen keveset tudunk róluk-folytatta egyre inkább belemelegedve, feledve a szokott mértéktartást.

- Voltak emberek, akik szabályosan éhen haltak, miközben ilyen daganatok burjánzottak bennük. Én azt szeretném...

Mrs. Alexander, rosszul van? - szakította félbe hirtelen a magyarázatát.

Elizabeth szótlanul a kezébe temette az arcát, és úgy rázta a fejét, mintha ki akarná szellőztetni.

- Mi van veled, Elizabeth? - kérdezte rémülten Alexander, s talpra ugorva megkerülte az asztalt, hogy ha kell; támogassa a feleségét.

- Semmi - felelte Elizabeth, s intett Johnnak, hogy üljön vissza. Behunyta a szemét, majd ismét felnyitotta. - Csak egy pillanatig tartott. Fájdalmat éreztem, aztán elszédültem. De már elmúlt.

Ivott egy kis vizet. A fájdalom valóban elmúlt, de abban az egyetlen pillanatban úgy érezte, mintha tűkkel szurkálnák ott, ahol a gyerek mocorgott benne, majd d forogni kezdett vele az ebédlő.

- Előfordult ez már korábban is? - kérdezte Coleman.

- Nem.

- Biztos? - kérdezte John reszkető hangon.

Elizabeth átnyúlt az asztalon, és megfogta a férje kezét. - Ugyan, ne aggódj! Még nem jöhet a gyerek. Legalább négy hónap van hátra.

- Ennek ellenére azt javasolom, hívja föl az orvosát, és mesélje el neki, mi történt. Lehet, hogy meg akarja majd vizsgálni - figyelmeztette komolyan Coleman.

- Fel fogom hívni - mondta mosolyogva Elizabeth. - ígérem.

Akkor komolyan is gondolta az ígéretét, de később, amikor hazaért, úgy érezte, nem érdemes zavarni Dornberger doktort egy kicsi fájdalom miatt, amely olyan hamar elmúlt. Ha újra fájni kezd, gondolta, majd felhívja, de addig nem szükséges.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

- Van valami újság? - nézett fel Vivian a tolószékéből, amikor Lucy Grainger belépett a szobájába. Négy nap telt el a szövettani vizsgálat óta, s három napja küldette el Pearson a metzeteket New Yorkba és Bostonba.

Lucy a fejét rázta. - Azonnal megmondanám, Vivian, ha volna valami.

- És... és mikor tud majd... biztosat?

- Azt hiszem, még ma - felelte Lucy habozás nélkül, bár maga sem volt biztos benne. Ő is csodálkozott, miért nem érkezett még meg az eredmény. Tegnap este ismét beszélt Joe Pearsonnal, aki megígérte, hogy ha délig nem kapja meg a szakértői véleményeket, felhívja a két konzultánsát, s megsürgeti a választ. Ez a várakozás meggyötört mindenkit, Vivian szüleit is, akik előző nap érkeztek meg Oregonból.

Lucy letekerte a kötést Vivian térdéről; a műtét hege szépen gyógyult. Aztán újra bekötözte, s így szólt: - Tudom, hogy nem megy könnyen, de próbálj meg lehetőleg másra gondolni.

- Hát bizony nem megy könnyen - mosolyodott el Vivian bátortalanul.

Lucy az ajtóból szólt vissza: - Talán néhány látogató tudna segíteni. Egy már itt is van. - Kinyitotta az ajtót, és intett az odakint várakozó Mike Seddonsnek, hogy bejöhet.

Mike a kórházi köpenyét viselte. - Elloptam tíz percet - mondta. - Az mind a tiéd.

A tolószékhez lépett, s megcsókolta Viviant, aki egy pillanatra behunyta a szemét, s szorosan magához ölelte Mike-ot. Mike végigfuttatta ujjait Vivian haján, s gyengéden a fülébe súgta: - Ugye, nehéz mindig csak várni?

- Az a borzasztó, Mike, hogy nem tudom, mire számítsak. Ezek után, azt hiszem, a legrosszabbat is el tudnám viselni. Csak már biztosan tudnám!

Mike kissé elhúzódott, és a lány arcába nézett: - Vivian drágám, úgy szeretnék rajtad segíteni.

- Eddig is sokat segítettél - mosolyodott el Vivian. - Pusstán azzal, hogy vagy és itt vagy. Nem is tudom, mi lett volna, ha nem... - Vivian elhallgatott, mert Mike a szájára tapasztotta az ujját.

- Ugyan már, ki ne mondd! Ennek így kellett történnie.

Nekünk találkoznunk kellett - mondta a fiú mosolyogva, bár ez a mosoly nem volt egészen őszinte. Seddons ugyanolyan jól tudta, mint Lucy, milyen baljósjel az, hogy Pearson még nem tudott végső diagnózist adni.

Viviant így is sikerült megnevetetnie. - Marhaság! - jelentette ki a lány. Ha nem mentem volna el éppen arra a boncolásra, és te előbb találkozol egy másik kishővérrel...

- Nono! - rázta a fejét Mike. - Lehet, hogy a látszat ez, de az ember nem kerülheti el a sorsát. Őseink még a fán vakargatták a hónaljukat, amikor a mi génjeink elindultak egymás felé, és nem állhatott útjukba sem a tér, sem az idő, sem a vak-szerencse - hadarta, de jóformán azt se tudta, mit beszél. Ám a kívánt hatást elérte.

- Mike kedves, olyan sok csodálatos zagyvaságot tudsz összehordani. És én úgy imádlak érte - mondta Vivian.

- Ez nem is csoda - felelte Mike, s újra megcsókolta a lányt. - Azt hiszem, megtetszettem az anyádnak is.

Vivian a szájához kapta a kezét. - Látod, milyen hatással vagy rám? Ezt kellett volna először megkérdeznem. Minden rendben volt, miután tegnap elmentetek?

- Hát persze hogy rendben. Elkísértem őket a szállodába. Elüldögéltünk és beszélgettünk még egy kicsit. Anyád ritkán szólalt meg, de apádon láttam, hogy méreget, mintha csak azt kérdezné: no, miféle alak az, aki el merészeli rabolni az én szép kislányomat?

- Majd ma megmondom neki - felelte Vivian.

- Mít mondasz?

- Nem is tudom. - Vivian megfogta Mike fülét, és ide-oda forgatta a fejét, mint aki alaposan szemügyre akarja venni. -

Talán azt: "Neki van a legszebb vörös haja a világon. Kicsit kócos, de nagyon jó simogatni." - Meg is mutatta, hogyan.

- Hát az fontos is. Jó házasság nincs vörös, kócos haj nélkül. És mit mondasz még?

- Azt, hogy "tudom, nem valami szép fiú, de arany szíve van, és nagyon jó sebész lesz belőle".

- Nem mondhatnál esetleg ragyogó sebészt? - kérdezte Mike a homlokát ráncolva.

- De mondhatnék, ha...

- Ha?

- Ha megcsókolsz, mégpedig azonnal.

Lucy Grainger megállt a második emeleti folyosón a sebész

főorvos irodája előtt, és bekopogott.

Kent fölnézett az irataiból. - Szervusz, Lucy. Tedd le fáradt porhüvelyedet.

- Most, hogy mondod, tényleg fáradt egy kicsit - felelte Lucy, s lehuppant a Kent asztalával szemben álló bőr karosszékbe - Már reggel behívtam Mr. Loburtont, Vivian apját - folytatta.

O'Donnell fölállt, megkerülte az asztalt, és leült Lucy mellé az asztal sarkára. - Rágyújtasz? - kínálta egy vésett arany cigarettatárcából.

- Kösz - fogadta el a kínálást Lucy, s mikor Kent tüzet adott, mélyen leszívta a füstöt: kellemesen hűvös volt és megnyugtató. - Tegnap megérkezett mindkét szülő. Természetesen nagyon aggódnak a lányukért, és persze nem tudtak rólam semmit. Azt tanácsoltam hát Mr. Loburtonnak, hogy beszéljen veled.

- Megtörtént - felelte O'Donnell. - Elmondtam neki, hogy véleményem szerint a lánya nem is lehetne jobb kezekben, s hogy nincs a kórházban senki, akiben jobban megbíznék, mint benned. Teljesen meg is nyugodott.

- Köszönöm. - Lucynak hízelgett Kent véleménye.

O'Donnell elmosolyodott. - Ne köszönd, ez a tárgyilagos véleményem. És a kislánnyal mi van? Mi történt eddig?

Lucy pár szóban összefoglalta az esetet; beszélt a bizonytalan diagnózisról és a mintavételről.

O'Donnell összeráncolta a homlokát: - A kórbonctannal nem volt semmi baj? Joe Pearson azonnal válaszolt?

Lucy elmesélte neki a késedelem okait. - Gondolom, ez érthető - felelte Kent. - Nem hiszem, hogy bármi okunk lehetne panaszra. De azért ne bízd a dolgot teljesen Joe-ra; holnapnál tovább semmiképpen se halogasd.

- Nem is - felelte Lucy az órájára nézve. - Ebéd után ismét beszéllek Joe-val. Azt ígérte, akkor már véglegeset tud mondani.

- Már amennyire az ilyesmi végleges lehet - mondta finto-rogva Kent. - Szegény kislány! Mit is mondtál, hány éves?

- Tizenkilenc. - Lucy Kent arcát figyelte, amely - legalábbis szerinte - mély gondolatokat, erős jellemet, megértést sugárzott. Kivételes ember, gondolta, s emellett közvetlen is. Ezért esett olyan jól az imént az a néhány dicsérő szó: ha ő mondja, annak súlya van. Lucy most hirtelen rádöbbsent arra, amit már hónapok óta titkolt önmaga előtt: nagyon szereti ezt a férfit, s ezt csak azért nem vallotta be eddig önmagának, mert ösztönösen félt az esetleges csalódástól. Úgy érezte, most már teljesen védtelen. Egy pillanatra el is gyöngült. Vajon ez meglátszott az arcán is?

- El kell mennem, Lucy - mentegetőzött O'Donnell. - Ez a napom is zsúfolt. Mint minden napunk, ugye? - kérdezte mosolyogva. Lucy dobogó szívvel, áradó érzelmekkel állt fel, és az ajtóhoz lépett. Mikor kinyitotta, O'Donnell átölelte a vállát. Baráti gesztus volt csupán, más kollégája is megtehetette volna, de rá most úgy hatott, mint az áramütés; egészen megzavarodott tőle, s elállt a lélegzete.

- Lucy - mondta O'Donnell - ha bármi probléma van csak szólj. És ha nincs ellene kifogásod, ma megnézem a betegedet.

- Azt hiszem, örülni fog neki, mint ahogy én is - felelte Lucy kissé nyugodtabban. Mikor az ajtó bezárult mögötte, egy pillanatra lehunyta a szemét, hogy megfékezhesse örülni száguldó gondolatait.

Mike Seddonst nagyon megviselte az a néhány nap, amíg Vivian diagnózisára vártak. Kedélyes, társaságszerető embernek ismerték, aki mindig lelket vert a többiekbe a kórházban, s gyakran volt a gyakorló orvosok harsány, tréfálkozó csoportjának középpontja. Az utóbbi pár napban azonban kerülte a társaságot, minden jókedvét elsöpörte a szomorú kilátás: mi lesz, ha a kórbonctani vizsgálat eredménye pozitív? Mindez nem ingatta meg Vivian iránt érzett szerelmét, sőt inkább elmélyítette az érzelmeit. Remélte, hogy előző este ezt sikerült éreztetnie a lány szüleivel is. Mikor a kórházban találkoztak, mind a négyen - ő, Vivian és a szülők - eleinte kissé kínosan érezték magukat, hiszen ez természetes. Akadozott a társalgás, időnként erőltetett volt és semmitmondó. Később is úgy tűnt, hogy Loburtonék találkozását lányukjövendőbelijével - ami más körülmények közt fontos esemény lett volna az életükben - most elhomályosította Vivian állapota. Mike úgy érezte, azért fogadták el őt, mert egyszerűen nincs idő rá, hogy kifogásokat emeljenek.

A szállodába visszatérve azonban már beszéltek a fiatalok jövőjéről is. A nagydarab Henry Loburton, aki alig fért el a szállodai lakosztály vendégszobájának karosszékében, a terveiről faggatta Mike-ot; az adott helyzetben nyilván inkább csak udvariasságból, mint őszinte érdeklődéssel. Az orvos röviden előadta, hogy Philadelphiában szeretne sebész lenni, ha a Three Countiesban letelik a gyakorlóideje. Loburtonék udvariasan bólogattak, és nem kérdeztek mást. Úgy tűnt, nincs kifogásuk a házasság ellen.

- Vivian mindig tudta, mit akar - jegyezte meg Henry Loburton. - Akkor is, amikor eldöntötte, hogy ápolónő lesz. Mi nem voltunk benne biztosak, hogy jó lesz-e neki, de ő hajthatatlan volt. Ezek után már igazán nem szólhattunk bele. Mike Seddons kifejezte reményét, hogy nem tartják Viviant túl fiatalnak a házasságra. Angela Loburton most először elmosolyodott.

- Azt hiszem, mi igazán nem szólhatunk egy szót sem. Én tizenhét éves voltam, amikor hozzámentem Henryhez. Még hozzá úgy, hogy megszöktem hazulról. Pénzünk ugyan nem volt, de azért boldogultunk valahogy - mosolygott a férjére. Seddons vigyorogva felelte: - No, ez nálunk is így lesz - legalábbis addig, amíg be nem indul a praxisom.

Ez történt tegnap este. Ma délelőtt, a Viviannél tett látogatás óta Mike kissé felszabadultabbnak érezte magát. Talán már természetellenesen hosszú ideje volt szomorú, s az elfojtott vidámság utat tört magának. Akármilyen volt is az oka, hirtelen hatalmába kerítette az optimizmus: végül majd minden jóra fordul. Még akkor sem hagyta el ez a megnyugtató érzés, amikor egy idősebb asszony holttestét boncolta Mc Neillel.

Az asszony előző éjjel halt meg a kórházban. Seddons mulatóságos történetekkel szórakoztatta Mc Neilt. Sok ilyet tudott; többek között ezért volt népszerű a társaságban.

- Van cigid? - kérdezte Mc Neiltől, félbeszakítva az egyik

sztorit.

Mc Neil csak bólintott, de nem állt fel, mert éppen a szívet vágta ketté. Seddons fölállt, megkereste a cigarettát Mc Neil zakójában, és rágyújtott. Mikor visszatért, folytatta a történetet:

- Erre azt mondja a nő a temetkezési vállalkozónak: "Nagyon köszönöm, uram. Biztosan sokat fáradozott." Mire a vállalkozó: "Ugyan, asszonyom, nem is volt olyan nehéz. Egyszerűen csak kicseréltem a fejüket."

Mc Neil a komor körülmények ellenére hangosan fölnyerített. Még akkor is hangosan hahotázott, amikor nyílt az ajtó és belépett David Coleman. - Doktor Seddons, eloltaná a cigarettáját? - kérdezte halkán, de jól hallhatóan.

Mike Seddons megfordult, majd barátságosan mondta: - Á, doktor Coleman! Jó reggelt! Nem is vettük észre.

- A cigarettát, doktor Seddons! - ismételte metsző hangon, szigorú tekintettel Coleman.

Seddons nem egészen értette a dolgot. - Jó, jó - s mivel nem talált hamutartót a közelben, a boncaszta felé nyúlt.

- Ne ott nyomja el! - csattant fel Coleman olyan élesen, hogy Seddons összerezzent, aztán keresett egy hamutartót.

- Doktor Mc Neil!

- Tessék, doktor Coleman!

- Volna szíves letakarni az arcot? - Mc Neil kissé kellelenül nyúlt a keze ügyébe eső törülközőért, tudva, hogy Colemannek nem fog tetszeni a látvány: szennyes törülköző volt, nagy vérfoltokkal. Coleman újra határozottan, bár halkán rászólt: - Tiszta törülközővel legyenszíves! És takarja le a nemi szervet is!

Mc Neil intett Seddonsnak, aki hozott két tiszta törülközőt, s Mc Neil gondosan ráterítette őket a holttestre.

Mindkét gyakorló orvos kissé zavartan nézett Colemanre.

Tudták, mi következik.

- Uraim, szeretném valamire felhívni a figyelmüket - mondta Coleman még mindig halkán. Mióta belépett, egyetlen hangos szó se hagyta el a száját, mégis tekintélyt parancsoló hangon beszélt. - Amikor boncolunk, ezt az elhunyt családjának engedélyével tesszük. E nélkül nem lenne boncolás. Remélem, ezzel tisztában vannak.

- Igen - mondta Seddons, s Mc Neil is bólintott.

- Helyes. - Coleman az asztalra pillantott, majd újra a két gyakorló orvosra nézett. - A mi célunk az, hogy tudásunkat gyarapítsuk. Az elhunyt családja abban a reményben bocsátja rendelkezésünkre a holttestet, hogy gondosan és tisztelettel bánunk majd vele. - Szavai nyomán nagy csend támadt.

Mc Neil és Seddons kissé megszeppelve állt.

- És úgy is fogunk vele bánni, uraim - folytatta Coleman, a nagyobb nyomaték kedvéért elismételve: - Gondosan és tisztelettel. A holttest arcát és nemi szervét minden boncolásnál le kell takarni: A boncteremben tilos a dohányzás. Ami pedig a viselkedésüket illeti, különösen a viccelődést - ezeknél a szavaknál Mike fülig pirult - gondolom, nem kell részleteznem a kívánalmaimat.

Coleman mindkettőjüknek a szemébe nézett, majd így szólt: - Köszönöm, uraim. Kérem, folytassák. - Biccentett és kiment. Egy darabig mindketten hallgattak, majd Seddons

megjegyezte:

- Most aztán jól megkaptuk.

- Jogosan, nem gondolod? - felelte rezignáltan Mc Neil.

Elizabeth Alexander arra gondolt, hogy sürgősen venniük kell egy porszívót, mihelyt lesz rá pénzük. Seprűvel nem lehet egy szőnyeget rendesen megtisztítani. Még jó néhányszor lesöpörte, de nem volt túl elégedett az eredménnyel. No, nem baj, egyelőre így is megteszi. Csak el ne felejtse szólni Johnnak ma este. A porszívó nem is olyan drága, kijön egyhavi fizetéséből. A baj csak az, hogy még annyi mindenre kellene a pénz. El kell döntenie, mi a fontosabb.

Johnnak azért igaza van, gondolta Elizabeth. Könnyen beszél ő most áldozatról, meg hogy összehúzzák magukat, amíg John egyetemre jár. De ha már az ember megszokott egy bizonyos életszínvonalat, nehéz lejjebb engedni a mércét. John fizetése nem túl magas, de arra elég, hogy olyasmit is megengedhessenek maguknak, ami pár hónapja még luxusnak számított volna. Vajon le tudnának-e mondani megint mindenről? Elizabeth úgy gondolta, talán igen, de biztosan nem lenne könnyű. Az egyetem újabb négyévi szűkölködést jelentene, s még csak aztán jönnének a segédorvosi, illetve - ha John szakorvos akar lenni - a gyakorlóévek. Vajon megéri? Nem érdemesebb-e élvezni a pillanat örömeit, elfogadni a körülményeket úgy, ahogy vannak, és megelégedni ezzel a szerény boldogsággal, mint áldozatokat hozni a bizonytalan jövőért? Elizabeth most igazán elbizonytalanodott. Csakugyan biztassa-e John, hogy mindenáron végezze el az orvosi egyetemet? Doktor Coleman egyértelműen ezt tanácsolta. Hogy is mondta Johnnak? "Ha valóban így gondolkozik, és nem megy egyetemre most, amíg teheti, később nagyon meg fogja bánni." Ott, az ebédlőben erősen hatottak Elizabethre ezek a szavak. Nyilván Johnra is. Most valahogy még fontosabbnak tündek. Elizabeth összeráncolta a homlokát: ma este újrameg kellene beszélnie a dolgot Johnnal. Ki kell puhatolnia, mit szeretne John a szíve mélyén, és aztán arra kell rákényszerítenie. Nem ez lesz az első eset, hogy Elizabeth a férje érdekében veti be asszonyi ravaszságát.

Elrakta a seprűt, és nekiállt törölgetni. Egy pillanatra elfeledte a gondolat, és énekelni kezdett. Szép volt a reggel. A meleg augusztusi nap fénye beragyogta a kicsi, de lakályos nappalit; a fényben még szebbnek látszottak a tegnapi készített falvédők. Elizabeth megállt a szoba közepén az asztalnál, hogy átrendezze a vázában a virágokat. Kivett két hervadtat, s éppen indult a konyhába, hogy kidobja, amikor belenyilallt a fájdalom. Hirtelen jött, szúrósan és égetően, s jóval erősebb volt, mint tegnap az ebédlőben. Elizabeth visszatartotta a lélegzetét, összeharapta az ajkát, megpróbálta visszafojtani a belőle feltörő sikolyt, s egy székre rogyott. A fájdalom egy pillanatra csillapult, de kisvártatva - még hevesebben - visszatért. Olyan érzés volt, mintha menstruálni kezdett volna. Ekkor jött rá, miről is van szó. - Nem! Csak azt ne! - kiáltott fel.

Tudta, hogy nem szabad pánikba esnie, a kórház száma ott állt egy cédulán a telefon mellett. Csak ne lenne olyan messze! Az asztalba kapaszkodva, kihasználva a fájdalom rövid

szüneteit, nagy nehezen felállt, s valahogy elvergődött odáig. Tárcsázta a kórház számát, s mikor felvették, így szólt a telefonba: - Doktor Dornbergert kérem... sürgős!
Rövid várakozás után kapcsolták Dornbergert. - Mrs. Alexander vagyok - mondta Elizabeth. - Azt hiszem, megkezdődtek... a szülési fájdalmaim.

David Coleman bekopogott Pearsonhoz. A főorvos az asztalánál ült, mellette Bannister állt sértődött képpel, s szándékosan kerülte Coleman tekintetét.

- Beszélni akart velem, ugye? - kérdezte Coleman, aki épp egy előzetes szövettani vizsgálatot végzett a sebészetben, amikor hívta a hangosbeszélő.

- Igen - felelte hűvösen Pearson. - Doktor Coleman!

Egyik beosztottam, Carl Bannister panaszt tett önre.

- Csakugyan? - vonta fel a szemöldökét Coleman. Bannister még mindig komoran maga elé bámult.

- Úgy hallom, összevesztek ma reggel - mondta Pearson.

- Hát én nem nevezném veszekedésnek - felelte Coleman nyugodtan.

- Minek nevezné? - kérdezte epésen az öreg.

- Őszintén szólva, én meg sem említettem volna az esetet - mondta Coleman. - De ha már Bannister úgy döntött, hogy megteszi helyettem, jobb lesz, ha elmesélem.

- Csak ha nem esik nehezeére.

Coleman nem vett tudomást Pearson gúnyos megjegyzéséről. Folytatta: - Tegnap délután szóltam mindkét szerológiai laboránsnak, hogy időnként, szűrőpróbaszerűen, ellenőrizni fogom a munkájukat. Ma reggel is ellenőrzést végeztem. - Bannisterre nézett, majd így folytatta: - Az egyik beteg vérért két egyenlő részre osztottam, mielőtt továbbítottam volna a laboratóriumba. Az egyiket extra tesztként tüntettem fel az igénylésen. Később, az ellenőrzés során úgy láttam, hogy Bannister két különböző eredményt állapított meg, holott azoknak nyilvánvalóan azonosaknak kellett volna lenniük. Ha óhajtja hallani a részleteket is, felhozhatjuk a laborból a vizsgálati jegyzőkönyveket.

Pearson nemet intett. Felállt, s elgondolkozva félig elfordult. Vajon most mi következik? - töprengett Coleman. Abban biztos volt, hogy igaza van. Az efféle ellenőrzés a jobb laboratóriumokban mindennapos gyakorlat. És szükség is van rá: biztonságot jelent a betegeknek, és a segítségével kiszűrhetők a hanyagságból fakadó tévedések. A lelkiismeretes laboránsoknak eszükbe sem jutna megsértődni, amiért az orvos ellenőrzi a munkájukat. Coleman különben is betartotta a játékszabályokat: az ellenőrzést már előző nap bejelentette Bannisternek és John Alexandernek is.

Pearson hirtelen Bannisterhez fordult: - Nos, halljuk, te mit szólsz mindehhez?

- Nem szeretem, ha kémkednek utánam - felelte az sértődötten. - Ilyen körülmények között még soha nem kellett dolgoznom; és nem látom be, hogy ezentúl miért kellene.

- Én pedig azt mondom, hogy hülye vagy! - üvöltötte

Pearson. - Hülye vagy, ha ilyen hibát követsz el, és még nagyobb hülye vagy, hogy hozzám jössz panaszkodni, amikor rajtakapnak! - Elhallgatott, s csak fűjtatott összeszorított fo-

gakkal. Coleman úgy vélte, azért ilyen dühös, mert kénytelen igazat adni fiatalabb kollégájának, bármennyire nem tetszik neki, amit tett. Az öreg most odalépett Bannister elé, és egyenesen az arcába üvöltött: - Mit vártál ezért? Vállvergetést és emlékérmét?

Bannister mintha megkukult volna, csak keserves grimaszokat vágott. Egy pillanatra úgy tűnt, mintha Pearson folytatni akarná a leckéztetést, de végül csak annyit mondott: - Tűnj el innen!

Bannister merev arccal, szó nélkül kiment, és behúzta maga mögött az ajtót.

Pearson most dühösen fordult Colemanhez: - Mire véljem ezt az egészet?

David Coleman látta, hogy az öreg szeme dühösen izzik, és már tudta, hogy Bannister letolása csak afféle előjáték volt. Elhatározta, hogy nem hagyja magát felbosszantani, s türelmesen csak annyit kérdezett: - Mire céloz, doktor Pearson? - Tudja maga nagyon jól, miről beszélek! Az engedélyem nélkül ellenőrzi a laboratóriumokat!

- Ehhez valóban szükségem volna az ön engedélyére? - kérdezte fagyosan Coleman. - Egy ilyen apró rutinmunkához?

Pearson öklével az asztalra csapott. - Majd ha szükségem lesz laboratóriumi ellenőrzésre, szólok!

- Egyébként - mondta még mindig nyugodtan Coleman - ha ennek van egyáltalán valami jelentősége, adott rá engedélyt. Tegnap az illendőség kedvéért szóltam, hogy szeretnék ellenőrzést végezni a szerológián, és ön beleegyezett.

- Erre nem emlékszem - mondta gyanakodva Pearson.

- Pedig biztosíthatom, hogy így történt. Nem szoktam hazudni. - Coleman maga is kezdte elveszíteni a türelmét, csak nehezen tudta titkolni, mennyire megveti a vén pancsert. - Igaz, hogy ön nagyon szórakozottnak látszott - tette hozzá úgy látszik, ezzel - legalábbis részben - sikerült leszerelnie Pearsont, aki kelleetlenül válaszolt: - Ha mondja, elhiszem. De akkor is, ez legyen az utolsó eset, hogy a megkérdésem nélkül tesz ilyesmit. Világos?

Coleman érezte, hogy elérkezett a mindkettőjük számára kritikus pillanat. Fagyosan kérdezte: - Megmondaná, hogy mi lesz az én hatásköröm ezen az osztályon?

- Majd alkalmanként közlöm.

- Meg kell mondanom, hogy ezt a választ nem tartom ki-elégítőnek.

- Nem? - kérdezte előreszegett fejjel Pearson. - Nos, ami azt illeti, akad éppen olyasmi is, amit meg én nem tartok ki-elégítőnek.

- Például? - kérdezte dacosan Coleman. Ha Pearson nyílt vitát akar, ám legyen. Ő nem hátrál meg.

- Például hallottam, hogy törvényt hirdetett a boncteremben - mondta Pearson.

- Ön kért meg rá, hogy vegyem át a felügyeletét.

- Arra kértem, hogy ellenőrizze a boncolásokat, nem arra, hogy merev szabályokat léptessen életbe. Tilos például a dohányzás, ha jól hallottam. Ez talán rám is vonatkozik?

- Gondolom, azt majd ön dönti el.

- Naná, hogy én döntöm el! - ordította Pearson, akit Cole-

man nyugalma még jobban felbőszített. - Most figyeljen jól, kedves uram! Lehet, hogy magának kiváló minősítése van, de még sok mindent meg kell tanulnia, és egyelőre én vagyok itt a főorvos. Sőt. Jó okom van azt hinni, hogy még sokáig az is maradok. Ha nem tetszenek a vezetési módszereim, most szóljon. Ebben az esetben tudja, mit tehet.

Mielőtt még Coleman válaszolhatott volna, kopogtak.

- Tessék - mondta türelmetlenül Pearson.

- Elnézést, Pearson doktor - lépett be egy titkárnő, s kíváncsian nézett rájuk. Nyilván hallotta, mit mennydörgött Pearson, gondolta Coleman. - Elnézést kérek a zavarásért. Két táviratot hoztam - mondta a lány. - Épp most érkeztek. - Pearson elvette tőle a két halványsárga borítékot.

Mikor a lány kiment, Coleman válaszolni akart Pearson iménti megjegyzésére, de az öreg egy kézmozdulattal leintette, s kibontotta az egyik táviratot. - Ez bizonyosan Lucy Grainger páciensének az ügye - mondta. - Jó sokáig ültek rajta.

David Colemanben felébredt a szakmai érdeklődés. Ő is egyetértett Pearsonnel abban, hogy a vitájukat nyugodtan elnapolhatják; ez az eset most sokkal fontosabb. Pearson épp az első borítékot szakította fel, amikor megszólalt a telefon. Bosszúsán csapta le a két táviratot, és fölvette a kagylót.

- Tessék!

- Pearson doktor, itt a szülészeti osztály. Doktor Dornberger keresi. Rögtön kapcsolom.

Kis szünet után jelentkezett Dornberger. Hadarva mondta: - Joe, mi folyik nálatok a kórbonctanon? A laboránsod feleségének, Mrs. Alexandernek megkezdődtek a szülési fájdalmai. Koraszülés lesz. Most hozta be a mentő, és én még mindig nem kaptam kézhez az immunizációs tesztjét. Légy szíves, küldesd át azonnal!

- Máris küldöm, Charlie! - csapta le Pearson a telefont, s az "Aláírandó" feliratú tálcáért nyúlt. Tekintete közben ismét a két táviratra esett; sietve átnyújtotta őket Colemannek. - Nézze meg, mit írnak.

Pearson átnézte az irattálcán heverő cédulákat. Először annyira sietett, hogy elkerülte a figyelmét az, amit keresett, de másodsorra megtalálta. Újból fölemelte a telefont, majd beleszólt: - Küldjék be Bannistert! - azzal letette a kagylót, és aláírta a papírt.

- Hívattál? - kérdezte Bannister a korábbi veszekedéstől még mindig sértődötten.

- Naná, hogy hívattalak! -felelte Pearson, s átadta neki az aláírt formanyomtatványt. - Ezt gyorsan küldd fel Dornbergernek a szülészetre. John Alexander feleségével baj van. Koraszülés lesz.

- John tudja már? Lenn van a...

- Indulj már! Gyorsan! - szakította félbe türelmetlenül Pearson, s Bannister kisietett.

David Coleman alig hallotta, mi folyik itt. Agya egyáltalán nem fogta fel a részleteket: még mindig a két távirat szövegén töprengett.

Pearson most felé fordult. - Nos - kérdezte - megmarad a lába? Mindkét válasz egyértelmű?

Hát igen, gondolta Coleman. Amit most a kezében tart, az

a kórbonctan alfája és omegája; itt éri el az orvos azt a határt, ahol világossá válik, milyen keveset is tud valójában. - Igen, mindkettő egyértelmű - mondta. - Doktor Chollingham azt írja Bostonból: "A szövetszövetminta egyértelműen rosszindulatú." Doktor Earnhart New Yorkból: "A szövetszövetmintajóindulatú. Szarkómának semmi jele."

Pearson törte meg a csendet. - Tessék! Az ország két legnagyobb szaktekintélye, és az egyik mellette, a másik ellene szavaz. - Colemanre nézett, s mikor újra megszólalt, hangjában már nem keserűség volt, csak ironia. - Nos, ifjú kollégám, Lucy Graingernek ma választ kell adnunk. Mégpedig határozott választ. Akar élet és halál ura lenni?

TIZENHATODIK FEJEZET

A Fő utca sarkán álló rendőr időben meghallotta a mentőautó szirénázását. Lelépett a járdáról, s ügyesen, nagyszakértelemmel úgy irányította a forgalmat, hogy szabaddá tegye az utat a mentő előtt. Ahogy a sziréna vijjogása erősödött s a villogó fény feltűnt, maj d egyre közeledett, a rendőr kétszer nagyot fújta a sípjába. Megálljt intett mindkét oldalon a forgalomnak, s határozott mozdulatokkal átvezérelte a mentőautót a piroson. A kereszteződésnél bámészkodó emberek előtt egy pillanatra felvillant egy fiatal nő fehér arcának elmosódó foltja az elrobogó autóban.

Odabenn Elizabeth alig fogta föl, merre járnak. Annyit tudott csak, hogy sebesen száguldanak, mert a házak és az emberek összemosódtak a szeme előtt. Időnként, mikor egy-egy pillanatra csillapult a fájdalma, látta a sofőrt is, amint nagy lapátkezével ügyesen forgatta a kormányt. Amikor visszatért a fájdalom, már semmi másra nem tudott figyelni, csak sikoltozott, és görcsösen kapaszkodott.

- Fogja meg a csuklóm! És szorítsa nyugodtan, ahogy csak bírja! - mondta fölé hajolva a gyér szakállú mentős. Elizabeth egy pillanatra úgy érezte, az apja ült be mellé a mentőbe, hogy segítsen neki. De hát az nem lehet, az apja meghalt. Vagy mégsem? Talán csak most történt a baleset, s mindkettőjüket kórházba viszik? Nemsokára kitisztult a feje, s már tudta, hogy nem az apja ül mellette, hanem egy idegen, akinek már vörös a csuklója az ő körme nyomaitól.

Az újabb roham előtt még volt rá ideje, hogy megsimogassa azt a csuklót. Több most igazán nem telt tőle. A férfi megszólalt: - Ugyan, ne izgassa magát miattam! Csak kapaszkodjon belém jó erősen. Mindjárt megérkezünk. Az öreg Joe a legjobb sofőr a városban. - Ekkor újra rátört Elizabethre a fájdalom, erősebben, mint valaha, s most már csak egészen rövid pillanatokra csillapult; úgy érezte, mintha kicsavarodnék minden csontja, de a kín a hátában volt a legélesebb. Vörös, sárga, bíbor ködök táncoltak a szeme előtt. Körmét még mélyebbre vájta, és felsikoltott.

- Érzi, hogy jön már a gyerek? - kérdezte a kísérő, miután az utolsó roham elmúlt.

Elizabeth nagy nehezen bólintott, és kinyögte: - A... azt hiszem.

- Nem baj - mondta a mentős. Óvatosan kiszabadította a kezét Elizabeth szorításából, majd átnyújtott neki egy törülközőt: - Most egy kicsit ezt szorongassa! - azzal felhajtotta a

paplant, s meglazította Elizabeth ruháját, közben igyekezett megnyugtatni az asszonyt: - Megtesszük, ami tőlünk telik. Tudja, nem egy szülést levezettem már itt a kocsiban. Nagypapa vagyok, így aztán értek ám a dologhoz. - Utolsó szavait elnyomta Elizabeth sikolya: a fájdalom ismét belehasított a hátába; egészen elborította, megvakította, hatalmába kerítette, néha már azt hitte, beleroppan, sosem lesz vége.

- Jaj! - kapott újra a mentős karja után. Ezúttal úgy megszorította, hogy kiserkedt belőle a vér. - Hol tartunk, Joe? - kérdezte a mentős.

- Most mentünk át a központra. Ott állt hál istennek egy rendőr, sokat segített. - Jobbra fordult, aztán balra, s megkérdezte: - No, keresztapa vagy már?

- Még nem, de nem sok hiányzik hozzá.

Egy újabb kanyar után a sofőr fékezett, majd így szólt: - No, megjöttünk. Csak egy percig próbálja még visszatartani. Elizabeth szörnyű fájdalmai közepette csak arra tudott gondolni: túl korán születik meg a gyermekem! Meg fog halni! Istenem, ne engedd, hogy meghaljon! Most ne! Még egyszer ne!

Doktor Dornberger a szülészeten már beöltözött és bemosakodott. Amint kilépett a folyosóra, körülnézett. Mrs. Yeo, a főnővér felállt, és írómappájával a kezében hozzá sietett. - Itt van a páciens immunizációs tesztje, doktor úr. Most küldték át a kórbonctanról - mondta, s Dornberger elé tartotta: így elolvashatta anélkül, hogy hozzá kelljen nyúlania.

- Épp ideje! - mondta az orvos, tőle szokatlan indulattal.

Miután végigolvasta a jelentést, megszólalt: - Szóval negatív. Na, akkor legalább nem lesz semmi baj. Egyébként minden készen áll?

- Igen, dokfor úr - mosolyodott el Mrs. Yeo. Türelmes asszony volt, aki úgy gondolta; hogy időnként minden férfinak joga van az idegeskedésre - a saját férjét is beleértve.

- Az inkubátor?

- Megérkezett.

Dornberger körülnézett, s látta, hogy az egyik nővér kitarja a bejárati ajtót, amelyen át egy másik éppen betolja az inkubátort, vigyázva, hogy a kábel le ne lógjon a földre.

- A kettősbe legyen szíves! - utasította Mrs. Yeo.

A műtősnő bölintott, s betolta a gépet a szemben lévő ajtón. Mikor bezárult mögötte, hozzájuk sietett egy adminisztrátor az ápolónői irodából.

- Elnézést, Mrs. Yeo!

- Tessék!

- Most telefonált a mentő részleg - mondta, majd Dornbergerhez fordult. - Doktor úr, a betege most érkezett meg, már hozzák. Állítólag megindult a szülés.

Elizabethet kiemelték a mentőautóból, s rögtön egy hordágyra fektették. Látta, amint a fiatal ügyeletes segédorvos nyugodt, szakszerű mozdulatokkal utat csinál a hordágynek a forgalmas folyosón. - Utat, utat! Sürgős eset! - szólt néha előre, nem is túl hangosan, de mindig eredménnyel. A sétálgatók félreálltak, egész csoportok húzódtak a fal mellé, hogy a doktor és a hordágyat toló nővér gyorsan továbbhaladhas-

son. A folyosó végén a liftes is észrevette őket, s azonnal ki-
ürítette a liftet.

- Tessék megvárni a következő menetet, kérem! Sürgős
esetet viszünk fel! - A liftben állók engedelmesen kisereget-
tek, s utat engedtek a hordágnak.

Mindez olyan szakszerűen és simán zajlott le, hogy Eliza-
beth is megnyugodott. Fájdalma ugyan most már egy pilla-
natra sem szűnt meg, s még nagyobb nyomás nehezedett a
méhére, de valahogy mindkettőt jobban el tudta viselni. Rá-
jött, hogyha beharapja az alsó ajkát s erősen szorítja a lepedő
sarkát, meg tudja állni, hogy ne sikoltozzék. Közben tudta,
hogy a szülés már a végső fázisához érkezett, combjai között
már érezte, hogy jön a gyerek.

- Már csak egy-két perc, csak addig tartson ki - mondta a
nővér a liftben. És tényleg, amint kinyílt a lift ajtaja, Elizabeth
megpillantotta Dornberger doktort, aki már bemosakodva
várt rá.

Doktor Pearson ismét kézbe vette a két táviratot, mint aki ab-
ban bízik: az imént rosszul olvasta őket. De kénytelen volt is-
mét letenni mindkettőt. - Jóindulatú - rosszindulatú! És
mindkettő egyértelmű. Ott vagyunk, ahonnan elindultunk.

- Nem egészen - mondta Coleman. - Közben vesztettünk
három napot.

- Tudom, tudom! - Pearson öklével a tenyerébe csapott, s
csak úgy sugárzott belőle a bizonytalanság. - Ha rosszindula-
tú, a lábat gyorsan amputálni kell, különben késő lesz -
mondta, s Coleman szemébe nézett. - De az a lány csak tizen-
kilenc éves! Ha ötven volna, habozás nélkül azt mondanám,
üsse kő, rosszindulatú! De egy tizenkilenc éves embernek le-
vágni a lábát, esetleg fölöslegesen?

Coleman ebben a pillanatban - minden ellenérzése és saját
meggyőződése ellenére, hiszen szerinte a daganat jóindulatú
volt - együttértett Pearsonnal. Most az öregnek kell felállítá-
nia a végső diagnózist; érthető, hogy a helyzet a kétségbeesés
szélére sodorta.

- Nagy bátorság kell az ilyen diagnózishoz - mondta tétó-
ván Coleman. A tűzzel játszott, mert Pearson türelmetlenül
felcsattant: - Kíméljen meg az ilyen közhelyektől! Én már
harminc éve csinálom ezt! - s villogó szemmel nézett Cole-
manre.

Aztán megszólalt a telefon.

- Tessék! - kapta fel dühösen a kagylót Pearson, de rögtön
nyugodtabban folytatta: - Hát persze, Lucy, gyere csak le.
Megvárlak itt. - Letette a kagylót, és maga elé bámult, aztán
odaszólt Colemannek: - Lucy Grainger átjön. Itt maradhat,
ha akar.

Coleman már nem is hallotta Pearson szavait. Úgy érezte,
mentő ötlete támadt. - Talán még valami segíthetne. Leg-
alábbis némi támpontot adhatna - mondta elgondolkodva.

- Micsoda? - kapta fel a fejét Pearson.

- A röntgenfelvétel - felelte Coleman. - A legutóbbi két
hete készült. Ha valóban rosszindulatú a daganat, és azóta to-
vább nőtt, egy újabb felvétel kimutathatja.

Pearson szó nélkül felemelte a telefont, s mikor meghallot-
ta a kattanást, beleszólt: - Doktor Bellt kérem a röntgenosz-

tályról! - Aztán odadörmögte Colemannek: - Egyvalamit el kell ismernem. Maga arra használja a fejét, amire való.

John Alexander épp egy félig szívott cigarettát nyomott el a hamutartóban. Abban a helyiségben állt, amelyet a kórházi személyzet tréfásan a "várandós apák izzasztójának" nevezett. Fölállt a párnázott bőrszékről, melyen az elmúlt másfél órában ücsörgött, min dig felkapva a fejét, amikor nyílt az ajtó s valaki bejött a folyosóról. De mindig mást kerestek, mindig másik apát, s az öt közül, akik kilencven perce beléptek ide, már csak ketten maradtak.

Odament az ablakhoz, amely a kórház előtti térre, s Burlington ipari negyedére nézett. Láta, hogy a járdák és a tetők nedvesen csillognak. Nyilván eleredt az eső, csak ő nem vette észre. A környék a lehető leglehangolóbb látványt nyújtotta: mocskos volt és nyomasztó. Sokemeletes házak hosszú sora húzódott egészen a gyárákig, melyeknek kormos kéményei baljós őrtornyokként szegélyezték a folyó partját. Alexander lepillantott a kórház előtti utcán szaladgáló gyerekcsapatra. Fürgén ugrották át a pocsolókat az úttesten és a járdán. Láta, amint a nagyobb fiúk megtorpannak s visszafordulnak, mert az egyik kislány megbotlott, és beleesett az egyik pocsolólyába. Bógve állt fel, sárpacnikat maszatolt szét az arcán, s kétségbeesetten próbálta kifacsarni a vizet átnedvesedett ruhájából. Most már a többiek is megálltak, közrefogták, s arc kifejezésükből ítélve gúnyolni kezdték.

- Kölykök! - szólalt meg John mellett egy hang utálkozva. Csak most vette észre, hogy a másik várakozó apa is odalépett az ablakhoz. Borostás, beesett arcú, magas, csontsovány férfi volt. Vagy húsz évvel lehetett idősebb Johnnál; kordbársony zakója alatt mocskos overallt viselt. Konyha- és kocsmaszagot árasztott.

- Kölykök! Mind egykutya! - mondta, azzal elfordult az ablaktól, és a zsebében kezdett matatni. Cigarettapapírt, dohányt vett elő, s cigarettát sodort. - Az első? - kérdezte John-tól szúrós szemmel.

- Nem egészen. Ez a második, de az első meghalt.

- Mi is elvesztettünk egyet, a negyedik és az ötödik között. Rossz rágondolni, mi lenne most, ha az is megmarad - mondta a férfi, s újra a zsebében kotorászott. - Van tüze? - John elővette az öngyújtóját, és tüzet adott.

- Szóval magának ez már a hatodik? - kérdezte.

- Nem. A nyolcadik - mondta, miután rágyújtott. - Néha úgy érzem, nyolc azért már túl sok. Gondolom, maga nagyon akarta a sajátját.

- Mármint a gyereket?

- Azt.

- Hát persze - felelte John megrökönyödve.

- Mi sohasem akartuk. Csak az elsőt. Nekem már az is épp elég volt.

- Akkor hogyan lett nyolc? - kérdezte John önkéntelenül.

A beszélgetés valósággal hipnotizálta.

- Ezt a feleségemtől kérdezze, ne tőlem. Az övé viszket mindig. Iszik pár üveg sört, elmegyünk táncolni, megrázza a fenekét, és máris kell neki, durr bele, ott rögtön, meg nem várna, amíg hazaérünk. - A férfi kifújta a füstöt, majd nyu-

godtan folytatta: - Ha meggondolom, mindegyik gyereket valami fantasztikus helyen csináltuk. Az egyiket például a Macy áruház seprűraktárában, bevásárlás után. Azt hiszem, az volt a negyedik.

John csaknem elnevette magát, de aztán eszébe jutott, miért is van itt, és inkább nem tette. - Remélem, nincs semmi baj? - kérdezte.

- Soha nincs semmi baj. Épp ez a baj - mondta a férfi filozofikusan, azzal átment a szoba másik sarkába, és kézbe vett egy újságot.

John újra az órájára nézett. Most már biztosan őt szólítják, hiszen már jó egy és háromnegyed órája vár. Szerette volna látni Elizabethet, mielőtt bevitték a szülőszobába, de nem volt rá idő. Amikor Carl Bannister megkereste a hírrel, éppen a konyhán tartózkodott, ahová Pearson küldte el, hogy vegyen baktériumtenyésztet a mosogatógépekből kikerült tányérokról. John sejtette, hogy az a gyanú merült fel: a gépek nem felelnek meg a higiéniai követelményeknek. Amint Bannistertől megtudta, hogy Elizabethet a mentők hozták be a kórházba, rögtön a mentőosztályra sietett, hátha még ott éri. Az asszonyt azonban addigra már átvitték a szülészetre. Akkor jött ide a várószobába.

Nyílt az ajtó, s doktor Dornberger lépett be. John megpróbálta leolvasni az arcáról, mi a helyzet, de hiába.

- Maga John Alexander? - kérdezte az orvos.

- Igen, doktor úr - felelte. Többször látta már a szülész a kórházban, de személyesen még nem találkoztak.

- A felesége jól van - közölte gyorsan a leglényegesebbet Dornberger.

John először megkönnyebbült, de aztán nyomban ez a kérdés tolt az ajkára: - És a gyerek?

- Fia született - felelte Dornberger. - Természetesen koraszülött, és meg kell mondanom magának, John, hogy nagyon gyenge.

- Életben marad? - kérdezte, s csak akkor jött rá, amikor kimondta, hogy mennyi minden múlik a válaszon.

Dornberger elővette a pipáját, és tömni kezdte. - Mondjuk azt, hogy nem olyan jók az esélyei, mint ha rendes időben született volna - felelte.

John bólintott. Nem volt mit mondania.

Dornberger eltette a dohányzacskóját, majd óvatosan folytatta: - A gyerek harminckét hétre született, vagyis nyolc héttel korábban a kelleténél. Még nem készült fel a világgal való találkozásra. Ilyen rövid idő alatt senki sem készülhet fel rá, John.

- Hát persze - felelte Alexander szinte öntudatlanul. Az járt a fejében, hogy Elizabeth meg ő milyen sokat vártak ettől a gyerektől.

Doktor Dornberger gyufát vett elő, és meggyújtotta a pipáját. - A kisfiú egy kiló hatvan dekával született. Nem tudom, mit mond ez magának, de az a gyerek, aki két és fél kilónál kevesebbel jön a világra, koraszülöttnek számít.

- Értem.

- A gyermeket természetesen inkubátorba tettük. És persze mindent elkövetünk érte, amire csak képesek vagyunk.

- Tehát van remény - nézett Dornberger szemébe Alexan-

der.

- Remény mindig van, hm - mondta a szülész. - Ha más nem is, remény mindig marad.

John rövid hallgatás után megkérdezte: -Láthatom most a feleségemet?

- Igen - felelte Dornberger. - Majd odakísérem.

Útközben John úgy érezte, hogy a doktor kíváncsian nézi őt.

Vivian alig fogta föl, mi történik vele. Bejött hozzá az egyik nővér, és szólt neki, hogy azonnal átviszik a röntgenosztályra, majd betegszállító kocsira fektették; s végigtolták ugyanazonokon a folyosókon; amelyeken nemrég még a saját lábán sétált. Az egész olyanak tűnt, mint egy álom; éppoly valószínűtlen volt, mint eddig minden. Meg is feledkezett a félelmeiről. Hiszen ami ezek után még következhet, úgysis elkerülhetetlen és megmásíthatatlan. Azon töprengett, vajon ez annak a jele-e, hogy már végképp feladta a reményt. Tudta, hogy ezen a napon kell elhangzania a végső ítéletnek, amelytől annyira félt, amely nyomorékságra kárhoztathatja egész életére, megfoszthatja a szabad mozgástól s annyi mindentől ami mind- eddig természetesnek látszott. Ez a gondolat újra fölírta kö-zönyéből, s félelme is visszatért. Hevesen kívánta, bárcsak Mike vele lehetne most.

Lucy Grainger a röntgenosztály bejáratánál várta a hord-
ágyat.

- Úgy döntöttünk, Vivian, hogy készítünk még egy rönt-
genfelvételt - mondta. - Nem tart soká. Ez itt Bell doktor -
tette hozzá, a mellette álló fehér köpenyes férfira mutatva.

- Helló, Vivian! - üdvözölte Bell, s barátságosan nézett rá
vastag szemüvegén át, majd a nővérhez fordult: - A kórlapot,
legyen szíves! - Gyorsan áttanulmányozta, sebesen forgatva
a lapokat. Vivian közben körülnézett: egy kis várószobában
voltak, s az üvegfalon át látszott a szomszédos nővérszoba.
Az egyik falnál több beteg ült, két tolószékes férfi pizsamá-
ban és kórházi köpenyben, egy utcai ruhás nő meg egy férfi,
aki gipszkötéssel a csuklóján szemmel láthatóan igen kényel-
metlenül érezte magát, nem találta a helyét. Egészséges kezé-
nek szép, hosszú ujjai közt papirost szorongatott: úgy fogta,
mintha az volna az útlevele, mellyel kijuthat majd ebből az
idegen világból.

Bell vissza adta a nővérnek a kórlapot, majd Lucyhoz for-
dult: Joe Pearson felhívott telefonon. Ha jól értem, szeretné-
nek egy újabb röntgenfelvételt készíttetni, hogy megtudjuk,
van-e valami változás a csontformációban.

- Igen - bólintott Lucy. - Joe arra gondolt - kezdte, majd
tétovázott, mit mondjon, hiszen Vivian is hallja - hogy vala-
mi időközben talán láthatóvá vált.

- Nem lehetetlen - felelte Bell, miközben kitöltött egy
röntgenbeutalót. - Melyik technikus szabad? - kérdezte az
egyik adminisztrátortól.

A lány egy listát tanulmányozott, majd így válaszolt: -Jane
és Mr. Fírban.

- Azt hiszem, ezúttal Fírban volnajobb, kérem, hívja ide-
utasította Bell, majd újra Lucyhoz fordult. - Fírban az egyik

legjobb technikusunk, márpedig most igazán jó felvételekre van szükség - mondta, majd rámosolygott Vivianre: - Doktor Pearson arra kért, hogy külön figyeljek oda magára, hát így is teszek. Menjünk be ide.

A nővér Bell segítségével betolta Viviant a váróból nyíló tágasabb helyiségbe, melynek tekintélyes részét egy röntgen-gép foglalta el - az asztal és maga a készülék. Egy kisebb szobában vastag üveg mögött volt az elektromos vezérlőpult.

Alighogy beléptek, megjelent egy kefehajú, fehér köpenyes fiatalember. Mozdulatai gyorsak és szögletesek voltak, mint ha mindent a lehető legkevesebb energiával akarna véghezvinni. Vivianre pillantott, majd Bellhez fordult. - Itt vagyok.

- Karl, szeretném, ha segítene nekem. Ismeri már Grainger doktornót? - kérdezte, majd Lucyhoz fordult: - Bemutatom Karl Fírban.

- Azt hiszem, még valóban nem találkoztunk - mondta Lucy, és kezét nyújtott a technikusnak.

- Örvendek, doktornő.

- Ő pedig a betegünk, Vivian Loburton - mosolygott Bell a hordágyon fekvő Vivianre. - Kisnővér. Ezért csapunk ekora hűhót körülötte.

- Helló, Vivian - mondta Fírban ugyanolyan gyorsan és szögletesen, mint ahogy minden egyebet csinált. Víz szintesre állította a röntgenasztalt, majd bejelentette: - Különleges ügyfelek számára televíziós és moziváltozatot is tartogatunk, a fekete és a fehér minden árnyalatában. - A Bell által kitöltött beutalóra pillantott, majd megkérdezte: - Szóval a bal térd. Van valami különleges kívánsága, doktor úr?

- Néhány jó oldal- és harántfelvételt kérnék, aztán egy több oldalról bevilágítottat az egész térdről. Mondjuk, úgy ötöt-hatot. Aztán ugyanannyit a másik oldalról is - mondta Bell.

- Csináljak tizennégyszer tizenheteseket is, hogy benne legyen a singsont meg a szárkapocscsont is? - Bell gondolkodott a válaszon, majd bólintott: - Nem rossz ötlet - majd, hogy Lucy is értse: - Ha netán csontvelőgyulladásról van szó, a kritikus pontnál lejjebb is fölfedezhetünk csonthártya-reakciót.

- Rendben van, doktor úr - mondta Fírban. - Fél órán belül meglesz. - Ezzel arra célzott, hogy jobban szeretne egyedül dolgozni, s Bell ezt tiszteletben is tartotta.

- Iszunk egy kávét, aztán vissza jövünk - mosolygott Bell Vivianre. - Nyugodjék meg, jó kezekben van - tette hozzá, majd Lucyval együtt távozott.

- No, akkor munkára - mondta a technikus a nővérnek, s együttes erővel átsegítették Viviant a hordágyról a röntgenasztalra. Vivian érezte, milyen kemény az utóbbi.

- Ez nem olyan kényelmes, ugye? - kérdezte Fírban, miközben elhelyezte Viviant a megfelelő szögben, s levette a kötést a bal térdéről. - Ezt is meg lehet szokni. Én már nemegyszer aludtam rajta éjszakai ügyeletben. - Intett a nővérnek; aki bement az üveggel elkerített rész mögé.

Vivian figyelte, amint a technikus gyakorlott mozdulatokkal elkészíti a kért röntgenfelvételek sorozatát. A falba épített szekrényből elővett egy kazettát, s ügyesen beillesztette a röntgenasztal alatti részbe. Az alatta lévő tálcát pontosan Vi-

vian térdéhez igazította, majd a mennyezetről lelógó huzalok végén lévő gombok segítségével fölé irányította a katódsugárcsővet, s leeresztette, hogy közelről vehesse föl a térdet; a skála indexe egy métert mutatott.

Ez a terem, ellentétben a többi kórházi szobával, olyan nyugalmas, mintha nem is itt a földön lenne, gondolta Vivian. A fémek fekete színű, csillogó gépezet is valami nem evilági hatást keltett lassú mozgásával, állandó zümmögésével. Ez a tudományos tárgyilagosság hona, és legalább olyan messze van a kórháztól, mint egy óceánjáró gépháza a napsütötte fedélzettől. És mégis ezek az ormótlan, nehézkes masinák végzik az orvosi kutatómunka jó részét. Vivian egy pillanatra meg is rémült ettől a személytelenségtől. Ami itt kiderül, gondolta, azt hűvösen, hideg fejjel értelmezi majd valaki. Pozitív vagy negatív - ennyi az egész. Úgy érezte, mintha a feje felett lévő képernyő egy ítélőbíró merev, szenttelen pillantásával nézne rá. Vajon mi lesz az ítélet? Marad-e remény, kap-e kegyelmet? Vagy olyan ítéletet hirdetnek, amely ellen nincs fellebbezés? Most megint nagyon hiányzott neki Mike; el is határozta, hogy rögtön felhívja, mihelyt visszaviszik a szobájába.

A technikus végzett az előkészületekkel. - No, azt hiszem, jó lesz - mondta, s még egyszer körülnézett. - Ha szólok, egy darabig nem szabad mozognia. Tudja, ez az egyetlen olyan hely a kórházban, ahol, azt mondják, hogy nem fog fájni, és tényleg nem is fáj.

A technikus most a két és fél centi vastag üvegfal mögé lépett, amely megvédte a gép kezelőjét a sugárzástól. Vivian a szeme sarkából követte a mozgását, amint a jegyzeteibe nézett és a gép kezelőgombjait igazgatta.

A vezérlőasztalnál Fírban arra gondolt: helyes kislány. Vajon mi baja lehet? Nyilván valami komoly, ha Bellt ennyire érdekli az eset, mert egyébként senkivel sem szokott foglalkozni, amíg a felvételek el nem készülnek. Még egyszer ellenőrzött mindent; ebben a munkában hozzászokik az ember, hogy semmit sem szabad a véletlenre bízni. Úgy látta, minden rendben van: nyolcvannégy kilovolt, kétszáz milliamper, tizenöt századmásodperces expozíciós idő. Megnyomott egy gombot, amely beindította a képcső forgóanódját, aztán odaszólt Viviannek: - Most ne mozogjon! - majd lenyomott egy másik gombot. Ami ezután történik, amit a röntgensugár felderít, azt már nem neki kell értékelnie.

Bell és Lucy a röntgenosztály lefüggönyözött irodahelyiségében várta a vizsgálat eredményét. Pár percen belül el kell készülniük az új röntgenfelvételeknek, amelyeket aztán összehasonlítnak a korábbiakkal. Fírban már betette a negatívokat az automata előhívóba, amely most halkán zümmögve dolgozott. Kisvártatva egyenként kibocsátotta a kész felvételeket. Ezeket Bell sorba betette egy fluoreszkáló csövekkel megvilágított nézőkészülékbe. Egy másikban a korábbi felvételeket lehetett szemügyre venni.

- Jól sikerültek a képek? - kérdezte a technikus, aki szemmel láthatóan büszke volt a munkájára.

- Nagyon jól - felelte Bell oda sem figyelve, hisz éppen elmélyülten tanulmányozta a negatívokat, majd összehasonlí-

totta őket a régi felvételekkel. Egy ceruza hegyével követte a különbségeket. Mikor mind a két felvételsorozatot végignézték, Lucy megkérdezte Belltől: - Te látsz valami különbséget? Én semmit.

A röntgenológus a fejét rázta: - Itt van némi csonthártya-elváltozás - mutatott egy szürke foltra, amelynek nem volt megfelelője a korábbi felvételeken. - Ez azonban valószínűleg a metszetvétel következménye, a te operációdé. Más jelentős elváltozást én sem látok. - Levette a szemüvegét, majd szinte mentegetőzve hozzátette még: - Sajnálom, Lucy, de azt hiszem, kénytelen leszek visszadobni a labdát a kórbonctannak. Szólsz Joe Pearsonnek, vagy szóljak én? - kérdezte, s kezdte elrakni a felvételeket.

- Majd én - felelte Lucy gondterhelten. - Megyek is, és megmondom neki.

TIZENHETEDIK FEJEZET

Wilding nővér hátrasimított egy ősz hajfűrtöt, mely minduntalan kikandikált nővérsapkája alól, s fűgén szedte a lábát pár lépéssel John Alexander előtt, a szülészeti osztály negyedik emeleti folyosóján. Az ötödik ajtónál megállt, benézett, majd harsányan bekiabált: - Látogatója van, Mrs. Alexander!

- Johnny drágám! - tárta ölelésre a karját Elizabeth, s kis fintort vágott, mert a hirtelen mozdulat fájdalmat okozott. John hozzálépett, és gyengéden megcsókolta. Egy pillanatig szorosán átölelték egymást. John érezte Elizabeth testének melegét és a kemény kórházi köpeny tiszta illatát. Elizabeth hajának verejték- és éterszaga volt; őrizte azoknak az óráknak az emlékét, amikor John nem lehetett mellette. Úgy érezte, mintha Elizabeth nagyon messziről tért volna vissza, s volt is benne valami idegen. Mintha csak hosszú távollét után kellett volna újra egymásra találniuk. Elizabeth gyengéden kibontakozott az ölelésből.

- Szörnyen nézhetek ki - mondta.

- Gyönyörű vagy - hangzott a válasz.

- Nem volt időm rá, hogy bármit behozzak - nézett le Elizabeth a formátlan kórházi köpenyre. - Se hálóingem, se ruzsom nincs. Majd összeírom, hogy mire van szükségem, és te behozod, jó?

Wilding nővér behúzta a függönyt, amely elválasztotta Elizabeth ágyát a másiktól.

- Így ni. Most aztán igazán kettesben lehetnek - mondta, és teletöltötte az Elizabeth éjjeliszekrényén álló poharatjéghideg vízzel. - Nemsokára visszajövök, Mr. Alexander, s aztán megmutatom a gyereket.

- Köszönjük - felelte John. Mindketten hálásan néztek a távozó nővér után. Elizabeth aggódva fordult ismét Johnhoz.

- Johnny drágám, mondd meg őszintén, milyenek a gyerekek esélyei?

- Hát... - habozott John.

Elizabeth megfogta a férje kezét. - Johnny, csak az igazat mondd. A nővérek úgysem árulják el. Tőled akarom hallani - kérte remegő hangon. John látta rajta, hogy sírással küszködik.

- Még nem lehet tudni - felelte halkán, gondosan megvá-

logatva a szavait. - Beszéltem doktor Dornbergerrel. Azt mondja, teljesen egyenlők az esélyek. Lehet, hogy életben marad, lehet, hogy... - John nem fejezte be a mondatot. Elizabeth feje visszahanyatlott a párnára. A mennyezetre nézett, s alig hallhatóan suttogta: - Ugye, igazából nincs sok remény?

John várt a válasszal. Tudta, hogy ha végül mégis meghal a gyerek, jobb ezzel már most szembenézni. Jobb, mint ébren tartani Elizabethben a reményt csak azért, hogy pár nap múlva esetleg könyörtelenül összetörjön: - Hát... tudod... - mondta végül - a baba nagyon picike. Két hónappal korábban született a kelleténél. Ha valamilyen fertőzést kap... akármit... Elég gyöngye a szervezete.

- Köszönöm, John - mondta Elizabeth még mindig nyugodtan. Nem nézett a férjére, de erősen szorította a kezét. A könnyek végigfolytak az arcán, s John szeme is nedves volt. Megpróbált uralkodni a hangján, mikor újra megszólalt: - Elizabeth, drágám... akármi történjék is... Még fiatalok vagyunk. Még előttünk az egész élet.

- Tudom - suttogta alig hallhatóan Elizabeth, s John újból átölelte. Szorosan összebújtak. - De már a második... és így... - zokogta az asszony, és kétségbeesetten kifakadt: - De hát miért?

John szeme is megtelt könnyel. Gyöngéden suttogta: - Ki tudja, miért... Fő az, hogy mi itt vagyunk egymásnak.

Elizabeth csendesesen sírt, majd fészkelődni kezdett: - Zsebit - hüppögte, s John odaadta neki a sajátját. - Most már jobb - törölte meg a szemét Elizabeth. - Csak tudod, néha... - Sírd csak ki magad, ha az segít... - mondta gyöngéden John.

Elizabeth vissza adta a zsebkendőt, és bágyadtan mosolygott: - Johnny... ahogy itt feküdtem... én annyit gondolkoztam.

- Min?

- Azt akarom, hogy orvos legyél.

- De drágám, ezt már annyiszor megbeszéltük! - tiltakozott John szelíden.

- Nem! - szakította félbe Elizabeth. A hangja még mindig gyenge volt, de határozott. - Én mindig is azt szerettem volna, hogy egyetemre járj, és Coleman doktor szerint is ezt kellene tenned.

- Van fogalmad róla, hogy ez mibe kerülne?

- Hát hogyne. De én is dolgozhatnék.

- A gyerek mellett?

Kis hallgatás után Elizabeth azt felelte: - Lehet, hogy nem is lesz gyerekünk.

Ekkor nesztelenül nyílt az ajtó, és belépett rajta Wilding nővér. Elizabeth kisírt szemére pillantott, majd tapintatosan elfordult. - Most megnézheti a gyermeket, Mr. Alexander, ha akarja - mondta.

Doktor Dornberger, miután elbúcsúzott John Alexandertől, a kórházi csecsemőgondozóba ment. Ez egy hosszú, világos, vidám paszterszínűre festett folyosó végéből nyílt, a kórháznak abban a részében, amelyet két éve átalakítottak, s már arra is odafigyeltek, hogy tágas és világos legyen. Dornberger,

amint közeledett, hallotta a csecsemők vegyes karát, a kétségbeesett bömbölés meg a tétova nyöszörgés hangzavarát. Szinte csak megszokásból pillantott be a központi terembe, melyet három oldalról üvegfal vett körül.

Itt feküdtek takaros sorokban a normális, egészséges emberpalánták, akiknek élethalálharca pillanatnyilag nyeresre állt, s akiket pár nap múlva elindítanak innen a nagyvilágba. Először persze az otthon édes melege vár rájuk, de aztán jön az iskola, a munka, a harc a sikerért és a javakért. Lesz közöttük olyan, aki belekóstol a gyönyörbe és a kudarcba, s az átlagnak megfelelően élvezi a fiatalságát, elviseli az élet delének nyűgeit, s szomorúan öregszik meg. Nekik tervezik az egyre gyorsabb és csillogóbb autókat, az egyre magasabbra szárnyaló repülőgépeket, nekik szól az egyre változatosabb és szélesebb áru kínálat. Előttük áll az ismeretlen jövő, amelybe néhányan csak beletörődnek, mások bátran néznek elébe, sőt vágyakoznak rá. Lehet, hogy akad közöttük olyan is, aki kilép majd a világűrbe, mások talán a szavak erejével fogják kétségbeesésbe vagy indulatba hajszolni embertársaikat. Legtöbbjük húsz éven belül felnőtté érik, s attól kezdve ő is engedelmessé válik a vak ösztönnek, amelynek a létét köszönheti: a szaporodás ösztönének. Egyelőre minden esélyük megvan erre: az első csatát megnyerték, s még nem kell törődniük a többivel.

A folyosó végéről egy másik, kisebb terem nyílt. Itt álltak az inkubátorok, s bennük rejtőztek a koraszülöttek, a hátránnyal indulók, akik elveszítették, illetve nem is nyerték meg igazán azt az első csatát. Hozzájuk lépett most be Charles Dornberger.

Amikor megpillantotta legújabb páciensét, ezt a törekeny aligemberkét, összepréselte ajkát és kételkedően csóválta meg a fejét. Aztán gondosan följegyzett a nővérek számára minden tennivalót.

Mihelyt kiment, egy másik ajtón bejött Wilding nővér és John Alexander.

Mindketten steril köpenyt és maszkot viseltek, mint mindenki, aki ide lép. Ez kötelező volt, noha a helyiség légkondicionált, szigorúan szabályozott páratartalmú belső részét üvegfal választotta el tőlük. Megálltak, s Wilding nővér halankán megkocogtatta az üveget. A bent tartózkodó fiatal nővér odalépett, és kérdő tekintetet vetett rájuk a maszk mögül.

- Az Alexander gyerek! - mondta Wilding nővér jó hangosan, hogy benti kolléganője is hallja, és Johnra mutatott. A lány bólintott, és intett, hogy menjenek tovább. Kívülről követték, majd megálltak vele egy vonalban. A nővér a tucatszerű inkubátor egyikére mutatott, s kissé el is fordította, hogy beleláthassanak.

- Úristen! Csak ekkorka?- szakadt ki a kérdés Johnból.

- Nem valami nagy, ugye? - kérdezte részvétellel Wilding nővér.

John nem hitt a szemének. - Még soha életemben nem láttam ilyen... ilyen hihetetlenül kicsi gyereket.

Emberi lény ez egyáltalán? Ez járt a fejében, amint az inkubátorra meresztette a szemét. Ez a pici, ráncos, majomhoz hasonló apróság alig van akkora, mint az ő két keze.

A kisbaba lehunyt szemmel, mozdulatlanul feküdt, csak

mellkasának emelkedése és süllyedése mutatta, hogy lélegzik. Még az eleve kicsi gyerekek számára tervezett inkubátor belsejében is száználmasan picinek látszott. Hihetetlen, hogy ilyen törekeny testben pislákolhat egyáltalán az élet szikrája.

A fiatalabb nővér kijött hozzájuk. Wilding nővér megkérdezte: - Hány dekával született?

- Százhatvannal - felelte a nővér, majd Johnhoz fordult: -

Tudja, Mr. Alexander, mi történik most? Hogy miként gondoskodunk a bébiről? - Alexander nemet intett. Egy pillanatra sem tudta levenni a szemét a parányi élőlényről.

- Némelyek tudni akarják - mondta a nővér. - Úgy gondolják, az is segíthet.

- Igen, én is szeretném tudni - bólintott John. - Mondja el, kérem.

A nővér az inkubátorra mutatott. - A benti hőmérsékletet állandóan 36,6 fokon tartjuk. Mintegy negyven százalék oxigént engedünk a levegőbe; hogy megkönnyítsük a gyerek légzését. Hiszen még olyan kicsi a tüdeje. Még nem is fejlődött ki egészen, amikor megszületett.

- Értem - mondta John, s újra az emelkedő és süllyedő kicsi mellkast figyelte. Ez az élet jele; amíg ez a mozgás tart, addig a túlterhelt szív is ver, addig nem szakad meg az élet fonala.

A nővér folytatta a magyarázatot. - A maga gyereke nem elég erős ahhoz, hogy önállóan szopjon, ezért csövön át tápláljuk. Látja azt a kis csövet? - mutatott egy műanyag zsinórra, amely az inkubátor tetejéről a csecsemő szájához vezetett.

- Ez lemegy egészen a gyomrába. Másfél óránként kap szőlőcukrot és vizet.

John némi habozás után megkérdezte: - Sok ilyen esetet látott már?

- Igen - bólintott komolyan a nővér. Sejtette, mi lesz Alexander következő kérdése. John figyelte, hogy a lány kicsi és csinos, sapkája vörös hajat takar. Igen fiatal, legfeljebb húszéves, de látszik, hogy máris érti a dolgát.

- Gondolja, hogy életben marad? - nézett John újra a gyermekére.

- Azt nem lehet tudni. - A nővér a homlokát ráncolta. Nehéz volt a válasz; hazudni sem akart, de az apa reményeit sem akarta szétfoszlatni. Végül így válaszolt: - Némelyik megmarad, némelyik nem. Úgy tűnik, a többség harcol az életéért.

- És ő... ő harcol? - kérdezte Alexander.

- Azt még nem tudjuk - felelte a nővér. - De az a nyolc hét sajnos nagyon sok. És ha harcolni fog, akkor nagyon kemény küzdelem lesz.

John még egyszer a gyermekére nézett. Most először gondolt arra: íme, ez az én fiam, az enyém, az életem egy darabkája. Hirtelen elöntötte a szeretet a kicsi embermorzsa iránt, aki magányosan vívja nagy csatáját abban a jól fűtött kis dobozban. Elfogta a képtelen vágy, hogy odarohanjon az inkubátorhoz, és bekiabálja az üvegen át: "Fiam, nem vagy egyedül, én segítek neked. Látod itt a két kezem, használd az erejüket. Itt van a tudóm, hadd lélegezzék helyetted is. Csak ne add fel, fiam, ne add fel! Oly sok minden van még előtted annyi minden, amit együtt tehetnénk - csak maradj életben! Hallgass rám, tarts ki! Én az apád vagyok, fiam. Apád szeret téged "

John szeme könnybe lábadt. Wilding nővér karon fogta. -
Jobb lesz, ha most megyünk - mondta kedvesen.
John bólintott: szavakra most nem futotta az erejéből.
Még egyszer, utoljára visszanézett az inkubátorra, majd elindult a nővér nyomában.

Lucy Grainger bekopogott a kórbonctan ajtáján. Joe Pearson az asztalnál ült, David Coleman pedig a szoba túlsó sarkában tanulmányozott egy dossziét. Amikor Lucy belépett, felé fordult.

- Megvan Vivian Loburton új röntgenfelvétele - mondta Lucy.

- És mit mutat? - kérdezte Pearson élénk érdeklődéssel. Félretolta, amit olvasott, és felállt:

- Sajnos, alig valamit - felelte Lucy, s a vetítőtűhöz lépett. Pearson és Coleman követte. Bekapcsolták a készüléket. Együtt tanulmányozták a múltkori meg a párhuzamos új felvételeket. Lucy megmutatta a csonthártyaképződés nyomait, ahogy Belltől látta a röntgenosztályon. Ezenkívül, mint mondta, más változás nincs.

Pearson elgondolkodva dörzsölgette az állát. - Úgy tűnik, nem vált be az ötlete - nézett Colemanre.

- Hát nem - felelte az. Minden erőfeszítés ellenére ugyanott tartottak, ahonnan elindultak: eleve nem értettek egyet. Vajon most mihez kezd Pearson? - töprengett Coleman.

- No mindegy, azért ezt is meg kellett próbálni - mondta Pearson. Különleges tehetsége volt hozzá, hogy még az elismerést is úgy tudja kifejezni, mintha szemrehányás lett volna. Coleman azonban úgy gondolta, hogy most csak az időt húzza: nem akarja elárulni a bizonytalanságát.

Az öreg most Lucyhoz fordult: - Szóval a röntgen csődöt mondott.

- Hát, így is mondhatjuk - felelte Lucy.

- Tehát mégis nekem kell döntenem - azaz a kórbonctannak?

- Igen, Joe - mondta Lucy. Várta a választ.

Pearson rövid hallgatás után határozottan kijelentette: - Az én diagnózisom az, hogy a betegednek rosszindulatú daganata van: csontszarkómája.

- Ez biztos? - kérdezte Lucy a szemébe nézve.

- Biztos - mondta habozás nélkül Pearson. Hangjában nyoma sem volt a kételkedésnek. - Én elejétől fogva tudtam - folytatta. - Csak éppen úgy gondoltam, hogy ezekből - mutatott a röntgenfelvételekre - kaphatunk még némi információt.

- Hát jó - bólintott Lucy, s már azon járt az esze, mi a legközelebbi teendő.

- Mikor amputálsz? - kérdezte Pearson.

- Valószínűleg holnap reggel. - Lucy magához vette a röntgenfelvételeket, a két kórboncnokra nézett, majd így folytatta: - Azt hiszem, most rögtön megmondom neki. - Kis fintort vágott. - Nem lesz könnyű.

Mikor Lucy mögött bezárult az ajtó, Pearson Colemanhez fordult: - Valakinek csak el kellett döntenie - mondta meglepően udvariasan. - Azért nem kértem ki most a véleményét, mert nem akartam, hogy kiderüljenek a kételyeink. Ha Lucy

tudna róla, kénytelen lenne elmondani a szülőknek is. Ha pedig ők is megtudják, nyilván minél tovább akarják halogatni a műtétet. Őket is meg lehet érteni. Azt pedig ugye nem kell mondanom, milyen veszélyes ez csontszarkóma esetén. Coleman bólintott. Esze ágában sem volt szemrehányást tenni Pearsonnek, amiért most nélküle döntött. Valakinek végül is ki kellett mondania a végső diagnózist. Ennek ellenére nem hagyta nyugodni a kétség: vajon valóban elkerülhetetlen-e a műtét? Holnap majd megtudják, hiszen az amputált lábat úgyszólván küldik, s a boncolás során kiderül, helyes volt-e Pearson diagnózisa. Akkor persze már késő lesz, ha fény derül az esetleges tévedésre; az a beteg már mit sem segít. A sebészet eljutott arra a szintre, hogy komplikációk nélkül amputáljon egy végtagot, de visszailleszteni még nem képes.

A délutáni burlingtoni gép pár perccel négy óra után landolt a New York-i La Guardia repülőtéren, ahonnan Kent O'Donnell taxival indult Manhattanbe. Kényelmesen hátradőlt az ülésen; most végre kipihenheti magát - erre az utóbbi napokban nemigen volt módja. Mindig ezt tette, ha New Yorkban taxizott, mert a forgalom látványa idegesítette. A New York-i közlekedéssel szemben már rég fatalista álláspontra helyezkedett: behunyt szemmel fölkészült a bal esetre, s ha ez mégsem következett be, gratulált magának a jó szerencséjéhez.

Már csak azért is pihenni próbált, mert egész héten megszüntetett tempóban dolgozott a kórházban és a magánrendelőjében egyaránt. Meghosszabbította a rendelési idejét, és az előírtnál több műtétet vállalt, hogy eljöhessen erre a négynapos konferenciára. Ráadásul még egy szakmai testületi ülést is kellett tartania két nappal ezelőtt, ahol Harry Tomaselli feljegyzései alapján előterjesztette a kórház bővítésére szánt adományokra tett javaslatot. Morogva fogadták, mint ahogy várta is, de azért biztos volt benne, hogy jó néhányan feliratkoznak majd az adományozási listára.

Kentnek nem kellett különösebben odafigyelnie, hogy érezze a nagyváros kinti nyüzsgését. Manhattan ismerős körvonalai egyre közeledtek. Éppen a Queensboro hídon haladtak át a lenyugvó nap fényében. Odalent feltűnt a Welfare-sziget, rajta a komor kórházépületek az East River partján. Minden látogatásakor egyre rondábbnak, rendtelenebbnek és mocskosabbnak látta New Yorkot. És mégis, a város egy idő után még az idegen számára is otthonosnak tűnt. Kopott ruhában várta a vendéget, de talán csak azért, mert jó barát-nak tekintette, aki előtt igazán nem kell kiöltöznie... O'Donnell idáig jutott a gondolataiban, amikor megcsóválta a fejét: ejnye, egy orvos igazán nem helyeselheti a környezetszennyezést meg a nyomornegyedek fenntartását. Az érzélgősség is csak a konzervatívok malmára hajtja a vizet.

Beértek Manhattanbe, s a Hatvanadik utcán át a Madison térre hajtottak, majd nyugatra fordultak az Ötvenkilencedik utcán. A Hetedik sugárút és a Central Park sarkától négy háztömbnyire megálltak O'Donnell szállodájánál, a Park Sheraton Hotelnél.

O'Donnell bejelentkezett, felment a szobájába, lezuha-

nyozott és átöltözött. Táskájaából elővette a kongresszus programját - ez volt a hivatalos ürügy az utazáshoz - s áttanulmányozta. Voltaképpen csak három előadásra volt kíváncsi; kettő a nyitott szívműtétekről szólt, egy meg a beteg artériás szövetek cseréjéről. Az első csak másnap délelőtt tizenegykor kezdődött, vagyis ma sokáig fennmaradhat, ha akar. Az órájára pillantott: még nem volt hét, így több mint egy órája maradt a Denise-zel megbeszélte randevúig. Leliftezett az előcsarnokba, majd bement a Píramis-szalomba.

Éppen koktélimű volt, s a szalon lassan megtelt vacsora-vendégekkel meg azokkal, akik színházba készültek. Gyanította, hogy többségük szintén idegen. Az egyik főpincér az asztalához kísért, s közben O'Donnell észrevette, hogy egy csinos nő, aki egyedül ül egy másik asztalnál, érdeklődéssel nézi. Nem először fordult elő ilyesmi, s a múltban a hasonló helyzetek már igen érdekes ismeretségekhöz vezettek az életében. Ma azonban egyéb tervei voltak. Whiskyt kért szódával, s miközben lassan kortyolgatta, szabadjára engedte a gondolatait.

Burlingtonben ritkán engedhette meg magának ezt a luxust. Ezért is élvezte, ha nagy néha kiszabadult a megszokott környezetéből. Azok a dolgok, melyeket otthon fontosnak tartott, így a távolból nézve vesztek a jelentőségükből. Az utóbbi időben már úgy érezte, hogy a kórház az agyára megy. Most ráérősen körülnézett. A szalon megtelt, a három mixer alig győzte a szorgosan futkosó pincérek rendeléseit. Néhány asztal közönsége már ki is cserélődött, mióta ő beült. Arra gondolt, vajon hányan hallottak közülük valaha is a Three Counties Kórházról, s még ha hallottak is, ugyan mit törődnek vele, milyen ott az élet? Az a férfi meg az a lány a szomszéd asztalnál, vagy a bejáratnál várakozó pincér, és az a négy ember, aki most ment ki, biztosan nem is tud róla. Neki az utóbbi időben mégis a kórház jelentette az életet. Vajon egészséges dolog ez? Helyes-e, akár csak szakmai szempontból is? A maga részéről sosem bízott a megszállottakban, mert előbb-utóbb elvesztették józan ítélőképességüket. Ez történe most vele is?

Itt van például Joe Pearson esete. Vajon nem ítélte-e meg tévesen éppen azért, mert nyakig benne van az ügyben? Afelől nem volt kétsége, hogy a kórháznak új kórboncnok kellett, de azt már nem tudta biztosan, hogy nem elhamarkodottan bírálta-e az öreget. Lehet, hogy kissé eltúlozta a kórbonctanon tapasztalható szervezési hiányosságok jelentőségét - ugyan melyik az a kórházi osztály, ahol soha nem fordul elő ilyesmi? Egy ideig még azt is fontolgatta, hogy felkéri Pearsont: vonuljon nyugdíjba. Vajon nem az elhamarkodott ítékezés, az idősebbel szemben érzett oktalan türelmetlensége volt ez is? Ez persze még azelőtt fordult meg a fejében, hogy Swayne a negyedmillió dolláros adományt Joe Pearson pozíciójához kötötte. Swayne egyébként azóta sem erősítette meg az ígértét. No mindegy, ez végül is másodlagos tényező a többi szempont mellett; Joe Pearson tudására ettől függetlenül még nagy szüksége lehet a kórháznak. Most, a távolból sokkal tisztábban látta mindezt, mint Burlingtonben; utazni már csak ezért is érdemes, még ha éppen egy koktélbárban támadnak is az embernek ilyen

magvas gondolatai.

- Még egyet, uram? - kérdezte a pincér.

- Köszönöm, nem - felelte O'Donnell, s csekkel fizetett.

Fél nyolckor indult el a szállodából. Böven volt még ideje, így az Ötvenedik utcán lesétált egészen az Ötödik sugárútig. Ott taxiba ült, s azzal ment tovább a Denise által megadott címre. A kocsit a Nyolcvanhatodik utca közelében állt meg egy szürke bérház előtt. O'Donnell kifizette a taxit, és be- ment.

A libériás portás udvariasan köszöntötte az előcsarnok- ban. Megkérdezte a nevét, majd áttanulmányozott egy listát.

- Mrs. Quantz arra kéri, hogy legyen szíves felfáradni, uram - mondta, majd a liftre mutatott, amelynek aajtájában hasonló egyenruhát viselő liftkezelő állt. - A legfelső emelet, uram; a huszadik. Felszóllok Mrs. Quantz- nak, hogy elindult.

A lift megállt a huszadik emeleten, aajtaja csendesen ki- nyílt, s tágas, szőnyeggel borított előcsarnok tárult O'Don- nell szemé elé. A falat csaknem teljesen eltakarta egy vadász- jelenetet ábrázoló gobelin. A szemközti faragott tölgyfa aajtó kinyílt, egy komornyik jelent meg, s köszöntötte: - Jó estét, uram! Mrs. Quantz megkért, hogy vezessem a szalonba. ő is rögtön jön.

O'Donnell követte a komornyikot egy újabb hallon át a nappaliba, amely csaknem akkora volt, mint az ő egész bur- lingtoni lakása. Az uralkodó szín a bézs, a barna és a korall- vörös volt, s a berendezés néhány ottománból és sötét mo- gyorófa asztalból állt, melyek egyszerű, de hatásos ellentétet képeztek a süppedő, halvány bézs szőnyeggel. A nappali a kőpadlós teraszra nyílt, amelyen túl O'Donnell még láthatta a lenyugvó nap utolsó sugarait.

- Hozhatok valami italt, uram? - kérdezte a komornyik.

- Köszönöm, nem - felelte Kent. - Megvárom Mrs. Quan- tzot.

- Már nem kell várnod! - lépett be Denise, és kitárt karral sietett Kent felé.

- Kent drágám, úgy örülök, hogy itt vagy!

Kent Denise-re nézett, majd így felelt: - Én is örülök. Most érzem csak, hogy mennyire.

Denise elmosolyodott, és könnyedén arcon csókolta.

O'Donnell szerette volna most rögtön magához ölelni, de az- tán elfojtotta magában ezt a vágyat.

Denise szebb volt, mint valaha. Ragyogó mosolyától Kent- nek valósággal elállt a lélegzete. Rövid estélyi köpenyt s váll- pánt nélküli, testhez álló fekete selyemruhát viselt; fehér vál- lát szénfekete gyöngysor hangsúlyozta ki. Derekat egy szál vörös rózsza díszítette.

Denise maga után húzta Kentet a teraszra. A komornyik ezüsttálcán poharakkal és koktéلكeverővel várta őket. Érke- zésükkor diszkréten visszavonult.

- A Martini már készen van - mondta Denise, majd kér- dően nézett Kentre: - Vagy inkább valami mást innál?

- Nem; jó lesz a Martini.

Denise mindkettőjüknek töltött, s átnyújtotta Kentnek az egyik poharat. Melegen csillogó szemmel rámosolygott a fér- fira.

- Üdvözöl New Yorkban az én egyszemélyes fogadóbizottságom - mondta lágyan.

Kent belekóstolt a hideg, száraz Martiniba. - Tolmácsold köszönetemet a bizottságnak - felelte.

Denise a szemébe nézett, aztán karon fogta, s a teraszt szégyelző alacsony kőkorláthoz vezetete.

- Hogy van az apád? - kérdezte Kent.

- Köszönöm, elég jól. Elsáncolta magát, ahogy az egy igazi kemény fickóhoz illik, de nincs semmi baja. Néha arra gondolok, talán mindnyájunkat túl fog élni. Tudod, mennyire szeretem.

Megálltak a korlátnál, s lenéztek az alkonyi félhomályba merülő városra. Meleg és lágy volt az este, New York fényei már kigyúltak odalenn. A mélyből felhallatszott a forgalom egyenletes zümmögése, amit időnként buszberregés és harsány túlkölés zaja élénkített. Az árnyékba borult Central Park útjait csak néhány lámpa jelezte. Nyugat felé az utcák fénye megszakadt a Hudson sötét partjánál. A folyón csak egy-egy hajó lámpái pislákoltak. Távolabb New Jersey partjának fényei villogtak. Fehér gyöngysorként ragyogtak a Washington híd lámpái, alattuk pedig az autók fénycsóvái világítottak több sávon, amint a sok utas hazafelé igyekezett a belvárosból.

Lágy, meleg szellő csapta meg őket, s Kent érezte Denise közelségét. Az asszony lágyan megszólalt: - Ugye, milyen szép? Még akkor is, ha az ember tudja, hogy a fények alatt mennyi gonosz, gyűlöletes dolog lapul meg. Nagyon szeretem ezt a látványt, különösen így kora este.

- Arra nem gondoltál - kérdezte O'Donnell - hogy egyszer majd visszatérj Burlingtonbe?

- Végleg?

- Igen.

- Nem, nincs visszatérés - felelte Denise. - Ezt már megtanultam. És ezt nemcsak Burlingtonre értem, hanem mindenre: az időre, az emberekre, a helyekre. Vissza lehet látogatni, föl lehet eleveníteni a kapcsolatokat, de az már soha nem ugyanaz, mert az ember közben megváltozik. Én most ide tartozom. Azt hiszem, nem tudnék már elmenni New Yorkból, Butaságot mondtam?

- Dehogyan - felelte O'Donnell. - Nagyon is okosat mondtál.

Denise Kent karjára tette a kezét: - Igyunk még egy koktélt. Aztán elvihetsz vacsorázni.

A Maisonette diszkrét éjszakai szórakozóhely az ötödik sugárúton. Vacsora után Denise és Kent táncolt egyet, majd visszatért az asztalhoz. - Meddig maradsz New Yorkban? - kérdezte Denise.

- Még három napig - felelte Kent.

- Miért még el ilyen hamar?

- Dolgom van - mosolyodott el a férfi. - Várnak a betegekim meg a kórház.

- Azt hiszem, hiányozni fogsz - mondta Denise.

Kent némi gondolkodás után a szemébe nézett, majd minden bevezetés nélkül azt mondta: - Ugye tudod, hogy én még soha nem nősültem meg?

- Tudom - bólintott Denise komoly arccal.

- Negyvenkét éves vagyok - folytatta O'Donnell. - Ennyi idő alatt, ha egyedül él az ember, mindenféle olyan szokást alakít ki, amelyről nehéz lemondania, s amelyet egy másik ember nehezen fogad el... Más szóval azt akarom mondani, hogy velem valószínűleg nem könnyű együtt élni.

Denise megfogta Kent kezét. - Kent drágám, tisztázhatnánk valamit? - kérdezte halvány mosollyal. - Ez nem egy házassági ajánlat volt véletlenül?

O'Donnell elvagyorodott. Ebben a pillanatban kisfiúnak érezte magát. Szokatlan érzés volt, de nem rossz. - Most, hogy így kiugrattad a nyulat a bokorból, bevallom: az volt. Denise rövid hallgatás után válaszolt, s mikor megszólalt, Kent úgy érezte, időt akar nyerni.

- Ez nagyon megtisztelő, de nem gondolod, hogy kissé korai? - kérdezte az asszony. - Hiszen alig ismerjük egymást.

- De én szeretlek, Denise - felelte Kent minden köntörfalazás nélkül.

Denise kutató pillantással méregette. - Azt hiszem, én is tudnák szeretni - mondta, majd lassan, megfontoltan hozzátette: - Ebben a pillanatban azt súgja az ösztönöm, hogy mondjak igent, és két kézzel kapjak utánad. De én óvatos duhaj vagyok. Ha az ember egyszer már tévedett, nagyon vigyáz rá, nehogy még egyszer előforduljon.

- Ezt meg tudom érteni.

- Én soha nem vallottam azt a nézetet - folytatta Denise - hogy az ember ugyanolyan könnyedén cserélgetheti a partnereit, mint a ruháit. Azt hiszem, ez az egyik oka, hogy mind eddig nem is váltam el.

- De ha mégis rászánnád magad, nem lenne nehéz, ugye?

- Nem hiszem. Elintézhetném Nevadában vagy akárhol.

Csak hogy van itt még egy probléma: te Burlingtonben élsz, én meg New Yorkban.

- Denise, komolyan gondoltad, hogy sosem tudnál visszajönni Burlingtonbe? - kérdezte Kent óvatosan.

- Igen; azt hiszem, ez megmásíthatatlan - felelte az asszony némi gondolkodás után. - Nem akarok hazudni magamnak, Kent, annál már jobban ismerem magamat.

A pincér hozta a kávéját. - Szeretnék kettesben maradni veled - mondta O'Donnell.

- Akkor menjünk - felelte Denise.

O'Donnell kérte a számlát, fizetett, majd felsegítette Denise-re a stóláját. Az egyik portás taxit fogott, s Kent bemondta az Ötödik sugárúti lakás címét. Mikor elhelyezkedtek a hátsó ülésen, Denise megkérdezte: - Tudom, most nagyon önző leszek, de te még nem gondoltál rá, hogy New Yorkban telepedj le?

- De igen - felelte Kent. - Épp azon gondolkozom.

S valóban erre gondolt, még a liftben is, mikor megérkeztek a házhoz. Mióta Denise fölvette a kérdést, nem ment ki a fejéből. Csakugyan, miért is ne jöhetne New Yorkba? Hiszen itt nagyszerű kórházak működnek, itt aztán van jövője egy orvosnak. Nem lenne nehéz kiépíteni a magánpraxisát sem: a jó minősítése, no meg a New York-i barátok ajánlásai előbb-utóbb meghoznák a pácienseket. Csakugyan, mi tartja Burlingtonben? Muszáj most már egy életre ott maradnia,

nincs itt az ideje, hogy környezetet változtasson? Elvégre nincs a Three Countieshoz kötvé, s nem is pótolhatóan. Persze azért jó lenne látni az eddigi sok munka gyümölcsét - no meg hiányoznának a munkatársak is. De hát így is nagyon sokat tett már a kórházért, ezt senki nem tagadhatja. New York pedig egyet jelentene Denise-vel. Ha másért nem is, érte igazán érdemes volna.

A huszadik emeletre érve Denise maga nyitotta ki az ajtót: a komornyiknak nyoma sem volt.

Mintha csak összebeszéltek volna, mindketten megindultak a terasz felé. - Iszol valamit, Kent? - kérdezte Denise.

- Most nem - felelte, s kinyújtotta a karját az asszony felé.

Átölelték és hosszan megcsókolták egymást. Testük szorosan összesimult, de aztán Denise gyengéden kibontakozott az ölelésből. Félig elfordulva, kissé zavartan szólalt meg: - Anynyi mindent meg kell még gondolnunk.

- Igazán azt hiszed? - kérdezte hitetlenkedve Kent.

- Te még nagyon sok mindent nem tudsz rólam - jelentette ki Denise. - Például azt sem, hogy mekkora zsarnok vagyok. Vagy tudtál róla?

- Nem, de nem is hangzik olyan borzasztóan - felelte Kent.

- Ha összeházasodnánk - folytatta Denise - én teljesen magamnak akarnálak, érted? Nem tehetek róla. Nem tudnálak megosztani senkivel és semmivel. Még a kórházzal sem.

- Hátha tudnánk valamilyen kompromisszumot kötni - nevetett Kent. - Másoknak is sikerült már.

- Neked még talán el is hiszem, hogy ez lehetséges - Denise újra szembefordult vele. - Mikor jössz megint New Yorkba? Ugye hamar?

- Igen.

- Milyen hamar?

- Hogyha hívsz. Bármikor.

Denise önkéntelenül közelebb lépett hozzá, s újra csókolózni kezdtek, most már egyre szenvedélyesebben. Aztán a hátuk mögött neszt hallottak, s a nappaliba fény szűrődött be az ajtónyíláson át. Denise gyengéden kibontakozott az ölelésből. Egy pillanattal később pizsamás lány jött ki a teraszra, ezzel a megjegyzéssel: - Mintha beszélgetést hallottam volna.

- Azt hittem, már alszol - mondta Denise. - Bemutatom doktor O'Donnellt. Ő pedig a lányom, Philippa. A két vásott ikergyermekem közül az egyik.

A kislány őszinte érdeklődéssel szemlélte O'Donnellt. - Helló - üdvözölte. - Már hallottam magáról.

Kent emlékezett rá: Denise említette, hogy tizenhét évesek a gyerekei. Ez a lány kissé fiatalabbnak látszott a koránál. Teste még alig kezdett kigömbölyödni, de kecses mozdulatai máris az anyjáiéra hasonlítottak.

- Helló, Philippa - felelte Kent. - Sajnálom, hogy felébrésztettük.

- Á, nem - mondta a lány a kezében tartott könyvre pillantva. - Nem tudtam aludni, és olvastam Herricket. Ismeri?

- Sajnos nem - válaszolta O'Donnell. - Tudod, az orvosi egyetemen nincs ideje az embernek verseket olvasni, és nekem azóta sem volt.

- Anya, szeretnék neked felolvasni valamit - mondta Phi-

lippa, s úgy kezdett hozzá, mint egy komoly színésznő.

"Az ifjúság a legszebb,

Mikor meleg a vér;

De az időlebben,

És vissza sose tér.

Hát mit se félj, időddel élj,

Vígan, míg lehet.

Mikor már csaknem itt az éj,

Ne bánd meg életedet. "

- Értem a célzást, picim - szólalt meg Denise. - Tudnod kell - fordult O'Donnellhez - hogy a gyerekeim állandóan rágják a fülemet. Azt akarják, hogy ismét férjhez menjek.

-Igen, szerintünk az lenne neked a legjobb - mondta komoly képpel Philippa, s letette a könyvet.

- látod? Megjótsszák, hogy csak a szigorú tárgyilagosság vezérli őket. De a lelkük mélyén szörnyen szentimentálisak.

Mit szólnál hozzá - fordult a lányához Denise - ha doktor O'Donnellhez mennék férjhez?

- Megkérte a kezedet? - ujjongott Philippa, aztán válaszra sem várva folytatta: - Hát persze hogy menj hozzá!

- Majd meglátjuk, drágám - mondta Denise. - Ne felejtse el, hogy előbb még el is kellene válnom.

- Á, az nem úgy! A papának nem lenne kifogása ellene, ha te adod be a válópert. De hát minek arra várni? - fordult most O'Donnellhez. - Miért nem élnek együtt csak úgy? Akkor meg lenne a bizonyíték a házasságtörésre, és a mamának nem kellene Renóba repülnie.

- Néha azért elgondolkodom azon, vajon jó dolog-e a modern nevelés - mondta Denise. - Azt hiszem, a tárgyalást ezen a ponton be kellene rekeszteni. Jó éjt, picim.

- Jaj, anya! - tiltakozott Philippa. - Néha olyan vaskalapos vagy!

- Jó éjt, kicsim - ismételte határozottan Denise.

A lány mentegetőzve Kenthez fordult. - Azt hiszem, csakugyan mennem kell.

- Nagyon örültem a szerencsének, Philippa - mondta O'Donnell udvariasan.

A lány Kenthez lépett. - Ha maga lesz a mostoha apám, azt hiszem, adhatok egy puszit.

- Akár az leszek, akár nem, ennyit igazán megkockáztathatunk - felelte a férfi. Közelebb hajolt a lányhoz, aki hirtelen mozdulattal szájon csókolta, aztán így szólt: -Tetszik nekem.

- Az anyjához fordult: - Anya, azt csinálsz, amit akarsz, de a helyedben nem ereszteném el ezt a pasast!

- Philippa! - szólt rá szigorúan Denise.

A lány fölnevetett, búcsúcsókot adott az anyjának is, majd királynői mozdulattal fölemelte a verseskötetet és távozott.

O'Donnell a korlátnak támaszkodott és felkacagott. Innen, erről az erkélyről nézve egész burlingtoni legényéletét hihetetlenül szürkének és unalmasnak találta, a Denise-zel kötendő házasság gondolatát pedig pillanatról pillanatra vonzóbbnak.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

Vivian bal lábának amputálása pontosan reggel fél kilenckor kezdődött. Dr. O'Donnell megkövetelte a pontosságot, mi-

óta kinevezték a Three Counties sebész főorvosává, s a legtöbb beosztottja betartotta a szabályt.

Maga a műtét nem volt bonyolult, s Lucy Grainger nem is számított komplikációra. Azt már eldöntötte, hogy viszonylag magasan amputálja majd a lábat, jóval a térd fölött, a combcsont felső részénél. Korábban arra is gondolt, hogy esetleg töből vágja le, mert így biztonságosabban elébe vág-hat a térd felől induló rosszindulatú burjánzásnak, ennek vi-szont ellene szólt, hogy a túl rövid csonkhoz nehezebb mülá-bat illeszteni. Ezért választotta azt a kompromisszumos meg-oldást, hogy a comb egy részét meghagyja.

Megtervezte már a lebenyek elvágásának helyét is, mégpe-dig úgy, hogy a hús megfelelően boríthassa majd a csonkot. Ezt már tegnap este végiggondolta: képzeletben fölvezolta magának a szükséges vágások helyét Vivian lábán, miközben neki azt mondta, hogy csupán még egy rutinvizsgálatot végez. Előtte persze közölte vele, hogy a műtét elkerülhetetlen.

Szomorú, fájdalmas percek voltak ezek. A lány először tar-totta magát, nem is sírt, de aztán hirtelen összeomlott, és zo-kogva borult Lucy vállára. Lucy maga is mélyen megrendült, pedig sokszor került már hasonló helyzetbe. Általában meg tudta őrizni a tárgyilagosságát.

A szülőkkel, majd a Mike-val folytatott beszélgetés is elég-gé kellemetlen volt, bár nem ennyire személyes jellegű. Lucy úgy érezte, soha nem lesz képes annyira kívülről nézni a bete-gek érzelmi problémáit, mint más orvosok, s őszinte pillana-taiban be kellett vallania magának, hogy tárgyilagossága csak felvett - bár indokoltan felvett - póz. A műtőben más volt a helyzet: itt nem lehetett pózokról beszélni, itt a tárgyilagoss-ág a munka egyik feltétele volt, s most is a legcsekélyebb ér-zelem nélkül igyekezett eleget tenni az éppen felmerülő sebé-szi feladatoknak.

A műtőasztal fejénél álló altatóorvos már megadta az en-gedélyt a műtét megkezdésére. Lucy asszisztense, az egyik segédorvos most pár percig magasra tartotta Vivian operá-landó lábát, hogy minél több vér folyjék ki belőle. Lucy feltet-te a lány combjára a gumi szorítókötést, de egyelőre még nem húzta meg.

A műtősnővér minden külön utasítás nélkül átnyújtotta Lucynak az ollót. Ezzel levágta Vivian lábáról a kötést, ame-lyet előző este raktak rá, miután leborotvtálták és bekenték hexachlorophinnal. A segédnővér eltakarította a kötés ma-radványait a padlóról.

Lucy az órára pillantott. Vivian lába márcsaknem öt perce volt függőleges helyzetben, s a színéből ítélve eléggé kiszaladt a vér belőle. A segédorvos most a másik kezével tartotta a lá-bat, s Lucy megkérdezte tőle: - Fárad a karod?

- Hát, nem csinálnám egy óra hosszat - vigyorodott el a se-gédorvos a maszk mögött.

Az altatóorvos a szorítókötéshez nyúlt, és kérdő tekintet-et vetett Lucyra, aki bólintott: - Lehet. - Az altatóorvos levegőt pumpált a szorítógumiba, hogy megállítsa a láb vérkeringé-sét, s mikor ezzel végzett, a segédorvos lassan leengedte a lá-bat víz szintes helyzetbe, majd a műtősnővér segítségével lete-rítették a beteget steril zöld lepedővel, hogy csak a láb operá-

landó része maradjon szabadon. Lucy elvégezte az utolsó előkészítő mozzanatot is: alkoholos zephirannal kente be a bőrfelületet.

A mai operációnak nézői is voltak: két orvostanhallgató. Lucy most intett nekik, hogy lépjenek közelebb. A műtősnővér odanyújtott neki egy kést, s Lucy, amint belevágott hegyével a combba, magyarázni kezdett.

- Amint látják, most karcólással megjelölöm a lebenyek helyét. Ez azért szükséges, hogy a későbbiekben tájékozódni tudjunk. - Most már mélyebbre vágott, így láthatóbbá vált az izomburok a sárga zsírszövetrel. - Fontos, hogy az elülső lebeny hosszabb legyen a hátsónál, hogy a varrat majd hátra kerülhessen. Ellenkező esetben pontosan a csont végén volna a heg, ami a legkisebb nyomásra is érzékeny lehet.

Lucy mélyen belevágott a húsba, s a kiszivárgó vér most már markánsan kirajzolta a lebenyek határát. Úgy nézett ki az egész, mint egy hosszabb és egy rövidebb szoknya egy-egy lapja, melyeket majd később összevarrnak. Lucy szikét vett a kezébe, s rövid, gyors mozdulatokkal felfejtette a húst, s egyben kissé fel is hajtotta, láthatóvá téve az alatta elhelyezkedő szövetet.

- Fogót! - mondta, s a műtősnővér átnyújtotta a kért szerzőmot, Lucy pedig a megfelelő helyre illesztette, hogy az elvágott, lazán libegő húst eltávolítsa a következő szövetrétegről. Szólt a segédorvosnak, hogy fogja meg, majd ő maga még mélyebbre vágott, a négyfejű izomba.

- Nemsokára szabaddá tesszük a fő ütőereket. Igen, már itt is vagyunk - mondta, s a két orvostanhallgató kíváncsian hajolt előre, hogy jobban lásson. Lucy tovább magyarázott. - Megpróbáljuk az ereket minél inkább szabaddá tenni, majd meghúzzuk és elkötjük őket, hogy később visszahúzódhassanak a csont belsejébe.

A tű, amelyet a műtősnővér nyújtott át neki, most valósággal táncot járt a kezében. Lucy kétszer is elkötötte a vastag ereket, hogy a helyükön maradjanak; ha később vérzés lépne fel itt, az végzetes lenne a beteg számára. Most ollót kért, és elvágta a lábszárbá vezető fő ütőeret. Ez volt az amputáció első visszafordíthatatlan mozzanata.

Ezután elvágta a többi eret is, majd ismét belevágva az izomba, szabaddá tette a párhuzamosan lefelé futó idegszálakat. Amint kesztyűs kezével megtapogatta őket, Vivian teste hirtelen megrándult a műtőasztalon, s minden szem gyorsan az altatóorvos felé fordult, aki megnyugtatóan bólintott: - Nincs semmi baj, a beteg nem érez semmit. - Egyik kezét Vivian arcához érintette: sápadt volt, de a légzése mély és szabályos. A szeme nyitva volt ugyan, de nem látott semmit; feje hátracsuklott, s úgy rögzítették, hogy nem billenhetett oldalra. A szeme tele volt könnyel; sírt, de nem tudott róla.

- Most ugyanazt tesszük az ideggel, amit az erekkel: lehúzzuk, a lehető legmagasabb helyen elkötjük, aztán elvágjuk, és engedjük visszahúzódnia - mondta Lucy, oda sem figyelve a szavaira, hiszen sokszor előadta már ezt az oktatószöveget. - Mindmáig vitás kérdés a sebészetben, mi a legcélzerűbb eljárás az idegvégződésekkal kapcsolatban amputáció esetén. Természetesen az a célunk, hogy a csontolt végtag az operáció után ne fájjon. - Úgyesen megkötött egy csomót,

s intett a segédorvosnak, aki elvágta a fölösleges cérnávegeket. - Nem egy módszerrel próbálkoztak már: alkoholos injekcióval, az idegvégződés kauterizálásával, azaz kiégetésével... Amit most alkalmazok, az a legegyszerűbb és a legszélesebb körben használt módszer - folytatta a magyarázatot Lucy.

Közben a műtő falán függő órára nézett. Negyed tízet mutatott, azaz háromnegyed órája tartott a műtét. Lucy az altatóorvosra nézett: - Minden rendben?

Az altatóorvos bólintott: - Teljesen. Igazán stramm lány. Biztos vagy benne, hogy az ő lábát kell amputálni?

- Biztos.

Lucy nem szerette, ha a műtőben a beteg rovására viccelődtek; egyes sebészek végigszellemeskedték az egész operációt az első vágástól az utolsó öltésig. Lucy ezt nem ítélte el, úgy gondolta, vérmérséklet kérdése az egész. Elképzelhető, hogy valaki tréfálkozással palástolja mélyebb érzéseit. ő maga mindenesetre nem szerette az ilyesmit, ezért nem is válaszolt az altatóorvosnak, és gyorsan témát váltott, miközben a comb hátsó oldalán vágta tovább az izmokat. - Hogy vannak a gyerekek? - kérdezte, majd újabb fogót kért, hogy hátul is visszahajthassa a lebenyeket.

- Köszönöm, jól. Egyébként a jövő héten költözünk új lakásba.

- Tényleg? Hová? - kérdezte, majd odaszólt a segédorvosnak: - Kissé magasabbra kérném. Még mindig útban van.

- A Somerset Heightsra. Tudod, abba az új kerületbe az északi külvárosban.

Lucy már csaknem végzett a hátsó izmok elvágásával. -

Azt hiszem, hallottam már róla - felelte az altatóorvosnak. - Gondolom, örül a feleséged.

Előtűnt a csont, körülötte a nagy, vörösen tátongó vágással.

- Ó, a hetedik mennyországban érzi magát-felelte az altatóorvos. - Szőnyeget vesz, falvédőket, miegymást. Csak egy baj van.

Lucy most a csontot tapogatta végig, s lefejtette róla a még hozzátapadó izmokat. Ismét az orvostanhallgatókhoz fordult: - Mint láthatják, igyekszem minél jobban félrehúzni az izmokat. Így olyan magasan fűrészelhetjük el a csontot, hogy később majd teljesen körülfoghatják.

A segédorvos egészen megizzadt, miközben a két fogót tartotta. Amikor Lucy segített neki megigazítani őket, azt dörmögte: - Legközelebb magammal hozom a harmadik kezemet is.

- Fűrészt - mondta Lucy, s a műtősnővér már nyújtotta is, nyelvél előre. Lucy csak most kérdezte meg az altatóorvostól: - És mi a baj?

Lucy a fűrészt olyan magasra emelte, amennyire csak tudta, s egyenletes, rövid mozdulatokkal fűrészelni kezdte a csontot. A fűrész fülsértő, kellemetlen hangot adott, amint egyre beljebb hatolt a csontba.

- Az, hogy azt a sok új holmit nem adják ingyen -felelte az altatóorvos.

Lucy nevetett. - Ezen könnyű segíteni. Vállalj több műtétet - tanácsolta. Már félig elfűrészelte a csontot; nehezebben

ment, mint általában, de hát a fiatal csont rendszerint keményebb. Lucynak hirtelen eszébe jutott, milyen tragikus ez a pillanat, ők mégis fesztelenül csevegnek mindenféle banális dologról, sőt olykor tréfálkoznak is. Pár másodpercen belül ez a láb leválik a testről, amelyhez tartozott, s egy fiatal lány - szinte gyermek még - egész életére szegényebb lesz. Soha többé nem futhat, nem táncolhat, nem úszhat, nem lovagolhat, s zavartalanul, felszabadultan nem is szeretkezhet. Van, amit persze megtehet majd némi erőfeszítéssel és technikai segítséggel - de semmi, semmi sem lesz már ugyanolyan, mint volt. A fiatalságot, az egészséget semmi nem pótolhatja: a gondtalan teljességet örökre elveszíti, s a letragikusabb az, hogy ilyen korán.

Lucy egy pillanatra megállt. Érzékeny ujjai begyében elfogta a jelzést, hogy már csaknem teljesen elvágta a csontot. Aztán hirtelen éles roppanás hallatszott: az utolsó pillanatban, a már csaknem leválasztott végtag súlya alatt a csont még el nem fűrészelt darabkája eltörött. A láb elszabadult, és leesett az asztalra. Lucy az egész operáció során most először emelte fel a hangját: - Fogd meg gyorsan!

A figyelmeztetés későn jött. A segédorvos utánakapott, de a láb kicsúszott a kezéből, és a padlóra zuhant.

- Hagyd ott! - kiáltott Lucy a segédorvosra, aki elfelejtette, hogy sterilnek kell maradnia, s már hajolt volna a lábért, hogy fölemelje. Zavartan egyenesedett fel.

A segédnővér vette föl a lábat a padlóról, s gézbe és papírba csavarta. Később, más eltávolított testrészekkel együtt, ez is lekerül majd a kórbonctanra.

- Ügyelj rá, hogy a csonk ne érjen az asztalhoz - szólt Lucy a segédorvosnak, aki engedelmeskedett. A műtősnővér már nyújtotta is Lucynak a reszelőt, amellyel a törés következtében keletkezett felületi egyenetlenségeket lereszeli a csontról. Az orvostanhallgatókhoz fordult: - Igen fontos, hogy a csont vége sima legyen. Nem szabad a legapróbb szálkának sem kiállnia, mert ezek később megnövekszenek, és nagy fájdalmat okoznak a betegnek. Hogy állunk az idővel? - kérdezte; most nem ért rá felnézni az órára.

- Hetven perce tart - felelte az altatóorvos.

- Helyes - mondta Lucy, s vissza adta a műtősnővérnek a reszelőt. - Megkezdhetjük az összevarrást - tette hozzá, s máris jóleső érzéssel gondolt a kávéra, amit az operáció után ihat majd az orvosi szobában.

Mike Seddons a szó szoros értelmében végigverejtékezte a műtét idejét. Loburtonékkal együtt - akik egyelőre nem szándékoztak hazatérni - beült a hozzátartozók számára fenntartott várószobába. Még kora reggel, amikor a kórházban épp hogy megindult az élet, együtt látogatták meg Viviant a szobájában. De beszélgetni nemigen tudtak vele, mert már kába volt az altatótól, és arról is alig vett tudomást, hogy egyáltalán ott vannak. Pár perccel azután, hogy elmentek, át is vitték a műtőbe.

Ott szorongtak hát most mindhárman a szegényesen berendezett várószoba bőrhuzatú székein, s már nem tudtak egymásnak mit mondani. A magas, tagbaszakadt, enyhén öszülő és kopaszodó, markáns, cserzett arcú Henry Loburton

egy ablaknál állt, és az utcát bámulta. Mike Seddons tudta, hogy nemsokára sarkon fordul, leül az egyik székre, majd kisvártatva újra felkel, és megint az ablakhoz megy. Ezt már egy órája csinálta megállás nélkül, s Mike azért fohászzkodott magában, hogy bár vinne már bele egy kis változatosságot, vagy mozogna gyorsabban, esetleg kissé szabálytalanabb időközben.

Vivian anyja ezzel szemben szinte mozdulatlan maradt, mióta bejöttek. Egyenes támlájú, kényelmetlen széket választott, és az önuralomhoz szokott emberek merev testtartásával ült rajta. Üres tekintettel nézett maga elé, kezét összekulcsolva az ölébe ejtette. Ma talán sápadtabb volt a szokottánál, de kiugró arccsontjai most is természetes méltóságot és nyugalmat kölcsönöztek az arcának. Törékeny termete ellenére elnyúhatatlannak látszott.

Pár nappal ezelőtti első találkozásuk óta Mike Seddons sokat gondolkodott már Mrs. Loburton jellemén. Viviannel kapcsolatos érzéseit, félelmeit nem mutatta ki annyira, mint az apa, de Mike egyre inkább úgy érezte, hogy kettejük közül ő érzemélyebben. Azt is megsejtette, hogy hiába Vivian apjának szembeszökő férfiassága, az anya sokkal erősebbjellelem, s ő az a szikla, akin a házasság alapja nyugszik.

Seddons arra gondolt, vajon hogyan is alakulnának az erőviszonyok közte és Vivian között. Vajon melyikük bizonyulna az idők során határozottabbnak és kitartóbbnak? Tudta, hogy két ember között soha nem lehet teljes az egyenlőség, sem erőben, sem szeretetben. Azt is tudta, hogy ez független a nemektől, hogy a nők gyakran keményebbek a férfiaknál, s hogy a nyilvánvaló férfiasság sokszor álca csupán, és a belső gyengeséget leplezi.

Vajon Vivian nem erősebb, jellemesebb, bátrabb-e nála? Tegnap este tette föl magának először ezt a kérdést, s azóta is ezen töprengett. Amikor meglátogatta, már mindketten tudták, hogy az amputáció elkerülhetetlen. Vivian mégsem könnyek között, hanem mosolyogva fogadta. - Gyere be, Mike - mondta - és ne vágj már olyan fancsali képet!

A doktornő már megmondta, és látod, nem is sírok, túl vagyok már rajta - illetve túl leszek holnap reggel.

Mike úgy érezte, meg tudná enni ezt a kislányt, átölelte és szenvedélyesen megsókolta. Vivian szeretettel megbicálta az üstökét, majd hátrahúzta a fejét, és a szemébe nézett.

- Mike, én most már egész életemben féllábú leszek - mondta. - Nem az a lány leszek, akinek megismertél, nem leszek olyan, mint voltam, vagy amilyen most vagyok. Ha szakítani akarsz, megértelek.

- Ne beszélj így! - kiáltott rá Mike.

- Miért ne? Nem mersz beszélni róla? - kérdezte Vivian.

- Dehogynem! - tiltakozott határozottan Mike, de már amikor kimondta, érezte, hogy hazudott. Igenisfélterről beszélni, vagy csak gondolni is rá. Vivian viszont nem félt, és nem is fog félni többé. Ugyanazt látta most az anyában, mint akkor Vivianben; nyilván tőle örökölte ezt a vonást. Nagyon erősek voltak mindketten. Vajon van-e őbenne ennyi erő? Nem tudta biztosan, s most első ízben megrohanták a kételemek.

Mr. Loburton váratlanul megállt félúton az ablak és a szék

között, s megkérdezte Mike-tól: - Már másfél órája van bent. Vajon meddig tarthat még?
Seddons Vivian anyjának a tekintetét is magán érezte. - Nem hiszem, hogy sokáig - felelte. - Grainger doktornő megígérte, hogy rögtön szól, ha vége van... Nemsokára mindent megtudunk.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

Doktor Dornberger óvatosan benyúlt az inkubátorba, s alaposan megvizsgálta az ifjabb Alexandert. Három és fél napos volt éppen, ami már önmagában okot adott a bizakodásra: másrészt Dornberger felfedezett néhány nyugtalanító tünetet is.

Elég hosszú időt töltött el a vizsgálattal, melynek eredményét alaposan meghányta-vetette magában, felidézve nem egy korábbi esetet, mellyel sokéves praxisa során találkozott. De akárhogy forgatta is a dolgot, logikával sem jutott többre, mint intuícióval. A gyerek szénája bizony igen rosszul állt. - Tudja - mondta a koraszülöttek felett örökődő fiatal nővérnek - azon gondolkoztam, vajon megmarad-e.

A nővér - ugyanaz, aki pár napja John Alexandernek megmutatta a gyereket - várankozással tekintett Dornbergerre, majd így szólt: - Eddig egyenletesen lélegzett, de egy órával ezelőtt kezdett ki-kihagyni. Ezért hívtam, doktor úr.

Az inkubátor mögött álló kismővér feszülten figyelte a beszélgetésüket, s a gézmaszk mögül kilátszó szeme egyikről a másikra vándorolt.

- Valóban nincs rendben a légzése - felelte Dornberger.

Lassan folytatta, mintegy hangosan gondolkozva, nehogy bármiről megfélekedeznek: - A rendesnél erősebb sárgasága van, és a lába is mintha megdagadt volna. Mit is mond a véréké?

- A vörös vértestek száma 4,9 millió - mondta az ügyeletes nővér. - Hét százalék a magvas vörös vértestek száma.

A két nővér csendben várta, hogy Dornberger feldolgozza agyában az információt. Arra gondolt: eléggé vérszegény, bár ez lehet kissé túlzott mértékű normális reakció is.

- Tudják, ha az immunizációs teszt eredménye nem lenne negatív, erythroblastosisra gyanakodnék - mondta.

- De doktor úr! - kezdte meglepetten az ügyeletes nővér, aztán elhallgatott.

- Tudom, hogy ez nem lehetséges - felelte Dornberger, s a kórlapra mutatott. - Akkor is szeretném megnézni az anya véréből készült laboratóriumi jelentést.

A nővér megtalálta a leletet, s átadta Dornbergernek. Ez volt az a jelentés, melyet Pearson aláírt a Colemannel folytatott veszekedés után. Dornberger figyelmesen átolvasta, majd vissza adta a nővérnek. - Hát ez bizony határozottan negatív.

Az csak természetes, hogy a diagnózis határozott, gondolta, de azért nem hagyta nyugodni a kérdés: vajon nem tévedett a labor? Ez persze szinte lehetetlen, a kórbonctani osztály soha nem szokott ilyesmiben tévedni. Ennek ellenére úgy döntött, hogy megbeszéli a dolgot Joe Pearsonnel, mihelyt lesz rá idő.

- Pillanatnyilag nem tehetünk többet - mondta a nővér

nek. - Ha közben bármi változást észlelné, szóljon.

- Igenis, doktor úr.

Amikor Dornberger elment, a kismóvár megkérdezte: -

Mit mondott a doktor? Erythro... micsoda?

- Erythroblastosis. Csecsemők keringési betegsége.

Olyankor léphet fel, ha az anya vére Rh-negatív, az apáé pedig Rh-pozitív - felelte a vörös hajú ügyeletes nővér magabiztosan, mint mindig.

A kismóvárok mindig örültek, ha hozzá voltak beosztva, nemcsak azért, mert híres volt a szakértelméről, hanem azért is, mert nem sokkal volt idősebb náluk; egy éve még ő is közéjük tartozott. A kismóvár ezért úgy érezte, bátran tovább kérdezősködéhet.

- Én azt hittem, hogy ilyen esetben szülés után kicserélik a gyerek véréét.

- Transzfúzióra gondolsz?

- Igen.

- Arra csak bizonyos esetekben kerül sor - magyarázta türelmesen az ügyeletes nővér. - Ez az anya vérének immunizációs tesztjétől függ. Ha a teszt eredménye pozitív, az azt jelenti, hogy a gyermek valószínűséggel erythroblastosisszal fog születni, így azonnal vérátömlesztést kell kapnia. Ebben az esetben azonban a teszt eredménye negatív volt, ezért nem volt szükség vérátömlesztésre... Persze - tette hozzá mintegy önmagának - ezek a tünetek akkor is különösek.

A múltkori vitájuk óta Pearson egy árva szót nem beszélt David Colemannel a laboratóriumi munka ellenőrzéséről: Coleman nem tudta, mire vélje ezt a hallgatást: szabad kezet adott-e végül is az öreg, vagy mindez csak azt jelenti, hogy később kapja meg a magáét az "illetéktelen" beavatkozásért? Mindenesetre azóta is benézett a laborba egy kis ellenőrzésre, s máris kialakultak az elképzelései arról, min kellene változtatni. Egy-két ötletét, no persze nem a legfontosabbakat, már meg is valósította az utóbbi napokban.

Ami Carl Bannistert illeti, ő valósággal hadüzenetként értelmezte mindezt, John Alexander viszont csöppet sem titkolta, hogy örül Coleman látogatásainak, sőt egy-két épkezláb javaslattal is előállt, melyeket az orvos minden további nélkül elfogadott.

Alexander a felesége szülése után már másnap munkába állt, holott Pearson - dörmögve bár, de kedvesen - felajánlotta, hogy vegyen ki pár nap szabadságot. Coleman fültanúja volt Alexander válaszána: - Nagyon köszönöm, doktor úr, de azt hiszem, legjobban a munkával tudnám elterelni róla a gondolataimat. - Pearson ezt egy bólintással nyugtázta, s engedélyezte Alexandernek, hogy bármikor nyugodtan szakítsa csak félbe a laboratóriumi munkát, ha kedve tartja, s ugorják fel a feleségéhez vagy a gyermekéhez.

David Coleman belépett a szerológiai laboratóriumba.

John Alexandert találta ott, aki a labor közepén mikroszkópos vizsgálatot végzett éppen, s egy óriás mellú, fehér köpenyes nőt, akit mintha már többször is látott volna a kórházban.

Mikor belépett, Alexander éppen hozzá beszélt: - Azt hiszem, jobb lenne, ha ezt doktor Pearsontól vagy doktor Cole-

mantól kérdezné meg. Én majd leadom nekik a jelentésemet.

- Milyen jelentésről van szó? - szólt közbe Coleman, mire mindketten felé fordultak.

- Ugye, ön doktor Coleman? - kérdezte a nő.

- Úgy van.

- Én meg Hilda Straughan vagyok. - Kezet nyújtott, majd hozzátette: - A diétás főnővér.

- Örvendek - felelte Coleman, s amíg kezet ráztak, megbűvölten figyelte a nővér hatalmas melleit, amelyek együtt rázkódtak a kezével, mint két játékos bálna. Aztán Coleman megkérdezte: - Van valami problémája, amiben segíthetek? - hiszen tudta, hogy az étkeztetés higiéniája mindig is a diétás nővérek és a kórboncnokok közös felelőssége.

- Igen sok bélfertőzés volt az utóbbi időben - válaszolta Straughan nővér. - Főleg a személyzet körében.

Coleman fölnevetett: - Ugyan mondjon akár egyetlen kórházat is, ahol ilyesmi nem fordul elő.

- Tudom, tudom - folytatta enyhe rosszállással Straughan nővér. - De ha az étel az oka a megbetegedéseknek - márpedig általában az - akkor szeretem pontosan tudni, hol a baj, hogy a jövőben meg tudjuk előzni az ilyesmit.

David Coleman kezdte tisztelni ezt a nőt a komolyságáért.

- Van valami ötlete? - kérdezte udvariasan.

- Bizony hogy van! A mosogatógépeimre gyanakszom, doktor e.

- És miért? - kérdezte Coleman, kissé megütközve a megszólításon, miközben a szeme sarkából látta, hogy Bannister belép a laborba. Mindkét laboráns a beszélgetésre figyelt.

- A melegvíz-vezeték már nagyon elavult - hangzott a válasz.

- És felhívta már valaki erre a figyelmet?

- Én igen, doktor e. - felelte hevesen Straughan nővér. -

Már többször beszéltem erről Mr. Tomasellivel, az igazgatóval - folytatta. - Tulajdonképpen a legutóbbi beszélgetésünknek köszönhető, hogy Mr. T. laboratóriumi vizsgálatot kért a mosogatógépekről doktor Pearsontól.

- Értem - felelte Coleman, majd Alexanderhez fordult. - Elvégezte a tesztek?

- Igen, doktor úr.

s mit talált?

- A víz hőmérséklete valóban nem elég magas - böngészte a jegyzeteit Alexander. - Mindegyik gépen három tesztet végeztem különböző napszakokban, s úgy találtam, hogy a hőmérséklet 43 és 54 fok között mozog.

- Látja? - kérdezte széttárt karral a főnővér.

- Igen - bólintott Coleman - ez valóban nagyon alacsony.

- Ez még nem minden, doktor úr - folytatta Alexander.

Letette a jegyzeteit, s fölemelt a padlóról egy metszetet. -Úgy tűnik, fekéllás típusú gázfejlesztő anyagokat is találtam. Mégpedig a már elmosott tányérokon.

- Hadd nézzem! - kérte el Coleman a metszetet, s a mikroszkóphoz ült. Mikor becsúsztatta a metszetet, azonnal meglátta a tipikus, feregyszerű baktériumok tenyészetét. Fölgyenesedett.

- Ez mit jelent? - kérdezte Straughan nővér.

- A metszetben gázfejlesztő baktériumok tenyésznek -

mondta tünődve Coleman. - Rendes körülmények között ezeket a forró víz elpusztítja, de most úgy látszik, hogy amosogatógépekből a tiszta tányérokra kerülnek.

- Ez nagy baj?

- Igen is meg nem is - felelte megfontoltan Coleman. - Valószínűleg ez az egyik oka a bélfertőzésnek, amiről beszélt, de hát az nem túl veszélyes. Veszélyes lehet viszont abban az esetben; ha bacilusgazda van a kórházban. Az ilyen ember látszólag egészséges. Ilyesmi gyakrabban előfordul, mint gondolná.

- Értem - mondta gondterhelten Straughan nővér.

Coleman most a két laboránszhoz fordult. - Gondolom, rendszeresen megvizsgáljuk mindazokat, akik étellel dolgoznak a kórházban.

- De meg ám - felelte fontoskodva Bannister. - Doktor Pearson erre nagyon kényes.

- És nem vagyunk lemaradva?

- Nem - felelte Bannister, majd némi gondolkodás után helyesbített: - Bár mintha mostanában nem lett volna vizsgálat...

- Mikor volt utoljára?

- Egy pillanat! Máris utána nézek - felelte Bannister, s a labor másik végében megkereste feljegyzéseit.

David Coleman a teendőkön gondolkozott. Amennyiben a mosogatógépek nem megfelelőek - és úgy tűnik, nem azok - valamit sürgősen tenni kell, ehhez nem fér kétség. Másrészt ha gondosan ellenőrzik a konyhai dolgozókat - márpedig Bannister szerint ez így van - akkor nincs különösebb ok az aggodalomra. A hanyagság persze más eset. - Jó lenne, ha minél hamarabb jelentést tenne erről doktor Pearsonnek - mondta Alexandernek.

- Igen, doktor úr - felelte az, s ismét a jegyzeteibe mélyedt. A szoba másik sarkában megszólalt Bannister: - Február huszonnégy!

- Február? - kérdezte vissza meglepve Coleman.

- Úgy van.

- De hiszen annak már csaknem fél éve! - kapta fel a fejét Coleman. - A konyhai személyzet ugye nem változik túl gyakran?

- De, sajnos igen - felelte Straughan nővér. - Február óta jó néhány új embert vettünk fel, doktor e.

Coleman még mindig nem értette a dolgot. - Biztos a dátumban? - kérdezte Bannistertől.

- Igen. Akkor volt az utolsó vizsgálat - felelte magabiztosan Bannister. Örült is neki, hogy ő mondhat meg valamit a tudálékos fiatal doktornak. - Nézze meg, ha nem hiszi - tette hozzá kedélyesen.

- És mi van azokkal az alkalmazottakkal, akiket azóta vettek fel? - kérdezte Coleman.

- Itt nincs semmi egyéb - Bannister vállat vont: - Ha nem kapunk tenyészetet a higiéniai osztályról, akkor az új konyhai dolgozókról semmit nem tudhatunk meg - mondta közönyösen, szinte megvetéssel.

Colemanben lassan felforrta a düh, de igyekezett fékezni magát. - Azt hiszem, ennek jó lenne utánanézni - mondta Straughan nővérnek. Egyre inkább úgy érezte, hogy itt vala-

mi nincs rendjén.

Úgy látszik, Mrs. Straughan ugyanerre a következtetésre jutott. - Azonnal - mondta. - Köszönöm, doktor e. ! - azzal kivonult a laboratóriumból. A melle minden lépésnél táncot járt.

A pillanatnyi csöndben Coleman érezte, hogy Bannisternek most először talán mégis támadt egy kis lelkipurdalása. Összenéztek, s Coleman fagyosan megkérdezte: - Az eszébe sem jutott, hogy miért nem érkeznek tenyészetek a konyhai dolgozóktól?

- Hááát... - kezdte Bannister. Korábbi magabiztossága már elpárolgott. - Gondolom, előbb-utóbb felfigyeltem volna rá.

Coleman undorral méregette, majd így felelt: - Szerintem nem előbb, hanem utóbb! Különösen akkor, ha ehhez még netán a fejét is használnia kellett volna. - Az ajtóhoz ment, s visszaszólt, mielőtt távozott: - Doktor Pearsonnál vagyok. Bannister falfehéren bámult az ajtóra, amely bezárult Coleman mögött. - Ez aztán mindent tud, mi? Mindent, ami benne van a nagykönyvben - mondta keserűen, és valósággal sugárzott róla a kudarc. Úgy érezte: világa, melyet sérthetetlennek hitt, s ennél fogva nem is tartotta szükségesnek megvédelmezni, hirtelen összeomlott. Itt valami új rend lép életbe, s ebben az új rendben ő nem tudja megállni a helyét, tehát többé nincs is rá szükség. Gyöngé, szájalmas figura csak, aki fölött végérvényesen eljárt az idő.

Joe Pearson az íróasztalánál ült, s felnézett, amint Coleman belépett.

A fiatal orvos minden bevezetés nélkül közölte vele: - John Alexander gázfejlesztő baktériumokat talált az elmosott tányérokon.

Pearson ez nem lepte meg különösebben. - A melegvíz-rendszer hibája - mondta savanyúan.

- Tudom - felelte Coleman, majd akarata ellenére gúnyos hangsúllyal kérdezte: - És megpróbált már bárki is tenni valamit ez ellen?

Az öreg fürkésző pillantással nézett rá, majd meglepően nyugodtan kérdezte: - Ugye, úgy látja, hogy nagyon vacakul mennek itt a dolgok?

- Ha már megkérdezte, elárulhatom, hogy igen - felelte Coleman, s arra gondolt: vajon meddig kell még együtt dolgozniuk ebben a légkörben?

Pearson kihúzta íróasztala egyik fiókját, s kutatni kezdett benne, miközben kissé ingerülten, kissé rezignáltan beszélni kezdett: - Maga fiatal és zöldfülű, tele van még nagy tervekkel. Idejön éppen akkor, amikor nemrég kaptunk új igazgatót, s olyasmire is van pénz, amire régen nem volt. De maga úgy gondolja, hogy ami nincs rendben, azt még senki sem vette észre, senki sem próbálta megváltoztatni! Megtalálta, amit keresett, s egy vastag dossziét dobott az íróasztalra.

- Ezt nem állítottam - felelte Coleman szinte védekezve.

Pearson odatolta elé az iratcsomót. - Ez itt a konyhai melegvíz-vezeték ügyében folytatott levelezés. Ha veszi magának a fáradságot, hogy végigolvassa, láthatja majd, hogy én már évek óta kérem, mégsem cserélik ki - mondta, majd

emeltebb hangon, kihívóan tette hozzá: - Tessék, nézze csak át!

Coleman elolvasta az első feljegyzést, aztán sorra szépen a többit is. Mindjárt látta, mekkorát tévedett. Az iratokból kiderült, hogy Pearson élesen tiltakozott a konyha higiéniai állapotára miatt, még élesebben, mint ahogy azt ő valaha is tette volna. A huzavona, amint a levelekből kiderült, évekkal ez előtt kezdődött.

- Nos? - kérdezte Pearson, miközben Coleman olvasott.

Coleman habozás nélkül válaszolt: - Sajnálom. Tartozom egy bocsánatkéréssel - legalábbis ami ezt illeti.

- Nem érdekes - legyintett Pearson, majd amikor felfogta Coleman szavainak teljes értelmét, megkérdezte: - Miért, talán van valami más is?

- Amikor érdeklődtem a mosogatógépek ügyében, megtudtam, hogy hat hónapja egyáltalán nem végeztünk vizsgálatot a konyhai személyzetnél.

- Miért nem? - robbant ki Pearsonból a kérdés.

- Mert a higiéniai osztály nem kérte. A diétás főnövér most néz utána, mi az oka.

- Úgy értem ezt, hogy mi sem kérdeztünk rá? A kórbonctanon nem akadt senki, akinek ez feltűnt volna?

- Ezek szerint nem.

- Az a hülye Bannister! Ez nem gyerekjáték! - mondta izgatottan Pearson, s már egészen megfélemedezett róla, milyen dühös volt az előbb Colemanre.

- Gondoltam, jobb, ha tud róla - mondta Coleman.

Pearson fölemelte a telefont, majd kisvártatva beleszólt: - Az igazgatót kérem.

Beszélgetésük rövid volt és lényegre törő, majd Pearson letette a kagylót és felállt. - Tomaselli lejön - mondta. - Menjünk át a laborba!

Pár perc alatt elmagyarázták az igazgatónak a helyzetet. John Alexander is előadta a mondandóját, s Pearson megvizsgálta a kérdéses metszeteket. Mikor felállt a mikroszkóp elöl, belépett Straughan nővér.

- Nos, mit tudott meg? - kérdezte tőle Tomaselli.

- Hihetetlen, de igaz - kezdte Straughan nővér, majd Pearsonhoz fordult: - Az idén új ember került a higiéniai osztály élére, doktor P. Az égvilágon senki nem mondta neki, hogy tesztet kell csinálni a konyhai dolgozókról. Ezért nem is kért egyet sem.

- Tehát mióta nem volt vizsgálat? - kérdezte Tomaselli.

- Úgy hat és fél hónapja.

Coleman látta, hogy Bannister szándékosan félrehúzódik, mint akinek fontos dolga van, de azért figyel minden szóra.

- Mit javasol? - kérdezte Tomaselli Pearsontól.

- Először is vizsgáljuk meg az összes új alkalmazottat, de minél előbb - mondta Pearson igen gyorsan és határozottan.

- Aztán vegyük sorra a többieket. Általános vizsgálatra, mellkasátvilágításra és székletvizsgálatra gondolok. Be kell vonni mindenkit, akinek bármi köze van az étkeztetéshez.

- Elintézné ezt, Straughan nővér? - kérdezte Tomaselli. -

Működjön együtt a higiéniai osztállyal, ők majd ügyelnek a részletekre is.

- Igen, Mr. T. -felelte Straughan nővér. - Már kezdem is -
s kihömpölygött a laboratóriumból.
Tomaselli újra Pearsonhöz fordult: - Van még valami?
- Azonnal ki kell cseréltetni a mosogatógépekben a me-
legvíz-vezeték, vagy új gépeket kell venni. Már évek óta
prédikálom ezt - felelte hevesen Pearson.
- Tudom - bólintott Tomaselli. - Örököltem az egész
ügyet, és napirenden is tartom. A baj csak az, hogy egyszerre
annyi komoly beruházásunk van folyamatban. Vajon meny-
nyibe kerülhet? - töprengett.
- Honnan tudjam? - kérdezte indokolatlan dühvel Pear-
son. - Nem vagyok vízvezeték-szerelő.
- Nem segíthetek? - szólalt meg hirtelen mögöttük egy
szelíd hang. - Tudok egyet-mást a szerelésről. - Dornberger
doktor volt az, elmaradhatatlan pipájával a kezében. Észre-
vétlenül lépett be a laboratóriumba. Mikor meglátta, hogy
Tomaselli is ott van, megkérdezte: - Nem zavarok?
- Nem, gyere csak - felelte nyersen Pearson.
Dornberger látta, hogy John Alexander kérdő tekintettel
néz rá. - Nemrég voltam a fiánál - mondta. - Sajnos elég ag-
gasztó az állapota.
- Van még valami remény, doktor úr? - kérdezte halkán
Alexander. A többiek feszülten figyeltek, még Bannister is
letette a kezében tartott pipettát, és közelebb lépett.
- Attól félek, nem sok - felelte lassan Dornberger. Elhall-
gatott, aztán, mintha csak mostjutna eszébe valami, Pearson-
höz fordult: - Remélem, Joe, biztosan nincs semmi tévedés
Mrs. Alexander immunizációs tesztjében?
- Tévedés?
- Igen. Biztos, hogy jó az eredmény?
Pearson a fejét rázta. - Egészen biztos, Charlie. Ami azt il-
leti, én magam csináltam meg a tesztet, még hozzá nagyon
gondosan. Miért kérded? - tette hozzá kíváncsian.
- Csak a biztonság kedvéért - felelte pöffekelve Dornber-
ger. - Ma reggel már arra gyanakodtam, hogy a gyerekek
erythroblastosisa van. Mindenesetre kevésen múltott.
- Az nagyon valószínűtlen - mondta nyomatékosan Pear-
son.
- Igen, szerintem is - felelte Dornberger.
A beállt csöndben ismét mindenki Alexandert nézte. Da-
vid Coleman úgy érezte, most muszáj mondania valamit,
akármit, amivel elterelheti a fiatal laboráns figyelmét, ezért
Dornbergerhez fordult: - Amikor még csak a sós és fehérjés
vizsgálatot alkalmazták, volt némi vita az immunizációs tesz-
tek értékéről. Akkor még előfordult, hogy néhány esetet po-
zítív helyett negatívnak minősítettek. Manapság azonban, a
Coombs-teszt bevezetése óta, már biztosra lehet menni. -
Szinte még be sem fejezte, máris eszébe jutott, hogy a Three
Counties laboratóriuma csak az ő ideérkezése óta állt át a
Coombs-teszt használatára. Az iménti magyarázattal igazán
nem akart sanda célzást tenni Pearson maradiságára, s remél-
te, hogy az öreg nem veszi magára. Már ügyis eleget torzsal-
kodtak fölöslegesen.
- De doktor Coleman... - szólalt meg riadtan Alexander.
- Tessék, mi a baj? - kérdezte Coleman meglepetten, hi-
szen úgy érezte, nem mondott semmit, amitől a fiatal labo-

ránsnak így meg kellett volna döbбennie.

- Mi nem végeztük el a Coombs-tesztet!

- Dehogynem - felelte Coleman, szándéka szerint könnyedén, pedig zavarban volt. Szeretett volna mindenben segíteni Alexandernek, de most Pearsonre való tekintettel azt kívánta, bár ne kellene tovább feszegetnie ezt a témát. Mégis kénytelen volt folytatni, ha már belekezdett: - Emlékszem, hogy aláírtam a Coombs-szérum megrendelését.

Alexander kétségbeesetten nézett rá. - De Pearson doktor azt mondta, hogy nincs rá szükség! A teszt csak sós és fehérjés oldattal készült.

Beletelt pár másodpercbe, míg Coleman felfogta a szavak értelmét. Látta, hogy Harry Tomaselli, aki nyilván semmit sem ért az egészből, kíváncsian figyeli őket, s hirtelen mintha Dornberger is izgatottabb lenne.

Pearson kissé feszengve mondta Colemannek: - Akartam is szólni magának, de aztán valahogy kiment a fejből.

David Coleman most már mindent értett, de a biztonság kedvéért még megkérdezte Alexandertől: - Jól értettem, amit mondott? A Coombs-tesztet valóban nem végezték el? Alexander bólintott, mire Dornberger közbeszólt: - Egy pillanat! Szeretnék tisztán látni. Azt jelenti ez az egész, hogy az anya - Mrs. Alexander - vére esetleg mégis érzékeny volt a gyermekére?

- Hát mi más jelenthetne?! - kiáltott fel Coleman, és most már nem törődött vele, megsértődik-e Pearson. - Mindenki tudja, hogy a sós és a fehérjés teszt a legtöbb esetben elegendő, de nem mindig! Aki lépést tart a hematológia fejlődésével, az tisztában van ezzel. Azért is rendeltem Coombs-szérumot. - Közben oldalvást Pearsonre nézett, aki meg se moc-cant.

Az igazgató megpróbálta megérteni a dolgot. - Árulják el, miért nem készült el ez a teszt, ha egyszer megrendelte?

Coleman Bannisterhez fordult: - Mi történt a Coombs-szérum megrendelőlapjával, amit aláírtam? - Mivel a laboráns késlekedett a válasszal, sürgette: - Nos?

Bannister minden ízében remegve, alig hallhatóan válaszolt: - Összetéptem.

Dornberger hitetlenkedve vette ki a szájából a pipát. - Összetépte egy orvos megrendelését anélkül, hogy szólt volna neki?

- Kinek az utasítására tette? - kérdezte kíméletlenül Coleman.

Bannister maga elé nézett a földre, s vonakodva válaszolt: - Doktor Pearson utasítására.

Dornberger agya gyorsan dolgozott. - Ez azt jelenti, hogy a gyerekeknek mégis erythroblastosisa lehet; voltaképpen minden erre utal - mondta mintegy hangosan gondolkodva.

- Ezek szerint vérátömlesztést fog alkalmazni? - kérdezte Coleman.

- Hát, ha egyáltalán szükség volt rá, akkor rögtön a születése után kellett volna - mondta Dornberger keserűen. - De talán még most is van remény. - Colemanre nézett, mintha ő lenne az egyetlen a jelenlévők közül, akiben meg lehet bízni, s így folytatta: - Sajnos biztosra kell mennem. A gyerek gyenge, nem kockáztathatom azt a kevés életerejét.

- Akkor azonnal Coombs-tesztet kell csinálnunk a gyerek vérével - mondta Coleman. A beszélgetésben már csak ketten vettek részt; Pearson szótlánul állt, mintha nem is tudná követni az eseményeket. - Van egyáltalán Coombs-szérum a kórházban? - kérdezte Coleman Bannistertől.

A laboráns nagyot nyelt. - Nincs.

- Akkor honnan szerezzünk? - kérdezte Tomaselli, hisz úgy érezte, hogy ez az ő hatáskörébe tartozik.

- Arra most nincs idő - rázta meg a fejét Coleman. - Más-
hol kell elvégeztetnünk a tesztet, ahol be vannak erre rendez-
kedve.

- Talán az egyetemen. Nekik mindenesetre jobban felsze-
relt laboratóriumuk van, mint a miénk - mondta Tomaselli,
és a telefonhoz lépett. - Az egyetemi kórházat kérem - szól-
t bele a kagylóba, majd megkérdezte a többiektől: - Ki ott a
kórház főorvosa?

- Doktor Franz - felelte Dornberger.

- Doktor Franzot kérem - mondta Tomaselli. - Ki akar
beszélni vele? - kérdezte a többiektől.

- Majd én - felelte Coleman, s elvette Tomasellitől a kagy-
lót. - Doktor Franz? Itt doktor Coleman beszél, a Three
Counties osztályos kórház főorvosa. El tudna vállalni egy sür-
gős Coombs-tesztet?... Igen, azonnal küldjük a mintát. Kö-
szönöm, doktor úr. Viszonthallásra - mondta, s letette a tele-
font, majd a többiekhez fordult: - Most rögtön szükségünk
van a mintára.

- Segítek, doktor úr - szólalt meg Bannister, megrakott
tálcával a kezében.

Coleman már csaknem visszautasította az ajánlatát, de
meglátta Bannister szemében a néma könyörgést, ezért kis-
habozás után így szólt: - Jól van, jöjjön velem.

Mikor megindultak kifelé, az igazgató utánuk szólt: -

Kérek egy rendőrautót. Ők gyorsabban odaviszik a széru-
mot.

- Igazgató úr! Nem vihetném én? - kérdezte Alexander. -
Szeretnék velük menni.

- Dehogynem - felelte Tomaselli, fölemelte a telefont, s
kérte a városi rendőrséget, majd odaszólt Alexandernek: -
Menjen utánuk, aztán vigye a mintát a mentőosztály bejára-
tához. Addigra ott lesz a rendőrautó.

- Igen, uram - felelte Alexander, és sietve távozott.

- Itt a Three Counties Kórház igazgatója beszél - mondta
Tomaselli a telefonba. - Szeretnék egy rendőrkocsit kérni,
egy sürgős vérvizsgálat anyagát kellene elszállítani... Igen.
A mentőkapunál várjuk önöket. Köszönöm - mondta, és le-
tette a kagylót. - Megyek, nehogy elkerüljék egymást. -
Ő is elsietett. Dornberger és Pearson kettesben maradt a la-
boratóriumban.

Az utóbbi pár percben csak úgy kavartak a gondolatok
Dornberger fejében. Hosszú orvosi gyakorlata alatt már nem
egy beteg halálának tanúja volt. Egyik-másik esetről tudta,
hogy reménytelen, mégis mindig teljes erejéből, szinte két-
ségbeesetten küzdött az utolsó pillanatig. Es akár sikerrel
harcolt, akár nem, annyit mindig nyugodtan elmondhatott
magának, hogy becsülettel helytállt, eleget tett minden szak-
mai követelménynek, nem kockáztatott semmit, s tudása leg-

javát nyújtotta. Tudta, hogy más orvosok ezt nem mindig tették meg, ő azonban még soha nem hagyott cserben beteget sem gondatlanságból, sem tudatlanságból.

Egészen mostanáig.

Épp most, mikor pályája már a vége felé közeledett, meg kellett érnie, hogy egy másik ember tévedésének essen áldozatul, s ami még rosszabb, ez az ember a barátja volt.

- Joe - mondta - valamit meg kell mondanom neked.

Pearson falfehér arccal ült egy széken, s üres tekintettel bámult a semmibe. Most lassan felnézett Dornbergerre.

- Ez a gyerek koraszülött volt, Joe, de nem volt semmi más baja, és rögtön vérátömlesztést adhattunk volna neki - mondta Dornberger. Elhallgatott, aztán sokkal indulatosabban folytatta: - Joe, tudod, hogy régóta a barátod vagyok, sokszor takargattam a dolgaidat, és sok nehéz helyzetben segítettem neked. De most, ha ez a gyerek meghal, isten engem úgy segítjen, hogy az orvostanács elé idéztetlek, és kitöröm a nyakadat.

HUSZADIK FEJEZET

- Az isten szerelmére, mit művelnek ezek odaát? Miért nincs még eredmény? - kérdezte dr. Joseph Pearson, s idegesen dobolt az íróasztalán. Egy és negyed óra telt el azóta, hogy az Alexander gyerektől vett vért átküldték az Egyetemi Kórházba. Pearson most Colemannel kettesben ült a szobájában.

- Másodszor is felhívtam dr. Franzot - felelte nyugodtan Coleman. - Megígérte, hogy visszahív, mihelyt végeztek a vizsgálattal.

Pearson komoran bólintott, majd megkérdezte: - Hol van a fiú? Már úgy értem, Alexander?

- A feleségénél. A rendőrök vissza is hozták - felelte Coleman, majd némi habozás után hozzátette: - Ha már ügyis várunk kell, nem gondolja, hogy szólni kellene a higiéniai osztálynak? Közben elkezdhetnék a konyhai dolgozók ellenőrzését.

Pearson nemet intett. - Később, majd ha ezen túl leszünk - mondta. - Amíg ez az ügy nincs rendben, nem tudnék mással foglalkozni.

A reggeli drámai események kirobbanása óta David Coleman csak most gondolt rá, vajon mit érezhet Pearson. Az immunizációs tesztek kérdését a laboratóriumban lezajlott vita óta szóba sem hozta. Ez arra vall, hogy hallgatólagosan elismeri: fiatalabb kollégája ebben a kérdésben tájékozottabb nála. Nem lehet könnyű beismerni az ilyesmit - gondolta Coleman, s most először kissé együtt érzett Pearsonnal, aki dühösen rácsapott az asztalra: - Az ég szerelmére, miért nem hívnak már?

- Mi hír a kórbonctanon? - kérdezte Dornberger az ügyeletes nővértől, aki épp most lépett be a szülészeti műtőbe. Az orvos már bemosakodva állt.

- Egyelőre semmi, doktor úr - rázta meg a fejét a nővér.

- Hogy állunk az előkészületekkel?

A nővér megtöltött két gumipalackot meleg vízzel, a csecsemők számára fenntartott kicsiny műtőasztalra borított paplan alá helyezte őket, s így felelt: - Pár perc múlva készen

leszünk.

Belépett egy segédorvos, s megkérdezte Dornbergertől: - Doktor úr, akkor is megkezdí a vérátömlesztést, ha nem kapjuk meg időben a Coombs-teszt eredményét?

- Igen - felelte Dornberger. - Már így is épp elég időt vesztettünk. A gyermek anémiás állapota mindenképpen indokolja a vérátömlesztést.

- Doktor úr, ugye tudja, hogy a gyerek köldökzsinórját rövide vágtuk? - kérdezte a nővér.

- Hogyne - felelte Dornberger, majd a segédorvos kedvéért hozzátette: - Ha előre tudjuk, hogy a gyermeknek teljes vérátömlesztésre lesz szüksége, születéskor hosszúra hagyjuk a köldökzsinórját, mivel az közvetlen összeköttetést biztosít. Ebben az esetben sajnos nem tudtuk előre, hogy vérátömlesztést kell alkalmaznunk, így a köldökzsinórt rövide vágtuk.

- Akkor most mit tesz, doktor úr? - kérdezte a segédorvos.

- Helyi érzéstelenítést alkalmazok, és közvetlenül a köldökvéna felett fogom bekötni - felelte Dornberger, majd megkérdezte a nővértől: - Melegítik már a vért?

- Igen, doktor úr.

Dornberger ismét a segédorvoshoz fordult: - Fontos, hogy az átömlesztésre kerülő vér hőfoka minéljobban megközelítse a gyermek testhőmérsékletét, különben nagyobb a sokk veszélye.

Dornberger tudta, hogy ezt tulajdonképpen nemcsak a segédorvos kedvéért mondja. A beszéd arra is jó, hogy ő maga ne mélyedhessen a gondolataiba. Mióta otthagya Pearson a laboratóriumi vita után, egyfolytában gyötörte a lelkiismeret-furdalás. Az most nem érdekelte, hogy őt szigorúan véve nem lehet hibáztatni a történetekért. Elvégre mégiscsak az ő betege van veszélyben, az ő betege halhat meg egy orvosi mulasztás következtében, s végső soron ezért ő a felelős.

Dornberger folytatta volna a magyarázatot, de megálljt parancsolt magának. Valami nem volt rendben. Szédült, zúgott a feje, forogni kezdett vele a szoba. Egy pillanatra lehunyta a szemét, majd ismét kinyitotta. Most már jobban érezte magát, kitisztult az agya, a szédülés is csaknem teljesen elmúlt, de mikor a kezére nézett, látta, hogy remeg. Megpróbált úrrá lenni rajta, de nem sikerült.

Betolták az Alexander gyerek inkubátorát. Hallotta, amint a segédorvos megkérdezi: - Doktor Dornberger, rosszul van?

Csaknem kimondta: - Nem, dehogy - hiszen érezte, hogy el is titkolhatná, mi történt, nem lenne belőle semmi baj. Még mindig van olyan tapasztalt és ügyes, hogy megmentse ennek a gyereknek az életét, s ezzel legalább részben megnyugtassa a lelkiismeretét.

Ekkor azonban eszébe jutott, amit a minap gondolt az öregedésről és arról, hogyan ragaszkodnak az öregek a hatalmukhoz mindenáron. Emlékezett az elhatározására, hogy ha fölötte is eljár az idő, figyelmeztetés nélkül is észreveszi, és csendben félreáll. Ha érzi, hogy fogytán az ereje, nem végez több műtétet.

Remegő kezére nézett, s így felelt. - Igen. Azt hiszem, rossz-

szul vagyok. - Majd bágyadt hangon folytatta: - Kérem, hívják ide doktor O'Donnellt, és mondják meg neki, hogy nem tudok dolgozni. Szeretném, ha ő végezné el helyettem a vérátömlesztést.

Doktor Charles Dornberger ebben a pillanatban visszavonult az orvosi gyakorlattól.

Megszólalt a telefon. Pearson azonnal felkapta a kagylót. - Tessék - szólt bele. - Itt doktor Pearson... Értem. Köszönöm. - Lenyomta a gombot, vonalat kért, és az újabb kattanás után megint beleszólt a készülékbe: - Kapcsolja doktor Dornbergert. Pearson vagyok.

Megvárta a rövid választ, majd így folytatta: - Jó, akkor adjon át neki egy üzenetet. Mondja meg, hogy most szóltak vissza az egyetemről: az Alexander gyerek immunizációs tesztje pozitív. Erythroblastosisa van.

Pearsonnak, miután letette a telefont, szembe kellett néznie David Colemannel. Ez sem volt könnyű.

Doktor Kent O'Donnell éppen az idegosztályra igyekezett a kórház folyosóján. Szerette volna ottani kollégájával megkonzultálni egyik betegének részleges megbénulását.

Előző este ért haza New Yorkból. Még mindig benne élt az út jóleső izgalma, s szent meggyőződése volt, hogy időnként minden orvosra ráférne egy kis környezetváltozás. A betegekkel való mindennapos érintkezés idővel nyomasztó lesz, anélkül hogy észrevenné az ember. A változatosság viszont általánosabb értelemben isjótékony hatású, s kitágítja az ember látókörét. Ezenkívül vissza-visszatért az a gondolat is - méghozzá mióta New Yorkban találkozott Denise-vel, egyre tolaodóbban - hogy egyszer s mindenkorra otthagyja a Three Countiest és Burlington városát. Minél tovább latolgatta a kérdést, a távozás mellett szóló érvek annál meggyőzőbbnek tűntek. Persze tudta, hogy a döntő érv maga Denise, s a legutóbbi találkozásig eszébe sem jutott, hogy elköltözzék Burlingtonból. De hát mi kivetnivaló volna ebben a pályafutását érintő döntésben, még ha azt a személyes boldogság keresése motiválja is? Esze ágában sincs hátat fordítani a hivatásának, egyszerűen csak máshol akar boldogulni. Végül is az ember életének minden alkotóeleme számít, s ha egyszer valaki rátalál a szerelemre, nem hanyagolhatja el, különben el-sorvad. Aki szeret, az egyébként is jobb emberré válik, mert teljes az élete. Ismét izgatottan és türelmetlenül gondolt Denise-re.

- Doktor O'Donnell! Doktor O'Donnell!

Mikor meghallotta, hogy őt szólítja a hangosbeszélő, azonnal visszazökkent a jelenbe. Megállt, és körülnézett, hol találna egy telefont, amelyen nyugtázhatná a hívást. Pár méterrel arrább, az egyik üvegfalú számlázóirodában meglátott egy készüléket. Bement, és közölte a központtal, hogy megkapta Dornberger üzenetét. Azonnal elindult a lift felé, hogy késedelem nélkül a szülészetre siessen.

Mialatt bemosakodott, Dornberger vázolta az esetet, s elmondta, miért kérte oda. Nem dramatizálta a helyzetet, csak tájékoztatta mindenről, amiről kellett, pontosan és érzelmek nélkül beszámolt a laboratóriumban lezajlott vitáról s

annak előzményeiről. O'Donnell csak két rövid kérdést tett fel, egyébként szótlantul, egyre komorabb tekintettel hallgatta kollégáját.

Jó közérzete egyszeriben elpárolgott attól, amit hallott.

Megdöbbsentette, hogy a kórház egyik betege orvosi hanyagság és tudatlanság következtében - amelyért önmagát is felelősnek érezte - meghalhat. Keserűen arra gondolt: kirúghattam volna Joe Pearson, nem is egy okom lett volna rá, mégsem tettem. Egyre csak halogattam a dolgot, kerülgettem a forró kását, bebeszéltem magamnak, hogy így helyes, és íme, most a kórház issza meg a levét. Egy steril törülközővel megtörölte a kezét, majd felhúzta az egyik nővér által átnyújtott kesztyűt. - Mehetünk! - mondta Dornbergernek.

Tekintete végigsiklott a kis műtő felszerelésén. Jól ismerte a vérátömlesztés technikáját - ezért is szólt Dornberger éppen neki - sőt a Three Countiesban ő maga dolgozta ki az eljárást szülész és gyermekgyógyász főorvos kollégájával, más kórházak tapasztalatai alapján.

A piciny, törékeny Alexander bébit kivették az inkubátorból, s a fölmelegített műtőasztalra fektették. A műtősnővér és a segédorvos most egy-egy pelenkát kötözött a gyermek végtagjaira, s biztosítótűkkel a műtőasztal terítőjéhez rögzítette, hogy el ne mozdulhasson. A gyermek igen csöndesen tűrte mindezt, alig reagált, ami ilyen apróságnál nem túl biztató jel.

A nővér kibontott egy steril lepedőt, s letakarta vele a gyereket, hogy csak a feje és a köldöktája látszott ki; az utóbbinak a csonkja még be sem hegedt teljesen. A helyi érzéstelenítést már elvégezték, s a nővér most csipeszt nyújtott át O'Donnellnek, aki fölemelt vele egy tampont, és bekente a műtőre váró felületet. A segédorvos írómappát és ceruzát vett a kezébe. - Maga fogjegyzetelni? - kérdezte O'Donnell. - Igen, uram.

O'Donnell kihallotta a segédorvos hangjából a tiszteletet, s más körülmények között magában még el is mosolyodott volna. A segéd- és gyakorló orvosok nem éppen a szolgálalkúságukról híresek: kritikus szemmel figyelik a végzett orvosok tevékenységét, s ha valamelyikük "uram"-nak szólítja az embert, az bizony felér egy lovaggá ütéssel.

Pár perccel ezelőtt két kisműtő is belépett a műtőbe, s O'Donnell az ő okulásuk érdekében megszokásból magyarázni kezdett: - Mint talán tudják - pillantott rájuk - a teljes vérátömlesztésnél először is eltávolítjuk a gyermek vérének egy részét, majd ezt pótoljuk a donor vérével. Ezt az eljárást aztán egészen addig ismétljük, míg az eredeti, beteg vért teljesen ki nem cseréltük.

A műtősnővér megforgatott egy félliteres, vérrel telt palackot a műtőasztal fölötti polcon. - A véradó központ már ellenőrizte, hogy nem összeférhetetlen-e a páciens és a donor vére. Ezenkívül abban is biztosnak kell lennünk, hogy pontosan annyi vért adjunk a gyermeknek, amennyit lecsapoltunk. Ezért kell közben jegyzetelni - mutatott O'Donnell a segédorvos kezében lévő írómappára.

- Hőmérséklet 35,5 fok - jelentette a nővér.

- Kést - mondta O'Donnell, s kinyújtotta a kezét.

A késsel óvatosan szabaddá tette a köldökvéna nedves szövetrészét, majd letette a kést, és vérzéscsillapítót kért. A segédorvos előrehajolva figyelt. O'Donnell megszólalt: - Izoláltuk a köldökvénát. Most eltávolítom a leköttést. - Ismét kinyújtotta a kezét, ezúttal csipeszért, s lassan, gyengéden kihúzta a piciny, alig látható leköttést. Egy ilyen kicsi gyerekekkel szinte úgy kell bánni, mint egy játék babával. Arra gondolt, vajon mennyi esélye lehet a gyerekeknek az életben maradásra. Eredetileg nyilván több volt, talán nem is kevés. Most, hogy a vérátömlesztéssel ennyit vártak, már távolról sem ilyen biztató a helyzet. A gyermek arcára nézett: nem is olyan csúnya, mint a koraszülötteké szokott lenni. Sőt a maga módján szép is, a határozott áll a lappangó erő jele. Milyen kár, fiaskám, gondolta O'Donnell, hogy ennyi hátránnyal született!

A műtősnővér műanyag katétercsövet tartott a kezében, a végén egy tüvel: ezen keresztül bonyolítják majd le a vérátömlesztést. O'Donnell elvette a katétert a nővértől, nagyon óvatosan a köldökvénaiba szúrta a tűt, így szólt: - Ellenőrizze a vénás vérnyomást!

Függőlegesen tartotta a katétert, s a nővér vonalzóval megmérte a folyadékoszlop magasságát, majd jelentette: - Hatvan milliméter. - A segédorvos ezt is följegyezte. O'Donnell fogta a műanyag csövet, s további két csővel együtt - az egyik a műtőasztal fölött elhelyezett, vérrel telt palackhoz vezetett, a másik az asztal lábánál álló két fémtartály egyikéhez - csatlakoztatta őket egy hármass elzárócsappal ellátott, két centiméteres fecskendőbe. Az egyik csapot kilencven fokkal elfordította, s így szólt: - Most megkezdjük a vércsapolását.

Ujja hegyével érzékelve a nyomást, óvatosan engedte vissza a fecskendőbe a tüet. A teljes vérátömlesztésnek mindig ez a kritikus pillanata: ha a vér ilyenkor nem áramlik szabadon, el kell távolítani a katétert, és újra meg kell tenni az előkészületeket. O'Donnell fél szemmel látta, hogy Dornberger ott áll mögötte, s most izgatottan előrehajol. A vér áramlása ebben a pillanatban akadálytalanul megindult a katétercsövön át a fecskendőbe.

- Mint látják - mondta O'Donnell - nagyon lassan és óvatosan csapolom le a vért. Mivel a gyermek ilyen kicsi, egy-egy alkalommal csak igen kis adagot cserélünk ki. Kilenc hónapra született gyermektől egyszerre húsz millilitert is levennénk, nála azonban mindössze tízet, hogy ne ingadozzék túlzottan a vérnyomás.

"Tíz milliliter ki" - írta a segédorvos.

O'Donnell körültekintően folytatta a munkát, így minden egyes lecsapolás-befecskendezés összesen öt-öt percet vett igénybe. Kísértést érzett, hogy siessen, mivel kritikus esetről van szó, de tudta, hogy ezzel csak árthat a gyermeknek, akinek amúgy sem sok ellenálló képessége maradt már, s bármilyen megrázkódtatás azonnali, végzetes sokkot idézhet elő nála.

A műtét huszonötödik percében aztán a gyermek megmozdult és felsírt.

Gyenge, cernavékony sikoly volt csupán, erőtlen tiltakozás, s csaknem azonnal el is halt. Mégis az életjele volt, s a je-

lenlevők szeme mosolygott a maszkok fölött, hiszen végre felcsillant némi remény. O'Donnell tudta, hogy korai még az öröm, de azért hátraszólt Dornbergernek: - Úgy látszik, hargagszik ránk a srác. Lehet, hogy ez jó jel.

Dornberger a segédorvosjegyzetébe pillantott, majd mivel most nem ő irányított, kissé habozva szólalt meg: - Nem gondolod, hogy jó lenne egy kis kalciumglukonát?

- De igen. - O'Donnell lecsavarta a fecskendőt a hármaz elzárócsapról, s egy kalciumglukonáttal teli másik fecskendővel helyettesítette. Befecskendezett belőle egy köbcentimétert, majd visszacserélte a fecskendőket, miután az eredetit a műtősnővér kiöblítette a másik fémtartályban.

O'Donnell érezte, hogy a műtőben kissé enyhül a feszültség. Arra gondolt, talán mégiscsak megússza ez a gyerek. Láttott már ennél nagyobb csodákat is, s már régen tudta, hogy az orvostudományban nincs lehetetlen; a vakvéletlen éppúgy a segítségére siethet az embernek, mint ahogy ellene is fordulhat.

- Folytassuk - mondta.

Lecsapolt tíz millilitert, majd befecskendezett ugyanannyi friss vért. Aztán még tízet, ki és be. Még tízet, majd megint tízet.

Az ötvenedik percben a műtősnővér megszólalt: - Doktor úr, csökken a beteg hőmérséklete. Már csak 34,6 fok!

- Ellenőrizze a vénás vérnyomást! - utasította gyorsan O'Donnell.

A vérnyomás mindössze harmincöt volt, vagyis nagyon alacsony.

- Akadozik a légzése - mondta a segédorvos. - És nagyon sápadt.

- Ellenőrizze a pulzusát! - szólt oda O'Donnell, majd a nővérhez fordult: - Oxigént!

A nővér gumi álarcot borított a csecsemő fejére. Az oxigén áramlása éles szisszenéssel megindult.

- Nagyon lassú a pulzus - közölte a segédorvos.

- A hőmérséklete már csak 33,9 fok - szólt a nővér.

A segédorvos sztetoszkóppal hallgatta a gyermek mellkasát. - A lélegzete akadozik - nézett fel, majd kiszáratva hozzátette: - Megállt a légzés!

O'Donnell elvette a segédorvostól a sztetoszkópot és behallgatott. Hallotta a szívverést, de nagyon gyöngén. - Egy köbcenti koramint! - mondta.

Amint a segédorvos elfordult az asztaltól, O'Donnell lerántotta a gyermekről a lepedőt, s megkezdte a mesterséges lélegeztetést. Egy pillanat múlva a segédorvos újra a műtőasztalnál állt. Nem vesztegette az időt: kezében szúrásra készen injekciós tűt tartott.

- Egyenesen a szívébe adom - mondta O'Donnell. - Ez az utolsó lehetőség.

David Colemannek, aki még mindig a kórbonctan főorvosi szobájában ült, fogytán volt a türelme. Azóta ültek itt Pearsonnel, hogy megkapták telefonon a vérvizsgálat eredményét. Mindketten megírtak néhány sürgős sebészeti jelentést, de lassan haladtak a munkával, mivel mindkettőjüknek más-holjártak a gondolatai. Már csaknem egy órája vára-koztak, s

még mindig semmi hír.

Coleman negyedórával ezelőtt felállt, és tétován megszólalt: - Talán megnézhetném, nincs-e valami újság a laborban...

Pearson fáradt kutyaszemekkel nézett rá, s csaknem könnyörögve kérdezte: - Nem maradna inkább?

- Dehogynem, ha akarja - felelte meglepve Coleman, s közös erővel folytatták időhúzó tevékenységüket.

Colemannek sem volt könnyű a várakozás. Benne is összegyűlt már annyi feszültség, mint Pearsonben, csak az öreg ebben a pillanatban jobban kimutatta az aggodalmát. Coleman most jött rá, milyen mélyen belekeveredett ebbe az ügybe. Nem érzett semmiféle elégtételt, amiért a vérvizsgálat dolgában neki lett igaz a Pearsonnal szemben. Nem akart semmi mást, csak azt, hogy Alexanderék gyereke életben maradjon. Maga is meglepődött, milyen erős benne ez a kívánság; nem szokta meg, hogy bármi is ennyire kihozza a sodrából. Persze John Alexandert szinte abban a pillanatban megkedvelte, amikor idekerült, s mikor megtudta, hogy ő is meg a felesége is földije, akarva-akaratlanul kimondatlan, mégis valóságos rokonságot érzett velük.

Az idő csigalassúsággal vánszorgott, minden perc hosszabbnak tűnt az előzőnél. Coleman megpróbálta azzal a módszerrel elűzni a várakozás unalmát, amelyhez ilyen esetekben gyakran folyamodott: nekifogott, hogy megoldjon egy problémát. Most szigorúan orvosi szemmel vizsgálta az Alexander- esetet. Itt van először is az a tény, hogy a gyerek Coombs-tesztje pozitív volt. Ebből az következik, hogy az anya vére is Rh-érzékeny. De vajon ennek mi lehet az oka? Természetesen fennáll az eshetőség, hogy Elizabeth Alexander Rh-érzékenysége még az első terhesség alatt fejlődött ki. Coleman úgy okoskodott, hogy ez az első gyermeknél még nem okozott feltétlenül halált. Igen, ha jól emlékszik, azt mondták, bronchitis végzett vele. Az Rh-érzékenység következményei általában csak a második terhességnél lépnek fel. A másik lehetőség az, hogy Elizabethnek valamikor Rh-pozitív vérátömlesztést adtak. Coleman itt megállt a gondolatmenetben, mert az a kényelmetlen, homályos érzése támadt, hogy közel jár a megoldáshoz, csak az utolsó lánc szemet sehogyan sem találja. Összeráncolt homlokkal koncentrált. Aztán hirtelen összeállt a mozaik. Hát persze: a New Richmond-i baleset! A közlekedési baleset, amelyben Elizabeth apja életét veszítette, s Elizabeth maga is megsérült! Mit is mondott John Alexander? "Elizabeth is majdnem meghalt. De vérátömlesztést adtak neki, s így túlélte. Azt hiszem, akkor jártam életemben először kórházban. Egy héten át szinte ott laktam."

Ma már persze lehetetlen bizonyítani, hogy valóban így történt, de Coleman bármibe lefogadta volna, hogy ez volt az igazi ok. Az Rh-faktort csak a negyvenes években fedezték fel, s újabb tíz év telt el, míg az Rh-tesztet mindenütt alkalmazni kezdték a kórházakban és magánrendelőkben. E tíz év alatt még nagyon sok helyen adtak vérátömlesztést az Rh-csoport előzetes megállapítása nélkül, s New Richmond is minden bizonnyal ezek közé tartozott. Az időpont egyezett; a balesetnek 1949-ben kellett történnie, hiszen Cole-

man apja akkor mesélte el.

Az apja? Hm. Igen, éppen ő, dr. Byron Coleman kezelte Alexanderékat, nyilván ő javasolta, hogy adjanak vérátömlesztést Elizabethnek. Ha meg kellett ismétetni, akkor bizonyára nem egyetlen véradótól származott a vér, s így csaknem bizonyos, hogy akadt köztük Rh-pozitív is. Coleman most már tudta, hogy Elizabeth vére ekkor lett Rh-érzékeny. Ennek persze akkor még nem volt semmilyen nyilvánvaló következménye, csak éppen antitesteket kezdett termelni a vére, melyek csendben, titokban lapultak kilenc éven át, míg most dühödten és erősen föl nem támadtak, hogy megöljék ezt a gyermeket.

David Coleman apját persze nem érheti szemrehányás, még ha ez a feltevés helytálló is. Bizonyára jóhiszeműen, a kor orvosi követelményeinek megfelelően járt el. Igaz, akkor már ismerték az Rh-faktort, s itt-ott tesztelték is. De egy elfoglalt vidéki általános orvostól aligha lehetett elvárni, hogy mindenben lépést tartson az orvostudomány fejlődésével.

Vagy mégis? Néhány orvos - köztük egy-két med. univ. is - már akkor tudta, milyen távlatokat nyit meg az orvostudomány előtt az új vércsoportbeosztás. Ezek bizonyára azonnal alkalmazni akarták a legújabb felfedezéseket is. Persze, gondolta Coleman, a többség fiatalabb lehetett az apjánál, akin akkoriban már lassan mutatkoztak az öregedés jelei. A sok munka mellett nem maradt ereje olvasásra. De vajon mennyi-e a sok elfoglaltság? Nem azonosak-e a követelmények mindenkivel szemben? Az ember elnézőbb volna a saját apjával, aki már halott? Ez a gondolat nagyon megzavarta.

Nyugtalanította, hogy a lojalitás legyőzi legszilárdabbnak tartott elveit. David Coleman a pokolba kívánta ezeket a gondolatokat. Feltámadt benne a kétely: talán nem is olyan biztos benne, hogy... ej, nem biztos ő már semmiben!

Pearson ránézett, és megkérdezte: - Mióta tart már?

Coleman az órájára pillantott. - Több mint egy óra.

- Felhívom őket! - Pearson türelmetlenül a telefonért nyúlt, de aztán meggondolta magát, s a keze lehanyatlott. - Nem. Talán mégsem.

A szerológiai laboratóriumban John Alexander is csak az idő múlásával törődött. Egy óra búsúzott el Elizabethtől, s azóta már többször megpróbált munkához látni, de mindhiába. Egyszerűen képtelen volt tisztességesen odafigyelni arra, amit csinált, így inkább felhagyott a próbálkozással, mintsem hogy elrontson valamit. Most ismét kézbe vett egy kémcsövet, de Bannister odament és elvette tőle.

- Majd én befejezem - mondta, miközben a teszt megrendelőlapjára pillantott.

John - elég erőtlenül - tiltakozott, de Bannister leintette: - Ugyan, kölyök, bízd csak rám! Miért nem mégy fel inkább a feleségedhez?

- Köszönöm, hogy megcsinálja, de azt hiszem, akkor is inkább itt maradok. Doktor Coleman megígérte, hogy mihelyt tud valamit, átjön és szól - mondta Alexander, s újra a falórára pillantott. Remegő hangon tette hozzá: - Most már nem tarthat soká.

- Én is azt hiszem - felelte Bannister, és elfordult.

Elizabeth Alexander egyedül volt a kórházi szobájában. Nyugodtan, a párnára hajtott fejjel, nyitott szemmel feküdt az ágyban, amikor benyitott hozzá Wilding nővér. - Van valami újság? - kérdezte Elizabeth.

Az öszülő, korosodó nővér a fejét rázta. - Mihelyt hallok valamit, azonnal szólok - mondta. Letette a magával hozott narancsleves poharat. - De itt maradhatok pár percig, ha akarja.

- Az jó lenne - felelte halvány mosollyal Elizabeth, mire a nővér az ágya mellé húzott egy széket, s leült. Jól is esett, hogy pihentetheti egy kicsit a lábát, mert az utóbbi időben elég gyakran fájt. Érezte, hogy nem bírja már sokáig ezt a megterhelést, nemsokára kénytelen lesz nyugdíjba menni. Lélekben már fel is készült rá.

Ezen a két fiatalon azonban még szeretett volna segíteni. Rögtön megszerette őket, szinte úgy érezte, mintha a saját gyerekei volnának, különösen Elizabeth, aki most valószínűleg elveszíti a gyermekét, s aki mintha az a lány lett volna, akire Wilding nővér valaha annyira vágyott, csak éppen soha nem született meg. Furcsa, hogy az ember milyen szentimentális lesz öregkorára, még ilyen nagy ápolónői rutin ellenére is... Megkérdezte Elizabethtől: - Mire gondolt, amikor most bejöttem?

- Gyerekekre. Kővér, pici vasgyúrókra, akik a fűben hancúroznak a délutáni napsütésben - felelte álmodozva Elizabeth. - Sokszor láttam ilyen kislány koromban, Indianában. Már akkor arra gondoltam, hogy majd nekem is lesznek gyerekeim, és majd mellettük ülök, és nézem, hogy hemperegnek a fűben, mint én annak idején.

- A gyerekeknél sosem lehet tudni - mondta Wilding nővér. - Soha nem az lesz belőlük, amit elképzelsz az ember. Tudja, nekem volt egy kisfiam. Ma már felnőtt férfi.

- Nem tudtam - felelte Elizabeth.

- Ne értsen félre - folytatta Wilding nővér. - Nincs velem semmi bajom. Tengerésztsizt. Pár hónapja megnősült; megírta levélben.

Elizabeth elképzelte, milyen is lenne levelet kapni egy váratlan esküvőről a fiútól, akit ő szült.

- Azt hiszem, valójában soha nem ismertük egymást igazán - mondta Wilding nővér. - Gondolom, ez az én hibám.

Elváltam, és így nem volt neki igazi otthona.

- De azért néha meglátogatja, nem? - kérdezte Elizabeth.

- És biztosan lesznek majd unokák is.

- Tudja, sokat gondolkoztam én ezen - mondta Wilding nővér. - Elképzelttem, milyen jó is lesz: unokáim születnek, én meg ott lakom majd valahol a közelükben, esténként vigyázok a gyerekekre...

- És most? Már letett róla?

- Most már az az érzésem, hogy ha meglátogatom őket, olyan lesz, mintha idegenekhez mennék. És nem is tehetem meg túl gyakran. Tudja, a fiamat éppen a múlt héten helyezték át Hawaüba. Úgy volt, hogy eljön és bemutatja a feleségét, de aztán közbejött valami az utolsó pillanatban.

Egy ideig hallgattak, aztán újra Wilding nővér szólalt meg:

- Mennem kell. - Felállt, s még visszaszólt az ajtóból: - Igya

meg a narancslevet, Mrs. Alexander. Ha van valami újság, azonnal jövk.

Kent O'Donnell homlokán gyöngyözött a verejték, s a műtősnővér előrehajolt, hogy megtörölje. Öt perce indították meg a mesterséges légzést, de a piciny test még mindig nem adott életjelt az orvos ujjai alatt. Hüvelykujját a mellkason tartotta, a többivel a gyerek hátát támasztotta meg. Olyan apróvolt, hogy O'Donnell keze egészen átérte; óvatosan kellett vele bánnia, mert tudta, hogy ha erősebben megnyomja, megroppanhat a csontja, akár egy gyöngye ág. Még egyszer gyengén megszorította, majd ismét elengedte, megpróbált oxigént préselni a piciny, fáradt tüdőkbe, hogy maguktól folytassák a légzést.

O'Donnell harcolt a gyerek életéért. Tudta, ha meghal, az azt jelenti, hogy a Three Counties - az ő kórháza - vallott kudarcot: nem tudta betölteni legfőbb funkcióját, a gyengék és betegek védelmét. Ez a gyermek nem kapott meg mindent, sőt elhanyagolták, amikor a legjobban oda kellett volna figyelni rá. A hanyagság győzött a szakértelem fölött. O'Donnell azon kapta magát, hogy mondani szeretne valamit a gyerekeknek; valamit, amit az ujjai hegyével közvetíthet a kicsiny, alig dobogó szív felé. Bocsánatot akart kérni tőle. "Neked szükséged volt ránk, és mi cserbenhagytunk téged Próbára tettél minket, és mi könnyűnek találtattunk. De kérlek, engedd meg, hogy most már együtt újra megpróbáljuk. Tudod néha azért jobbak vagyunk ennél; ne ítélj meg minket egyetlen tévedés alapján! A világ tele van ostobasággal éssötétséggel, előítélettel és vaksággal - de ezt már tudod rólunk. Vannak ám itt más dolgok is, sok minden, ami jó és meleg, amiért érdemes élni. Ezért kérve kérlek, lélegezz hát! Hiszen olyan egyszerű, és mégis olyan borzasztóan fontos." O'Donnell keze ütemesen mozgott, újra meg újra lenyomta és visszaengedte a gyermek mellkasát.

Eltelt még öt perc. A segédorvos ismét a gyermek melléhez hajolt a sztetoszkóppal. Főlegyen esedett, O'Donnell szemébe nézett, és megcsóválta a fejét. O'Donnell tudta, hogy főlegesen folytatnia. Dornbergerhez fordult. - Sajnos vége. Összenéztek, és tudták, hogy ugyanarra gondolnak.

O'Donnell agyát elöntötte a düh. Hirtelen letépte magáról a maszkot meg a sapkát, lerángatta a kesztyűjét, és földhöz vágta.

Érezte, hogy mindenki rá figyel. Keserű mosollyal szólt oda Dornbergernek: - Mehetünk! - Majd a segédorvoshoz fordult: - Ha bárki keresne, doktor Pearsonnál vagyok.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET

A kórbonctanon végre megszólalt a telefon. Pearson már nyúlt volna érte, de aztán halálsápadt arccal, idegesen oda szólt Colemannek: - Vegye fel, kérem.

David Coleman átvágott a szobán, s a második csöngetésre fölemelte a kagylót. - Itt doktor Coleman. - Rezzenéstelen arccal hallgatta, mit mondanak, megköszönte, majd letette a kagylót.

Pearson szemébe nézett, s halkán így szólt: - A gyerek meghalt.

Pearson szótlánul lesütötte a szemét. Magába roskadva ült a széken, ráncos arca félig árnyékba borult. Öregnek és legyőzöttnek látszott.

- Átmegyek a laborba - mondta Coleman. - Meg kell mondanunk Johnnak is.

Nem kapott választ. Amikor kilépett az ajtón, Pearson még mindig némán és mozdulatlanul ült a széken. Üres tekintettel, befelé fordulva bámult maga elé. Azt csak ő meg a jóisten tudta, mire gondol.

Carl Bannister már nem volt a laborban, mikor Coleman belépett. John Alexander egyedül üldögélt az egyik széken, közvetlenül a falióra alatt. Meg sem fordult, amint Coleman lassú, kopogó léptekkel közeledett hozzá.

Mindketten hallgattak, majd anélkül, hogy megfordult volna, Alexander halkán megkérdezte: - Vége?

Coleman nem válaszolt, csak csendben Alexander vállára tette a kezét.

- Meghalt, ugye? - kérdezte Alexander fojtott hangon.

- Igen, John - felelte halkán Coleman. - Meghalt. Nagyon sajnálom.

Levette kezét Alexander válláról, aki lassan hátrafordult.

Arca eltorzult, szeméből patakzott a könny. Halkan, de indulatosan kérdezte: - Miért, doktor úr? Miért?

Coleman nehezen talált szavakat. - A gyerek koraszülött volt, John. Akkor sem lett volna sok esélye, ha az... az a másik hiba... nem jön közbe.

- De életben maradhatott volna - mondta Alexander Coleman szemébe nézve.

- Igen - felelte Coleman - életben maradhatott volna. -

Ebben a percben nem volt helye mellébeszélésnek.

John Alexander felállt. Kérdő tekintettel, egészen közlőrl nézett Coleman szemébe: - Hogy történhet meg ilyesmi egy kórházban... ahol orvosok vannak?

- John - mondta Coleman - erre én most nem tudok válaszolni magának. És magamnak sem.

Alexander bólintott. Zsebkendőjét vett elő, s megtörölte a szemét. - Köszönöm, hogy idejött és megmondta. Azt hiszem, az lesz a legjobb, ha most fölmegegyek Elizabethhez.

Kent O'Donnell egész úton egy szót sem szólt, amíg végighaladtak a kórházon Dornbergerrel; elnémitotta a tehetetlen düh, amely hatalmába kerítette a gyerek halála után. Amíg a lassú lifteket elkerülve végigsiettek a folyosókon és a lépcsőn, O'Donnell gondolatban ismét azért ostromozta magát, mert tétlenül szemlélte, mit művel Joe Pearson és a kórbonctani osztály. Isten a tudója, éppen elég vészjelzést kapott. Rufus és Reubens is figyelmeztette, magától is láthatta volna, hogy Pearson kiöregedett, már nem tud eleget tenni a megnövekedett követelményeknek. És erre mit tett ő, Kent O'Donnell-orvosdoktor, angol és amerikai egyetemeken szerzett sebészdiplomák büszke tulajdonosa, kórházi főorvos és az orvostanács elnöke, ez a nagyszerű fickó - akit isten óvjon, hogy győzelemben, boldogságban és dicsőségben uralkodjék fölötünk - nos, mit tett? Semmit! Ült a babérjain, nem lépett föl olyan eréllyel, amelyet a pozíciója megkövetelt volna, mert

nem mert szembenézni a kellemetlen feladattal! Képmutatóan elfordította a fejét, úgy tett, mintha minden a legnagyobb rendben lenne, holott ha magába néz, tudhatta volna, hogy erről szó sincs, ebben legfeljebb reménykedhet. És mire pazarolta az erejét, ő, az orvosok gyöngye? Elmerült a kórházi politika mocsarában, Orden Brownnal vacsorázott, meghunyászkodott Eustace Swayne előtt, remélve, hogy ha békén hagyja a barátját, Joe Pearson, s vele együtt a status quót, akkor az öreg iparmágnás majd kegyesen megajándékozza a kórházat azzal a pénzzel, ami az új, csodás, kacsalábbon forgó épületekhez kell, az álmkastélyhoz, amelynek ő, O'Donnell lenne a királya. Nos, nem lehet tudni, hogy a kórház végül is megkapja-e azt a pénzt vagy sem, de akár így, akár úgy, most mindenesetre megfizettek érte. Az elismervény - egy csecsemő holtteste - odafenn van a negyedik emeleten, a szülészeti műtőben.

Amint Pearson ajtajához közeledtek, valamelyest csillapodott a dühe; Kent O'Donnéll most már csak szomorúságot érzett. Bekopogott, s Dornbergerrel a nyomában belépett.

Joe Pearson még mindig úgy ült, ahogy Coleman otthagytá. Most fölnevezett, de meg sem próbált felállni.

Dornberger szólalt meg elsőnek, minden harag nélkül, mint aki csak szolgálatot akar tenni öreg barátjának. -

A gyerek meghalt, Joe. Gondolom, már tudsz róla.

- Igen, tudok - felelte megtörtén Pearson.

- Mindent elmondtam doktor O'Donnellnek - folytatta bizonytalanul Dornberger. - Sajnálom, Joe, de nem tehettem mást.

Pearson tehetetlenül tárta szét a karját. Már nyoma sem volt benne a régi harci kedvnek. - Tudom - mondta kifejezéstelen arccal.

- Van valami mondanivalód, Joe? - kérdezte O'Donnell.

Pearson kétszer lassan megcsóválta a fejét.

- Joe, ha ez lett volna az egyetlen eset... - kereste O'Donnell a megfelelő szavakat, bár érezte, hogy ilyeneket most úgysem talál.

- Tudom, hogy senki sem tévedhetetlen. - Egy pillanatra elhallgatott, de aztán jóval határozottabban folytatta, elvégre most igazán nincs helye a köntörfalazásnak, elő kell jönni a fərbával: - A te listád azonban hosszú, Joe. Gondolom, el tudod képzelni, mit szólna az orvostanács, ha eléjük kellene tárnom az ügyet. Azt hiszem, magadnak és nekünk is sok kényelmetlen pillanatot takaríthatnál meg, ha holnap délelőtt tízig benyújtánád a lemondásodat az igazgatói irodában. Pearson O'Donnellre nézett. - Szóval tízig- mondta. -Jól van, megkapod.

O'Donnell elfordult, majd ismét szembenézett Pearsonnel. - Sajnálom, Joe - mondta. - De ugye tudod, hogy nincs más választásom?

- Igen - suttogta Pearson, s megadóan bölintott.

- Természetesen jogosult vagy a nyugdíjra. Elvégre harminckét év nagy idő - mondta O'Donnell, bár érezte, hogy ez most üres frázis.

Pearson arckifejezése most változott meg először, mióta benyitott hozzá. - Köszönöm - felelte, s fanyar mosollyal né-

zett O'Donnellre.

Hát igen, harminckét év! Istenem, gondolta O'Donnell, de hisz ez csaknem annyi, amennyit egy átlagember egész életében dolgozik. És így kell véget érnie! Szeretett volna még hozzátenni valamit, hogy ne legyen ilyen kínos a dolog mindnyájuknak; szeretne volna valahogyan méltatni Joe Pearson érdemeit is, hiszen kétségtelen, hogy sok érdemet szerzett. Még mindig azon gondolkozott, mit is mondhatna, amikor belépett Harry Tomaselli.

Az igazgató úgy sietett, hogy nem is kopogott. Először Pearsonre nézett, majd a többiekre. - De jó, hogy itt találalak, Kent - mondta.

Meg sem várva O'Donnell válaszát, Pearsonhoz fordult: - Joe, át tudnál jönni most rögtön az irodámba? Egy óra múlva rendkívüli testületi ülést tartunk. Szeretnék előtte beszélni veled.

- Rendkívüli ülést? - kérdezte O'Donnell. - Ugyan mi nek?

Tomaselli megfordult, s komor képpel, zavaros tekintettel felelt: - Tífusz tört ki a kórházban! Doktor Chandler két megbetegedést jelentett, és további négy gyanúsítottunk is van. Járvány tört ki, és meg kell találnunk a gócot!

Elizabeth felnézett. Nyílt az ajtó, és belépett John. Becsukta az ajtót, majd egy pillanatra nekidőlt. Egy szót sem szóltak, csak néztek egymásra bánatosan, de nagy szeretettel.

Elizabeth kitérte a karját, s John odasietett hozzá.

- Johnny, édesem! - Elizabeth csak ennyit tudott mondani, mielőtt sírva fakadt. John szoroson magához ölelte, majd kissé elhúzódott tőle, és zsebkendőjével megtörölte a felesége szemét.

- Elizabeth, drágám - mondta rövid hallgatás után - ha te is akarod még, tudom, hogy most mit szeretnék tenni.

- Akármilyen, tedd csak meg.

- Azt hiszem, te mindig is ezt akartad - mondta John. - És most már én is akarom. Holnap kérek egy jelentkezési lapot, és beiratkozom az orvosi egyetemre.

Mike Seddons felállt a székről, és idegesen körbejárt a kicsiny kórházi szobában. - Nevetséges! - mondta. - Képtelenség! Semmi szükség rá, és nem is megyek bele!

- De a kedvemért! Kérlek! - mondta Vivian, s némi erőlködéssel oldalra fordult, hogy jobban láthassa Mike-ot.

- De ezt nem a te kedvedért tenném, Vivian. Egyszerűen a fejedbe vettél valamit, amit biztosan egy vacak szentimentális regényben olvastál.

- Mike drágám, olyan aranyos vagy, amikor haragszol. Jól áll ahhoz a szép vörös hajadhoz - mosolygott rá Vivian nagy szeretettel, s hosszú idő óta most tudott először másra gondolni, mint a bajaira. - Ígérj meg nekem valamit.

- Mit? - kérdezte kurtán, ingerülten Mike.

- Ígérd meg, hogy ha majd összeházasodunk, néha dühbe gurulsz, de úgy istenigazából, hogy jó nagyokat veszekedhesünk. Olyan jó lesz majd utána kibékülni.

Mike méltatlankodva válaszolta: - Ez éppolyan zsenális ötlet, mint az előző. Különböző is, hogyhogya most egyszerre

házasságról beszél, amikor azt akarod, hogy ne is találkozzunk?

- De csak egy hétig, Mike! Egy hétig, ne tovább!

- Szó se lehet róla!

- Hallgass meg, édes! - kérte Vivian. - Gyere, és ülj le ide mellém. És nagyon kérlek, hallgass végig!

Mike némi habozás után leült az ágy melletti székre. Vivian visszajejtette a fejét a párnára, s oldalt fordult, hogy szembenézhesen Mike-kal. Rámosolygott, és kinyújtotta a kezét. Mike a kezébe vette, s már el is párolgott a dühe, csak valami halvány bizonytalanság maradt benne.

Négy nap telt el a műtét óta, s Vivian állapota rohamosan javult. A combcsont gyorsan hegedt; a seb természetesen fáj, még egy kicsit, de a felépülés első két napjának szörnyű kínjai alábbhagytak, s doktor Grainger - Vivian tudtával és beleegyezésével - tegnap leállította a demerol injekciókat, melyek segítettek Viviannek a fájdalmak elviselésében. Csak az zavarta nagyon - és erre nem is volt felkészülve - hogy időnként erősen viszkedett a hiányzó lába; szörnyű érzés volt, hogy nem vakarhatja meg. Mikor először érezte, önkéntelenül kinyújtotta az ép lábát, és a másikat kereste vele. Egy pillanatra az is átvillant az agyán, hogy talán meg sem történt a műtét, csak álmodta. Grainger doktornő aztán később elmagyarázta, hogy ez az érzés egyáltalán nem rendkívüli, csak nem mindenki tapasztalja, aki elvesztette valamelyik végtagját. Mindenesetre különös érzés volt, s Vivian remélte, hogy hamarosan elmúlik.

Lelkiállapota is sokat javult. Attól a pillanattól kezdve, hogy a műtét előtti napon megbékélt az elkerülhetlennel, egy pillanatra sem hagyta cserben a bátorsága. Voltak persze kétségbeesett pillanatai is, mikor egyedül maradt; kétszerfelébredt éjszaka, s az alvó kórház kísérteties csöndjében halokan siratta mindazt, amit elvesztett. Többnyire azonban száműzni tudta a rossz hangulatot, s győzött benne a hallatlan lelkielő.

Lucy Grainger is észrevette ezt, s nagyon örült, hiszen megkönnyítette az ő dolgát is. Azt azonban tudta, hogy az igazi lelki és érzelmi megrázkódtatások majd csak akkor következnek, ha Vivian túl jut a kezdeti sokkon, ha már mindennek világosan látja a súlyát, ha már fel tudja mérni, milyenjövő is vár rá. Ezt a pillanatot lehet halogatni egy fél évig, sőt akár egy évig is, de előbb-utóbb eljön, s akkor majd Vivian eljut a mély kétségbeesés bugyrain át valahová - akármi legyen is az - ahol aztán megállapodik. De ez még a jövő zenéje, és a rövid távú diagnózis elég biztatónak tűnik.

Azt persze Lucy és Vivian is tudta: még mindig fennáll a lehetőség, hogy a doktor Pearson által megállapított csontszarkóma továbbterjedését nem gátolta meg az operáció, s a rosszindulatú burjánzás máshova is eljutott már a lány testében. Ebben az esetben a Three Counties és az orvostudomány nemigen tehet többet Vivianért, mint hogy időnként csillapítja a fájdalmait. Erre azonban még ráérnek később is gondolni, s Vivian érdekében most az látszik a legjobbnak, ha egyelőre feltételezik, hogy még előtte áll az egész élet, s segítik a felkészülésben.

Ma első ízben már látszott is Vivianen, hogy megkezdte a

lábadozást. Először festette ki az arcát, s az anyja reggel a haját is rendbe szedte. Most ugyanaz a hálóing volt rajta, amelyik a múltkor arra csábította Mike-ot, hogy teljesen elveszítse a fejét itt a kórházi szobában, s visszatért a lány üde bája is. Amikor Mike megfogta a kezét, Vivian megszólalt: - Hát nem érted, drágám? Csak biztos akarok lenni a dolgomban; a magam kedvéért úgy, mint a tiedért.

- Biztos? Miben akarsz biztos lenni? - kérdezte a felgyülemelő harag pírjával az arcán Mike.

- Abban, hogy igazán szeretsz-e.

- Hát persze hogy szeretlek! - felelte hevesen Mike. - Talán nem ezt hajtogatom már egy félóra óta egyfolytában? Nem azt mondom, hogy feleségül akarlak venni, éppúgy, mint mielőtt... mielőtt ez történt? A szüleid is ezt akarják. Ők elfogadnak engem; éppen te ne tudnál?

- Dehogynem, Mike. Elfogadlak én is boldogan. Bármi történik is közöttünk, abban biztos vagyok, hogy még egy ilyen alkalom nem lesz az életünkben, legalábbis... legalábbis az enyémben nem.

- Hát akkor?

- Mike, könnyögök, hallgass végig. Megígérted.

- Folytasd - felelte Mike türelmetlenül.

- Mike! Akármit mondasz is, én nem vagyok már ugyanaz a lány, akinek megismertél. És soha többé nem is leszek az. Ezért kell egészen biztosnak lennem abban, hogy igazán szeretsz, hogy így is szeretsz, és nemcsak olyannak szeretted, amilyen voltam. Ha együtt éljük le az életünket, nem tudnám elviselni, hogy csupán szájalomból maradj mellettem. Nem, ne szakíts félbe; hallgass csak szépen végig. Tudom, hogy most azt gondolod, ez nem így van, és talán nincs is így. Szívemből remélem, hogy nincs. De te olyan jó és nagylelkű vagy, hogy még erre is képes lennél, anélkül hogy bevallanád magadnak.

- Szóval szerinted nem vagyok tisztában a saját szándékaimmel? - vágott vissza Mike.

- Miért, ugyan ki van velük tisztában? - kérdezte halkán Vivian.

- Én igen - felelte Mike, s közelebb hajolt Vivianhez. -

Tudom, hogy szeretlek téged úgy, ahogy vagy, és minden porcikádat külön-külön, és holnap éppúgy foglak szeretni, mint ma vagy tegnap szerettelek. És abban is biztos vagyok, hogy el akarlak venni feleségül minden habozás vagy szájalom nélkül, és nem is akarok tovább várni, mint ameddig mu-száj.

- Akkor tedd meg ezt az egyet a kedvemért, ha szeretsz.

Most menj el, és egy hétig ne látogass meg, még ha nehezedre esik is, hiszen itt vagy a közelemben. Ne gyere vissza hét egész napig. És ezalatt gondold végig, hogy milyen lesz együtt az életünk, milyen lesz egy nyomorékkal élni, miben lehet majd részünk, és miben nem; gondolj a gyerekeinkre, meg arra, hogy ez majd hogyan hat rájuk, és rajtuk keresztül rád is; meg minden másra, ami még eszedbe jut. És ha mindent végig-gondoltál, gyere vissza, és mondd el, mire jutottál. És ha még mindig biztos vagy önmagadban, ígérem, soha többé nem kérdezek ilyesmit. Csak hét napot kérek, édes - mindössze egy hetet a kettőnk életéből. Ez igazán nem sok.

- A nemjóját, de makacs vagy!
- Az vagyok - mosolyodott el Vivian. - Nos, megteszed ezt nekem?
- Meg, de csak négy napra.
- Legyen legalább hat! - rázta meg a fejét Vivian.
- Legyen öt - felelte Mike - és áll az alku.
Látva, hogy Vivian tétovázik, Mike hozzátette: - Ez az utolsó ajánlatom.
Vivian - most először - felnevetett. - Na jó. Legyen hát mostantól számítva öt nap.
- Mostantól a fenét! - kiáltotta Mike. - Azért még legalább tíz percet várhatnál. Először fel akarom tölteni magam egy kicsit. Öt nap nagy idő egy ilyen forróvérű fickónak. Közelebb húzta az ágyhoz a székét, és hosszan, szenvedélyesen, mégis gyengéden megcsókolta Viviant.
A lány végül egy kis grimasszal húzódtott el tőle. Felsőhájtott, és fészkelődött egy kicsit az ágyban.
- Mi a baj? - kérdezte aggódva Mike.
- Semmi - rázta meg a fejét Vivian. - Mondd, Mike, hová tették a leoperált lábamat?
- Gondolom, a kórbonctanon van az egyik hűtőben.
- Megkérhetnélek valamire?
- Mire? - kérdezte döbbenet a fiú.
- Ha arra jársz, keresd meg, és alaposan vakard meg.

A kórház tanácsterme zsúfolásig megtelt. A rendkívüli ülés híre gyorsan elterjedt, s értesítették azokat az orvosokat is, akik aznap csak a magánrendelőjükbe mentek volna be, a kórházba nem. Gyorsan szárnyra kelt Joe Pearson bukásának és küszöbönálló távozásának híre is, s mindenki éppen ezt tárgyalta, amikor belépett Pearson az igazgatóval és David Colemannel. A zsvivaj azonnal elhalt.

Kent O'Donnell már az asztalfőn állt. Amint körbepillantott, ott látta a legtöbb ismerős arcot. A szakállas Gil Bartlett Roger Hiltonnel, az újonc sebésszel beszélgetett. John McEvan, a gégész heves vitába bonyolódott Bell-lel és a belgyógyász Lewis Toynbee-vel. Bill Rufus zöld-sárga nyakkenője messziről rikított a tömegben: A közelben Harvey Chandler elmélyülten tanulmányozott egy jegyzetet. Az orvosokon kívül jelen voltak a kórházi személyzet más tagjai is, például Mc Neil, a kórbonctan gyakorló orvosa. Az igazgató oldalán Mrs. Straughan ült, aki különmeghívást kapott erre az ülésre mint diétás főnövér. Nem messze tőle O'Donnell észrevette Ernie Reubent, aki tünődve szemlélte Mrs. Straughan óriási, remegő kebleit. Nem volt ott viszont az ismerősök közül Charlie Dornberger, aki máris bejelentette, hogy azonnal visszavonul.

Épp most lépett be Lucy Grainger; Kent éppen hátrafordult, találkozott a tekintetük, s Lucy rámosolygott. Kentnek erről eszébe jutott, hogy mihelyt sikerül rendeznie ezt a kórházi ügyet, döntenie kell a magánéletéről is. Csak most ébredt rá; hogy ma reggel óta még egyszer sem jutott eszébe Denise. A kórház ügyei teljesen lekötötték, s tudta, hogy ez még pár napig így is lesz. Arra gondolt, vajon mit szólna hozzá Denise, hogy számára a hivatás még nála is fontosabb? Vajon megértené-e? Megértené-e úgy, mint mondjuk Lucy? Épp

csak felvillant benne ez a gondolat, de azért elég nyugtalanítóan találta; úgy érezte, ez az összehasonlítás egyenlő a hűtlenséggel. Úgy döntött, hogy most inkább a közvetlenül előtte álló problémákra gondol. Ideje is megnyitnia az ülést.

Kopogással csendet kért, megvárta, míg a beszélgetés zaja elül és mindenki helyet foglal, majd higgadtan beszélni kezdett: - Hölgyeim és uraim! Azt hiszem, mindnyájan tudjuk, hogy a kórházi járvány nem szokatlan dolog, s hogy valójában gyakrabban fordul elő, mint azt az emberek többsége gondolná. Azt is mondhatnám, hogy a járványveszély együtt jár a hivatásunkkal. Ha belegondolunk, hányféle betegséggel van dolgunk a kórház falai között, el is csodálkozhatunk rajta, miért nem gyakoribb. - Most minden szem rászegeződött. Pillanatnyi hallgatás után folytatta: - Nem akarom a történetek súlyát csökkenteni, de szeretném, ha nem veszítenénk el józan arányérzékünket. Megkérem doktor Chandlert, vegye át a szót.

- Egy kis összefoglalással kezdeném - mondta Chandler, s jegyzeteit a kezében tartva, színpadiasan körülhordozta a pillantását a termen. Láthatóan élvezi a helyzetet, gondolta O'Donnell. De hát mindig is szeretett a figyelem középpontjában állni. - Idáig két tífuszos betegünk van - folytatta Chandler - és még négyre gyanakszunk. Mindannyian kórházi alkalmazottak. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy egyetlen beteg sem kapta meg a járványt - legalábbis eddig még nem. Az esetek számából bizonyára éppoly nyilvánvaló mindenkinek, mint nekem, hogy a kórházban bacilusgazda van. Nos, engem is éppúgy felháborított, mint mindenki mást, aki értesült már róla, hogy a konyhai személyzet felülvizsgálatát elmulasztották...

O'Donnell a konyhai dolgozók említésekor felfigyelt, s udvariasan, de határozottan közbeszólt: - Elnézést!

- Tessék! - felelte mogorván Chandler.

- Ezzel most csak nagyon röviden foglalkozzunk, Harvey! Arra kérlek, inkább szakmai szempontból részletezd a dolgot.

O'Donnell látta Chandleren - aki voltaképpen ugyanolyan magasan állt a kórházi ranglétrán, mint ő - hogy egyáltalán nem örül ennek a közbeszólásnak. Mindig is bőbeszédű ember volt, nem fogta rövidre a mondókáját, ha nem volt muszáj. - Hát, ha így látodjónak-morogta. O'Donnell udvariasan csak ennyit felelt: - Köszönöm, Harvey.

Chandler tekintete villámokat szórt, de alig érzékelhető szünet után folytatta: - Azoknak a kedvéért, akik nincsenek tisztában a tífusszal - és bizonyára akadnak köztünk ilyenek, hiszen ez ma már ritka betegségnek számít - ismertetem a korai fázisban fellépő főbb tüneteket. Ide tartozik a fokozatosan emelkedő láz, a hidegrázás, a lassú érverés. Csökken a vérnyomás, és megjelennek a jellegzetes vörös foltok a beteg bőrén. A többség emellett tompa fejfájásra, étvágytalanságra, általános rossz közérzetre panaszlik. Némelyek nappal álmosak és éjszaka rosszul alszanak. Gyakori szövődmény a bronchitis, valamint az orrvérzés. A lép pedig lágy és jól tapintható.

Chandler leült, s ismét O'Donnell szólalt meg: - Van kérdés?

- Gondolom, mindenkinek adnak tifusz oltást - jegyezte meg Lucy Grainger.

- Igen. A személyzet minden tagjának, továbbá azoknak a betegeknek is, akiknek az állapota ezt megengedi.

- A konyhával mi lesz? - kérdezte Bill Rufus.

- Elnézést kérek, de erre majd később térünk ki - felelte O'Donnell. - Van még valakinek orvosi kérdése?

Mivel mindenki csak a fejét rázta, O'Donnell folytatta. -

Helyes. Akkor halljuk a kórbonctant. Doktor Pearsont kérem szólásra.

Mindeddig egyfolytában hallatszott a teremben némi háttérzöreje székek nyikorgása, mocorgás, halk magánbeszélgetés. Most azonban elült a zaj, s minden kíváncsi szem Joe Pearson felé fordult. Mióta belépett, nem szólt egy szót sem, csak mozdulatlanul maga elé meredt. Az volt a legkülönösebb, hogy még egy szivarra se gyújtott rá. Most sem moccant, amikor szólították.

O'Donnell várt egy kicsit, s már éppen megismételte volna a felhívását, amikor Pearson megmozdult, s lassan felállt.

Körülnézett a teremben, majd O'Donnellen állapodott meg a tekintete. Egyenesen az ő szemébe nézve mondta: -

Ennek a járválynak nem lett volna szabad kitörnie. És nem is tört volna ki, ha a kórbonctani osztály odafigyelt volna a higiéniai rendszabályok betartására. Az én osztályom, következésképpen személy szerint én vagyok a felelős érte, hogy ez a mulasztás bekövetkezett.

A csöndben mindenki érezte: ez történelmi pillanat. Ebben a teremben, ahol Joe Pearson már oly sokakat vádolt hanyagsággal és tévedéssel, most ő volt a vádló és a vádlott egy személyben.

O'Donnell azon gondolkodott, ne szóljon-e közbe, de úgy döntött: jobb lesz, ha hallgat. Pearson ismét körülnézett, majd lassan folytatta: - Miután tisztáztuk a felelősség kérdését, arra kell törekednünk, hogy megakadályozzuk a járvány továbbterjedését. Az igazgatóval -pillantott Tomasellire- és a többi főorvossal együtt megállapítottuk, melyek a legsürgősebb teendőink. A továbbiakban ezeket ismertetem.

Pearson elhallgatott, s mikor újra megszólalt, sokkal határozottabban és hangosabban folytatta. O'Donnell úgy látta, mintha kissé megfiatalodott volna az öreg; most éppen olyan, mint valaha: komoly, hozzáértő, energikus orvos. Nyoma sincs benne a mindannyiuk által oly jól ismert gúnynak és megvetésnek. Mindez átadta a helyét a tekintélynek, szakértelemnek s az olyan ember egyenes beszédének, aki egy pillanatra sem kételkedik abban, hogy vele egyenrangúakhoz szól.

- Az a legfontosabb - mondta Pearson - hogy megtaláljuk a fertőzés góciát. Mivel hat hónapon át nem ellenőriztük a konyhai dolgozókat, logikusnak látszik a feltevés, hogy a járvány a kórházi étel útján terjed, így a konyhán kell kezdenünk a vizsgálatot, méghozzá azonnal, a következő étkezés előtt.

Most negyed három van - mondta az órájára nézve - tehát két és háromnegyed óra áll rendelkezésünkre. Ezalatt alaposan meg kell vizsgálnunk minden kórházi alkalmazottat, aki részt vesz az étel elkészítésében és felszolgálásában. A járóbeteg-rendelőket most rendezik át erre a célra. Ha jól tudom,

a belgyógyászat minden dolgozója értesült már róla - nézett szét kérdő pillantással. Az érdekeltek bólintottak. - Helyes. Ha az ülésnek vége, dr. Coleman mindenkivel közli, melyik rendelőbe lesz beosztva - nézett a mellette ülő fiatalabb kórboncnokra.

Pearson most a diétás főnövér felé fordult. - Mrs. Straughan feladata pedig az, hogy a vizsgálatban érintett dolgozókat előkerítse és tizenkettes csoportokban a járóbeteg-rendelőbe küldje. Összesen kilencvenöt embert kell megvizsgálnunk a rendelkezésre álló idő alatt. Mindenkinek, aki majd a vizsgálatokat végzi, felhívom a figyelmét arra, hogy a bacilus-gazdán - mert voltaképpen azt keressük - valószínűleg nem észlelhetők a doktor Chandler által leírt tünetek. Inkább a személyi tisztaság hiányára kell figyelniük. Akit netán gyanúsnak találnak, egyelőre fel kell menteni a szolgálat alól.

Pearson egy pillanatra elgondolkozott; mindeddig nem használt semmilyen feljegyzést, s most is anélkül folytatta: - Azzal természetesen tisztában vagyunk, hogy a vizsgálatból nem tudhatunk meg mindent. Ha szerencsénk van, lehet, hogy így is megtaláljuk azt, akit keresünk. Ez azonban nem valószínű. A munka oroszlánrészét a laboratóriumban kell elvégeznünk, ha már vége a vizsgálatoknak. Minden megvizsgált személlyel közölni kell, hogy székletmintára van szükségünk, amit holnap reggelre be kell hozniuk a kórházba. Székrekedésre senki sem hivatkozhat. És aki már ma produkálni tudja a székletmintát, azt örömmel vesszük.

Többen elmosolyodtak. Pearson folytatta: - A laboratóriumokat most készítik fel a székletkultúrák tanulmányozására. Ez egyébként legalább két-három napot igényel.

Valaki - talán Gil Bartlett - halkán megjegyezte: - Kilencvenöt ember? Az jó sok szart jelent - mire felharsant a nevetés az asztal körül.

Pearson sarkon fordult: - Igen, elég sokat - mondta. - De majd megtesszük, ami tőlünk telik. - Azzal leült.

Lucy jelentkezett, s O'Donnell megadta neki a szót.

- Ha nem találjuk meg most a fertőzés góciát, a konyha azért még tovább üzemel? - kérdezte az orvosnő.

- Egyelőre igen - felelte O'Donnell.

- Most nézünk utána annak is - tette hozzá Tomaselli - hogy találunk-e vállalkozót a városban az élelem házhoz szállítására, ha ez netán szükségessé válna. A magam részéről egyébként kétlem, hogy erre ilyen hirtelen bárki át tudna állni.

- A betegfelvétellel mi lesz? - kérdezte Bill Rufus.

- Elnézést, hogy erről megfeledeztem - felelte O'Donnell. - A betegfelvétel pillanatnyilag szünetel. A felvételi osztály már tud róla. Természetesen reméljük, hogy a kórbonctan hamar megtalálja fertőzés góciát, s akkor visszatérhetünk a megszokott gyakorlathoz. Van még kérdés?

Senki nem jelentkezett. Ismét O'Donnell szólalt meg: -

Doktor Coleman, nem kíván valamit hozzátenni?

- Köszönöm, nem.

O'Donnell besukta az előtte heverő dossziét. - Nos, hölgyeim és uraim, azt hiszem, ki-ki indulhat a dolgára - mondta, majd az általános zörgés és a meginduló beszélgetés zsvájában Pearsonhoz fordult. - Joe, szeretnék mondani valamit.

Egy ablakmélyedésbe vonultak, hogy ne legyenek útjában az ajtón kitóduló tömegnek. O'Donnell halkán szólt oda Pearsonnak, hogy más ne hallhassa: - Természetesen a járvány ideje alatt még te vezeted a kórbonctani osztályt. De azt közölnöm kell veled, hogy egyébként fennáll, amit már mondtam.

- Gondoltam - bólintott Pearson.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET

Doktor Joseph Pearson, akár egy csatára készülő tábornok, seregszemlét tartott a kórbonctani laboratóriumban.

"Serege" David Colemanból, Mc Neilből, Carl Bannisterből és John Alexanderből állt. A három orvos a tanácsteremből egyenesen ide sietett az ülés után. A laboránsok idő közben úgy rendezték át a laboratóriumot, hogy semmi ne akadályozza a legsürgősebb feladatok elvégzését.

Pearson ellenőrző körútja végeztével a többiekhez fordult:

- Pillanatnyilag nyomozói munka előtt állunk. Kilencvenöt emberből, a konyhai dolgozók csoportjából kell kiválasztanunk azt az egyet, aki minden bizonnyal a tífusz elterjedését okozta a kórházban. Gyorsan kell dolgoznunk, hiszen minél később találjuk meg a fertőzés góciát, annál inkább elháríthatjuk a járványt. Nem áll rendelkezésünkre egyéb, mint a széketminták, amelyek egy része talán már ma este beérkezik, a zöme azonban csak holnap.

Most Mc Neilhez fordult: - Az elkövetkező néhány nap során maga felel azért, hogy a laboratóriumba ne jussanak be kevésbé fontos munkák. Nézze át az összes igénylést, s döntse el, melyek azok, amelyekkel azonnal foglalkoznunk kell, illetve mit lehet legalább egy-két napra nyugodtan félretenni. Azokat a vizsgálatokat, amelyeket sürgősnek ítél, Carl Bannister végzi majd el. Tartsa vele a kapcsolatot, de lehetőleg ne terhelje túl, hiszen szükség lesz rá a jelenlegi legfőbb feladat végrehajtásánál is. - Mc Neil bólintott, és Pearson folytatta: - A maga feladata lesz a sebészeti jelentések elkészítése is. Ezekből is válogassa ki a sürgőseket, a többi nyugodtan tegye félre. Ha netán nem volna biztos egy diagnózisban, szóljon doktor Colemannek vagy nekem

- Értettem. Máris megyek az irodába - mondta Mc Neil.

Pearson most a többiekhez fordult: - Minden egyes széketmintához külön tálcát fogunk használni. Nem vállalhatjuk azt a kockázatot, hogy az egyes tenyészetek egymásra kerüljenek, hiszen nincs veszteni való időnk. Technikailag fel vagyunk készülve erre a csaknem száz széketmintára? - kérdezte Alexandertől.

John Alexander, aki csak fél órája tért vissza a laborba a felesége betegágya mellől, igen sápadtnak és kialvatlannak látszott, de azért gondolkodás nélkül válaszolt. - Nem. Talán két tucatot tudunk egyszerre megvizsgálni. Már ez is jóval több a napi átlagnál.

Miközben ezt mondta, egy pillanatra elmerengett azon, mit is érez tulajdonképpen Pearson iránt. A kérdésre nem tudott felelni. úgy érezte, minden oka megvolna rá, hogy gyűlölje ezt az öregembert, aki miatt a fia meghalt, s meglehet, hogy később majd gyűlölni is fogja. Most azonban csak tompa fájdalmat érzett, s végtelen szomorúságot. Jobb is, hogy

most ennyi munka vár rájuk. Legalább lesz mivel elfoglalnia magát.

- Értem - felelte Pearson. - Nos, akkor arra kérném, menjen át a sterilizálóba, és még ma hozza át az összes rendelkezésre álló tálcát.

- Máris indulok - mondta Alexander, s távozott.

Pearson most hangosan gondolkozott. - Összesen kilencvenöt székletmintát kell megvizsgálnunk, azaz csaknem százat. A laktóz-tesztre mondjuk a fele negatívan reagál, s valószínűleg a felét kell tovább vizsgálnunk; nem hiszem, hogy ennél több maradna - mondta, s kérdő pillantással Colemanre nézett.

- Egyetértek - bólintott az.

- No jó. Egy székletmintához tíz kémcsőre lesz szükségünk; ez közel ötszáz szubkulturátjelent. Hány steril kémcső áll rendelkezésre? - kérdezte Bannistert.

- Körülbelül kétszáz.

- Biztos? - kételkedett Pearson.

- Minimum százötven - felelte elpirulva Bannister.

- Akkor rendelj további háromszázötvenet. Hívd fel a raktárt, és mondd meg, hogy feltétlenül szükségünk van rájuk még ma. Semmilyen kifogást ne fogadj el. Mondd meg, hogy az adminisztrációt majd utólag elintézzük. Ha ezzel kész vagy, csoportosítsd a kémcsöveket tízesével. Ellenőrizd a cukorkészletet is. Ne felejtse el, hogy szükségünk lesz glukózzra, laktózzra, dulcitolra, szukrózzra, mannitolra, maitózzra, xylózzra, arabinózzra, ramnózzra és egy-egy kémcsőre az indoltermeléshez is. -

Pearson minden tétovázás nélkül mondta végig mindezt, s látva Bannister bizonytalan tekintetét, halvány mosollyal hozzátette: - A szalmonella-reakciótáblázat a laboratóriumi kézikönyv hatvanhatodik oldalán található. Láss munkához! A laboráns a telefonhoz sietett.

Pearson most Colemanhez fordult: - Nem felejtettem ki valamit? - kérdezte.

Coleman nemet intett. Meglepte, s imponált is neki, hogy az öreg milyen gyorsan, körültekintően intézkedett: - Nem jut eszembe semmi - felelte.

Pearson Colemanre nézett, majd így szólt: - No, akkor menjünk és igyunk meg egy kávét. Gondolom, pár napig nem lesz időnk ilyesmire.

Vivian csak akkor ébredt rá, amikor Mike Seddons elment, hogy a fiú milyen nagy űrt hagyott maga után, s hogy milyen hosszú lesz nélküle a következő néhány nap. De azért nem bánta meg, hogy arra kérte: egy darabig ne látogassa meg. Így lesz elég idejük rá, hogy nyugodtan végiggondolják a jövőjüket. Nem mintha neki szüksége lett volna haladékra; ő elég biztos volt az érzelmeiben, de úgy érezte, Mike-nak meg kell adnia ezt a lehetőséget. Persze most már nem is volt olyan biztos benne. Utólag úgy érezte, mintha mesebeli próbára tenné Mike-ot, vajon elfogadja-e őt feltételek nélkül is. Nem ezt akarta, de lehet, hogy Mike mégis így fogja fel: meg azt is hiheti, hogy Vivian nem bízik meg benne igazán. Igaz, ezt nem mutatta, de talán most, mikor ugyanúgy végiggondolja a dolgokat, mint ő, esetleg erre az eredményre jut.

Vivian arra gondolt, talán mégis telefonálnia kellene, vagy meg kellene üzennie neki, mit is akart valójában - de hát még most sem volt biztos önmagában. Az ilyesmi igazán nem könnyű, az ember kezdetben bízik magában, aztán mindig számításba kell vennie, hogy félreértik, vagy rejtett motívumokat keresnek amögött, amit mond, olyanokat, amelyekről ő maga mit sem tud. Ugyan ki lehet biztos benne, hogy mindig azt teszi, ami a leghelyesebb?

Kopogtak. Mrs. Loburton lépett be. Vivian egyszeriben elfelejtette, hogy felnőtt, tizenkilenc éves lány, aki önállóan is képes dönteni. - Jaj, anya - mondta kitárt karokkal. - Segíts! Úgy össze vagyok zavarodva!

A konyhai dolgozók vizsgálata gyorsan haladt. Az egyik járóbeteg-rendelőben doktor Harvey Chandler épp most közölte egy szakáccsal, hogy felöltözhetsz.

A járványosztály főorvosa először arra gondolt, vajon nem méltóságán aluli-e, hogy maga is vizsgálatokat végezzen, de aztán úgy döntött, hogy a harci szellemnek csak használ, ha személyesen vesz részt a csatában.

Nem tetszett neki, hogy mindeddig O'Donnell és Pearson irányította a hadmozdulatokat. Igaz ugyan, hogy O'Donnell az orvostanács elnöke és a kórház gondja az ő vállán nyugszik, de mégiscsak sebész, aki távolról sem tudhat annyit a tífuszról, mint egy tapasztalt belgyógyász.

Chandler úgy érezte tehát, hogy indokolatlanul fosztották meg a főszereptől ebben a kényes helyzetben. Lelke mélyén mindig is a végzet emberének képzelte magát, csak épp a gyakorlatban nem sok lehetősége adódott, hogy bizonyítsa. És tessék, most ugyan itt a nagy alkalom, mégis be kell érnie a másodhegedüs szerepével. Azt mindenesetre el kell ismernie, hogy O'Donnell és Pearson megtették a kellő intézkedéseket, és pillanatnyilag a legfontosabb feladat megakadályozni, hogy ez a nyamvadt tífusz továbbterjedjen. Kissé öszszeráncolt szemöldökkel mondta a már öltözködő szakácznak: - Nagyon gondosan tartsa be a higiéniai előírásokat, és ügyeljen rá, hogy teljesen tisztán álljon munkába.

- Igenis, doktor úr.

Mikor a szakács távozott, bejött Kent O'Donnell. - Helló!

Hogy megy a munka?

Chandler csaknem sértődötten válaszolt, de aztán rájött, hogy nincs rá oka. Hiszen O'Donnell nem rossz vezető, még ha - legalábbis szerinte - kissé demokratikusabb is a kelletnél. Annyi biztos, hogy sokkal jobb, mint az elődje volt. Így aztán elég szívélyesen válaszolt: - Én már nem tudom őket számon tartani, de azt hiszem, nemsokára végzünk. Eddig még nem találtam semmit.

- Mi van a tífuszos betegekkel? - kérdezte O'Donnell. - És a négy gyanússal?

- Hát, most már négy esetünk van - felelte Chandler. -

A másik kettő viszont negatív.

- Az esetek nem életveszélyesek?

- Nem hinném, hála az antibiotikumoknak. Tizenöt évvel ezelőtt még nagy bajban lettünk volna.

- Én is azt hiszem - felelte O'Donnell. Fölöslegesnek tartotta, hogy az elkülönítési rendszabályok betartásáról kér-

dezzé Chandlert. Akármilyen nagyképű volt is, orvosi szempontból meg lehetett bízni benne.

- A betegek közül kettő nővér - folytatta Chandler. - Az egyik a pszichiátrián, a másik az urológián. A további két beteg férfi, az egyik a generátornál dolgozik, a másik az irattárban.

- Tehát a kórház egymástól távol eső részein - mondta elgondolkozva O'Donnell.

- Hát ez az! Nem tudok más közös fertőzési forrásra gondolni, mint az ebédlőre. Mind a négyen ott étkeznek. Azt hiszem, biztos, hogy jó nyomon vagyunk.

- Nem tartalak fel tovább. Nálad már csak ketten várnak odakint, de más rendelőkben többen is vannak. Majd szükség szerint átirányítjuk őket - közölte O'Donnell.

- Jó - mondta Chandler. - Én addigcsinálom, amíg készen nem leszünk. Nem számít, meddig tart. - Kiegyenesedett ülésében. Úgy érezte, kissé fellengzősen csengtek az iménti szavai.

- Jól van - felelte O'Donnell. - Csak csináld.

Chandler talán több meghatottságot várt el O'Donnelltől is, mert kissé sértődötten kérte: - Szólnál a nővérnek, hogy küldje be a következő beteget?

- Persze.

O'Donnell távozott, s egy pillanattal később egy konyhalány lépett be az ajtón, kezében kartonnal. Chandler elkérte tőle. - Foglaljon helyet. Nos, először is azt szeretném tudni, milyen betegségeken esett át maga és a családja. Kezdjük a szüleivel.

A lány sorra válaszolt a kérdésekre, s Chandler gyorsjegyzetei nyomán lassan be is telt egy adatlap. Az eredmény most is, mint mindig, olyan anamnézis volt, amelyet változtatás nélkül szemléltető példának használhattak volna bármely tankönyvben is. Doktor Chandlert részben azért is nevezték ki főorvosnak athree Countiesban, mert rendkívül pontos és lelkiismeretes volt.

Kent O'Donnell akkor tudta először átgondolni a nap eseményeit, amikor távozott a főhadiszállásá alakult járóbeteg-osztályról. Késő délután volt már, s reggel óta annyi minden történt, hogy menet közben fel sem lehetett mérni a jelentőségét.

A váratlan események sorozata a rosszul diagnosztizált gyermek műtétével és halálával kezdődött. Ezt követte Pearson elbocsátása, Charlie Dornberger visszavonulása, majd kipattant, hogy hat hónapon át elmulasztottak egy fontos higiéniai intézkedést, s végül jött a tifusz, melynek elterjedése most Damoklesz kardjaként lebegett a kórház felett.

Ennyi minden egyszerre! Vajon miért? Hogyan lehetséges ez? Valami rejtett kór rágja a kórházat, és most hirtelen felszínre törtek az első tünetek? Lesz ez még rosszabb is? Lehet, hogy lassan széthullik az egész? Talán mindnyájan ábrándokban ringatták magukat, mikor azt hitték, hogy itt minden rendben van?

Bizony, gondolta, mi biztosak voltunk benne, hogy most sokkal jobb minden, mint a korábbi vezetőség alatt volt. Meg is küzdöttünk érte, hogy jobb legyen. Abban a hitben éltünk,

hogy alkotó munkával haladunk egyre előbbre, hogy a gyógyítás templomát építgetjük, ahol majd színvonalasan gyakoroljuk és oktatjuk hivatásunk fortélyait. De vajon nem vaki tott-e el minket éppen a jó szándék? Nem volt-e ostobaság, hogy a szép eszméktől elragadtatva a fellegekben jártunk, s megfélekedtünk a mindennapok szürke, nagyon is földi valóságáról? Ugyan mit értünk el? Valóban a gyógyítás helye ez, vagy csak steril sírkamra, egy téveszme emlékműve? O'Donnell szórakozottan, gyötrő, kavargó gondolataiba mélyedve haladt végig a kórházon, s csak ösztönösen talált el az irodájáig.

Odabent az ablakhoz lépett, s lenézett a kórház udvarára, ahol most is, mint rendesen, nagy volt a jövés-menés. Látott egy bicegő embert, amint egy asszonyba karolva elhaladt az ablak alatt. Egy autó fékezett a kórház előtt, s a kiszálló sofőr segített beszállni egy nőnek, majd felbukkant egy nővér, és egy csecsemőt nyújtott át az asszonynak. Az autó ajtaja bezárult, a kocsit elindult. Egy fiú tűnt fel mankóval: gyors, ügyes mozgásán látszott, hogy már régóta ezzel jár. Egy esőkabátos öregember állította meg, mozdulataiból ítélve az utat tudakolta. A fiú a kórház bejáratára mutatott, s együtt haladtak tovább.

O'Donnell arra gondolt: ezek mind segítségért fordulnak hozzánk, és megbíznak bennünk. De vajon rászolgáltunk-e erre a bizalomra? Vajon az eredményeink feledtethetik-e a kudarcainkat? Vajon jóvátehetjük-e őket idővel? S vajon megtudjuk-e valaha, hogy valóban jóvá tettük-e?

No de ezek csak amolyan költői kérdések voltak. Inkább arra gondolt, hogy a mai nappal bizony meg kell változtatni egyet s más a kórházban. A lyukakat be kell foltozni, s ami most nem bukkant elő, azt meg kell keresni. Következetes kutatással fel kell deríteni a gyenge pontokat önmagukban és a kórház szervezetében egyaránt. Több önkritikára és önvizsgálatra lesz szükség. Legyen ez a mai nap intő jel, egy új korszak kezdete.

Sok tennivaló volt még hátra. A rendcsinálást persze a kórbonctanon kell kezdeni, hiszen ez volt az a gyenge pont, ahonnan a kór terjedni kezdett. Később át kell szervezni más osztályokat is. Tavasszal megindul az új szárny építése, s a két feladatot együttesen oldják majd meg. O'Donnell agyában máris egymást kergették az ötletek. Csöngött a telefon.

- Doktor O'Donnell! - szólalt meg a telefonközpontos. - Interurbán keresik!

Denise volt az. Hangja most is lágyan, telten csengett. - Kent drágám -mondta- szeretném, ha eljőnnél erre a hétvégére New Yorkba. Péntek estére néhány vendéget hívtam, szeretnék bemutatni nekik.

Kent csak egy pillanatig habozott, aztán így felelt: - Nagyon sajnálom, Denise, de ez most lehetetlen.

- Ugyan már! - makacskodott Denise. - Muszáj eljőnnöd! Már szétküldtem a meghívókat. Csak nem mondhatom le mindet?

- Hadd magyarázzam meg, miről van szó. - O'Donnell a megfelelő szavakat kereste. - A kórházban járvány tört ki. Amíg le nem küzdjük, muszáj itt maradnom, és még utána is

lesz egy-két halaszthatatlan tennivalóm.

- De hát azt ígérted, hogy bármikor jössz, ha hívlak - mondta enyhe szemrehányással a hangjában Denise. O'Donnell szerette volna, ha ez a beszélgetés nem telefonon zajlik, hanem személyesen. Akkor biztosan meg tudná győzni Denise-t az igazáról. Persze ki tudja?

- Arra nem számíthattam, hogy járvány lesz - felelte.

- De hát te vagy ott a főnök, nem? Egy-két napra igazán odaállíthatsz valakit magad helyett - erősködött Denise. Nyilvánvaló volt, hogy esze ágában sincs megérteni a dolgot.

- Nem, ez sajnos nem megy - válaszolta higgadtan O'Donnell.

Denise hallgatott, majd végül megjegyezte: - Figyelmeztettelek, hogy én nagy zsarnok vagyok, nem?

- Denise drágám... - kezdte volna Kent, aztán elhallgatott.

- Még meggondolhatod magad - duruzsolta simogató hangon Denise.

- Nem lehet, drágám. Nagyon sajnálom - felelte Kent. - Majd felhívlak, mihelyt lesz egy kis időm - tette hozzá.

- Tedd azt. Szervusz.

- Szervusz - köszönt el Kent, majd homlokát ráncolva letette a kagylót.

Kora délelőtt volt, a tífuszjárvány második napja. Amint azt dr. Pearson megjósolta, néhány székletminta már beérkezett előző délután, de a zöme csak az elmúlt egy órában.

A székletmintákat tartalmazó fedeles csészéket több sorba rakták a kórbonctani laboratórium legnagyobb asztalán.

Mindegyiken rajta állt a tulajdonos neve; Pearson, aki az asztal egyik végénél ült, mindegyikhez laboratóriumi sorszámot csatolt, meg egy-egy adatlapot, amelyre majd a vizsgálat eredményét írják fel.

Mikor végzett eggyel, hátranyújtotta a másik asztalhoz, ahol David Coleman és John Alexander a tenyészeteket készítette el.

Bannister egyedül ült a harmadik asztalnál a fal mellett, s azokat az egyéb vizsgálatokat végezte el, amelyeket az irodában ülő Mc Neil sürgősnek talált.

A laborban bűz terjengett.

David Coleman kivételével mindenki dohányzott. Pearson hatalmas szivarfüstfelhőkkel próbálta leküzdeni a szagot, amely a fedelek leemelése után a csészékből áramlott. Egyszer csöndben megkínálta Colemant egy szivarral, s a fiatalabb kórboncnok rá is gyújtott, de úgy találta, ettől csak rosszabb lett a levegő, s hagyta kialudni.

A fiatal kórházi küldönc, aki Bannister esküdt ellensége volt, nagyon élvezte a helyzetet. Minden belépéséhez volt egy-egy új szövege. Először azzal nyújtotta át Bannisternek a csészéket: - Végre rájöttök, hová kell küldeni a szart. - Egy másik alkalommal így szólt Coleman doktorhoz: - Pompás, új ízek, doktor úr! - végül Pearson elé rakott le néhány csészét ezzel a kísérőszöveggel: - Cukrot és tejszínhabot nem parancsol hozzá, doktor úr? - Az öreg annyira elmélyedt a munkájában, hogy rá se ordított a fiúra, csak tovább jegyzetelt. John Alexander egyenletes tempóban dolgozott; csak a

munkájára gondolt. Könnyed, gyors mozdulattal nyúlt most is az egyik csészéért, és leemelte róla a fedelet. Átnyújtott Colemannek egy Petri-csészét, és grafitceruzával ráírta a megfelelő sorszámot. Fanyélre erősített kis platinakarikát vett elő, és lángban sterilizálta. A karikával benyúlt a székletmintába, kiemelt belőle egy kis darabot, majd a steril só oldatot tartalmazó kémcsőbe helyezte. Ezt a műveletet megismételte, aztán a platinakarika segítségével az oldat egy részét lassú, egyenletes mozdulatokkal fölkenete egy tálcára. Így jött létre egy-egy tenyészet.

Címkét ragasztott a kémcsőre, és egy állványra helyezte. Felállt, és a Petri-csészét a tenyészetet tartalmazó tálcával együtt átvitte az inkubátorba. Itt tárolják majd másnapig arra az esetre, ha netán szubkultúrákat is kell belőle tenyészteni. Ezt a munkát nem lehetett elkapkodni.

Mikor megfordult, David Coleman állt előtte. Nem törődve Pearsonnel, John hirtelen megszólalt: - Doktor úr, szeretnék valamit mondani.

- S mi legyen az? - kérdezte Coleman, közben betett egy másik Petri-csészét az inkubátorba, s becsukta az ajtaját.

- Úgy döntöttem... azaz döntöttünk, hogy megfogadjuk a tanácsát. Jelentkezem az orvosi egyetemre.

- Örömmel hallom - mondta őszintén Coleman. - Biztos vagyok benne, hogy érdemes lesz.

- Mi lesz érdemes? - kapta fel a fejét Pearson.

Coleman visszaült a helyére, s nekilátott a következő székletminta feldolgozásának. - John most mondta el, hogy jelentkezni akar az orvosi egyetemre.

- Aha - dühnyögte Pearson. - És addig miből fognak élni?

- Egyrészt a feleségem munkát vállal, doktor úr. Másrészt arra gondoltam, hogy a lyukas órák alatt én is végezhetnék laboratóriumi munkát. Nem egy orvostanhallgató megteszi - felelte Alexander, majd Colemanre nézett, és hozzátette: - Biztosan nem lesz könnyű, de úgy gondoljuk, megéri.

- Értem - mondta Pearson nagy füstfelhőt fújva, s letette a szivarját. Látszott, hogy még mondani akar valamit, de aztán csak annyit kérdezett: - Hogy van a felesége?

- Köszönöm, elég jól. Nem lesz semmi baja - felelte minden indulat nélkül Alexander.

Pearson kis hallgatás után hozzátette: - Szeretném, ha mondhatnék magának valami vigasztalót. De azt hiszem, a szavak nem sokat érnek ilyenkor.

- Nem, doktor úr. - Alexander az öreg szemébe nézett: - Én is azt hiszem.

Vivian egyedül volt a kórházi szobában, s megpróbált olvasni: az anyja hozott neki egy regényt. De képtelen volt felfogni az egymás után sorakozó szavak értelmét. Sóhajtván letette a könyvet. Most már nagyon bánta, hogy eltiltotta Mike-ot a látogatástól. Arra gondolt, talán üzenhetne neki. No és itt a telefon; ha felhívna, percekben belül megjelenne a fiú. Vivian most már nem tudta, valóban szükség volt-e erre a pár napos távollétre, hogy mindent végiggondolhasson. Végül is szeretik egymást: nem elég ez?

Hívja? Ne hívja? Már majdnem fölemelte a kagylót, amikor győzött benne az akaraterő. Várnia kell. Ez már a máso-

dik nap. A maradék három már gyorsan elmegy, és akkor az övé lesz Mike - egyszer s mindenkorra.

Mike Seddons az ügyelet félórás szünetében bement a személyzeti társalgóba, leült az egyik öblös bőr karosszékre, s pontosan azt tette, amire Vivian kérte: átgondolta, milyen is lenne az élete egy féllábú feleséggel.

HUSZONHARMADIK FEJEZET

Kora délután volt. Négy nap telt el azóta, hogy a Three Counties Kórházban fölfedezték az első tífuszos megbetegedéseket. Harry Tomaselli irodájában Orden Brown és Kent O'Donnell komoly képpel, csöndben hallgatta, mit telefonál az igazgató.

- Igen, értem - mondta Tomaselli. Elhallgatott, aztán folytatta: - Fel fogunk készülni erre az eshetőségre is. Tehát öt órákor. Visszontlátásra - azzal letette a telefont.
- Nos? - kérdezte türelmetlenül Orden Brown.
- A Városi Egészségügyi Hivatal ma estig ad nekünk időt - felelte Tomaselli. - Ha addig nem találjuk meg a bacilusgazdát, be kell zárunk a konyhát.
- Tudod, mit jelent ez? - pattant fel O'Donnell izgatottan.
- És ők tudják? Hiszen ez annyi, mintha magát a kórházat záránk be! Nem mondtad nekik, hogy csak néhány beteg étkeztetését tudjuk külső segítséggel megoldani.
- De mondtam -felelte még mindig nyugodtan Tomaselli.
- Nem érdekli őket. Attól félnek, hogy a járvány elterjed a városban.
- Nincs semmi újság a kórbonctanon? - kérdezte Orden Brown.
- Nincs - rázta a fejét O'Donnell. - Még mindig dolgoznak. Fél órája jártam ott.
- Ezt egyszerűen nem értem! - fakadt ki Brown. O'Donnell még soha nem látta ilyen izgatottnak. - Négy nap telt el, tízen kapták meg a tífuszt a kórházban, köztük négy betegünk is, de még mindig nincs meg a fertőzés góca!
- Nagy munka ez a laboratóriumnak - magyarázta O'Donnell. - Biztos, hogy nem vesztegetik az időt.
- Én nem hibáztatok senkit - vágta rá Orden Brown. - Legalábbis most még nem. De föl kellene már mutatnunk valamilyen eredményt.
- Joe Pearson szerint holnap délelőttre várhatóan végezik az összes tenyésztéssel. Ha a bacilusgazda tényleg a konyhai dolgozók egyike, akkor addigra megtalálják. Nem tudnád rábeszélni az egészségügyieket - fordult Tomasellihez - hogy legalább holnap délig adjanak haladékat?
- Az igazgató nemet intett. - Már megpróbáltam. De már így is négy napot adtak, nem várhatnak tovább. Ma reggel megint itt járt a városi egészségügyi biztos, s ötre visszajön. Ha addig semmit nem tudunk neki mondani, sajnos végre kell hajtánunk a rendelkezéseiket.
- Addig is mit tegyünk? - kérdezte Orden Brown.
- Az osztályom már megkezdte a felkészülést arra az esetre, ha bezárjuk a kórházat - mondta Tomaselli, s hangjából döbbszent hitetlenkedés érződött. A szomorú csöndet ismét az igazgató törte meg. - Kent, vissza tudnál jönni ötre, hogy

együtt fogadjuk az egészségügyi biztost
- Igen - felelte rosszkedvűen O'Donnell. - Azt hiszem, il-
lik itt lennem.

A laborban mindhárom ember feszült tempóban, de már a végkimerülés határán dolgozott.

Pearson is megviseltnek látszott, karikás szeme, lassú moz-
dulatai fáradtságról tanúskodtak. Az elmúlt négy napot és
három éjszakát a kórházban töltötte, naponta csak pár órát
aludt az irodájába bevitetett derékaljon. Két napja nem bo-
rotválkozott, ruhája gyűrött volt, a haja borzas. Csak néhány
órára távozott a második napon a kórbonctanról, de senki
nem tudta, hova ment, hiába érdeklődött Colemannél
O'Donnell és az igazgató. Aztán ugyanolyan váratlanul meg-
érkezett, ismét nem adott magyarázatot a távolmaradására, s
folytatta a tenyészetek és szubkultúrák vizsgálatát.

- Mennyi van készen? - kérdezte most.

Coleman a listájára pillantott: - Nyolcvankilenc. Tehát
még ötöt kell az inkubátorban tartanunk holnap reggelig.
David Coleman valamivel frissebbnek látszott idősebb
kollégájánál, s nem volt annyira zilált a külseje, de belül olyan
fáradtságot érzett, hogy egyáltalán nem volt benne biztos,
nem fog-e előbb kidőlni a sorból, mint Pearson. Az öreggel
ellentétben ő mindhárom éjjel hazament aludni. Rendszerint
éjfél tájban távozott a laborból, s másnap reggel hatkor kezdte
újra a munkát.

Akármilyen korán érkezett is, John Alexandert csak egy-
szer tudta megelőzni, és akkor is mindössze pár perccel.

A többi napon már ott találta a fiatalembert valamelyik pa-
don. Az óramű pontosságával végezte a munkáját precíz, ta-
karékos mozdulatokkal, minden teszt eredményét olvasható,
sőt szép kézírással rögzítve. Arra sem volt szükség, hogy a
munka megkezdése után további utasításokat adjanak neki.
Nyilvánvalóan értette a dolgát, s olyan jól tudta, mi a teendő,
hogy Pearson csak néhány percig figyelte, mit csinál, aztán
helyeslően bólintott, s a továbbiakban hagyta, hogy önállóan
dolgozzék.

Pearson most tőle kérdezte: - A szubkultúrákkal hogy ál-
lunk?

Alexander a jegyzeteiből olvasta: - A már megvizsgált
nyolcvankilenc minta közül negyvenkettőt tettünk félre
szubkultúras tenyészetre, és kétszáznyolcvan szubkultúrát
telepítettünk.

Pearson gyors fejszámolás után félig-meddig magában
összegezte: - Ez annyit jelent, hogy még százötven szubkultúrát
kell megvizsgálni a holnapiakkal együtt.

Coleman elgondolkodva nézte Alexandert. Vajon mi jár-
hat a fejében? Vajon azért veti bele magát ilyen intenzíven a
munkába, hogy legalább erre az időre elfeledkezzék szemé-
lyes fájdmáról? Négy napja halt meg a gyermeke. A sokk
nyomai - legalábbis látszólag - már eltűntek. Coleman azon-
ban gyanította, hogy ezek az érzelmek még nem üledphet-
tek le. Erre utalt az is, hogy a fiatalember szóba hozta egyete-
mi terveit. Coleman azóta nem tért vissza a témára, de feltette
magában, hogy alaposan megbeszéli majd a dolgot Alexan-
derrel, mihelyt véget ér ez a hadiállapot. Úgy érezte; saját ta-

pasztalatai alapján sok jó tanácsot adhatna neki. Főleg anyagi szempontból nem lesz könnyű a helyzete: le kell mondania a fix jövedelméről. De Coleman felhívhatja a figyelmét a csapdákra, és megmagyarázhatja neki, milyen vezérelveket tartson szem előtt.

A laboratóriumi csapat egyik tagját, Carl Bannistert egyelőre fölmentették a munka alól. A vezető laboráns végig dolgozott három napot és csaknem három éjszakát, egyedül végezte a rutinmunkát, és közben néha a többieknek is besegített. Ma reggelre teljesen elment a hangja, s szemmel láthatóan olyan közel állt a teljes kimerüléshez, hogy Coleman Pearson megkérdése nélkül hazaküldte: Bannister hálásan és tiltakozás nélkül távozott.

A székletminták előkészítése folyamatosan haladt. A második nap azonban már elő kellett venniük az inkubátorokból azokat, amelyeket először tettek be. Pearson megosztotta az erőket: ő és John Alexander végezte a munka második fázisát, míg David Coleman a további beérkező székletmintákat preparálta.

Az inkubátorból kiemelt Petri-csészék rózsaszín felületén apró, nedves baktériumtenyészetek nyüzsgtek az előző nap odaplántált emberi székletdarabkák helyén. Minden egyes tenyészetben több millió baktérium hemzsegett, s a következő lépés a nyilvánvalóan ártalmatlan tenyészetek elválasztása volt azoktól, amelyek még további vizsgálatra szorultak.

A rózsaszínű tenyészeteket azonnal félre lehetett tenni, ezekben biztosan nem volt tífusz baktérium. A halványabb tenyészetekben már megbújhattak a kórokozók, így ezeket különböző cukros oldatokkal teli kémcsövekbe helyezett szubkultúrákra kellett osztani. Minden tenyészethez tíz kémcső tartozott, tíz különböző reagenssel. Az inkubátorban ezeknek kellett aztán kimutatniuk valamelyik székletmintában a kórokozók jelenlétét.

Most, a negyedik napon már valamennyi székletminta beérkezett: minden dolgozóé, aki valamilyen módon részt vett az étel átvételében, elkészítésében és felszolgálásában. Az összes minta feldolgozásával azonban csak másnapra készülhettek el. A kétszáznyolcvan kész szubkultúra inkubátorokban, illetve állványokon állt a laborban. Ezek jó részét már ellenőrizték is, de sajnos egyik sem származott attól a feltételezett bacilusgazdától, akinek az azonosításán éjt nappallá téve fáradoztak már napok óta.

Megszólalt a telefon. Pearson ült hozzá a legközelebb, ő vette föl. - Tessék! - mondta. - Nem, egyelőre semmi. Most is csak azt mondhatom: mihelyt találunk valamit, azonnal szólok - ígérte, és letette a kagylót.

John Alexandert hirtelen ólmos fáradtság kerítette hatalmába. Lezárt egy adatlapot, majd lerogyott egy egyenes hátú laboratóriumi székre. Némi megkönnyebbüléssel hunyta le a szemét.

- Miért nem pihen néhány órát, John? - kérdezte David Coleman. - Fölmehetne egy kicsit a feleségéhez.

Alexander újra föltápáskodott. Tudta, hogyha túl sokáig marad így ülvé, könnyen elalhat. - Megcsinálok még egy so-

rozatot - mondta - aztán majd fölmegeyek.

Kívett egy újabb kémcsőállványt az inkubátorból, maga elé tett egy adatlapot, és megkezdte az újabb tíz kémcső ellenőrzését. A falióra pillantott, s meglepetten látta, hogy lassan ennek a napnak is vége: tíz perc múlva öt.

Kent O'Donnell letette a telefont, s Harry Tomaselli kimondatlan kérdésére azt felelte: - Semmi újság.

A nyírfá burkolatú igazgatói irodában csend volt, mindketten komoran vették tudomásul, mit jelent mindez. Tudták, hogy a kórházban nemsokára megáll az élet. Kora délután óta életbe léptek a Harry Tomaselli által pár napja hozott új rendszabályok, melyek olyan mértékben korlátozták a kórház szolgáltatásait, amennyire azt a konyha várható bezárása szükségessé tette. A másnapi reggelivel kezdődően száz olyan beteg ételét, akik nincsenek mozgítható állapotban, a környékbeli vendéglő főzi meg és szállítja be. Akit csak lehet, hazaküldenek, másokat, akik még feltétlenül kórházi ápolásra szorulnak, de viszonylag jobb állapotban vannak, más egészségügyi intézményekbe szállítanak át Burlingtonben és környékén.

Harry Tomaselli már egy órával ezelőtt kiadta az utasítást a kórház kiürítésére, mert tudta, hogy a művelet jócskán az éjszakába nyúlik majd. A város minden rendelkezésre álló mentőautója felsorakozott már a kórház mentőbejáratánál. A kórtermekben és a betegszobákban serényen dolgoztak a nővérek és orvosok, a betegeket hordályakra vagy tolószékekbe helyezték át az ágyakból, hogy készen álljanak a váratlan utazásra. Keserű gondolatok keringtek mindazok fejében, akik egyáltalán ráértek gondolkozni. Negyvenéves fennállása során a Thiee Counties először kényszerült rá, hogy bezárja kapuit a betegek és a sérültek előtt.

Halk kopogás után Orden Brown lépett be Tomaselli szobájába. Figyelmesen végighallgatta az igazgató beszámolóját arról, mi minden történt déli találkozásuk óta. - A városi egészségügyi hatóság emberei itt voltak már? - kérdezte. - Még nem - felelte Tomaselli. - Mostanra várjuk őket. - Hát akkor én is itt maradok, ha nincs ellene kifogása - mondta Brown. Rövid hallgatás után O'Donnellhez fordult: - Ez most nem fontos, Kent, de szólok, mielőtt kimenne a fejemből. Felhívott Eustace Swayne, és arra kért, mondjam meg neked, hogy látogasd meg, ha vége ennek a kalamajkának. A kérés pimaszságától O'Donnellnek elállt a lélegzete. Nyilvánvaló, miért akar beszélni vele Swayne: nem lehet más oka, csak az, hogy a történetek ellenére is latba akarja vetni pénzét és befolyását barátja, Joseph Pearson érdekében. Az utóbbi napok eseményei után szinte hihetetlen, hogy létezik ekkora elvakultság a világon. O'Donnell dühösen fakadt ki: - A pokolba Eustace Swayne-nel meg az egész birodalmával! - Szeretnék emlékeztetni rá - figyelmeztette fagyosan Orden Brown - hogy az igazgatótanács egyik tagjáról beszélsz. Akármilyen fenntartásaid vannak is vele szemben, udvariassan kell bánnod vele. O'Donnell lángoló tekintettel nézett Orden Brown szemé-

be. Jól van, gondolta, ha harc, hát legyen harc. Egy életre elegendem van a kórházi politikából!

Ebben a pillanatban megszólalt egy csengő az igazgató íróasztalán. - Mr. Tomaselli - szólt be egy lány a hangosbeszélőn - megérkeztek az egészségügyi biztosok.

Négy óra ötvenöt perc volt.

Megkondultak a Megváltó Templomának harangjai, akár csak azon a hat héttel ezelőtti reggelen, amikor Kent O'Donnell az első figyelmeztetést kapta, hogy a kórházban valami nincs rendben. Kis csoport haladt végig a kórház folyosóin: O'Donnell, Orden Brown, Harry Tomaselli és doktor Norbert Ford, Burlington város egészségügyi biztosa. őket követte Straughan főnővér, aki épp akkor érkezett az igazgatói irodához, amikor elindultak, meg Ford doktor egyik beosztottja, akinek a nevét O'Donnell nemjegyezte meg a kölcsönös bemutatkozásakor.

Miután az első dühe lecsillapult, a sebész főorvos örült, hogy az ellenőr megérkezésének híre félbeszakította Orden Brownnal folytatott beszélgetését, amely minden bizonnyal heves vitává fajult volna. Tudta, hogy az elmúlt napok során mindnyájukban sok feszültség halmozódott fel, s hogy az igazgatótanács elnöke végül is csak egy üzenetet adott át neki. O'Donnell nem is Brownra volt dühös, hanem Eustace Swayne-re, s fel is tette magában, hogyha kimásznak ebből a csávából, azonnal felkeresi. Azt is elhatározta, hogy nem érdekli, mit mond Swayne, őszintén fog beszélni vele, bármi legyen is a következménye.

A csoport O'Donnell javaslatára indult el a kórbonctani osztályra. - Szeretném, ha legalább látná, hogy mindent megtettünk a fertőzés gócéjának felderítésére - mondta Fordnak.

Az egészségügyi biztos eleinte nem akart kötélnek állni. - Senki sem állítja, hogy nem tetted meg mindent. Különben is kétkem, hogy bele tudnék szólni a kórboncnokok munkájába - felelte. O'Donnell azonban addig erősködött, míg végre sikerült rábeszélnie, hogy menjenek le a laboratóriumba.

John Alexander felnézett, amikor beléptek, majd folytatta a megkezdett vizsgálatot. Pearson felállt, üdvözlésükre sietett, már amúgy is foltos laboratóriumi köpenyébe törölve a kezét. Tomaselli intésére David Coleman is követte példáját.

O'Donnell bemutatta az orvosokat a látogatóknak. Mikor doktor Ford kezét rázott Pearsonnel, megkérdezte tőle: - Találtak már valamit?

- Még nem - válaszolta Pearson, majd körbement a laboratóriumban. - Mint láthatja, még dolgozunk.

- Joe, azt hiszem, jobb, ha tudod - mondta O'Donnell -, hogy doktor Ford elrendelte a konyhánk bezárását.

- Ma? - kérdezte hitetlenkedve Pearson.

- Sajnos ez a helyzet - bólintott komoran az egészségügyi biztos.

- De ezt nem tehetik velünk! Ez egyszerűen nevetséges! - fakadt ki a tőle megszokott indulattal Pearson: most megint a régi volt, a hangja mennydörgött, a szeme tüzesen villogott fáradt arcában. - Az ördögbe is, inkább végigdolgozzuk az éjszakát, s holnap délig minden szubkultúrával végzünk! Ha

van bacilusgazda, addigra biztosan megtudjuk, ki az!

- Sajnálom - mondta doktor Ford - de ezt a kockázatot már nem vállalhatjuk.

- De ha bezárjuk a konyhát, bezárhatjuk az egész kórházat! - füstölgött Pearson. - Holnap reggelig csak tudnak várni! Legalább reggelig!

- Sajnos addig sem - felelte Ford udvariasan, de határozottan. - Különben sem egyedül hoztam ezt a döntést. A város nem vállalhatja a járvány kockázatát. A tífusz pillanatnyilag még nem terjedt túl a kórház falain, de ez most már bármelyik pillanatban bekövetkezhet.

- A vacsorát még felszolgáljuk, Joe - szólt közbe Tomaselli - de ez lesz az utolsó étkezés. Akit lehet, hazaküldünk a betegek közül, a többiek nagy részét pedig elszállítjuk. Csend volt. Pearson arca megvonaglott. Mélyen ülő, véres szeme csaknem könnybe lábadt. - Nem hittem volna, hogy valaha is megérem ezt a napot... - suttogta alig hallhatóan.

- Az igazat megvallva, Joe, én sem hittem volna - mondta O'Donnell, míg a többiek tapintatosan elfordultak. A látogatók már az ajtóhoz értek, amikor John Alexander megszólalt: - Megvan!

Mintegy varázsütésre, mindenki megállt. Pearson izgatottan kérdezte: - Mi van meg?

- A tífusz- felelte Alexander az előtte álló kémcsőállványra mutatva.

- Hadd lássam! - rohant át a laboratóriumon Pearson. A többiek a lélegzetüket is visszafojtották. Pearson tekintete végigszaladt a kémcsövek során. Idegesen megnyalta a szája szélét. Ha Alexander nem téved, erre a pillanatra vártak mostanáig. - Olvassa föl a listát! - mondta Alexandernek.

John elővett egy kézikönyvet, amely a kémcsövekbe helyezett baktériumok biokémiai reakcióinak táblázatánál volt kinyitva. A Szalmonella-típusok című oszlopra helyezte az ujját, és felkészült a felolvasásra.

Pearson kézbe vette az első kémcsövet: - Glukóz! - mondta.

Alexander a táblázatból olvasta: - Savképződés, gáz nélkül.

Pearson bólintott. Helyére tette a kémcsövet, és kiemelt egy másikat: - Laktóz!

- Se sav, se gáz - olvasta Alexander.

- Úgy van. Dulcitol!

- Se sav, se gáz - olvasta ismét Alexander.

- Szukróz!

- Se sav, se gáz. - Ismét a tífuszbacilusraj jellemző reakció. A teremben egyre növekedett a feszültség.

Pearson fogta a következő kémcsövet: - Mannitol!

- Sav igen, gáz nem.

- Helyes! Gyerünk tovább! Maltóz!

- Sav igen, gáz nem.

Pearson bólintott. Hat már stimmel, csak a többi négy is jó legyen. - Xylóz! - mondta.

- Sav igen, gáz nem - olvasta ismét Alexander.

Ez hét.

- Arabinóz!
- Vagy sav gáz nélkül, vagy nincs reakció.
- Ez nyolc. Már csak kettő van hátra.
- Ramnóz!
- Nincs reakció.

Pearson a kémcsőre nézett. - Nincs reakció - suttogta izgatottan.

Az utolsó.

- Indoltermelés - olvasta Pearson az utolsó kémcsőről.
 - Negatív - mondta Alexander, és becsukta a kézikönyvet.
- Pearson a többiekhez fordult. - Megvan a bacilusgazda, semmi kétség.
- Ki az? - kérdezte Tomaselli.
 - A hetvenkettes - olvasta le Pearson a Petri-csészéről.

David Coleman már a kezében tartotta a megvizsgált személyek listáját, amelyet maga állított össze. - Charlotte Burgess - közölte.

- Ismerem! - vágta rá azonnal Straughan nővér. - A felszolgálópultnál dolgozik.

Mindenki önkéntelenül az órára nézett. Öt óra múlt hét perccel.

- A vacsora! - kiáltott fel Straughan nővér. - Most kezdik felszolgálni a vacsorát!

- Az ebédlőbe! Gyorsan! - kiáltott fel Tomaselli, s máris az ajtónál termett.

A kórház második emeleti folyosóján az ügyeletes főnővér kissé zavartan lépett be Vivian szobájába, miután egy pillanattal ellenőrizte az ajtószámot.

- Igen, maga Vivian Loburton - olvasta egy íromparról, majd ceruzával jelet tett rá. - Magát a Nyugati Klinikára viszik át.

- Mikor? - kérdezte Vivian. Már délután megtudta, hogy költözik a kórház, és azt is, hogy miért.

- A mentők most nagyon túl vannak terhelve - mondta a főnővér. - Azt hiszem, néhány órát még várnia kell, úgy este kilencig. Majd a saját ápolónője segít felkészülni. Bőven lesz rá idő.

- Köszönöm - felelte Vivian.

A főnővér esze már a következő betegen járt; bölintott és távozott.

Most kellene felhívni Mike-ot, gondolta Vivian. Az öt nap ugyan csak holnap délután jár le, de erre egyikük sem számíthatott. Különb is, már megbánta az egészszet, ostoba és fölösleges ötletnek tartotta. Bár ne is jutott volna eszébe.

Az ágya mellett álló telefonért nyúlt, s ezúttal habozás nélkül vette föl a kagylót. Mikor a központ jelentkezett, doktor Michael Seddonst kérte.

- Kis türelmet!

Pár percig várnia kellett, majd ismét hallotta a központos hangját: - Doktor Seddons nincs a kórházban. Elment az egyik mentőkocsival. Szólhatok valaki másnak?

- Köszönöm, nem - mondta Vivian. - Csak üzenetet szeretnék hagyni neki.

- Orvosi ügyben?

- Voltaképpen nem - felelte némi habozás után Vivian. -

Magánügyben.

- Pillanatnyilag csak sürgős orvosi üzeneteket adhatok t.

Kérem, hívjon később - mondta a központos, és máris kattant a telefon. Vivian lassan letette a kagylót.

Hallotta, hogy kint a folyosón nagy a lárma, a mozgolódás.

Valaki harsány hangon utasításokat adott, aztán valami leesett a földre, valaki nevetett. Tulajdonképpen nem volt semmi rendkívüli a dologban, Vivian mégis úgy érezte, osztoznia kell az általános izgalomban. Tekintete ekkor a takarójára esett, arra a lapos részre, ahol a bal lába véget ért. Most döbbenet rá először, hogy félelmetesen és végzetesen egyedül van.

- Mike, drágám! - suttogta. - Mike, bárhol vagy, kérlek, gyere ide gyorsan!

Penfield nővér éppen belépett volna az ebédlőbe, amikor észrevette a gyors léptekkel közeledő csoportot. Az igazgató és doktor O'Donnell haladt az élen, közvetlenül a nyomukban Mrs. Straughan, a diétás nővér, akinek hatalmas melle táncolt az erőlködéstől, ahogy megpróbált lépést tartani velük. Harry Tomaselli az ebédlő bejáratához érve lelassította a lépteit. - Szeretném, ha gyorsan és feltűnés nélkül csinálná - szólt oda Mrs. Straughannak.

A főnővér bólintott. Az egyik szolgálati ajtón beléptek a konyhába. O'Donnell odaintette Penfield nővért: - Kérem, hogyjöjjön velem, segítsen nekünk!

A további események gyorsan és fennakadás nélkül zajlottak le. Az egyik pillanatban még ott állt egy középkorú asszony a felszolgálópultnál, s a következő másodpercben már el is tűnt: Straughan nővér karon fogta, és hátravezette az irodájába. O'Donnell odaszólt a megriadt felszolgálónőnek: - Egy kis türelmet - majd intett Penfield nővérnek, hogy maradjon vele.

- Semmisítse meg az általa kimért ételt - mondta O'Donnell Straughan nővérnek. - Lehetőleg próbálja meg azt is visszazerezni, amit már kiadott. Szedje össze az összes edényt, amihez hozzányúlhatott, és főzesse ki őket.

Straughan nővér kiment a felszolgálópulthoz. O'Donnell utasításait pár perc alatt végrehajtották, s a vacsorára várók sora ismét megindulhatott. Csak azok látták, mi történt, akik a közvetlen közelben álltak.

A hátsó irodában O'Donnell így szólt a felszolgálónőhöz:

- Mrs. Burgess, kérem, ettől a pillanattól kezdve tekintse magát a kórház betegének. Ne ijedjen meg, később mindent megmagyarázunk.

Majd Penfield nővérhez fordult. - Kísérje ezt az asszonyt a fertőző betegek osztályára. Nem érintkezhet senkivel. Szólok doktor Chandlernek, majd ő intézkedik.

Elaine Penfield elvezette a rémült asszonyt.

Mrs. Straughan később kíváncsian kérdezte O'Donnelltől: - Mi lesz most vele, doktor úr?

- Majd gondját viselik - felelte a főorvos. - Egy időre elkülönítik, s a belgyógyászok alaposan megvizsgálják. A tífusz-bacilusgazdának gyakran van baj az epehólyagjával, és nála is ez a helyzet, valószínűleg meg kell operálni. Aztán persze ellenőrizni kell a többi fertőzöttet is. Majd Harvey Chandler

elintézi.

Az iroda telefonján Harry Tomaselli intézkedett: - Igen, jól értette. Le kell fűjni mindent: az átszállításokat, a rendkívüli elbocsátásokat, a kívülről megrendelt ételt, mindent. Ha mindez megvan, szólhatnak a betegfelvételnek - itt O'Donnelle vigyorgott - hogy a Three Counties ismét teljes gőzzel üzemel.

Tomaselli letette a telefont, és megköszönte a kávé, amit Mrs. Straughan töltött neki a saját főzőjéből.

- Mrs. Straughan - mondta neki - eddig még nem volt időm szólni, de most már elárulhatom, hogy megkapja az új mosogatógépeket. Az igazgatótanács jóváhagyta az igénylést, és már meg is rendeltük őket. Remélem, a jövő héten megérkeznek.

A diétás nővér bólintott: nyilván várta már ezt a hírt. Sőt már máson járt az esze: - Ha már itt van, igazgató úr, szeretném, ha megnézné a hűtőszekrényemet. Nagyobbra kellene cserélni. Remélem, ezúttal nem lesz szükség egy újabb járványra, hogy elismerje az igazamat - nézett rá szúrós szemmel.

Az igazgató nagy sóhajjal állt fel. - Neked van még elintéz-nivalód? - kérdezte O'Donnelltől.

- Ma már semmi - felelte az. - Holnap azonban lesz valami, aminek személyesen akarok a végére járni.

Eustace Swayne-re gondolt.

HUSZONNEGYPEDIK FEJEZET

David Coleman rosszul aludt az éjjel. Gondolatai egyre csak a kórház, a kórbonctani osztály és dr. Joseph Pearson körül forogtak.

Az elmúlt napok eseményei mit sem változtattak azon a tényen, hogy doktor Pearson vétkes Alexanderék gyermekének halálában. A felelőssége semmit sem csökkent ez alatt az egy hét alatt. Arról sem változott meg Coleman véleménye, hogy a Three Counties kórbonctani osztályán az ügyintézés siralmasan szervezetlen, régimódi, s hogy az eredményes munkát özönvíz előtti módszerek és felszerelések hátráltatják, amelyeket már rég szemétre kellett volna dobni.

Az utóbbi négy nap során Coleman mégis úgy találta, hogy Pearson iránti érzelmei megváltoztak, éspedig kedvező irányban. Vajon miért? Egy hete még úgy nézett Pearsonre, mint egy szenilis pancserra, aki makaacsul ragaszkodik a hatalmához, holott eljárt fölötte az idő. Azóta voltaképpen semmi különös nem történt, ami megingathatta volna ebben a meggyőződésében. Akkor vajon most miért találta olyan kellemetlennek ezt a gondolatot?

Az igaz, hogy a tífuszjárvány alatt az öreg olyan határozottan intézkedett, hogy hasonlóra Coleman nemigen lett volna képes. Ez persze nem meglepő, hiszen ilyen helyzetekben sokat számít a tapasztalat, amellyel Pearson bőven rendelkezett.

De nem is ez a lényeg. Nem ezért lett a Pearsonról alkotott véleménye bizonytalanabb, kevésbé egyértelmű. Egy hete még - egykori érdemeitől függetlenül - nem sorolta az igazán

intelligens emberek közé az öreget. Most már nem volt ilyen biztos a dolgában, és sejtette, hogy szilárd álláspontja később más pontokon is megrendülhet.

Az álmatlanul töltött éjszaka miatt korán érkezett meg a kórházba; alig múlt nyolc óra, mikor belépett a kórbonctani irodára. Pearson íróasztalánál Roger Mc Neil ült.

- Jó reggelt! - köszöntötte Mc Neil. - Maga az első. Azt hiszem, a többiek idebent alszanak valahol.

- Nagyon elmaradtunk a többi munkával? - kérdezte Coleman.

- Nem vészes - felelte Mc Neil. - A kevésbé sürgős anyag kissé összegyűlt, de az igazán fontos dolgokat elintéztam menet közben. Seddons sokat segített - tette hozzá. - Mondtam is neki, hogy maradjon inkább a kórbonctanon, ne menjen vissza a sebészetre.

Colemant még valami nyugtalanította. - Mi van a kislánnyal, akinek amputálták a lábát? Felboncoltuk már az amputált végtagot? - Emlékezett rá, hogy emiatt szakmai vitája volt Pearsonnel.

- Nem - felelte Mc Neil a jegyzőkönyvek között kotorászva. Megtalálta, amit keresett: - Vivian Loburtonnek hívják olvasta. - Nem volt sürgős ügy, ezért nem is fogtam hozzá. A láb még mindig a hűtőben van. Meg akarja csinálni?

- Igen, megcsinálom - mondta Coleman.

Elvette Mc Neiltől a jegyzőkönyvet, és a boncterembe ment. A hullaház hűtőkamrájából elővette a lábát, s letekerte róla a gézt. A hús hideg volt és fehér, a vér megalvadt a vágás helyén, combközépen. Coleman megtapogatta, s azonnal megtalálta a daganatot. Kemény csomó volt, közvetlenül a térd alatt. Kést vett a kezébe, és mélyen belevágott. Igen érdekes dolgot tapasztalt.

A komornyik elvette Kent O'Donnell felöltőjét és kalapját, hogymajd mindkettőt beakasztotta egy szekrénybe a homályos, tágas előszobában. O'Donnell körülnézett, és azon töprengett, vajon hogyan szerethet valaki ilyen helyen élni, akár gazdag, akár nem. Aztán arra gondolt, hogy egy olyan embernek, mint Eustace Swayne, ez a sivár tágasság, a csiszolt kőfal, a komor pompa talán a feudális hatalmatjelképezi s le-tűnt idők hangulatát idézi. Vajon mi történik majd ezzel a házzal, ha meghal az öreg? Lehet, hogy múzeumnak vagy képtárnak rendezik be, de az is lehet, hogy átadják az enyészetnek, amint az oly sok hasonló épülettel megtörtént. Nem valószínű, hogy Swayne után bárkinek kedve kerekednék benne lakni. úgy illik, hogy ezentúl ennek a háznak a kapuját délután ötkor bezárják, és csak másnap délelőtt nyissák ki. Vajon hogy érezhette magát gyermekkorában Denise ezek között a falak között?

- Mr. Swayne ma kissé fáradt, uram - mondta a komornyik. - Kérdezteti, hogy nincs-e ellene kifogása, ha a hálósobájában fogadja önt.

- Nincs - felelte O'Donnell. Arra gondolt, talán mégjobb is, ha a hálósobában hangzik el az, amit ma mondani akar. Ha Eustace Swayne netán gutaütést kap, legalább kényelmesen le lehet fektetni. O'Donnell követte a komornyikot a széles csigalépcsőn, majd a hosszú folyosón. Lépteik zaját el-

nyelte a süppedő szőnyeg. Egy vastag, szögekkel kivert ajtónál a komornyik megállt, s halkan kopogott, aztán bevezette a főorvost a tágas szobába.

O'Donnell először észre sem vette Swayne-t. A hatalmas kandallót nézte, amelyben egy nagy fahasáb lobogott. A tüztől csaknem elviselhetetlen hőség uralkodott a szobában; odakint is viszonylag meleg volt ezen az augusztus végi reggelen. Végül megpillantotta Swayne-t, aki párnákkal feltámasztva ült hatalmas ágyában, monogramos köntösében. Amint közelebb lépett hozzá, O'Donnell döbbenet láttá, hogymennyit romlott az öreg egészségi állapota legutóbbi találkozásuk óta, amikor itt vacsorázott Orden Brownnal és Denise-zel.

Köszönöm, hogy eljött - mondta Swayne. A hangja is gyengébb volt, mint azelőtt. Intett vendégének, hogy foglaljon helyet az ágy melletti széken.

O'Donnell leült. - Hallottam, hogy beszélni óhajt velem - kezdte, s közben magában igyekezett szelídebbre fogalmazni korábban kigondolt mondókáját. Joe Pearsonnel kapcsolatban persze esze ágában sem volt engedni, de elhatározta, hogy tapintatos lesz. Nem lenne szép dolog egy ilyen öreg és beteg emberrel tengelyt akasztani, hisz ő már nem teljes értékű harcos.

- Itt járt nálam Joe Pearson - mondta Swayne. - Azt hiszem, három nappal ezelőtt.

Szóval itt volt, amikor nem tudták a kórházban, hova tűnt.

- Gondoltam - felelte O'Donnell.

- Elmondta, hogy otthagyja a kórházat - folytatta az öreg.

Gyöngye hangjában nyoma sem volt annak a szemrehányásnak, amelyre O'Donnell felkészült.

- Igen, így van - felelte, s kíváncsian várta, vajon most mi következik.

Swayne rövid hallgatás után folytatta: - Azt hiszem, vannak olyan dolgok, amelyeken senki sem változtathat - mondta kissé keserűen, talán lemondóan.

- Igen, vannak - válaszolta O'Donnell szelíden.

- Joe Pearsonnek két kérése volt - folytatta Swayne. - Az egyik az, hogy a kórház újjáépítésére szánt adományomat ne kössem semmilyen feltételhez. Beleegyeztem.

O'Donnell hallgatott, s megpróbálta megemésztetni az iménti szavakat. Az öreg folytatta: - A másik kérése személyesjellelű volt. Van egy alkalmazottjuk a kórházban, hajol emlékszem, Alexandernek hívják.

- Igen. John Alexander, laboráns. - O'Donnell ismét nem tudta, hová akar kilyukadni Swayne.

- Ő az, akinek most halt meg a gyereke, ugye?

O'Donnell bólintott.

- Nos, Joe Pearson arra kért, hogy fedezzem a fiú egyetemi tanulmányainak költségeit. Ez természetesen nem esik nehezemre. A pénznek, hál istennek, azért néha még hasznát lehet venni.

Swayne egy vastag borítékot emelt fel a paplanról. - Már értesítettem az ügyvédemet. A fiúnak rendelkezésére áll majd egy bizonyos összeg, amelyből fedezheti a tandíját, és eltarthatja a feleségét is. Ha később szakorvos akar lenni, arra is futja. - Swayne elhallgatott. - De nekem ennél hosszabb tá-

vú terveim vannak - folytatta. Mintha már fárasztotta volna a beszéd. - Lesznek később mások is, akik majd ugyanígy rászolgálnak a támogatásra. Szeretnék alapítványt létesíteni, és a Three Counties orvostanácsára bízom, hogy kinek ítéli oda. Egyetlen feltételelem van csupán.

Eustace Swayne O'Donnell szemébe nézett, és kihívó daccal közölte: - Az alapítvány neve "Joseph Pearson orvosi ösztöndíj" lesz. Van ellene kifogása?

O'Donnell elszégyellte magát, s meghatottan válaszolta: - Már hogy lenne? Uram, azt hiszem, ez lesz életének egyik legnemesebb cselekedete.

- Az igazat mondd, Mike! - követelte Vivian. - Tudni akarom!

A lány az ágyán feküdt. Mike aggodalmas arckifejezéssel mellette állt. Először találkoztak Mike távolléte óta. Előző este, miután Vivian átszállítását lefűjték, újra megpróbálta telefonon utolérni Mike-ot, de hiába. Ezen a reggelen aztán jött hívás nélkül is, ahogy hat nappal ezelőtt megbeszélték. Vivian fürkésző pillantással nézte, s közben összeszorította a szívét a félelem.

- Vivian, beszélnem kell veled. - A fiú hangja remegett.

A lány nem felelt, csak mereven nézett a szemébe. Mike megnyalta kiszáradt ajkát. Érezte, hogy hevesen dobog a szíve, az arca meg elpirul. Az ösztöne azt diktálta, hogy sarkon forduljon és elrohanjon, de csak állt tehetetlenül, hiába kereste a megfelelő szavakat.

- Azt hiszem, Mike, tudom, mit akarsz mondani - szólalt meg színtelen hangon Vivian. Hirtelen minden érzés elszállt belőle. - Nem akarsz feleségül venni. Terhedre lennék most már így, ahogy vagyok.

- Vivian, drága...

- Ne, Mike! Kérlek, ne!

- Hallgass meg! - hadarta Mike. - Hallgass végig! Ez nem olyan egyszerű...

Ismét nem talált szavakat. Már három napja készült erre a percre, s latolgatta, hogyan mondja meg, bár tudta, hogy ez végül is már mindegy. Az utolsó találkozás óta Mike Seddons igen mélyre ásott saját lelkébe és lelkiismeretébe. Undorral és megvetéssel töltötte el, amit talált, de legalább megtudta az igazat. Most már biztos volt benne, hogy a házasságuk nem sikerülhet, és nem azért, mert Vivian alkalmatlan rá. Ő, Mike alkalmatlan.

A szigorú önvizsgálat pillanataiban rákényszerítette magát, hogy elképzelje kettőjüket minden lehetséges helyzetben. Látta, amint belépnek egy zsúfolt terembe: ő erősen, fiatalon, épen, karján a lassan, esetlenül vánszorgó Viviannel, aki esetleg bottal jár és mülába van. Látta magát, amint önfeláldozóan berohan a tengerbe, vagy lustán heverészik fürdőnadrágban a tűző napon, míg Vivian felöltözve ül mellette, és nem oszthatja meg vele ezeket az egyszerű örömeket, mert a múltban nem kellemes látvány, el kell takarni, ha viszont lecsatolják, az ember groteszk, tehetetlen báb lesz csupán, akit az emberek sajnálkozva bámulnak, vagy elfordítják róla a tekintetüket.

És nemcsak ez a baj.

Legyűrve ösztönös vonakodását és jobb érzését, a szeretkezéseikre is gondolt. Maga elé képzelte a lefekvés szertartását. Vajon Vivian le tudja-e majd csatolni a mülábát, vagy neki kell segítenie? Lehet-e élvezet a vetkőztetés, ha az ember tudja, milyen siralmas látvány fogadja a végén? És hogyan szeretkezne Vivian, mülábbal vagy anélkül? És ha azzal, milyen érzés lenne az élettelen műanyaghoz érni a saját eleven, forró bőrével? Ha meg anélkül, milyen érzés lenne a csonk tapintása? Vajon ki tudná-e egyáltalán elégíteni egymást? Mike Seddonsról szakadt a víz. A kútban, amelyet kiásott, meglátta saját képmását.

- Nincs mit magyaráznod, Mike - mondta elcsukló hangon Vivian.

- De van! Meg akarom magyarázni! Annyi mindenre kell mindkettőnknek gondolnunk! - Hadarva, kétségbeesett erőfeszítéssel próbálta megértetni Viviannel, milyen szenvedésen ment keresztül, mielőtt idejött. Még most is szüksége volt a megértésére.

- Nézd, Vivian - kezdte. - Végiggondoltam a dolgot, és hidd el, neked is jobb lenne, ha...

Magán érezte Vivian fürkésző pillantását. Még soha nem vette észre, hogy ilyen határozott és nyílt a tekintete.

- Kérlek, Mike, ne hazudozz - mondta. - Jobb, ha most elmégy.

Mike tudta, hogy hiába minden. Most már csak egyetlen vágya volt, hogy kijusson végre innen, s ne érezze magán Vivian pillantását. De még mindig képtelen volt elindulni. - Mi lesz veled? - kérdezte.

- Fogalmam sincs. Az igazat megvallva, eddig nem is nagyon gondoltam rá - mondta Vivian nyugodt hangon, de érezni lehetett, hogy ez nem kis erőfeszítésébe kerül. - Talán elvégzem a nővériskolát, ha engedik. Persze nem tudom, hogy valóban meggyógyultam-e, és ha nem, hány évem van még hátra. Ezt ugye nem lehet tudni, Mike?

Mike Seddonsban volt annyi jóézés, hogy lesüsse a szemét.

Az ajtóból még egyszer visszanezett. - Isten veled, Vivian - mondta: Vivian megpróbált válaszolni, de már erre sem volt ereje.

Mike Seddons a lépcsőn ment le a kórbonctani osztályra. A boncteremben David Coleman éppen egy lábat boncolt fel. A végtag fehér volt és élettelen, s vér serkent belőle Coleman kése nyomán. Seddons egy pillanatra maga elé képzelte nejlonharisnyában, magas sarkú cipőben. Aztán nem tudott ellenállni a kísértésnek, odament, és elolvasta a kartonról a láb tulajdonosának nevét.

Kitántorgott a folyosóra, de a mosdóig már nem jutott el. Ott hányt, az ajtó előtt.

- Á, doktor Coleman! Fáradjon be!

Kent O'Donnell udvariasan felállt az asztalától, amikor a fiatal kórboncnok belépett az irodájába. Coleman épp a boncolás nyomait mosta le magáról, amikor megkapta a sebész főorvos üzenetét.

- Foglaljon helyet, kérem - mondta O'Donnell, s egy vé-

sett aranytárcából cigarettával kínálta Colemant.

- Köszönöm - mondta Coleman. O'Donnell tüzet adott neki. Coleman kényelmesen hátradőlt a székében; ösztönösen érezte, hogy az, ami most következik, mérföldkő lesz az életében.

O'Donnell az ablakhoz támaszkodott, háttal a napsütésnek. - Gondolom, tud róla - kezdte - hogy doktor Pearson visszavonul.

- Igen, már hallottam - felelte Coleman, majd önmagát is meglepve hozzátette: - Tudja, az utóbbi napokban nem kímelte magát. Itt volt éjjel-nappal.

- Tudom. - O'Donnell a cigarettája végén izzó parazsat nézte. - De ez nem változtat a dolgokon. Nem tudom, ebben egyetértünk-e.

Coleman tudta, hogy a sebész főorvosnak igaza van. - Azt hiszem, igen - felelte.

- Joe azt mondta, hogy azonnal menni akar - folytatta O'Donnell. - Tehát a kórbonctanon megüresedett a főorvosi állás. Elvállalja?

David Coleman egy pillanatig tétovázott. Tulajdonképpen ez volt a szíve vágya: saját osztály, amelyet kedve szerint szervezhet újjá és korszerűsíthet; ahol magas szinten gyakorolhatja a hivatását, s illő rangjára emelheti a kórbonctant. Igen, erről álmodott.

De kételyek is gyötörték. Hirtelen megérezte a rá váró felelősség súlyát. Nem lesz majd feljebbvalója, aki megszabhatja a döntési kötelezettségtől; a végleges határozatot, a végső diagnózist neki kell kimondania. Vajon szembe tud-e nézni ezzel már most, ilyen fiatalon? Néhány évig még nyugodtan lehetne másodhegedűs. Később is kapna lehetőséget, van még ideje az előbbre lépésre. De aztán úgy érezte: nincs menekvés, ez a pillanat már akkor meg volt írva a sors könyvében, amikor először betette a lábát a Three Counties Kórházba.

- Igen - felelte végül. - Ha felajánlják, elfogadom.

- Elárulhatom, hogy fel fogják ajánlani - mosolyodott el O'Donnell. - Kérdezhetek még valamit?

- Tessék.

O'Donnell elhallgatott, a megfelelő szavakat kereste. Tudta, hogy amit most kérdez, mindkettőjüknek nagyon fontos lesz. Végül így szólt: - Elmondaná nekem, mi az elképzelése önmagáról és erről a kórházról, illetve az orvosi hivatásról általában?

- Nehéz ezt megfogalmazni - felelte Coleman.

- Megpróbálná mégis?

Coleman tétovázott. Igaz, hogy egyben-másban szilárdan hitt, de a hitét még önmagának sem fogalmazta meg egyértelműen. No nem baj, talán épp most jött el az ideje.

- Azt hiszem, a lényeg az - mondta megfontoltan - hogy mi, az orvosok, a kórház és az orvosi technológia valamilyen egyetlen cél, a betegek gyógyításának szolgálatában állunk. De azt hiszem, olykor hajlamosak vagyunk rá, hogy erről megfeledkezzünk. Elmerülünk a szakmai és tudományos kérdésekben, az újításban, és elfeledjük, hogy mindez az emberekért van. Emberekért, akiknek szükségük van ránk, akik számítanak a segítségünkre. Azt hiszem, kissé esetlenül fo-

galmaztam - tette hozzá végül.

- Nem - mondta O'Donnell. - Nagyon is jól fogalmazott. - Boldog volt. Az ösztöne nem csalt: jól választott. Előre látta, hogy kettejük - a sebész és a kórboncnok főorvos - együttműködése gyümölcsöző lesz. Együtt folytatják majd a megkezdett építő munkát, s a Three Counties továbbfejlődik. Biztosan elkövetnek majd néhány hibát is; ez elkerülhetetlen. De legalább a céljaik, az érzéseik azonosak lesznek. Szorosan együtt kell működniük: Coleman tapasztalatlanabb nála, s ő sok mindenben segíthet neki. Az elmúlt hetekben ő maga is sok újat tanult, például azt, hogy az ügybuzgalom közönnyt és önelégültséget is szülhet, s hogy sok út vezet a romlás felé. De máttól kezdve harcolni fog az önelégültség ellen, és ebben a harcban a kórbonctani osztály lehet a támasza, a fiatal doktor Colemannel az élen.

Eszébe jutott még valami: - Még azt szeretném megkérdezni, milyen érzéssel gondol Joe Pearson távozására? Hogy így kell elmennie?

- Nem vagyok biztos az érzéseimben - felelte Coleman. - Sajnos.

- No, néha nem is olyan rossz dolog a bizonytalanság - mosolyodott el O'Donnell. - Megóvja az embert a merev gondolkodástól. De van itt egy s más, amiről tudnia kell. Beszélgettem néhány idősebb kollégánkkal, s olyan esetekről meséltek, amelyekről eddig nem hallottam. Joe Pearson harminckét év alatt nagyon sokat tett ezért a kórházért, sok mindent, amit ma már nemigen emlegetnek, legalábbis előttünk nem. Ő szervezte meg például a véradó rendszert. Ma már különösnek tűnik, de ezért akkoriban óriási ellenállással kellett megküzdenie. Ő szervezte meg a szövettani bizottságot is, s ezzel nem egy ellenséget szerzett itt magának. A bizottság minden akadály ellenére létrejött, és nagyon nagy része volt később a sebészi munka színvonalának emelésében. Joe kutatásokat is végzett, elsősorban a pajzsmiriggyel kapcsolatban. Az eredmények ma már közismertek, de csak kevesen tudják, hogy ez az ő érdeme.

- Én sem tudtam - vallotta be Coleman. - Jó, hogy elmondta.

- Az ilyesmi könnyen feledésbe merül. Joe a laborban is sokat újított. Új felszerelést hozatott, új tesztekét honosított meg. Sajnos később eljött az az idő, amikor már nem érdekeltte semmi újdonság. Attól kezdve csak vegetált, és hagyta, hogy elrepüljön fölötte az idő. Mással is előfordul ilyesmi. Colemannek hirtelen eszébe jutott az apja, s a gyanúja, hogy az a vér, amely végül az Alexander gyerek halálát okozta, olyan vérátömlesztésből származott, melyet az apja adott évekkor elelőtt Rh-vizsgálat nélkül, holott azt márákoriban ismerte az orvostudomány.

- Igen, előfordul - helyeselt. Aztán mindketten felálltak, és elindultak kifelé.

- Nem kell szégyellni az érzelmeiket - mondta O'Donnell.

- Egy szép napon még magának is szüksége lehet rájuk.

- Fáradtan látszol, Kent - mondta Lucy Grainger.

Kora délután volt, s O'Donnell megállt egy pillanatra a központi folyosón. Lucy észrevétlenül lépett oda hozzá.

Drága Lucy, gondolta O'Donnell. Mindig olyan kedves, gyengéd, kiegyensúlyozott. Valóban nincs még egy hete, hogy el akartam menni Burlingtonból, hogy feleségül vehessem Denise-t? Most már nagyon távolinak tűnik az egész, nosztalgikus, rövid közjátéknak csupán. Én ide tartozom, itt kell maradnom jóban-rosszban.

Karon fogta Lucyt, s így szólt: - Azt hiszem, találkozunk kellene valamelyik nap. Annyi beszélőnivalónk van, nem?

- De - mosolygott rá Lucy nagy szeretettel. - Elvihetnél vacsorázni, mondjuk holnap.

Együtt mentek végig a folyosón, s Kent számára megnyugtató érzés volt, hogy Lucy ott van mellette. Lopva oldalra pillantott, s a nő arckifejezése azt sugallta, hogy még nagyon jó dolgok várnak rájuk. Talán egy kis idő a kölcsönös alkalmazkodáshoz, de végül majd rátalálnak a közös útra.

Lucy közben arra gondolt: az álmok olykor teljesülnek. Lehet, hogy nemsokára valóra válik az enyém is.

A kórbonctanon korán sötétedett. Ez volt a hátránya annak, hogy a hűvös alagsorban dolgozhattak. David Coleman felgyújtotta a villanyt, s eldöntötte, hogy első dolga lesz új helyet szerezni az osztálynak. Annak az időnek már vége, amikor a kórbonctant el kellett dugni a kórházak legmélyére. Nekik éppúgy szükségük van fényre és levegőre, mint bármely más osztálynak.

Belépett az irodába, s ott találta Pearson az íróasztalánál, amint épp a fiókjait ürítette ki. Mikor Coleman belépett, felnézett a munkájából.

- Érdekes - mondta - mennyi kacatot tud felhalmozni az ember harminckét év alatt.

David Coleman egy ideig csendben figyelte, majd megszólalt: - Sajnálom.

- Nincs mit sajnálnia - dörmögte Pearson. Végzett az utolsó fiókkal is, és néhány iratot betett a táskájába. - Hallom, új beosztást kap. Gratulálok.

- Szeretném, ha másként alakult volna - mondta őszintén Coleman.

- Most már mindegy - felelte Pearson, s becsukta táskáján a zárat. - Azt hiszem, nem hagyok itt semmit. Ha mégis találna valamit, küldje el a nyugdíjammal együtt.

- Szeretnék valamit elmondani - folytatta Coleman.

- Nos?

- Arról a kismővéréről, akinek amputálták a lábát. Ma reggel felboncoltam. Magának volt igazsága, én tévedtem. A daganat rosszindulatú volt. Minden kétséget kizáróan csontszarkóma.

Az öreg alig hallotta. Messze jártak a gondolatai. - No, örülök, hogy nem tévedtem - dörmögte. - Legalábbis ebben nem.

Fogta a kabátját, és megindult az ajtó felé. Már fél lábbal kilépett, de visszafordult. - Adhatok egy jó tanácsot? - kérdezte bizalmasan.

- Hogyne - felelte Coleman.

- Maga még fiatal - mondta Pearson. - Tele van lendülettel és tenni akarással. Ez jó dolog. Érti a szakmáját is. Tisztában van a legújabb dolgokkal, tud olyasmit is, amit én nem, és

már soha nem is fogok megtanulni. Fogadja meg a tanácsomat: próbáljon meg mindig lépést tartani a korrallal. Csak azt ne higgye, hogy könnyű lesz. Ott ül majd abban a székből - mutatott saját elhagyott trónusára - és megszólal a telefon. Az igazgató hívja, és a költségvetésről beszél. Még le sem tette, máris benyit az egyik laboráns, és közli, hogy el akar menni a kórházból. Utána kell járni, vajon miért. Aztán jönnek az orvosok, és kérdésekkel zaklatják az embert. És ezzel még nincs vége. - Pearson elmosolyodott. - Jön majd egy ügynök a törhetetlen kémcsővel és az örökké égő lámpással. És ha sikerült végre kidobnia, jön a másik meg a harmadik. Aztán este csodálkozik, mivel ment el a nap, és úgy érzi, nem is csinált semmit.

Pearson elhallgatott, de Coleman türelmesen várta a folytatást. Tudta, hogy az öreg a saját történetét meséli most el. Folytatta is: - Lehet, hogy így telik el a következő nap is, aztán még egy, majd még egy. Aztán eltelik egy év, eltelik a következő is, meg a harmadik is. És amíg maga ezzel van elfoglalva, másokat küld maga helyett a kongresszusokra, hogy halljanak valamit a legújabb eredményekről, mert maga nem ér rá elmenni. Felhagy a kutatással. Nappal olyan keményen dolgozik, hogy este már fáradt, nincs kedve szakirodalmat olvasni. Aztán egy napon rádöbben, hogy minden tudománya elavult. Akkor azonban már késő.

Pearsonnek elcsuklott a hangja. Kezét Coleman karjára tette. - Hallgasson egy öregemberre, aki keresztülment minden ezen, aki elkövette azt a hibát, hogy nem tartott lépést a korrallal. Ne engedje, hogy ez magával is megtörténjen! Zárkózzék be, ha kell! Ne vegye fel a telefont, és ne törődjék az adminisztrációval, hanem olvasson, tanuljon, figyeljen oda, és korszerűsítse a tudását! Akkor majd sosem mondhatják magáról, hogy: "Na, ennek már vége, kimerült; ennek már csak múltja van." Nem mondhatják, mert tudja mindazt, amit ők, sőt többet is. Többet, mert lesz mellé tapasztalata is.

Pearson elhallgatott, majd elfordult.

- Igyekszem, hogy ne felejtsem el - mondta Coleman, majd hozzátette. - Kikísérem, jó?

Felmentek a lépcsőn, s végigsétáltak a központi folyosón, ahol most vette kezdetét a szokásos kora esti nyüzsgés. Elsietett mellettük egy nővér suhogó uniformisban, diétás tálcával a kezében. Később félreálltak, hogy utat engedjenek egy tolószéknek, amelyben középkorú férfi ült, begipszelt lábbal, a kezében mankóval. Három kishővér haladt el mellettük nevetgélve. Egy férfi virágcsokorral a kezében a lift felé tartott. Valahol felsírt egy gyermek. Az eleven, nyüzsgő kórház a külvilág kicsinyített mása volt.

Pearson körülnézett. Coleman arra gondolt, most, hogy talán utoljára van itt, biztosan maga előtt látja mind a harminckét évet. Eltöprengett. Vajon mi lesz, ha majd én megyek? Emlékszem-e majd harminc év múlva erre a pillanatra? Jobban megértem-e majd akkor az egészséget?

Megszólalt a hangosbeszélő: - Doktor David Coleman!

Doktor Colemant kérjük a sebészetre!

- Látja? Kezdődik - mondta Pearson. - Biztosan előzetes szövettani vizsgálat lesz, menjen csak. - Kezet nyújtott. - Sok szerencsét!

Coleman alig tudta kinyögni. - Köszönöm.

Az öreg bólintott és elfordult.

- Jó éjszakát, Pearson doktor! - köszönt rá az egyik idősebb nővér.

- Jó éjszakát! -felelte Pearson. Aztán kifelé menet megállt egy "Dohányozni tilos" feliratú tábla alatt, hogy szivarra gyújtson.

Vége.

MAGVETŐ KÖNYVKIADÓ

Felelős kiadó Jovánovia Miklós

Alföldi Nyomda, 2056.66-14-2 Debrecen,1990

Felelős vezető Szabó Viktor vezérigazgató

Felelős szerkesztő Ladányi Katalin

Műszaki vezető Bezúr Györgyi

A kötetet Horváth Péter tervezte

Kiadványszám 7166

Megjelent 18,7 (A/5) ív terjedelemben

Times betűtípusból szedve

ISBN 963 14 1686 0

□